

گزارش اقتصادی شاپراک

خرداد ۱۴۰۵. شماره ۱۳۲

اللهم صل على محمد
والعائلة الطيبة

شمارک
شرکت مجید اکترونیک پودانست کابل دهنس

فهرست مطالب

۶.....	فهرست شکل‌ها
۸.....	فهرست جداول
۱۱.....	پیشگفتار
۱۲.....	شاخص‌های عمده اقتصادی و عملکردی شرکت شاپرک در یک نگاه
۱۶.....	۱- جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی
۱۷.....	۱-۱- نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی
۱۸.....	۱-۱-۱- نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی
۱۹.....	۲-۱-۱- مقایسه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرکی و اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی
۲۱.....	۲-۱- بررسی ارزش تراکنش‌های شاپرک و GDP در طول زمان
۲۲.....	۱-۲-۱- قیاس روند فصلی ارزش تراکنش‌های شاپرک و تولید ناخالص داخلی
۲۳.....	۲-۲-۱- ارزش تراکنش‌های شاپرک و GDP
۲۵.....	۲- شاخص‌های عملکردی شاپرک
۲۶.....	۱-۲- آمار عملکردی شاپرک
۲۶.....	۱-۱-۲- آمار تعداد و ارزش تراکنش‌های شاپرک
۲۸.....	۲-۱-۲- رشد حقیقی ارزش تراکنش‌های شاپرکی
۲۹.....	۳-۱-۲- عملکرد شبکه شاپرک در توزیع ابزار پذیرش
۳۰.....	۴-۱-۲- عملکرد هر ابزار پذیرش به لحاظ تعداد و مبلغ تراکنشها
۳۵.....	۵-۱-۲- عملکرد شاپرک به ازای نوع خدمت
۳۸.....	۲-۲- نفوذ منطقه‌ای
۳۹.....	۱-۲-۲- ضریب نفوذ ابزار پذیرش فعال سیستمی
۴۰.....	۲-۲-۲- سرانه تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش در کشور
۴۰.....	۳-۲-۲- تعداد و سرانه کارتهخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر استان
۴۵.....	۴-۲-۲- تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی
۴۶.....	۵-۲-۲- تعداد و مبلغ تراکنش‌ها به تفکیک استان‌های کشور
۴۷.....	۶-۲-۲- تعداد سرانه تراکنش‌های کارتهخوان فروشگاه‌های در استان‌های کشور
۴۹.....	۳-۲- شاخص‌های پراکندگی مبلغی تراکنش‌ها
۴۹.....	۱-۳-۲- دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزارهای پذیرش شبکه
۵۳.....	۲-۳-۲- نسبت متوسط ارزش دهک دهم به دهک اول تراکنش‌ها
۵۵.....	۳-۳-۲- بررسی دهک‌های قیمتی هر خدمت به تفکیک ابزار پذیرش

- ۳- کیفیت انجام خدمات پرداخت الکترونیک کارت ۶۰
- ۳-۱- سهم تراکنش‌های موفق از کل تراکنش‌ها ۶۱
- ۳-۲- آنالیز خطاهای تراکنش‌ها ۶۱
- ۳-۳- کیفیت خدمات شاپرک ۶۴
- ۳-۴- آنالیز تراکنش‌ها ناتمام رخ داده در شبکه ۶۵
- ۴- بررسی عملکرد کلی شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت ۶۸
- ۴-۱- بررسی عملکرد کلی شرکت‌های PSP ۶۹
- ۴-۱-۱- سهم تعدادی و مبلغی هر یک از شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های حوزه پرداخت الکترونیک کارت ۶۹
- ۴-۱-۲- سهم شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش ۷۰
- ۴-۱-۳- سهم شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر سرویس ۷۴
- ۴-۱-۴- بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در تعداد خطاهای تراکنش‌ها ۷۸
- ۴-۱-۵- اندازه‌گیری تمرکز بازار با استفاده از شاخص هر فیندال - هیرشمن به ازای ابزارهای پذیرش ۸۰
- ۴-۱-۶- اندازه‌گیری تمرکز بازار با استفاده از شاخص هر فیندال - هیرشمن به ازای نوع سرویس ۸۲
- ۴-۲- بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در ابزارهای پذیرش ۸۴
- ۴-۳- بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در ابزار کارتخوان‌های فروشگاه ۸۶
- ۴-۳-۱- سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه در استان‌های کشور ۸۷
- ۴-۳-۲- سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در استان‌های کشور ۸۹
- ۴-۳-۳- شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌ها در بعد کشوری ۹۱
- ۴-۳-۴- شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر یک از استان‌های کشور ۹۶
- ۴-۳-۵- عملکرد شرکت‌های PSP در ابزار کارتخوان‌های فروشگاه‌های فاقد تراکنش ۹۸
- ۴-۴- نسبت ترمینال‌های تراکنش‌دار به فعال سیستمی شرکت‌های PSP ۱۰۱
- ۵- بررسی وضعیت بانک‌های صادرکننده و پذیرنده ۱۰۴
- ۵-۱- سهم بازار پذیرندگی ۱۰۴
- ۵-۱-۱- سهم بازار هر یک از بانک‌های پذیرنده از تعداد و مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت ۱۰۵
- ۵-۱-۲- سهم تعدادی و مبلغی بانک‌های پذیرنده از کل بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش ۱۰۶
- ۵-۱-۳- سهم تعدادی و مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده ۱۱۰
- ۵-۱-۴- اندازه‌گیری تمرکز در بازار بانک‌های پذیرنده هر یک از انواع ابزار پذیرش ۱۱۳
- ۵-۲- سهم بازار صادرکنندگی ۱۱۶
- ۵-۲-۱- تعداد کل هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در سوئیچ شاپرک ۱۱۶
- ۵-۲-۲- سهم بانک‌های صادرکننده از کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار ۱۱۷

۱۱۸.....	۳-۲-۵ - سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار
۱۲۰.....	۴-۲-۵ - سهم تراکنش‌های هر بانک صادرکننده از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در همان بانک
۱۲۱.....	۵-۲-۵ - اندازه‌گیری تمرکز در بازار صادرکنندگی هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار
۱۲۳.....	۳-۵ - سهم تعداد و مبلغ تراکنش‌های بانک‌های کشور در نقش پذیرنده و صادرکننده
۱۳۰.....	۶- جمع‌بندی
۱۳۸.....	۷- واژه‌نامه

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱-۱ مقایسه روند شاخص نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی از ابتدای سال ۱۴۰۱ لغایت اسفند ۱۴۰۴ ۱۸
- شکل ۱-۲ مقایسه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک و نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی ۲۰
- شکل ۱-۳ مقایسه روند GDP و ارزش تراکنش‌های شاپرک در ۱۲ فصل منتهی به پاییز ۱۴۰۴ ۲۲
- شکل ۱-۲-۱ مقایسه میزان رشد تعداد تراکنش‌ها (میلیون عدد) در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۵ ۲۶
- شکل ۱-۲-۲ مقایسه میزان رشد مبلغ تراکنش‌ها (همت) در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۵ ۲۷
- شکل ۱-۲-۳ سهم هریک از ابزارهای پذیرش از تعداد تراکنش‌ها - خرداد ۱۴۰۵ ۳۰
- شکل ۱-۲-۴ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۳۴
- شکل ۱-۲-۵ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - خرداد ۱۴۰۵ و ۱۴۰۴ ۳۵
- شکل ۱-۲-۶ سهم تعدادی انواع خدمات ارائه شده شاپرک - خرداد ۱۴۰۵ ۳۶
- شکل ۱-۲-۷ سهم انواع خدمات از مبلغ تراکنش‌ها - خرداد ۱۴۰۵ ۳۶
- شکل ۱-۲-۸ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی انواع خدمات - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۳۷
- شکل ۱-۲-۹ مقایسه نسبت مبلغی و تعدادی انواع خدمات - خرداد ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵ ۳۸
- شکل ۱-۲-۱۰ تغییر در تعداد کارتخوان فروشنده‌های فعال سیستمی در هر استان - خرداد نسبت به اردیبهشت ۱۴۰۵ ۴۱
- شکل ۱-۲-۱۱ تعداد کارتخوان فروشنده‌های (هزار عدد) فعال سیستمی در هر استان - خرداد ۱۴۰۵ ۴۲
- شکل ۱-۲-۱۲ سرانه تعداد کارتخوان فروشنده‌های فعال سیستمی در هر استان به ازای افراد بالای ۱۸ سال - خرداد ۱۴۰۵ ۴۴
- شکل ۱-۲-۱۳ تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی در استان‌های کشور - خرداد ۱۴۰۵ ۴۶
- شکل ۱-۲-۱۴ تعداد سرانه تراکنش‌های کارتخوان فروشنده‌های به ازای افراد بالای ۱۸ سال در هر استان - خرداد ۱۴۰۵ ۴۸
- شکل ۱-۲-۱۵ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشنده‌های (بر حسب ریال) - خرداد ۱۴۰۵ ۵۰
- شکل ۱-۲-۱۶ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی (بر حسب ریال) - خرداد ۱۴۰۵ ۵۱
- شکل ۱-۲-۱۷ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) (بر حسب ریال) - خرداد ۱۴۰۵ ۵۲
- شکل ۱-۲-۱۸ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی (بر حسب ریال) - خرداد ۱۴۰۵ ۵۳
- شکل ۱-۲-۱۹ مقایسه روند نسبت متوسط مبالغ دهک دهم به دهک اول قیمتی از ابتدای سال ۱۴۰۳ ۵۴
- شکل ۱-۲-۲۰ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمت خرید کالا و خدمات - خرداد ۱۴۰۵ ۵۶
- شکل ۱-۲-۲۱ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ - خرداد ۱۴۰۵ ۵۷
- شکل ۱-۳ سهم هر یک از انواع خطا از مجموع تراکنش‌های ناموفق - خرداد ۱۴۰۵ ۶۲
- شکل ۱-۳-۲ سهم هر یک از انواع تراکنش‌های ناموفق و تراکنش‌های موفق از کل تراکنش‌ها - خرداد ۱۴۰۵ ۶۳

- شکل ۳-۳ روند کیفیت خدمات شاپرک در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۵..... ۶۴
- شکل ۴-۳ روند کیفیت خدمات شبکه پرداخت در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۵..... ۶۵
- شکل ۱-۴ سهم بازار هر شرکت PSP از نظر تعداد تراکنش‌ها - خرداد ۱۴۰۵..... ۶۹
- شکل ۲-۴ سهم بازار هر شرکت PSP از نظر مبلغ تراکنش‌ها - خرداد ۱۴۰۵..... ۷۰
- شکل ۳-۴ سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - خرداد ۱۴۰۵..... ۷۲
- شکل ۴-۴ سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - خرداد ۱۴۰۵..... ۷۴
- شکل ۵-۴ سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - خرداد ۱۴۰۵..... ۷۶
- شکل ۶-۴ سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - خرداد ۱۴۰۵..... ۷۷
- شکل ۷-۴ مقایسه شرکت‌های PSP در شاخص نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌ها - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵..... ۷۹
- شکل ۸-۴ سهم بازاری هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها به تفکیک استان‌ها - خرداد ۱۴۰۵..... ۸۹
- شکل ۹-۴ سهم بازاری هر شرکت PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر استان - خرداد ۱۴۰۵..... ۹۱
- شکل ۱۰-۴ نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP - خرداد ۱۴۰۵..... ۹۴
- شکل ۱۱-۴ نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار هر شرکت PSP - خرداد ۱۴۰۵..... ۹۶
- شکل ۱۲-۴ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های شرکت‌های PSP به تفکیک هر استان - خرداد ۱۴۰۵..... ۹۸
- شکل ۱۳-۴ مقایسه روند تغییر تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌های فاقد تراکنش از ابتدای سال ۱۴۰۳ تاکنون..... ۱۰۰
- شکل ۱-۵ سهم بازار هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های شبکه پرداخت - خرداد ۱۴۰۵..... ۱۰۵
- شکل ۲-۵ سهم بازار هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت - خرداد ۱۴۰۵..... ۱۰۶
- شکل ۳-۵ سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه شاپرک - خرداد ۱۴۰۵..... ۱۱۸
- شکل ۴-۵ اختلاف در تعداد تراکنش‌های صادر شده از پذیرش شده هر بانک - خرداد ۱۴۰۵..... ۱۲۵
- شکل ۵-۵ مجموع تعداد تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده هر بانک - خرداد ۱۴۰۵..... ۱۲۶
- شکل ۶-۵ گردش مالی شاپرکی هر بانک (بر حسب میلیارد ریال) - خرداد ۱۴۰۵..... ۱۲۷
- شکل ۷-۵ اختلاف در مبلغ تراکنش‌های صادر شده از پذیرش شده هر بانک - خرداد ۱۴۰۵..... ۱۲۸

فهرست جداول

جدول ۱-۱	مقایسه ماهانه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی در ۱۲ ماه منتهی به اسفند ۱۴۰۴.....	۱۷
جدول ۲-۱	مقایسه ماهانه نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی در ۱۲ ماه منتهی به اسفند ۱۴۰۴.....	۱۹
جدول ۳-۱	ارزش پرداخت‌های الکترونیک کارت و GDP در ۱۲ فصل منتهی به پاییز ۱۴۰۴.....	۲۳
جدول ۱-۲	مقایسه آمار ماهانه تراکنش‌های شاپرک.....	۲۷
جدول ۲-۲	مقایسه آمار تراکنش‌های شاپرک نسبت ماه مشابه سال ۱۴۰۴.....	۲۷
جدول ۳-۲	مقایسه رشد اسمی و حقیقی ارزش ماهانه تراکنش‌های شبکه شاپرک.....	۲۸
جدول ۴-۲	مقایسه رشد حقیقی و اسمی نقطه به نقطه ارزش تراکنش‌های شبکه شاپرک.....	۲۹
جدول ۵-۲	مقایسه تعداد هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته.....	۲۹
جدول ۶-۲	مقایسه سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی از کل ابزارهای بازار- خرداد ۱۴۰۵.....	۳۰
جدول ۷-۲	شاخص تعداد متوسط تراکنش‌ها به ازای هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - خرداد ۱۴۰۵.....	۳۱
جدول ۸-۲	شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - خرداد ۱۴۰۵.....	۳۲
جدول ۹-۲	شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزارهای پذیرش تراکنش‌دار - خرداد ۱۴۰۵.....	۳۳
جدول ۱۰-۲	شاخص متوسط مبلغ هر تراکنش ابزارهای پذیرش در سرویس‌های "خرید" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" - خرداد ۱۴۰۵.....	۳۳
جدول ۱۱-۲	ضریب نفوذ ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در کشور به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال - خرداد ۱۴۰۵.....	۳۹
جدول ۱۲-۲	سرانه تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش به ازای جمعیت بالای ۱۸ سال کل کشور- خرداد ۱۴۰۵.....	۴۰
جدول ۱۳-۲	پنج استان دارای بیشترین تعداد کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵.....	۴۱
جدول ۱۴-۲	سرانه استانی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی به ازای افراد بالای ۱۸ سال - اردیبهشت و خرداد ماه ۱۴۰۵.....	۴۳
جدول ۱۵-۲	تعداد و مبلغ تراکنش‌ها به تفکیک استان‌های کشور- خرداد ۱۴۰۵.....	۴۷
جدول ۱۶-۲	مقایسه تغییرات ماهانه و نقطه به نقطه شاخص نسبت دهکی.....	۵۴
جدول ۱۷-۲	متوسط مبالغ هر دهک قیمتی خدمت "خرید کالا و خدمات" به ازای هر ابزار پذیرش.....	۵۵
جدول ۱۸-۲	متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" به ازای هر ابزار پذیرش.....	۵۶
جدول ۱-۳	تعداد و سهم تراکنش‌های موفق و ناموفق از کل تراکنش‌ها - خرداد ۱۴۰۵.....	۶۱
جدول ۲-۳	مقایسه تعداد انواع تراکنش‌ها و خطاها - خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته.....	۶۲
جدول ۳-۳	آنالیز خطاهای رخ داده در شبکه پرداخت الکترونیک کارت - خرداد ۱۴۰۵.....	۶۳
جدول ۴-۳	قیاس سهم هر یک از انواع خطا - خرداد ۱۴۰۵ و ماه گذشته.....	۶۴

جدول ۳-۵ درصد تراکنش‌های ناتمام رخ داده در شبکه پرداخت شاپرک - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۶۶

جدول ۴-۱ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۷۱

جدول ۴-۲ مقایسه سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۷۳

جدول ۴-۳ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۷۵

جدول ۴-۴ مقایسه سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۷۷

جدول ۴-۵ مقایسه نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌های هر شرکت PSP - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۷۸

جدول ۴-۶ وضعیت تمرکز بازار با توجه به مقادیر شاخص هرفیندال-هیرشمن ۸۰

جدول ۴-۷ محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP به ازای ابزارهای پذیرش - خرداد ۱۴۰۵ ۸۱

جدول ۴-۸ مقایسه اختلاف شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۸۲

جدول ۴-۹ محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP به ازای نوع سرویس - خرداد ۱۴۰۵ ۸۳

جدول ۴-۱۰ مقایسه اختلاف شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP در اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۸۳

جدول ۴-۱۱ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد هریک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۸۵

جدول ۴-۱۲ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد هریک از ابزارهای پذیرش تراکنش‌دار - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۸۶

جدول ۴-۱۳ سهم بازار هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها به تفکیک استان - خرداد ۱۴۰۵ ۸۸

جدول ۴-۱۴ سهم بازار هر شرکت PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها فعال سیستمی به تفکیک استان - خرداد ۱۴۰۵ ۹۰

جدول ۴-۱۵ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌ها فعال سیستمی هر شرکت - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۹۳

جدول ۴-۱۶ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌ها تراکنش‌دار هر شرکت - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۹۵

جدول ۴-۱۷ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌ها فعال سیستمی هر شرکت PSP در هر استان - خرداد ۱۴۰۵ ۹۷

جدول ۴-۱۸ سهم تعداد کارتخوان‌های فاقد تراکنش هر شرکت از کل کارتخوان‌های فعال سیستمی آن - خرداد ۱۴۰۵ ۱۰۱

جدول ۴-۱۹ نسبت ترمینال‌های تراکنش‌دار به ترمینال‌های فعال سیستمی - خرداد ۱۴۰۵ ۱۰۲

جدول ۵-۱ سهم هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - خرداد ۱۴۰۵ ۱۰۷

جدول ۵-۲ سهم هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - خرداد ۱۴۰۵ ۱۰۸

جدول ۵-۳ سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده - خرداد ۱۴۰۵ ۱۱۰

جدول ۵-۴ سهم مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده - خرداد ۱۴۰۵ ۱۱۲

جدول ۵-۵ محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده به ازای انواع ابزار پذیرش - خرداد ۱۴۰۵ ۱۱۴

جدول ۵-۶ مقایسه تغییر شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده به ازای انواع ابزار پذیرش - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۱۱۵

جدول ۵-۷ مقایسه تعداد و سهم هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - خرداد ۱۴۰۵ ۱۱۷

جدول ۵-۸ سهم هر بانک صادرکننده از تعداد هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - خرداد ۱۴۰۵ ۱۱۹

- جدول ۹-۵ سهم هر دسته از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از مجموع کارت‌های بانک صادرکننده - خرداد ۱۴۰۵ ۱۲۰
- جدول ۱۰-۵ محاسبه شاخص هر فیندال - هیرشمن در بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - خرداد ۱۴۰۵ ۱۲۱
- جدول ۱۱-۵ مقایسه تغییر شاخص هر فیندال - هیرشمن در بازار بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ۱۲۳
- جدول ۱۲-۵ سهم تعدادی و مبلغی هر بانک از کل تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده - خرداد ۱۴۰۵ ۱۲۳

پیشگفتار

مستند حاضر، گزارش شماره ۱۳۲ شاپرک است که به منظور اطلاع رسانی در فضای پرداخت الکترونیک کشور و با هدف کمک به فعالان حوزه پرداخت الکترونیک در عرصه‌های تصمیم‌گیری و اجرایی منتشر شده است. تدوین این گزارش ضمن بازنگری مستمر شاخص‌های ارائه شده در ۵ بخش اصلی زیر صورت می‌پذیرد:

۱. بخش «جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی» که به بیان شاخص‌های کلان اقتصادی شاپرک می‌پردازد.
۲. بخش «شاخص‌های عملکردی شاپرک» که عملکرد ابزارها و خدمات مختلف شبکه پرداخت و ضریب نفوذ منطقه‌ای آنها را تشریح می‌کند.
۳. بخش «کیفیت خدمات پرداخت کارتی» که میزان کیفیت خدمات حس شده و آمادگی شبکه در پذیرش تراکنش‌های پرداخت کارتی را بیان می‌کند.
۴. بخش «بررسی عملکرد شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت» که نتیجه فعالیت شرکت‌ها را در کشور و هر استان نشان می‌دهد.
۵. بخش «بررسی عملکرد بانک‌های صادرکننده و پذیرنده» که به بیان میزان مساعی بانک‌های صادرکننده و پذیرنده در صنعت پرداخت الکترونیک کشور پرداخته است.

در راستای بهبود دقت و شفافیت آمارهای منتشرشده در گزارش اقتصادی شاپراک و با هدف ارائه تصویری واقع بینانه تر از وضعیت فعالیت ابزارهای پذیرش در شبکه پرداخت کشور، تعریف «ترمینال تراکنش دار» از این گزارش تغییر نموده و بر اساس تعریف جدید، تمامی ترمینال های دارای حداقل یک تراکنش موفق در ماه، به عنوان «ترمینال تراکنش دار» محسوب خواهند شد.

شاخص های عمده اقتصادی و عملکردی شرکت شاپراک در یک نگاه

شاخص های مختلفی که جهت پایش وضعیت شرکت شاپراک، بصورت تفصیلی در این گزارش معرفی و محاسبه شده اند، مبنای محاسبه شاخص ها در فصل اول تا چهارم تراکنش های ۲۰۰ و در فصل پنجم تراکنش های ۲۲۰ می باشد. در جدول در یک نگاه، به طور خلاصه و در چهار دسته ارائه شده است. بخش های شاخص های جدول در یک نگاه به صورت زیر تقسیم بندی شده است:

- جایگاه شاپراک در اقتصاد ملی
- شاخص های عملکردی شاپراک
- شاخص های کیفیت انجام خدمات پرداخت الکترونیکی کارت
- شاخص های بازار شبکه پرداخت الکترونیک کارتی (شامل عملکرد شرکت های ارائه دهنده خدمات پرداخت و عملکرد بانک های صادرکننده و پذیرنده)

جزئیات و توضیحات بیشتر هر شاخص در ادامه و در بخش مربوطه بیان شده است.

شاخص‌های گزارش اقتصادی شاپرک در یک نگاه

▲ رشد نسبت به ماه گذشته
▼ کاهش نسبت به ماه گذشته
▢ بدون تغییر نسبت به ماه گذشته

۱ جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی

سهام از نقدینگی

▼	نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی	۱۶/۵۴ درصد
▲	نسبت اسکناس و مسکوک به نقدینگی	۱/۸۱ درصد

۲ شاخص‌های عملکردی شاپرک در خرداد ۱۴۰۵

آمار عملکردی

▼	تعداد تراکنش‌های شاپرک	۴۶۸۸۰۰۵۹۰۷۵۳ تراکنش
▼	ارزش تراکنش‌های شاپرک	۳۳۶۷۰۰۹۴۰۱۲۴ میلیون ریال

رشد اسمی و حقیقی ارزش تراکنش‌ها

▼	رشد اسمی ماهانه خرداد ۱۴۰۵ نسبت به اردیبهشت ۱۴۰۵	-۱/۳۰٪
▼	رشد حقیقی ماهانه خرداد ۱۴۰۵ نسبت به اردیبهشت ۱۴۰۵	-۶/۸۳٪
▲	رشد اسمی ماهانه خرداد ۱۴۰۴ نسبت به خرداد ۱۴۰۴	۱۰۵/۰۹٪
▲	رشد حقیقی ماهانه خرداد ۱۴۰۵ نسبت به خرداد ۱۴۰۴	۸/۷۷٪

سهام هر یک از ابزارهای پذیرش از تعداد تراکنش‌ها

▼	ابزار پذیرش اینترنتی	۶/۱۰٪
▼	ابزار پذیرش کدهای دستوری	۱/۷۸٪
▼	کارتخوان فروشگاه	۹۰/۶۸٪
▲	ابزار موبایلی	۱/۴۵٪

سهام مبلغی هر یک از انواع خدمات شاپرک

▲	خرید کالا و خدمات	۹۸/۸۳٪
▼	پرداخت قبض و خرید شارژ	۱/۱۸٪

سهام تعدادی هر یک از انواع خدمات شاپرک

▼	خرید کالا و خدمات	۹۰/۳۳٪
▼	پرداخت قبض و خرید شارژ	۴/۶۵٪
▲	مانده گیری	۵/۰۲٪

ضریب نفوذ منطقه‌ای

سرانه ابزارهای پذیرش فعال سیستمی به ازای هر ۱۰۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال کشور

▲	کل ابزارها	۱۸۷۸/۵۳
▲	کارتخوان فروشگاه	۱۰۷۶۹/۴۱
▼	ابزار پذیرش کدهای دستوری	۰/۱۵
▲	ابزار پذیرش اینترنتی	۱۰۸/۹۷
▲	ابزار موبایلی	۰/۰۵

سرانه تراکنش‌های هر ابزار پذیرش به ازای افراد بالای ۱۸ سال کشور

▼	کل ابزارها	۷۵/۸۳
▼	کارتخوان فروشگاه	۶۸/۷۶
▼	ابزار پذیرش کدهای دستوری	۱/۳۵
▼	ابزار پذیرش اینترنتی	۴/۶۲
▲	ابزار موبایلی	۱/۱۰۱

نفوذ منطقه‌ای کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی

▼	بیشترین تعداد	تهران	۱۰۷۶۷۰۹۹۰
▲	بیشترین تغییر	خراسان رضوی	۳۰۷۸۵
▲	بیشترین سرانه	مازندران	۰/۲۲۷
▼	بیشترین سرانه تعداد تراکنش	فارس	۷۹/۰۳

نسبت دهکی مبالغ تراکنش‌های شاپرکی

▼	نسبت متوسط دهک دوم به دهک اول	۵۴۳/۰۶
---	-------------------------------	--------

گزارش اقتصادی شاپرک

۳

کیفیت انجام خدمات پرداخت

ستون اول مربوط به شرکت‌های PSP و ستون دوم مربوط به بانک‌های پذیرنده

بالاترین سهم از کل تراکنش‌های بازار

▲	۱۹/۵۳%	▲	۲۵/۶۱%	سهم مبلغی
	بانک ملت		به پرداخت ملت	
▲	۱۷/۷۵%	▲	۲۲/۳۶%	سهم تعدادی
	بانک ملت		به پرداخت ملت	

بالاترین سهم مبلغ تراکنش‌ها از بازار هر یک از ابزارهای پذیرش

▲	۲۲/۲۹%	▼	۳۵/۶۳%	ابزار پذیرش اینترنتی
	بانک ملت		به پرداخت ملت	
▲	۴۶/۵۱%	▼	۴۶/۸۳%	ابزار پذیرش کدهای دستوری
	بانک ملت		به پرداخت ملت	
▲	۱۸/۷۹%	▲	۲۲/۹۱%	کارتخوان فروشگاه‌ها
	بانک ملت		به پرداخت ملت	
▲	۵۲/۵۳%	▼	۸۴/۸۳%	ابزار موبایلی
	بانک شهر		آسان پرداخت پرشین	

بالاترین سهم تعداد تراکنش‌ها از بازار هر یک از ابزارهای پذیرش

▼	۳۳/۵۶%	▼	۴۵/۱۹%	ابزار پذیرش اینترنتی
	بانک ملت		به پرداخت ملت	
▲	۴۹/۵۱%	▲	۴۸/۷۹%	ابزار پذیرش کدهای دستوری
	بانک ملت		به پرداخت ملت	
▲	۱۶/۱۷%	▲	۲۰/۶۷%	کارتخوان فروشگاه‌ها
	بانک ملت		به پرداخت ملت	
▲	۷۷/۶۸%	▼	۹۶/۹۴%	ابزار موبایلی
	بانک شهر		آسان پرداخت پرشین	

شاخص هر فیندال - هیبرشمن (HHI)

▼	۱,۵۵۸	▼	۲,۸۳۱	ابزار پذیرش اینترنتی
▲	۳,۲۸۵	▲	۳,۴۵۶	ابزار پذیرش کدهای دستوری
▲	۸۴۱	▲	۱,۳۳۱	کارتخوان فروشگاه‌ها
▲	۶,۲۵۸	▼	۹,۴۰۶	ابزار موبایلی

بالاترین سهم بانک‌های صادر کننده از تعداد کارت‌های تراکنش‌دار

▲	۲۰/۵۱%	بانک شهر	کارت هدیه و بن کارت
▼	۱۵/۸۱%	بانک ملت	کارت اعتباری
▼	۲۰/۹۴%	بانک ملی	کارت برداشت نقدی

سهم تراکنش‌های موفق

▼	۹۱/۶۴%	درصد تراکنش‌های موفق به کل تراکنش‌ها
▲	۹۹/۹۸%	درصد تراکنش‌های موفق شاپرک به کل تراکنش‌ها

سهم هر یک از خطاهای رخ داد در تراکنش‌ها

▲	۱/۷۱%	خطای پذیرندگی
▲	۰/۲۳%	خطای شاپرکی
▲	۱۵/۶۴%	خطای صادر کنندگی
▼	۸۲/۴۲%	خطای کاربری

کیفیت ارائه خدمات

▼	۹۸/۵۳%	سطح کیفیت ارائه خدمات شبکه
▼	۹۹/۹۸%	سطح کیفیت ارائه خدمات شاپرک

تراکنش‌های ناتمام

▼	۰/۰۰۸%	درصد تراکنش‌های معوق از کل تراکنش‌ها
▼	-۳۹/۳۴%	درصد تغییرات تراکنش‌های معوق

شاخص‌های بازار شبکه پرداخت الکترونیکی کارتی در خرداد ۱۴۰۵

۴

شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی

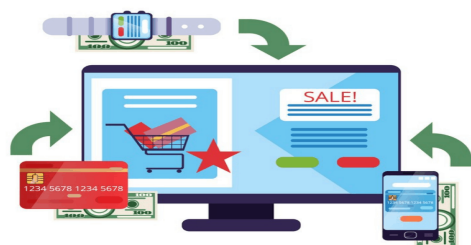
▲	۳/۳۶۴	فراپردازان آروند امید	بالاترین میزان شاخص
▲	۰/۲۵۵	فن آوا کارت	پایین‌ترین میزان شاخص

نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌ها

▲	۱/۵۵۱%	الکترونیک کارت دماوند	بالاترین میزان شاخص
▲	۰/۰۱۰%	فراپردازان آروند امید	پایین‌ترین میزان شاخص

سهم کارتخوان‌های فاقد تراکنش از پایانه‌های فعال

▲	۴۶/۸۸%	الکترونیک کارت دماوند	بیشترین سهم
▼	۸/۷۳%	به پرداخت ملت	کمترین سهم

میزان تغییرات بر اساس مقادیر ماه گذشته محاسبه شده است.

فصل ۱

جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی

بررسی کلان اقتصادی عملکرد شبکه الکترونیک پرداخت کارتی، شاپرک با استفاده از قیاس با شاخص‌های اقتصادی در این بخش از گزارش مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۱- جایگاه شاپراک در اقتصاد ملی

در این بخش، جایگاه شاپراک در اقتصاد ملی و از جمله نسبت ارزش تراکنش‌های شاپراک به نقدینگی تبیین شده است. به علاوه روند ارزش تراکنش‌های شاپراک و اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی در این بخش مقایسه شده است که در نتیجه آن می‌توان تغییر رفتار افراد جامعه در تمایل به پرداخت الکترونیکی را در طول زمان مشاهده کرد. محاسبه سهم ارزش پرداخت‌های الکترونیکی کارتی شاپراک از کل GDP نیز شاخص دیگری است که نمایانگر جایگاه و گستره فعالیت شبکه شاپراک با توجه به اندازه اقتصاد ملی است.

۱-۱- نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی

این شاخص نشان می‌دهد که صنعت پرداخت الکترونیک تا چه میزان در اقتصاد ملی نقش داشته و چقدر در تسهیل مبادلات اقتصادی کشور موثر بوده است. برای بررسی نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی، درصدی از نقدینگی^۱ که به صورت الکترونیکی پرداخت شده، محاسبه می‌شود.

شایان توجه است در محاسبه این شاخص از اطلاعات موجود (تا اسفند ۱۴۰۴) استفاده شده است.

جدول ۱-۱ مقایسه ماهانه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی در ۱۲ ماه منتهی به اسفند ۱۴۰۴

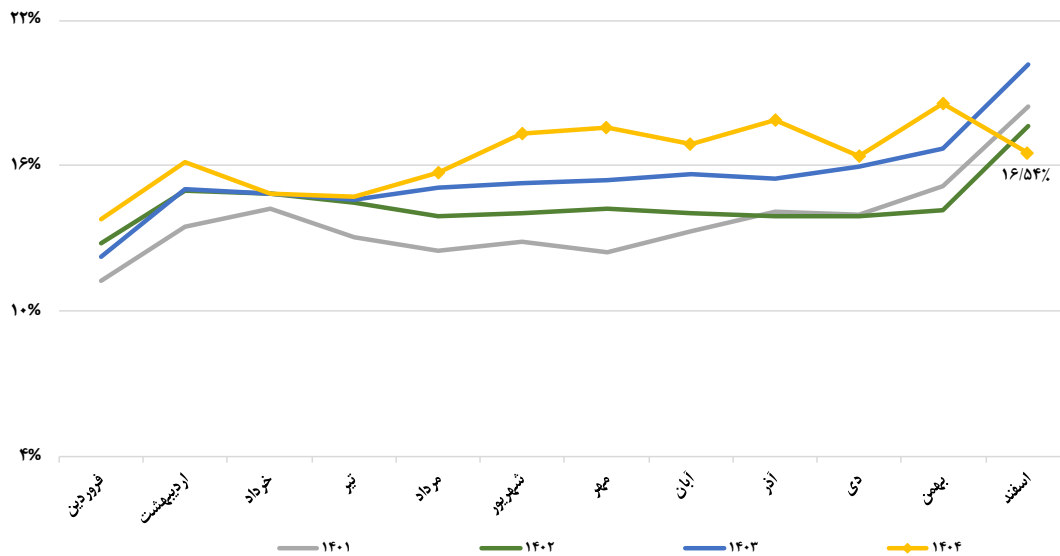
دوره	نقدینگی (میلیارد ریال)	ارزش تراکنش‌های شاپرک (میلیارد ریال)	نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی
فروردین ۱۴۰۴	۱۰۵,۲۸۸,۶۰۰	۱۴,۵۰۱,۱۸۸	۱۳/۷۷٪
اردیبهشت ۱۴۰۴	۱۰۷,۳۹۲,۶۰۰	۱۷,۳۲۵,۳۷۱	۱۶/۱۳٪
خرداد ۱۴۰۴	۱۱۰,۵۸۸,۰۰۰	۱۶,۴۱۶,۸۴۸	۱۴/۸۵٪
تیر ۱۴۰۴	۱۱۵,۷۸۳,۳۰۰	۱۷,۰۳۸,۸۶۰	۱۴/۷۲٪
مرداد ۱۴۰۴	۱۲۰,۱۴۹,۳۰۰	۱۸,۸۶۲,۶۴۳	۱۵/۷۰٪
شهریور ۱۴۰۴	۱۲۴,۰۸۷,۳۰۰	۲۱,۵۱۷,۷۳۸	۱۷/۳۴٪
مهر ۱۴۰۴	۱۲۸,۰۰۹,۱۰۰	۲۲,۴۷۷,۸۷۹	۱۷/۵۶٪
آبان ۱۴۰۴	۱۳۱,۸۴۵,۳۰۰	۲۲,۲۶۹,۱۷۷	۱۶/۸۹٪
آذر ۱۴۰۴	۱۳۵,۳۴۴,۶۰۰	۲۴,۲۰۱,۵۳۲	۱۷/۸۸٪
دی ۱۴۰۴	۱۴۱,۴۹۰,۰۰۰	۲۳,۲۰۸,۳۲۸	۱۶/۴۰٪
بهمن ۱۴۰۴	۱۴۶,۴۰۰,۳۰۰	۲۷,۱۶۱,۵۲۴	۱۸/۵۵٪
اسفند ۱۴۰۴	۱۵۵,۸۱۲,۲۰۰	۲۵,۷۶۵,۰۴۱	۱۶/۵۴٪

در اسفند ۱۴۰۴ ارزش تراکنش‌های شاپرک ۱۶/۵۴ درصد از کل نقدینگی بوده است که این شاخص نسبت به ماه بهمن ۱۴۰۴، کاهش ۲/۰۲- درصدی داشته است.

^۱ آمارهای نقدینگی و اسکناس و مسکوک در دست اشخاص از سایت بانک مرکزی ج.ا.ا. از بخش پولی و بانکی در گزارش‌های گزیده آمارهای اقتصادی استخراج شده است.

در اسفند ۱۴۰۴، ارزش تراکنش‌های شاپرک کاهش ۵/۱۴ درصدی داشته است که در قیاس با رشد ۶/۴۳ درصدی نقدینگی نسبت به ماه گذشته، کاهش شاخص نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرکی به نقدینگی نسبت به ماه بهمن ۱۴۰۴ را در پی داشته است.

در زمان تولید گزارش حاضر، آمار میزان نقدینگی تا اسفند ۱۴۰۴ منتشر شده است، لذا نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی به تفکیک هر سال در دوره‌ی زمانی سال ۱۴۰۱ لغایت اسفند ۱۴۰۴ در شکل ۱-۱ ترسیم شده است که بیانگر روند رو به رشد و نوسانی این شاخص در مدت مورد بررسی است.

شکل ۱-۱ مقایسه روند شاخص نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی از ابتدای سال ۱۴۰۱ لغایت اسفند ۱۴۰۴

۱-۱-۱- نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی

درصدی از نقدینگی که به صورت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص جامعه وجود دارد و پرداخت نقدی را ممکن ساخته، در جدول ۱-۲ ارائه شده است.

جدول ۱-۲ مقایسه ماهانه نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی در ۱۲ ماه منتهی به اسفند ۱۴۰۴

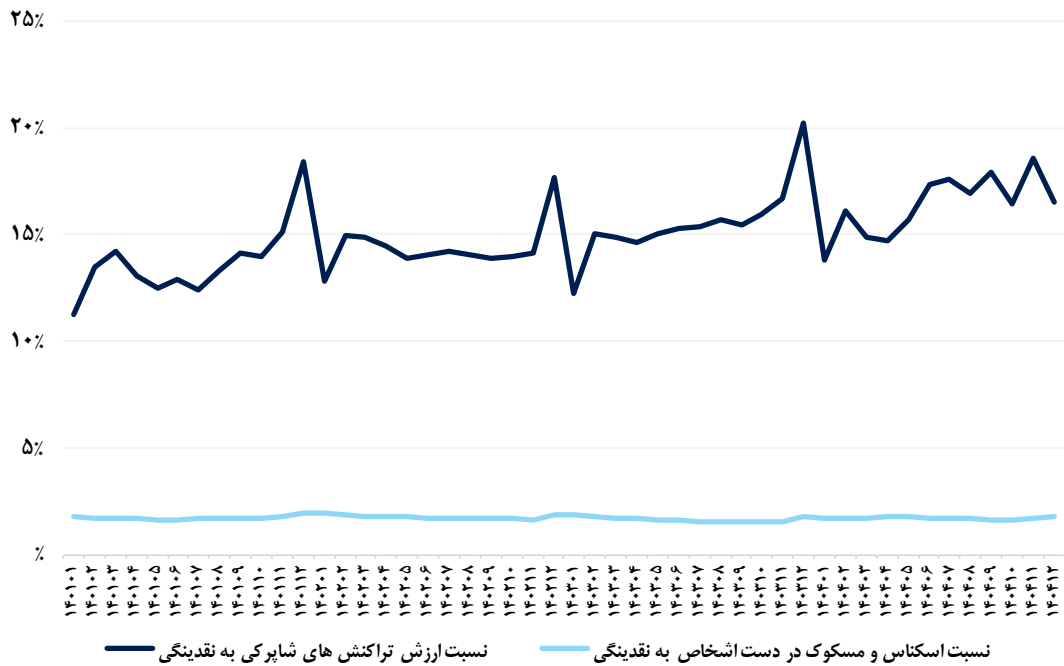
نسبت اسکناس و مسکوکات به نقدینگی	اسکناس و مسکوک در دست اشخاص (میلیارد ریال)	نقدینگی (میلیارد ریال)	دوره
۱/۷۳%	۱,۸۲۲,۲۰۰	۱۰۵,۲۸۸,۶۰۰	فروردین ۱۴۰۴
۱/۶۹%	۱,۸۱۸,۶۰۰	۱۰۷,۳۹۲,۶۰۰	اردیبهشت ۱۴۰۴
۱/۷۳%	۱,۹۱۴,۷۰۰	۱۱۰,۵۸۸,۰۰۰	خرداد ۱۴۰۴
۱/۷۸%	۲,۰۶۳,۴۰۰	۱۱۵,۷۸۳,۳۰۰	تیر ۱۴۰۴
۱/۷۵%	۲,۱۰۲,۹۰۰	۱۲۰,۱۴۹,۳۰۰	مرداد ۱۴۰۴
۱/۷۳%	۲,۱۵۲,۰۰۰	۱۲۴,۰۸۷,۳۰۰	شهریور ۱۴۰۴
۱/۷۱%	۲,۱۹۵,۱۰۰	۱۲۸,۰۰۹,۱۰۰	مهر ۱۴۰۴
۱/۶۷%	۲,۲۰۵,۱۰۰	۱۳۱,۸۴۵,۳۰۰	آبان ۱۴۰۴
۱/۶۵%	۲,۲۳۰,۴۰۰	۱۳۵,۳۴۴,۶۰۰	آذر ۱۴۰۴
۱/۶۴%	۲,۳۱۹,۲۰۰	۱۴۱,۴۹۰,۰۰۰	دی ۱۴۰۴
۱/۶۹%	۲,۴۷۸,۲۰۰	۱۴۶,۴۰۰,۳۰۰	بهمن ۱۴۰۴
۱/۸۱%	۲,۸۱۴,۷۰۰	۱۵۵,۸۱۲,۲۰۰	اسفند ۱۴۰۴

در اسفند ۱۴۰۴، ۱/۸۱ درصد از کل نقدینگی، متعلق به اسکناس و مسکوک در دست اشخاص بوده است که نسبت به مقدار مشابه در بهمن ۱۴۰۴ افزایش ۰/۱۱ درصدی را تجربه نموده است. در اسفند ۱۴۰۴ میزان نقدینگی با افزایش ۶/۴۳ درصدی همراه بوده و میزان اسکناس و مسکوک در دست اشخاص نیز با افزایش ۱۳/۵۸ درصدی همراه بوده است.

۱-۱-۲- مقایسه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرکی و اسکناس و

مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی

شکل زیر روند دو شاخص نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی و نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی را نشان داده و امکان مقایسه تغییرات ارزش تراکنش‌های پرداخت الکترونیک و حجم اسکناس و مسکوک در دست اشخاص را به کل نقدینگی در طول زمان، ممکن می‌سازد.

شکل ۱-۲ مقایسه نسبت ارزش تراکنش های شاپرک و نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی

روند نسبت ارزش تراکنش های شاپرک به نقدینگی در طول مدت مورد بررسی (ابتدای سال ۱۴۰۱ تا اسفند ۱۴۰۴) دارای برآیند صعودی بوده است و از ۱۱/۲۸ درصد در فروردین ۱۴۰۱ به ۱۶/۵۴ درصد در اسفند ۱۴۰۴ افزایش یافته است. این در حالی است که نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی در طول این مدت روندی در مجموع افزایشی داشته و از ۱/۷۶ درصد به ۱/۸۱ درصد رسیده است. به عبارت دیگر، گسترش نفوذ ابزارهای پذیرش، یکی از دلایل افزایش ۰/۰۵ درصدی نسبت اسکناس و مسکوک به نقدینگی در مدت مورد بررسی بوده است که انتظار می رود این روند کاهشی همچنان تداوم داشته باشد.

۲-۱- بررسی ارزش تراکنش‌های شاپرک و GDP در طول زمان

بر اساس انتظارات و در حالت عمومی، رابطه مستقیمی بین تقاضا در دوره مشخص و مبلغ پرداخت‌های صورت گرفته در آن دوره وجود دارد؛ چرا که بهای کالای مورد تقاضا به صورت الکترونیکی و یا نقدی پرداخت می‌شود. از سوی دیگر عواملی از قبیل تورم، نرخ بهره، رکود و رونق اقتصادی، اوضاع سیاسی و سایر عوامل، بر تقاضا، عادات و رفتار مصرفی آحاد جامعه اثرگذار است. به عنوان مثال در یک اقتصاد رکودی، با کاهش تقاضا و خرید کالاها و خدمات، انتظار بر آن است که پرداخت وجوه چه به صورت نقدی و چه به صورت الکترونیکی در مجموع کاهش یابد.

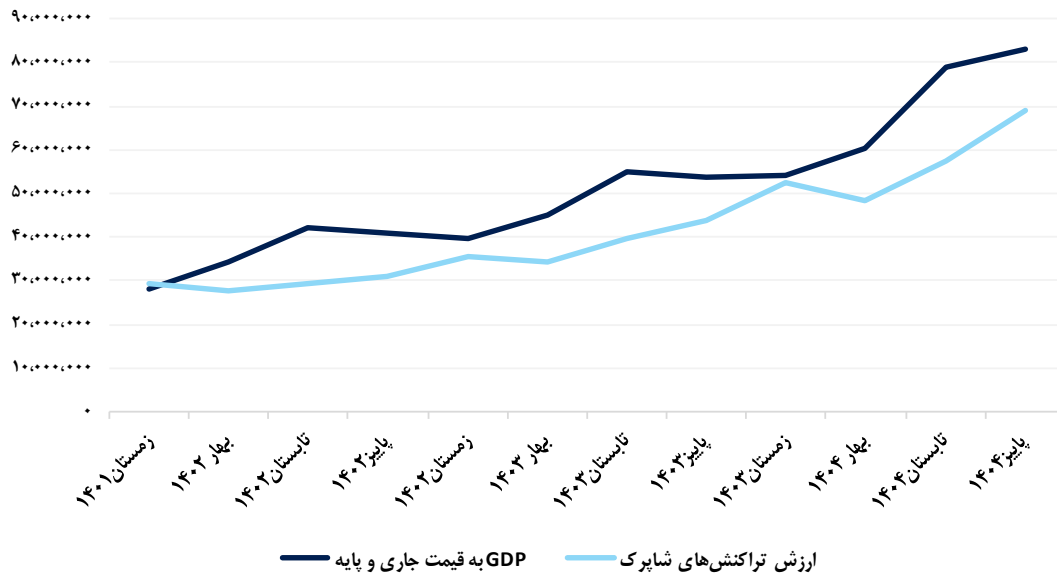
به عبارت دیگر روند ارزش پرداخت‌های الکترونیکی کارت‌ها، به تنهایی عملکرد شرکت شاپرک و یا اعتماد افراد جامعه به صنعت پرداخت الکترونیکی کارت‌ها را نشان نداده و لازم است بررسی ارزش تراکنش‌های کارت‌ها را با توجه به وضعیت سیکل‌های تجاری^۲ و دوره‌های رکود و رونق اقتصادی کشور و نسبت به تولید ناخالص داخلی مورد تحلیل قرار داد.

در شکل ۱-۳ روند تولید ناخالص داخلی^۳ به قیمت پایه بر حسب قیمت‌های جاری و ارزش تراکنش‌های شبکه شاپرک در ۱۲ فصل منتهی به پاییز ۱۴۰۴ به صورت فصلی ترسیم شده است^۴.

^۲ بررسی روند تاریخی تولید ناخالص داخلی هر کشوری به عنوان معیاری از سطح فعالیت اقتصادی آن کشور نمایان‌گر آن است که این متغیر در طول سال‌ها، حول یک روند رشد بلندمدت نوسان کرده است. این نوسانات در ادبیات اقتصادی به سیکل‌های تجاری معروفند.
^۳ به واژه نامه رجوع شود.

^۴ آمار تولید ناخالص داخلی از سایت بانک مرکزی ج.ا.ا. و از گزارش سه ماهه نماگرهای اقتصادی اخذ شده است. در گزارش‌های منتشره بانک مرکزی ج.ا.ا. آخرین اطلاعات موجود برای تولید ناخالص داخلی به صورت فصلی، مربوط به زمستان ۱۴۰۳ می‌باشد.

۱-۲-۱- قیاس روند فصلی ارزش تراکنش‌های شاپراک و تولید ناخالص داخلی

شکل ۳-۱ مقایسه روند GDP و ارزش تراکنش‌های شاپراک در ۱۲ فصل منتهی به پاییز ۱۴۰۴

در محاسبات تولید ناخالص داخلی برای جلوگیری از محاسبه چند باره ارزش کالای تولید شده، صرفاً ارزش کالاهای نهایی و نه واسط محاسبه می‌شود. اما از آنجا که ارزش تراکنش‌های شبکه پرداخت الکترونیک، شامل بهای همه انواع کالا، چه نهایی و چه واسط است، امکان بالاتر رفتن ارزش تراکنش‌ها از ارزش تولید ناخالص داخلی وجود داشته که به این دلیل ارزش تراکنش‌های شاپراک از میزان تولید ناخالص داخلی در برخی بازه‌های زمانی بیشتر است.

۱-۲-۲- ارزش تراکنش‌های شاپرک و GDP

ارزش تراکنش‌های شبکه پرداخت الکترونیک کارتی در کنار GDP، معیاری جهت نشان دادن گستره فعالیت شبکه شاپرک با توجه به اندازه اقتصاد ملی است. این آمار در طول زمان^۵ در جدول ۱-۳ ارائه شده است.

جدول ۱-۳ ارزش پرداخت‌های الکترونیک کارتی و GDP در ۱۲ فصل منتهی به پاییز ۱۴۰۴

ارزش تراکنش‌های شاپرک (میلیارد ریال)	GDP (میلیارد ریال)	دوره
۲۹,۳۶۹,۱۹۶	۲۸,۲۶۲,۱۵۴	زمستان ۱۴۰۱
۲۷,۶۷۰,۸۲۳	۳۴,۱۶۳,۹۳۴	بهار ۱۴۰۲
۲۹,۱۶۲,۶۷۰	۴۲,۰۸۹,۶۸۰	تابستان ۱۴۰۲
۳۰,۹۳۹,۰۱۰	۴۱,۱۱۱,۲۱۲	پاییز ۱۴۰۲
۳۵,۴۵۵,۲۰۷	۳۹,۷۶۹,۹۴۷	زمستان ۱۴۰۲
۳۴,۳۹۵,۵۶۶	۴۵,۱۸۱,۲۲۳	بهار ۱۴۰۳
۳۹,۶۰۶,۲۸۰	۵۵,۰۸۶,۱۵۶	تابستان ۱۴۰۳
۴۳,۷۶۵,۶۲۴	۵۳,۸۰۳,۷۲۵	پاییز ۱۴۰۳
۵۲,۶۷۱,۱۳۱	۵۳,۹۶۰,۱۶۲	زمستان ۱۴۰۳
۴۸,۲۴۳,۴۰۷	۶۰,۵۰۳,۲۲۳	بهار ۱۴۰۴
۵۷,۴۱۹,۲۴۰	۷۹,۰۵۱,۲۷۷	تابستان ۱۴۰۴
۶۸,۹۴۸,۵۸۸	۸۳,۲۴۴,۳۷۱	پاییز ۱۴۰۴

*در محاسبات GDP صرفاً ارزش مبادلات کالاها و محصولات نهایی لحاظ می‌شود و به دلیل جلوگیری از محاسبات چند باره ارزش کالاها، ارزش مبادلات کالاهای واسطه‌ای لحاظ نمی‌شود. لذا ارزش مبادلات الکترونیکی ممکن است به دلیل محاسبات ارزش مبادلات کالاهای واسطه‌ای، بیش از ارزش GDP شود.

^۵ در گزارش‌های منتشره بانک مرکزی ج.ا.ا. آخرین اطلاعات موجود برای تولید ناخالص داخلی به صورت فصلی، مربوط به پاییز ۱۴۰۴ می‌باشد.

فصل ۲

شاخص‌های عملکردی شاپرک

بررسی کلان عملکرد شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی، شاپرک در این بخش از گزارش مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۲- شاخص‌های عملکردی شاپرک

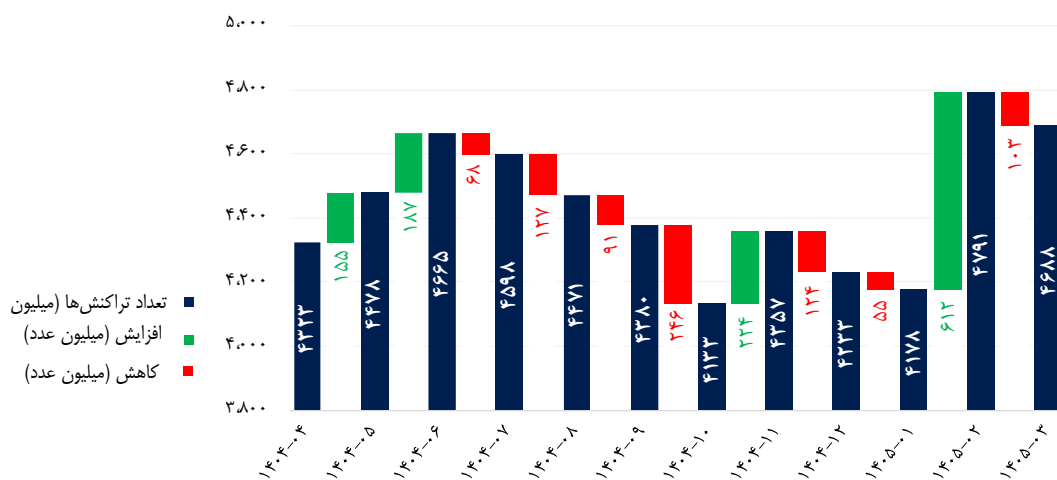
فعالیت و عملکرد پذیرندگی در کل شبکه پرداخت الکترونیک کارت در این بخش بررسی شده است. این بخش خود به سه زیر بخش "آمار عملکردی شاپرک"، "نفوذ منطقه‌ای" و نیز "شاخص‌های پراکندگی مبلغی تراکنش‌ها" تقسیم شده که در هر زیر بخش شاخص‌های مختلفی ارائه شده است.

۱-۲- آمار عملکردی شاپراک

در این بخش، عملکرد شاپراک به لحاظ تعدادی و ارزشی و نیز رشد اسمی و حقیقی آن، نسبت تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش و سهم هر یک از انواع خدمات پرداخت الکترونیک کارت (خرید کالا و خدمات، پرداخت قبض و خرید شارژ و مانده‌گیری) با ارائه شاخص‌هایی بررسی می‌شود.

۱-۱-۲- آمار تعداد و ارزش تراکنش‌های شاپراک

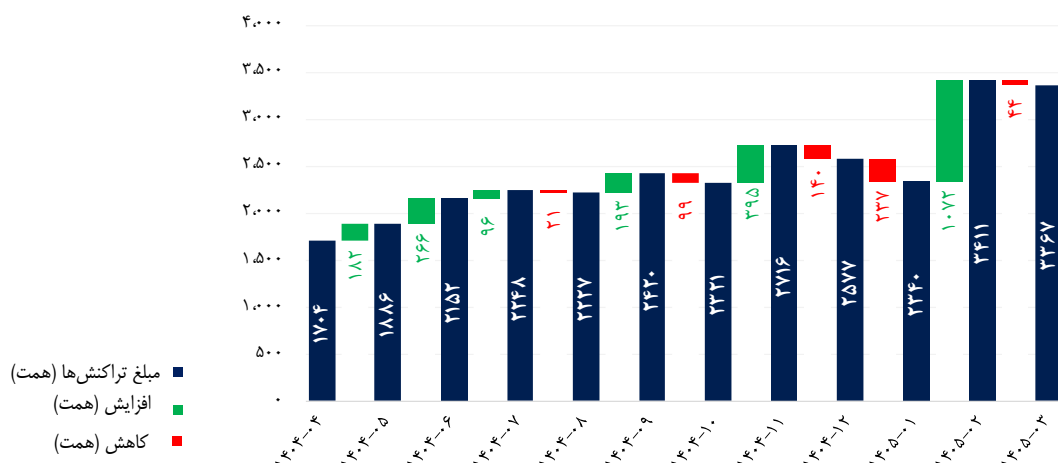
در شکل ۱-۲، به بررسی تعداد تراکنش‌ها در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ماه ۱۴۰۵ پرداخته شده است. همچنین میزان کاهش و افزایش هر ماه نسبت به ماه گذشته در نمودار قابل مشاهده است. با توجه به این نمودار بیشترین میزان افزایش و کاهش تعداد تراکنش نسبت به ماه گذشته به ترتیب در ماه‌های اردیبهشت ۱۴۰۵ و دی ۱۴۰۴ رخ داده است.

شکل ۱-۲- مقایسه میزان رشد تعداد تراکنش‌ها (میلیون عدد) در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۵

در شکل ۲-۲، به بررسی مبلغ تراکنش‌ها در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ماه ۱۴۰۵ پرداخته شده است. با توجه به این نمودار بیشترین میزان افزایش و کاهش مبلغ تراکنش نسبت به ماه گذشته به ترتیب در ماه‌های اردیبهشت و فروردین ۱۴۰۵ رخ داده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

شکل ۲-۲- مقایسه میزان رشد مبلغ تراکنش‌ها (همت) در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۵

در خرداد ماه ۱۴۰۵ بالغ بر ۴,۶۸۸ میلیون تراکنش با ارزش ۳۳,۶۷۰ هزار میلیارد ریال در شبکه الکترونیک پرداخت کارت پردازش شده که نسبت به اردیبهشت ماه رشد ۲/۱۴- درصدی در تعداد و ۱/۳۰- درصدی در ارزش ریالی داشته است. در جدول ۱-۲ آمار تعداد و ارزش تراکنش‌های شاپرک در خرداد ماه ۱۴۰۵ و نرخ رشد آن نسبت به ماه گذشته درج شده است.

جدول ۱-۲- مقایسه آمار ماهانه تراکنش‌های شاپرک

نوع	اردیبهشت ۱۴۰۵	خرداد ۱۴۰۵	نرخ رشد
تعداد تراکنش	۴,۷۹۰,۶۶۵,۷۴۳	۴,۶۸۸,۰۵۹,۷۵۳	-۲/۱۴%
مبلغ تراکنش (میلیون ریال)	۳۴,۱۱۱,۸۶۶,۲۷۱	۳۳,۶۷۰,۰۹۴,۱۲۴	-۱/۳۰%

همچنین جدول ۲-۲ حاوی آمار تعداد و ارزش تراکنش‌های شاپرک در خرداد ۱۴۰۵ و ماه مشابه سال گذشته به همراه نرخ رشد آن می‌باشد.

جدول ۲-۲- مقایسه آمار تراکنش‌های شاپرک نسبت ماه مشابه سال ۱۴۰۴

نوع	خرداد ۱۴۰۴	خرداد ۱۴۰۵	نرخ رشد
تعداد تراکنش	۴,۵۰۹,۴۵۷,۲۵۶	۴,۶۸۸,۰۵۹,۷۵۳	۳/۹۶%
مبلغ تراکنش (میلیون ریال)	۱۶,۴۱۶,۸۴۷,۷۲۷	۳۳,۶۷۰,۰۹۴,۱۲۴	۱۰۵/۰۹%

بر اساس مندرجات جدول ۲-۲ تراکنش‌های خرداد ۱۴۰۵ به نسبت ماه مشابه سال ۱۴۰۴ از نظر تعدادی ۳/۹۶ و از نظر ریالی ۱۰۵/۰۹ درصد رشد داشته است.

۲-۱-۲- رشد حقیقی ارزش تراکنش‌های شاپرکی

در اقتصاد به منظور ارائه تحلیل‌های قابل اتکا، متغیرهای ارزشی و مبلغی را به صورت حقیقی بررسی می‌کنند. به این مفهوم که متغیر ارزشی اسمی^۱ را تورمزدایی نموده تا اثر عامل تورم موجب برداشت‌های اشتباه و انحراف در تصمیم‌گیری نشود. لذا شاخص مناسب‌تر برای بیان رشد ارزش تراکنش‌ها، بیان آن به صورت رشد حقیقی^۲ و تورمزدایی شده می‌باشد.

جدول ۲-۳ مقایسه رشد اسمی و حقیقی ارزش ماهانه تراکنش‌های شبکه شاپرک

ارزش تراکنش‌ها (میلیون ریال)	اردیبهشت ۱۴۰۵	خرداد ۱۴۰۵	نرخ رشد
ارزش اسمی تراکنش‌ها	۳۴,۱۱۱,۸۶۶,۲۷۱/۰۵	۳۳,۶۷۰,۰۹۴,۱۲۴/۴۱	-۱/۳۰٪
ارزش حقیقی تراکنش‌ها	۵,۵۰۵,۴۶۵,۸۲۸/۱۲	۵,۱۲۹,۵۰۸,۵۵۰/۳۴	-۶/۸۳٪
شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی (CPI) [*]	۶۱۹/۶	۶۵۶/۴	۵/۹۴٪

*نرخ تورم ماهانه: نرخ رشد شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در دو ماه متوالی بیانگر نرخ تورم ماهانه می‌باشد. (مرجع آمار CPI از سایت مرکز آمار کشور می‌باشد.)

همان‌گونه که جدول ۲-۳ نشان می‌دهد ارزش اسمی تراکنش‌های خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته با رشد ۱/۳۰- درصدی همراه بوده و این در حالی است که ارزش حقیقی تراکنش‌ها رشد ۶/۸۳- درصدی را تجربه نموده است. ارزش حقیقی تراکنش‌ها در واقع ارزش تراکنش‌های شاپرکی بدون در نظر گرفتن اثرات تورم می‌باشد. در ادامه طی جدول ۲-۴ مقایسه‌ای بین رشد حقیقی و اسمی نقطه به نقطه ارزش تراکنش‌های شبکه شاپرک آورده شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

^۲ ارزش تراکنش‌های شاپرک بدون اثرات تورم، برای محاسبه ارزش حقیقی، شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی (CPI) به قیمت سال پایه ۱۴۰۰ به صورت ماهانه از سایت مرکز آمار کشور اخذ شده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۲-۴ مقایسه رشد حقیقی و اسمی نقطه به نقطه ارزش تراکنش‌های شبکه شاپرک

ارزش تراکنش‌ها (میلیون ریال)	خرداد ۱۴۰۴	خرداد ۱۴۰۵	نرخ رشد
ارزش اسمی تراکنش‌ها	۱۶,۴۱۶,۸۴۷,۷۲۷/۲۵	۳۳,۶۷۰,۰۹۴,۱۲۴/۴۱	۱۰۵/۰۹٪
ارزش حقیقی تراکنش‌ها	۴,۷۱۶,۱۲۹,۷۶۹/۳۹	۵,۱۲۹,۵۰۸,۵۵۰/۳۴	۸/۷۷٪
شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی (CPI)*	۳۴۸/۱۰	۶۵۶/۴۰	۸۸/۵۷٪

* تورم نقطه به نقطه: رشد شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در ماه مشخص نسبت به ماه مشابه سال قبل را در نظر می‌گیرد. (مرجع آمار CPI: سایت مرکز آمار کشور می‌باشد.)

همانگونه که مشاهده می‌گردد، مندرجات جدول ۲-۴ رشد ۱۰۵/۰۹ درصدی در ارزش اسمی تراکنش‌ها در قیاس نقطه به نقطه بوده که می‌توان آن را شاهدهی برای افزایش استقبال عمومی از پرداخت الکترونیکی تفسیر کرد. همچنین ملاحظه می‌شود رشد حقیقی ارزش تراکنش‌ها بدون در نظر گرفتن اثرات تورم محاسبه شده ۸/۷۷ درصد می‌باشد.

۲-۱-۳- عملکرد شبکه شاپرک در توزیع ابزار پذیرش

سوئیچ شرکت شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) چهار نوع "ابزار پذیرش اینترنتی"، "ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)"، "ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌ها" و به تازگی "ابزار پذیرش موبایلی" را پشتیبانی می‌نماید که در این بخش تعداد هر یک از این ابزارها، در کنار سایر عوامل نظیر تعداد تراکنش، دسترسی و توسعه شبکه پرداخت الکترونیک کارتی مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این راستا تعداد هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی^۱ در خرداد ۱۴۰۵ در قیاس با ماه گذشته در جدول ۲-۵ ارائه شده است.

جدول ۲-۵ مقایسه تعداد هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته

ابزار پذیرش	تعداد ابزار فعال سیستمی		نرخ رشد
	اردیبهشت ۱۴۰۵	خرداد ۱۴۰۵	
اینترنتی	۶۵۶,۵۵۲	۶۷۳,۶۷۲	۲/۶۱٪
کدهای دستوری (USSD)	۳,۸۹۴	۹۵۴	-۷۵/۵۰٪
کارتخوان فروشگاه‌ها	۱۰,۹۲۲,۱۱۲	۱۰,۹۳۸,۸۲۵	۰/۱۵٪
موبایلی	۲۱۸	۲۸۳	۲۹/۸۲٪
مجموع ابزارها	۱۱,۵۸۲,۷۷۶	۱۱,۶۱۳,۷۳۴	۰/۲۷٪

^۱ ابزارهایی که به لحاظ فنی امکان انجام تراکنش بر روی آن‌ها مهیا می‌باشد و در پایگاه داده شاپرک با وضعیت "Y" ثبت شده است.

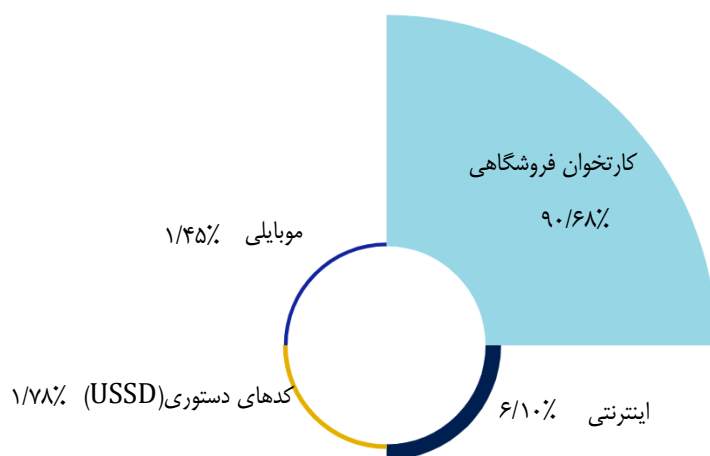
بر اساس جدول ۲-۵ تعداد ابزارهای شاپرکی در مجموع نسبت به اردیبهشت ماه رشد ۲۷٪ درصدی را تجربه نموده‌اند که به نظر می‌رسد سبب این تغییر، افزایش ۱۵٪ درصدی تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌های می‌باشد. در ادامه آمار سهم بازار هر یک از ابزارها در جدول ۲-۶ ارائه شده است.

جدول ۲-۶ مقایسه سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی از کل ابزارهای بازار- خرداد ۱۴۰۵

ابزار پذیرش	اردیبهشت ۱۴۰۵		خرداد ۱۴۰۵	
	تعداد ابزار فعال سیستمی	سهم از بازار	تعداد ابزار فعال سیستمی	سهم از بازار
اینترنتی	۶۵۶,۵۵۲	۵/۶۷٪	۶۷۳,۶۷۲	۵/۸۰٪
کدهای دستوری (USSD)	۳,۸۹۴	-/۰۳٪	۹۵۴	-/۰۱٪
کارتخوان فروشگاه‌های	۱۰,۹۲۲,۱۱۲	۹۴/۳۰٪	۱۰,۹۳۸,۸۲۵	۹۴/۱۹٪
موبایلی	۲۱۸	-/۰۰٪	۲۸۳	-/۰۰٪
مجموع ابزارها	۱۱,۵۸۲,۷۷۶	۱۰۰/۰۰٪	۱۱,۶۱۳,۷۳۴	۱۰۰/۰۰٪

۲-۱-۴- عملکرد هر ابزار پذیرش به لحاظ تعداد و مبلغ تراکنش‌ها

سهم تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش نیز شاخص دیگری است که در شکل ۳-۲ نشان داده شده است. همانطور که مشخص است کارتخوان فروشگاه‌های با سهم ۹۰/۶۸ درصدی، بیشترین تعداد تراکنش را در بین سایر ابزارهای پذیرش داشته است و ابزار پذیرش اینترنتی، ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) و ابزار پذیرش موبایلی به ترتیب در جایگاه‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

شکل ۳-۲ سهم هر یک از ابزارهای پذیرش از تعداد تراکنش‌ها- خرداد ۱۴۰۵

بیشترین سهم بازار تراکنش‌های شاپرکی در اختیار ابزار کارتخوان فروشگاه‌های می‌باشد. این در حالی است که عواملی مانند وجود محدودیت انجام تراکنش بر روی ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)، تعداد بالای ابزار کارتخوان فروشگاه‌های، فراگیر بودن این ابزار، عدم نیاز این ابزار به تجهیزات مکمل دیگر نظیر کامپیوتر یا گوشی موبایل و عواملی از این دست را می‌توان از جمله عوامل تاثیر گذار بر تعداد تراکنش‌های ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌های دانست. همچنین به منظور استفاده از ابزار پذیرش اینترنتی، به بستر اینترنتی امن و در استفاده از ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به وجود دستگاه گوشی تلفن همراه نیاز می‌باشد که ممکن است هنگام خرید در دسترس همگان قرار نداشته باشد. متوسط تعداد تراکنش به ازای هر یک از ابزارها در جدول ۲-۷ به خوبی قابل ملاحظه می‌باشد.

جدول ۲-۷ شاخص تعداد متوسط تراکنش‌ها به ازای هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - خرداد ۱۴۰۵

تعداد تراکنش به ازای هر ابزار	تعداد تراکنش‌ها	تعداد ابزار فعال سیستمی	ابزار پذیرش
۴۲۴	۲۸۵,۷۶۳,۱۷۹	۶۷۳,۶۷۲	اینترنتی
۸۷,۳۵۴	۸۳,۳۳۵,۳۸۷	۹۵۴	کدهای دستوری (USSD)
۳۸۹	۴,۲۵۰,۹۱۸,۵۰۴	۱۰,۹۳۸,۸۲۵	کارتخوان فروشگاه‌های
۲۴۰,۴۳۴	۶۸,۰۴۲,۶۸۳	۲۸۳	موبایلی
۴۰۴	۴,۶۸۸,۰۵۹,۷۵۳	۱۱,۶۱۳,۷۳۴	مجموع ابزارها

متوسط تراکنش هر ابزار پذیرش شاپرکی در خرداد ۱۴۰۵، ۴۰۴ تراکنش می‌باشد که این تعداد نسبت به مقدار مشابه در ماه گذشته کاهش ۹/۹۴ واحدی (۲/۴۰- درصدی) را تجربه نموده است. بیشترین تغییر متوسط تعداد تراکنش مربوط به ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد. در خرداد ماه متوسط تعداد تراکنش‌های اینترنتی با کاهش ۴/۲۶- درصدی از ۴۴۳ تراکنش در اردیبهشت ۱۴۰۵ به ۴۲۴ تراکنش رسیده است. متوسط تعداد تراکنش هر ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) ۸۷,۳۵۴ تراکنش است که این مقدار نسبت به ماه گذشته با افزایش ۶۵,۷۵۸/۱۹ واحدی همراه بوده است. متوسط تعداد تراکنش هر ابزار کارتخوان فروشگاه‌های نیز با ۹/۶۸ واحد کاهش نسبت به اردیبهشت ۱۴۰۵ به ۳۸۹ عدد در خرداد ماه رسیده است. متوسط تعداد تراکنش هر ابزار پذیرش موبایلی ۲۴۰,۴۳۴ تراکنش است که این مقدار نسبت به ماه گذشته با کاهش ۳۰۲/۳۴ واحدی همراه بوده است. در ادامه طی جدول ۲-۸ به بررسی شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزار پذیرش فعال سیستمی پرداخته شده است.

جدول ۲-۸ شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - خرداد ۱۴۰۵

ابزار پذیرش	تعداد ابزار فعال سیستمی	مجموع مبلغ تراکنش‌ها (میلیون ریال)	متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزار پذیرش (میلیون ریال)
اینترنتی	۶۷۳,۶۷۲	۷,۲۳۸,۴۳۵,۱۲۱	۱۰,۷۴۴/۷۵
کدهای دستوری (USSD)	۹۵۴	۳۷,۰۹۵,۵۲۳	۳۸,۸۸۴/۲۰
کارتخوان فروشگاه‌های	۱۰,۹۳۸,۸۲۵	۲۶,۳۱۵,۴۵۷,۷۴۴	۲,۴۰۵/۶۹
موبایلی	۲۸۳	۷۹,۱۰۵,۷۳۶	۲۷۹,۵۲۵/۵۷
مجموع ابزارها	۱۱,۶۱۳,۷۳۴	۳۳,۶۷۰,۰۹۴,۱۲۴	۲,۸۹۹/۱۶

متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش اینترنتی در خرداد ۱۴۰۵ ماه با کاهش ۱,۴۱۵/۸۱ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۱۰,۷۴۴/۷۵ میلیون ریال رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) با افزایش ۳۰,۷۷۵/۶۳ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۳۸,۸۸۴/۲۰ میلیون ریال به ازای هر ابزار در خرداد ماه رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش موبایلی با کاهش ۵۱,۳۹۰/۲۲ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۲۷۹,۵۲۵/۵۷ میلیون ریال به ازای هر ابزار رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار کارتخوان فروشگاه‌های نیز با توجه به جدول ۲-۸ برابر با ۲,۴۰۵/۶۹ میلیون ریال می‌باشد که این میزان نیز نسبت به ماه گذشته ۲۲/۹۹ میلیون ریال افزایش را تجربه نموده است.

در جدول ۲-۹ به بررسی شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزار پذیرش تراکنش‌دار^۱ پرداخته شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۹-۲ شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزارهای پذیرش تراکنش‌دار - خرداد ۱۴۰۵

ابزار پذیرش	تعداد ابزار تراکنش‌دار	مجموع مبلغ تراکنش‌ها (میلیون ریال)	متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزار پذیرش (میلیون ریال)
اینترنتی	۱۲۴,۷۹۶	۷,۲۳۸,۴۳۵,۱۲۱	۵۸,۰۰۲/۱
کدهای دستوری (USSD)	۱۴۵	۳۷,۰۹۵,۵۲۳	۲۵۵,۸۳۱/۲
کارتخوان فروشگاهی	۸,۷۷۹,۶۷۱	۲۶,۳۱۵,۴۵۷,۷۴۴	۲,۹۹۷/۳
موبایلی	۸۲	۷۹,۱۰۵,۷۳۶	۹۶۴,۷۰۴/۱
مجموع ابزارها	۸,۹۰۴,۶۹۴	۳۳,۶۷۰,۰۹۴,۱۲۴	۳,۷۸۱/۱۶

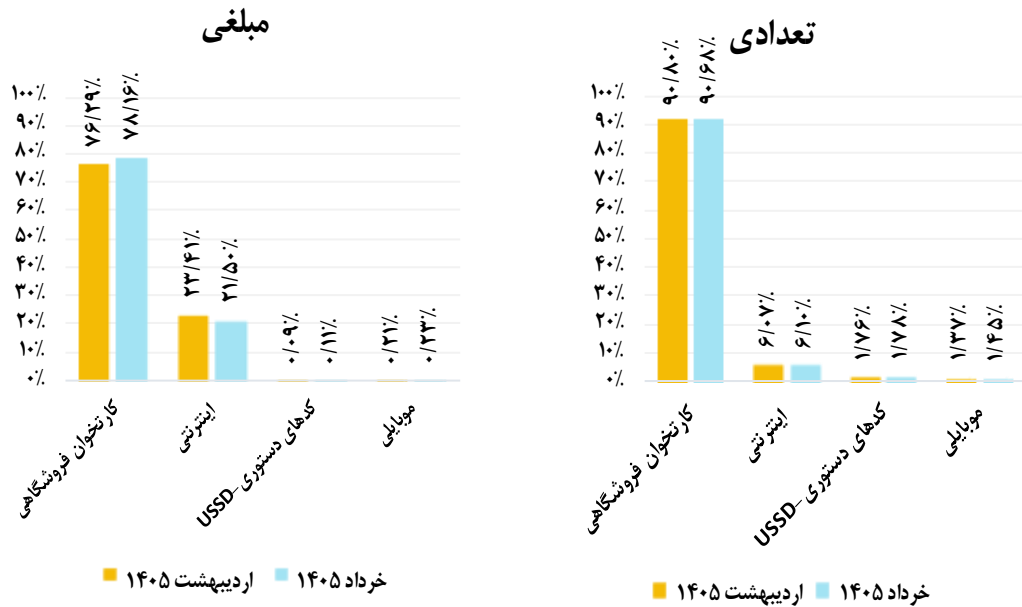
متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش اینترنتی تراکنش‌دار در خرداد ماه ۱۴۰۵ با کاهش ۹,۴۴۴/۸۷ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۵۸,۰۰۲/۱ میلیون ریال رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) تراکنش‌دار با افزایش ۵۳,۴۲۸/۸۵ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۲۵۵,۸۳۱/۲ میلیون ریال به ازای هر ابزار در خرداد ماه رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش موبایلی تراکنش‌دار در خرداد ماه ۱۴۰۵ با افزایش ۸۴,۹۵۲/۳۸ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۹۶۴,۷۰۴/۱ میلیون ریال رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار کارتخوان فروشگاهی تراکنش‌دار نیز با توجه به جدول ۹-۲ برابر با ۲,۹۹۷/۳ میلیون ریال می‌باشد که این میزان نیز نسبت به ماه گذشته ۱/۹۹ میلیون ریال کاهش را تجربه نموده است.

همانگونه که مشاهده می‌گردد، جدول ۲-۱۰ حاوی اطلاعات متوسط مبلغ هر تراکنش در هر یک از ابزارهای پذیرش است. با توجه به اینکه تراکنش‌های سرویس "مانده‌گیری" فاقد مبلغ هستند، تعداد تراکنش‌ها شامل سرویس "خرید" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" می‌باشد. بر اساس این جدول تراکنش‌های کدهای دستوری (USSD) به طور متوسط کمترین ارزش ریالی را داشته و اینترنتی از این منظر رتبه نخست را دارد.

جدول ۲-۱۰ شاخص متوسط مبلغ هر تراکنش ابزارهای پذیرش در سرویس‌های "خرید" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" - خرداد ۱۴۰۵

ابزار پذیرش	تعداد تراکنش‌ها (تعداد)	مجموع مبلغ تراکنش‌ها (میلیون ریال)	متوسط مبلغ هر تراکنش در هر ابزار (میلیون ریال)
اینترنتی	۲۷۹,۷۹۳,۶۵۳	۷,۲۳۸,۴۳۵,۱۲۱	۲۵/۸۷
کدهای دستوری (USSD)	۸۳,۳۳۵,۳۸۷	۳۷,۰۹۵,۵۲۳	۰/۴۵
کارتخوان فروشگاهی	۴,۰۳۵,۸۱۵,۸۸۴	۲۶,۳۱۵,۴۵۷,۷۴۴	۶/۵۲
موبایلی	۵۳,۸۳۴,۳۳۹	۷۹,۱۰۵,۷۳۶	۱/۴۷
مجموع ابزارها	۴,۴۵۲,۷۷۹,۲۶۳	۳۳,۶۷۰,۰۹۴,۱۲۴	۷/۵۶

اطلاعات مربوط به تغییرات سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های هر ابزار پذیرش، در ماه خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته در شکل ۲-۴ ترسیم شده است.

شکل ۲-۴ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

همانگونه که در شکل ۲-۴ ملاحظه می‌شود، سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته به ترتیب کاهش و افزایش ۰/۱۳ و ۱/۸۷ درصدی داشته است. تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته به ترتیب افزایش و کاهش ۰/۰۲ و ۱/۹۱ درصدی را تجربه نموده‌اند. در بررسی تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) نیز به ترتیب افزایش ۰/۰۲ و ۰/۰۲ درصدی مشهود می‌باشد. سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته به ترتیب افزایش ۰/۰۸ و ۰/۰۲۳ درصدی داشته است.

شکل ۲-۵ تغییرات سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها به ازای هر نوع ابزار پذیرش برای خرداد ۱۴۰۵ و مقایسه آن با خرداد ۱۴۰۴ را نشان می‌دهند.

شکل ۲-۵ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - خرداد ۱۴۰۵ و ۱۴۰۴

همانگونه که در شکل ۲-۵ مشاهده می‌گردد، تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاهها در خرداد ماه ۱۴۰۵ نسبت به ماه مشابه سال گذشته به ترتیب با کاهش ۱/۰۶ و ۳/۰۱ درصدی همراه بوده است. تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی به ترتیب کاهش و افزایش ۱۲/۰ و ۲/۸۰ درصدی را تجربه نموده است. در زمان مشابه تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به ترتیب با کاهش ۲۷/۰ و ۰/۰۲ درصدی همراه بوده است. همچنین تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی به ترتیب افزایش ۴۵/۱ و ۲۳/۰ درصدی را تجربه نموده است.

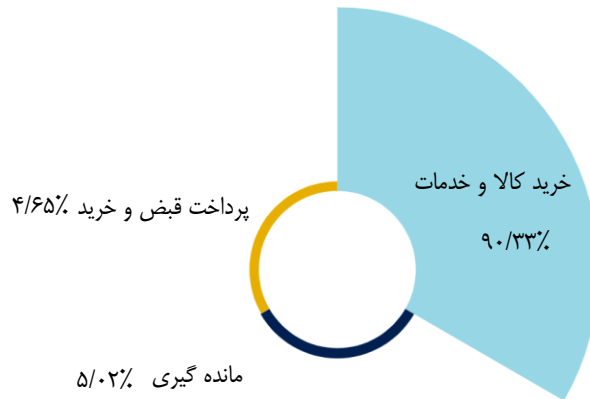
۲-۱-۵- عملکرد شاپرک به ازای نوع خدمت

شبکه پرداخت الکترونیک کارتی سه خدمت "خرید کالا و خدمات"، "پرداخت قبض و خرید شارژ" و "مانده‌گیری" را به جامعه ارائه می‌نماید.

در این راستا شکل ۲-۶ و شکل ۲-۷ به ترتیب سهم تعدادی و مبلغی هر یک از انواع خدمات ارائه شده را در کل شبکه پرداخت نشان می‌دهد.

شکل ۲-۶ مبین آن است که در خرداد ۱۴۰۵، ۹۰/۳۳ درصد خدمات ارائه شده توسط شبکه شاپرک از نوع خدمت "خرید کالا و خدمات" بوده که با توجه به شکل ۲-۸ نسبت به ماه گذشته این سهم کاهش ۲۸۴/۰٪

درصدی داشته است. همانگونه که مشاهده می‌گردد، خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" با ۴/۶۵ درصد سهم، کمترین سهم از کل خدمات در بین خدمات ارائه شده داشته است.

شکل ۲-۶ سهم تعدادی انواع خدمات ارائه شده شاپراک - خرداد ۱۴۰۵

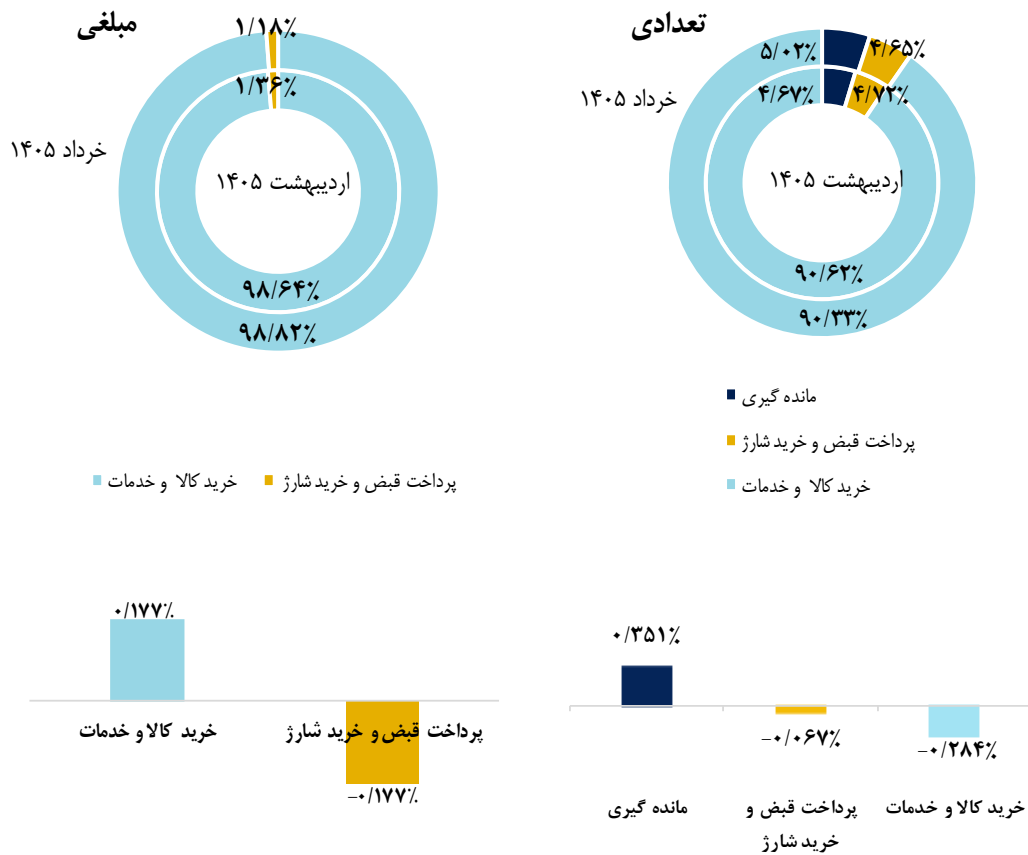
شکل ۲-۷ نشان می‌دهد که ۹۸/۸۲ درصد مبلغ خدمات ارائه شده در ماه خرداد ۱۴۰۵ مربوط به خدمت "خرید کالا و خدمات" بوده است و خدمت "مانده‌گیری" نیز به دلیل عدم اثر مالی بر مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت، سهم مبلغی صفر را دارا بوده است.

شکل ۲-۷ سهم انواع خدمات از مبلغ تراکنش‌ها - خرداد ۱۴۰۵

برای بررسی تغییرات تعدادی و مبلغی در انواع خدمات به صورت ماهانه، شکل ۲-۸ ترسیم شده است. دو شکل دایره‌ای سهم هر یک از خدمات از کل و شکل‌های میله‌ای اختلاف سهم خدمات در این دوره یک ماهه را نشان می‌دهد.

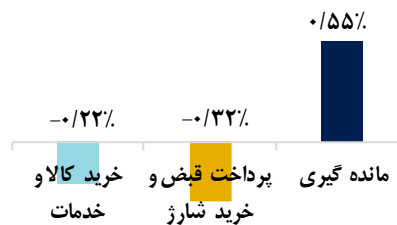
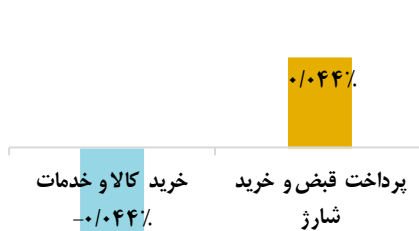
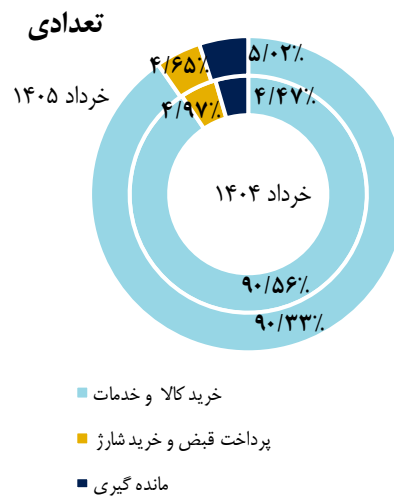
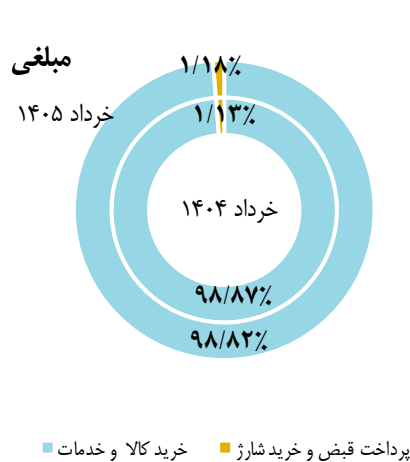
گزارش اقتصادی شاپرک

شکل ۸-۲ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی انواع خدمات - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

در شکل ۸-۲ ملاحظه می‌شود که نسبت به ماه گذشته، سهم تعدادی خدمت "خرید کالا و خدمات" از کل تراکنش‌ها با کاهش همراه بوده، همچنین خدمات "پرداخت قبض و خرید شارژ" و "مانده‌گیری" به ترتیب کاهش و افزایش یافته است. سهم تعدادی تراکنش‌های "خرید کالا و خدمات" نسبت به ماه گذشته کاهش ۰/۲۸۴ درصدی، "پرداخت قبض و خرید شارژ" کاهش ۰/۰۶۷ درصدی و سهم تعدادی تراکنش‌های "مانده‌گیری" با افزایش ۰/۳۵۱ درصدی مواجه بوده است. سهم مبلغی تراکنش‌های "خرید کالا و خدمات" نیز در خرداد ماه با افزایش ۰/۱۷۷ درصدی همراه بوده است که میزان افزایش یافته از سهم مبلغی تراکنش‌های "پرداخت قبض و خرید شارژ" کاسته شده است.

در شکل ۹-۲ این موضوع در مقایسه با ماه مشابه سال گذشته یعنی خرداد ۱۴۰۴ بررسی شده است.

شکل ۹-۲ مقایسه نسبت مبلغی و تعدادی انواع خدمات - خرداد ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵

بر اساس شکل ۹-۲ ملاحظه می‌شود همزمان با کاهش ۰/۲۲ درصدی سهم تعداد تراکنش‌های "خرید کالا و خدمات" در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به خرداد ماه ۱۴۰۴، سهم مبلغی آن نیز به میزان -۰/۰۴۴ درصد کاهش داشته است. تعداد تراکنش‌های "پرداخت قبض و خرید شارژ" در قیاس نقطه به نقطه با کاهش ۰/۳۲ درصدی همراه بوده است. همچنین تعداد تراکنش‌های مانده‌گیری نیز افزایش ۰/۵۵ درصدی را تجربه نموده است.

۲-۲- نفوذ منطقه‌ای

شاخص نفوذ منطقه‌ای بیانگر سرانه ابزارهای پذیرش و تعداد تراکنش‌های هر ابزار در کل کشور و در هر استان است. این شاخص معیاری برای سنجش فراگیر شدن خدمات پرداخت الکترونیک کارت‌تی در مناطق مختلف کشور است.

۱-۲-۲- ضریب نفوذ ابزار پذیرش فعال سیستمی

آمار تعداد کل هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی شبکه شاپرک و سرانه آن به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال^۱ مصرف‌کننده خدمات کارت در کل کشور (ضریب نفوذ ابزار پذیرش) در جدول ۱۱-۲ ارائه شده است.

همانطور که ملاحظه می‌شود ضریب نفوذ مجموع ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در خرداد ماه، ۱,۸۷۸/۵۸ ابزار به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال در کشور بوده است. بیشترین میزان نفوذ این ابزارها متعلق به کارتخوان فروشگاه‌ها با تعداد ۱,۷۶۹/۴۱ به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال در کشور می‌باشد و کمترین آن به ابزار پذیرش موبایلی اختصاص دارد که به ازای هر ۱۰,۰۰۰ نفر صرفاً ۰/۰۵ ابزار پذیرش موبایلی در کشور وجود دارد. به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال کشور ۱۰۸/۹۷ ابزار پذیرش اینترنتی و ۰/۱۵ ابزار پذیرش کدهای دستوری نیز در کشور وجود دارد. شایان توجه است که بر خلاف کارتخوان فروشگاه‌ها، امکان دسترسی از نقاط مختلف کشور به ابزار پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی برای انجام پرداخت‌ها میسر بوده است. این در حالی است که ماهیت پرداخت وجوه با استفاده از ابزار پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی به نسبت ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌ها که نیازمند حضور فیزیکی کارت در محل می‌باشد، متفاوت است.

جدول ۱۱-۲ ضریب نفوذ ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در کشور به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال - خرداد ۱۴۰۵

ضریب نفوذ هر ابزار به ازای هر ۱۰,۰۰۰ نفر	جمعیت بالای ۱۸ سال در کشور	تعداد ابزار	ابزار پذیرش
۱۰۸/۹۷	۶۱,۸۲۱,۸۵۴	۶۷۳,۶۷۲	اینترنتی
۰/۱۵		۹۵۴	کدهای دستوری (USSD)
۱,۷۶۹/۴۱		۱۰,۹۳۸,۸۲۵	کارتخوان فروشگاه‌ها
۰/۰۵		۲۸۳	موبایلی
۱,۸۷۸/۵۸		۱۱,۶۱۳,۷۳۴	کل ابزارها

^۱ آمار جمعیت افراد بالای ۱۸ سال در هر استان، از بخش نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵ از شبکه ملی آمار استخراج شده است.

۲-۲-۲- سرانه تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش در کشور

آمار تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش و نیز سرانه تراکنش‌های هر یک از این ابزارها به ازای افراد بالای ۱۸ سال را در خرداد ماه سال جاری در جدول ۲-۱۲ ارائه گردیده است.

جدول ۲-۱۲ سرانه تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش به ازای جمعیت بالای ۱۸ سال کل کشور- خرداد ۱۴۰۵

ابزار پذیرش	تعداد تراکنش‌ها	جمعیت بالای ۱۸ سال در کشور	سرانه تراکنش‌های هر ابزار
اینترنتی	۲۸۵,۷۶۳,۱۷۹	۶۱,۸۲۱,۸۵۴	۴/۶۲
کدهای دستوری (USSD)	۸۳,۳۳۵,۳۸۷		۱/۳۵
کارتخوان فروشگاه‌های	۴,۲۵۰,۹۱۸,۵۰۴		۶۸/۷۶
موبایلی	۶۸,۰۴۲,۶۸۳		۱/۱۰
کل ابزارها	۴,۶۸۸,۰۵۹,۷۵۳		۷۵/۸۳

همانطور که در جدول ۲-۱۲ ملاحظه می‌شود به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال، در خرداد ماه سال جاری ۷۵/۸۳ عدد تراکنش پرداخت الکترونیکی صورت گرفته است و بیشترین سرانه تعداد تراکنش متعلق به کارتخوان فروشگاه‌های با ۶۸/۷۶ تراکنش برای هر فرد بالای ۱۸ سال بوده است.

۲-۲-۳- تعداد و سرانه کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر

استان

در این بخش به منظور بررسی نحوه توزیع و میزان نفوذ ابزارهای پذیرش، تعداد و سرانه هر یک از ابزارهای فعال سیستمی در استان‌های مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد. شایان توجه است که برخلاف کارتخوان فروشگاه‌های، خدمات ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) لزوماً به منطقه و یا استان خاصی تعلق نداشته و از سایر نقاط کشور نیز امکان استفاده از خدمات این ابزارها فراهم است. بنابراین سرانه ابزارهای پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی برای هر استان معنای دقیقی نداشته و صرفاً تعداد توزیع شده این دو ابزار پذیرش در بخش بعدی مورد توجه قرار می‌گیرد. اطلاعات مربوط به تعداد توزیع شده کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در ۵ استان دارای بیشترین تعداد کارتخوان فروشگاه‌های فعال و تغییرات آن در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته در جدول ۲-۱۳ ارائه شده است.

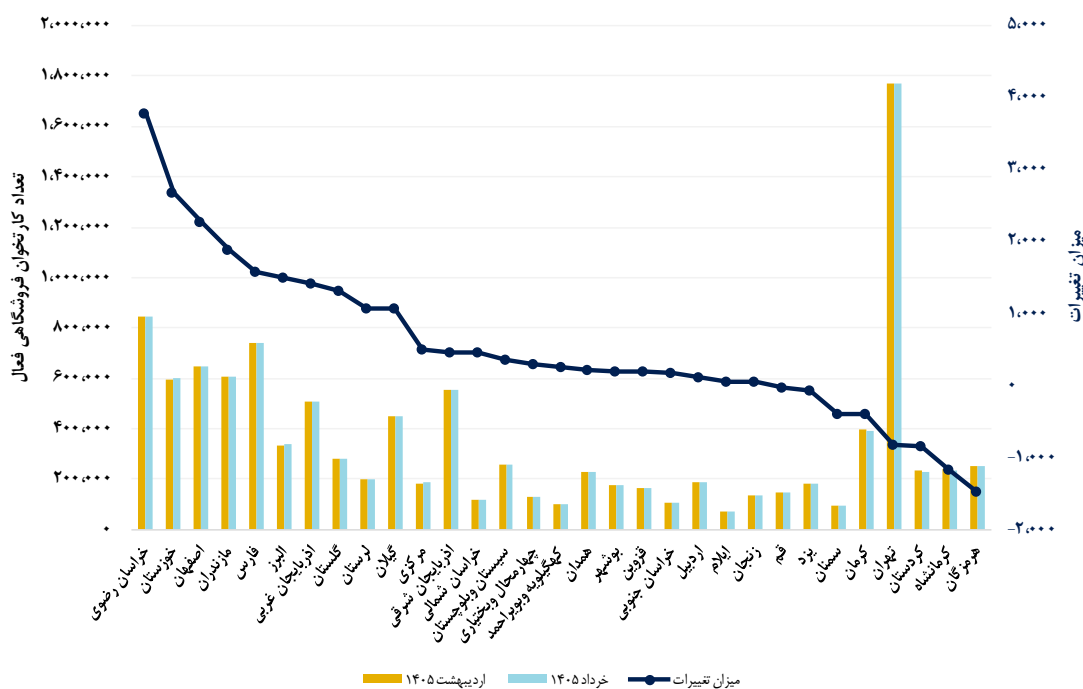
گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۲-۱۳ پنج استان دارای بیشترین تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

نام استان	اردیبهشت ۱۴۰۵	خرداد ۱۴۰۵	تغییر	نرخ رشد
تهران	۱,۷۶۸,۸۰۴	۱,۷۶۷,۹۹۰	-۸۱۴	-۰/۰۵%
خراسان رضوی	۸۴۲,۹۰۶	۸۴۶,۶۹۱	۳,۷۸۵	+۰/۴۵%
فارس	۷۴۰,۵۷۴	۷۴۲,۱۵۳	۱,۵۷۹	+۰/۲۱%
اصفهان	۶۴۷,۹۱۱	۶۵۰,۱۷۸	۲,۲۶۷	+۰/۳۵%
مازندران	۶۰۷,۰۵۳	۶۰۸,۹۴۰	۱,۸۸۷	+۰/۳۱%

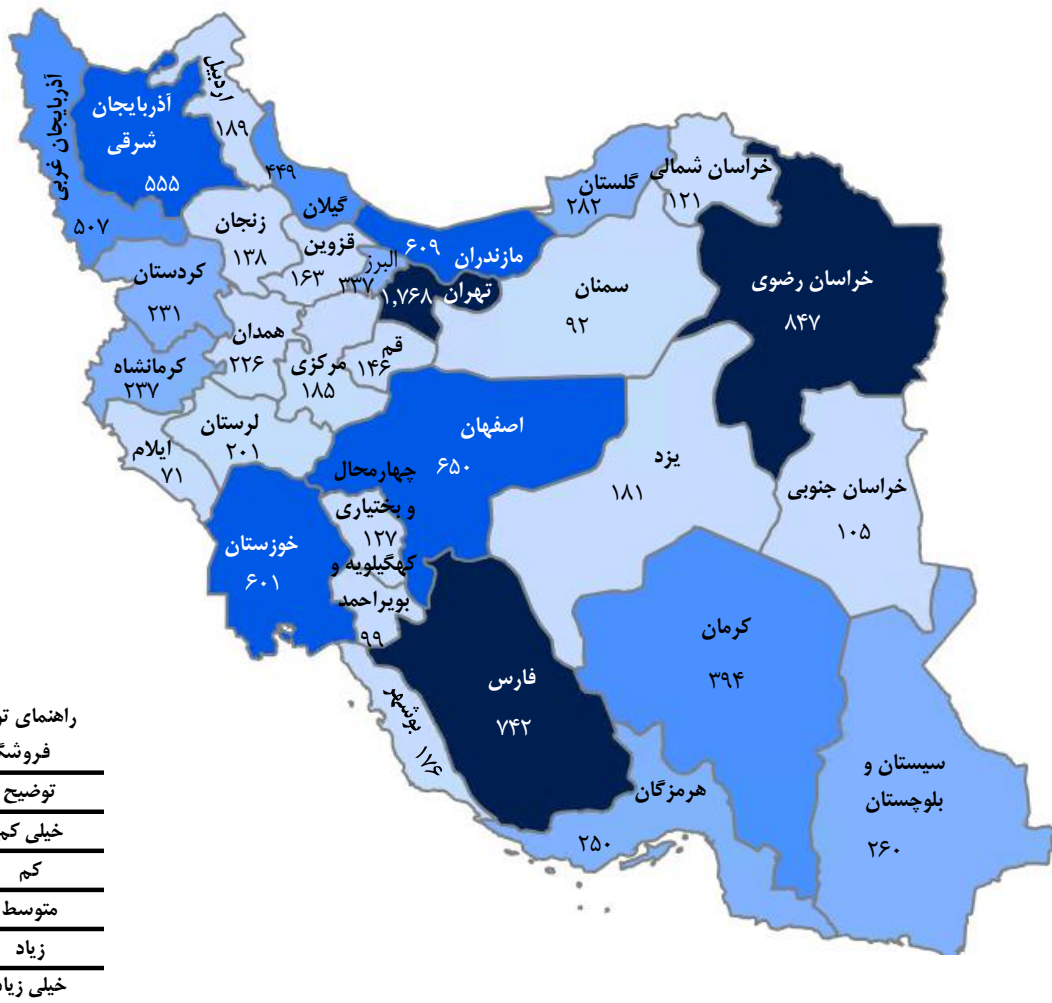
همانگونه که در جدول ۲-۱۳ مشاهده می‌شود، استان‌های تهران، خراسان رضوی، فارس، اصفهان و مازندران به ترتیب دارای بیشترین تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال در خرداد ۱۴۰۵ بوده‌اند.

بر اساس اطلاعات جدول ۲-۱۳، شکل ۱۰-۲ تغییرات تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در هر یک از استان‌ها را در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به اردیبهشت ماه نشان می‌دهد.

شکل ۱۰-۲ تغییر در تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در هر استان - خرداد نسبت به اردیبهشت ۱۴۰۵

در خرداد ۱۴۰۵ بیشترین افزایش در تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال با ۳,۷۸۵ افزایش متعلق به استان خراسان رضوی می‌باشد. شکل ۱۱-۲ پراکندگی تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در استان‌های کشور را نشان می‌دهد و مبین آن است که همچنان بیشترین تعداد این ابزار با اختلاف زیادی نسبت به سایر استان‌ها، در استان تهران توزیع شده است.

راهنمای توزیع تعداد کارتخوان
فروشگاه فعال سیستمی

رنگ	توضیح
سبز روشن	خیلی کم
سبز متوسط	کم
سبز تیره	متوسط
سبز خیلی تیره	زیاد
سبز مشکی	خیلی زیاد

شکل ۱۱-۲ تعداد کارتخوان فروشگاهی (هزار عدد) فعال سیستمی در هر استان - خرداد ۱۴۰۵

در ادامه توزیع کارتخوان فروشگاهی به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال که متقاضی استفاده از خدمات پرداخت الکترونیک هستند، در هر استان مورد بررسی قرار گرفته است. اطلاعات مربوط به تعداد سرانه این ابزار پذیرش به ازای افراد بالای ۱۸ سال در هر یک از استان‌های کشور، در جدول ۲-۱۴ ارائه شده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۲-۱۴ سرانه استانی کارتخوان‌های فروشگاهی فعال سیستمی به ازای افراد بالای ۱۸ سال - اردیبهشت و خرداد ماه ۱۴۰۵

تعداد سرانه ابزار کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی			
استان	اردیبهشت ۱۴۰۵	خرداد ۱۴۰۵	نرخ رشد
لرستان	۰/۱۴۸	۰/۱۴۸	۰/۵۴٪
گلستان	۰/۲۰۲	۰/۲۰۳	۰/۴۷٪
خراسان رضوی	۰/۱۷۶	۰/۱۷۶	۰/۴۵٪
خوزستان	۰/۱۷۱	۰/۱۷۲	۰/۴۵٪
البرز	۰/۱۵۵	۰/۱۵۶	۰/۴۴٪
خراسان شمالی	۰/۱۸۸	۰/۱۸۹	۰/۳۸٪
اصفهان	۰/۱۵۹	۰/۱۵۹	۰/۳۵٪
مازندران	۰/۲۲۶	۰/۲۲۷	۰/۳۱٪
آذربایجان غربی	۰/۲۰۴	۰/۲۰۵	۰/۲۸٪
مرکزی	۰/۱۶۳	۰/۱۶۳	۰/۲۷٪
کهگیلویه و بویراحمد	۰/۱۸۷	۰/۱۸۷	۰/۲۶٪
چهارمحال و بختیاری	۰/۱۷۸	۰/۱۷۸	۰/۲۴٪
گیلان	۰/۲۱۲	۰/۲۱۳	۰/۲۴٪
فارس	۰/۱۹۵	۰/۱۹۵	۰/۲۱٪
خراسان جنوبی	۰/۱۸۶	۰/۱۸۶	۰/۱۷٪
سیستان و بلوچستان	۰/۱۴۷	۰/۱۴۸	۰/۱۴٪
قزوین	۰/۱۶۴	۰/۱۶۴	۰/۱۲٪
بوشهر	۰/۲۰۱	۰/۲۰۱	۰/۱۱٪
همدان	۰/۱۶۵	۰/۱۶۵	۰/۱۰٪
ایلام	۰/۱۵۷	۰/۱۵۷	۰/۰۹٪
آذربایجان شرقی	۰/۱۸۱	۰/۱۸۱	۰/۰۸٪
اردبیل	۰/۱۹۱	۰/۱۹۱	۰/۰۶٪
زنجان	۰/۱۶۹	۰/۱۶۹	۰/۰۳٪
قم	۰/۱۴۹	۰/۱۴۹	-۰/۰۲٪
یزد	۰/۲۱۳	۰/۲۱۳	-۰/۰۴٪
تهران	۰/۱۶۵	۰/۱۶۵	-۰/۰۵٪
کرمان	۰/۱۶۸	۰/۱۶۷	-۰/۱۰٪
کردستان	۰/۱۸۷	۰/۱۸۶	-۰/۳۶٪
سمنان	۰/۱۶۵	۰/۱۶۵	-۰/۴۲٪
کرمانشاه	۰/۱۵۴	۰/۱۵۳	-۰/۴۹٪
هرمزگان	۰/۱۹۷	۰/۱۹۶	-۰/۵۹٪

در شکل ۱۲-۲ سرانه تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی هر استان قابل ملاحظه می‌باشد.

شکل ۱۲-۲ سرانه تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی هر استان به ازای افراد بالای ۱۸ سال - خرداد ۱۴۰۵

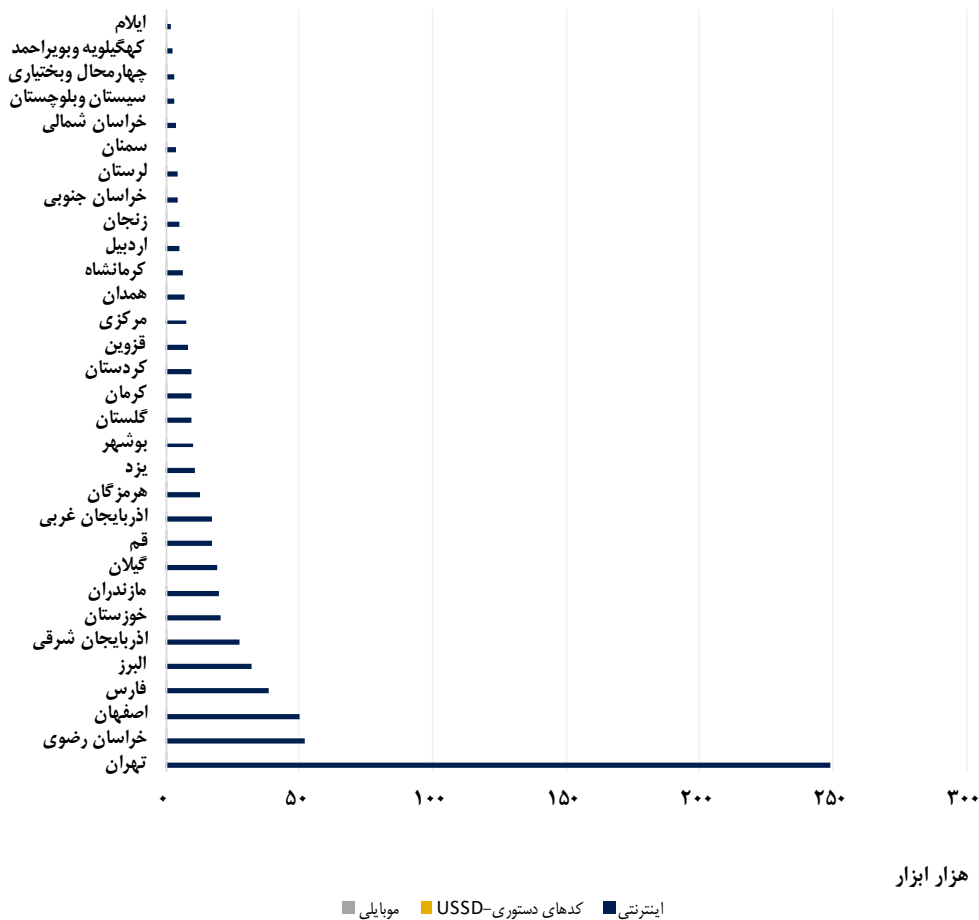
همانگونه که مشاهده می‌گردد، بیشترین تعداد سرانه کارتخوان فروشگاهی به ترتیب به استان‌های مازندران، یزد و گیلان و کمترین آن به ترتیب به استان‌های سیستان و بلوچستان، لرستان و قم تعلق گرفته است. لازم به ذکر است که به منظور انجام محاسبات سرانه ابزار کارتخوان فروشگاهی هر استان از جمعیت بالای ۱۸ سال کشور بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ استفاده شده است. بر همین اساس در خرداد ۱۴۰۵، تعداد سرانه ابزار کارتخوان فروشگاهی در کل کشور ۰/۱۷۶۹ عدد به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال (۱,۷۶۹ ابزار به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال) بوده است.

۲-۲-۴- تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای

دستوری (USSD) فعال سیستمی

همانطور که قبلاً ذکر شد، امکان استفاده از ابزارهای پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی برای انجام عملیات پرداخت الکترونیکی (بر خلاف کارتهخوان فروشگاهی) به دلیل اینکه نیاز به حضور فیزیکی ابزار کارت ندارد، لزوماً به منطقه و یا استان خاصی تعلق نداشته و از سایر نقاط کشور نیز امکان استفاده از خدمات این ابزارهای پذیرش میسر می‌باشد. لذا محاسبه تعداد سرانه این ابزارها برای بررسی، معنای دقیقی نداشته و تنها تعداد این ابزارها در استان‌های کشور بررسی می‌شود. شایان ذکر است که این اطلاعات بر مبنای آدرس و استان ثبت شده در اطلاعات پذیرندگان ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)، ابزار پذیرش اینترنتی و ابزار پذیرش موبایلی محاسبه شده است.

تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی فعال سیستمی به تفکیک استان‌های محل استقرار پذیرندگان ثبت شده در سویچ شاپرک، در شکل ۱۳-۲ ترسیم شده است.

شکل ۱۳-۲ تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی در استان‌های کشور - خرداد ۱۴۰۵

شکل ۱۳-۲ مبین آن است بیشترین تعداد ابزار پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی فعال سیستمی به ترتیب در اختیار استان‌های تهران، خراسان رضوی و اصفهان می‌باشد.

۲-۲-۵- تعداد و مبلغ تراکنش‌ها به تفکیک استان‌های کشور

با توجه به جدول ۲-۱۵، عملکرد تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها به تفکیک هر استان در ماه اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ ذکر گردیده است. همچنین نرخ رشد برای هر استان نسبت به ماه گذشته محاسبه و قابل مشاهده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

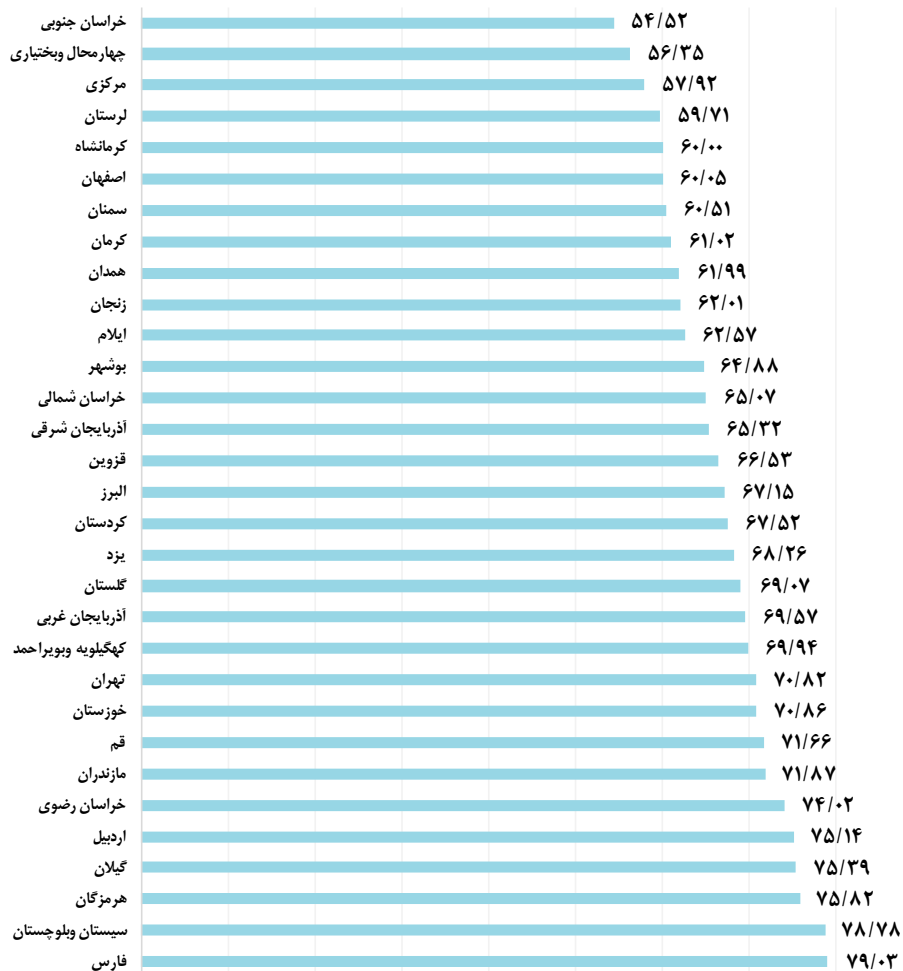
جدول ۲-۱۵ تعداد و مبلغ تراکنش‌ها به تفکیک استان‌های کشور - خرداد ۱۴۰۵

استان	تعداد تراکنش		مبلغ تراکنش (میلیون ریال)		تغییر
	اردیبهشت ۱۴۰۵	خرداد ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵	خرداد ۱۴۰۵	
آذربایجان شرقی	۲۰۱,۳۴۹,۰۲۷	۲۰۱,۷۶۵,۶۶۴	۱,۲۴۴,۷۰۴,۷۸۹	۱,۲۴۲,۴۵۷,۸۴۹	-۰/۲۱%
آذربایجان غربی	۱۷۵,۲۱۷,۱۰۳	۱۷۲,۸۰۵,۷۶۳	۱,۰۴۰,۴۱۵,۵۲۳	۱,۰۲۵,۵۳۲,۷۰۳	-۱/۴۳%
اردبیل	۷۴,۸۲۲,۰۵۴	۷۴,۷۴۵,۵۹۶	۳۹۱,۰۷۵,۸۶۵	۳۹۸,۰۳۳,۷۱۲	۱/۷۸%
اصفهان	۲۵۴,۴۱۶,۴۹۴	۲۴۷,۳۹۲,۰۱۴	۱,۶۱۶,۲۷۵,۹۶۹	۱,۶۳۸,۵۸۳,۱۸۵	۱/۳۸%
البرز	۱۴۷,۲۴۲,۹۶۲	۱۴۵,۹۸۰,۷۶۹	۹۲۷,۹۵۶,۰۲۹	۹۲۷,۰۹۸,۴۶۰	-۰/۰۹%
ایلام	۲۸,۹۰۳,۲۸۸	۲۸,۲۸۶,۳۴۱	۱۴۳,۶۶۰,۹۶۴	۱۴۷,۰۷۲,۱۶۰	۲/۳۷%
بوشهر	۶۰,۸۹۸,۷۳۷	۵۶,۹۱۸,۵۴۴	۳۷۴,۶۲۰,۰۲۰	۳۵۳,۰۵۵,۸۶۴	-۵/۷۶%
تهران	۱,۱۵۴,۹۶۶,۸۰۵	۱,۱۴۶,۵۳۸,۴۶۴	۱۳,۳۴۴,۲۶۲,۲۸۸	۱۲,۶۹۹,۷۸۸,۰۰۹	-۴/۸۳%
چهارمحال و بختیاری	۴۰,۶۴۲,۲۸۷	۴۰,۳۸۱,۱۲۰	۲۱۱,۴۱۶,۵۸۰	۲۱۷,۲۰۶,۸۷۶	۲/۷۴%
خراسان جنوبی	۳۲,۱۶۳,۹۴۱	۳۰,۸۲۶,۳۷۷	۱۵۶,۳۱۱,۴۸۱	۱۵۶,۲۵۳,۰۴۰	-۰/۰۴%
خراسان رضوی	۳۷۲,۷۶۸,۳۷۳	۳۵۸,۳۸۷,۸۳۶	۱,۹۴۴,۱۹۸,۲۳۳	۱,۹۷۸,۱۵۲,۹۹۱	۱/۷۵%
خراسان شمالی	۴۲,۲۷۰,۱۳۷	۴۱,۷۴۵,۱۰۹	۱۶۷,۰۵۴,۸۳۱	۱۷۶,۵۱۸,۵۶۴	۵/۶۷%
خوزستان	۲۶۰,۱۷۹,۹۶۴	۲۴۸,۱۱۲,۵۸۳	۱,۳۹۰,۶۷۰,۸۱۱	۱,۴۵۰,۹۲۵,۰۷۹	۴/۳۳%
زنجان	۵۱,۷۵۴,۲۷۲	۵۱,۵۴۲,۸۰۰	۲۷۳,۰۳۳,۷۰۸	۲۶۶,۸۷۵,۲۰۹	۱/۴۱%
سمنان	۳۵,۱۵۱,۷۳۲	۳۴,۰۹۵,۱۹۱	۱۷۶,۱۶۳,۶۰۴	۱۷۷,۴۱۱,۸۹۰	۰/۷۱%
سیستان و بلوچستان	۱۴۹,۰۹۴,۴۰۵	۱۳۹,۰۷۹,۲۸۰	۷۰۰,۸۵۹,۹۹۰	۶۵۶,۷۵۰,۸۲۶	-۶/۲۹%
فارس	۳۱۰,۳۵۴,۰۳۹	۳۰۳,۰۳۶,۷۲۱	۱,۸۴۸,۸۲۹,۵۵۱	۱,۸۸۹,۳۸۷,۸۳۳	۲/۱۹%
قزوین	۶۸,۱۲۷,۸۶۵	۶۷,۰۰۲,۴۸۷	۳۴۱,۹۳۸,۵۲۱	۳۴۸,۹۵۵,۳۳۴	۲/۰۵%
قم	۷۴,۶۷۰,۴۰۲	۷۱,۸۲۸,۴۴۹	۴۴۴,۴۶۷,۰۳۴	۴۴۲,۳۹۲,۴۰۸	-۰/۴۷%
کردستان	۸۵,۴۸۶,۶۰۳	۸۳,۹۵۹,۰۵۰	۴۲۸,۹۰۰,۴۰۶	۴۲۶,۵۹۶,۰۶۱	-۰/۵۴%
کرمان	۱۵۲,۱۲۴,۱۰۵	۱۴۴,۱۱۸,۲۸۶	۹۳۳,۹۳۰,۹۱۴	۸۹۳,۳۵۳,۲۷۸	-۴/۳۴%
کرمانشاه	۹۴,۶۷۱,۶۳۷	۹۳,۳۱۸,۷۳۷	۴۸۶,۶۹۸,۹۱۱	۴۸۸,۰۶۳,۰۹۴	۰/۲۸%
کهگیلویه و بویراحمد	۳۸,۲۰۱,۸۹۱	۳۷,۰۶۵,۱۷۷	۱۵۷,۹۷۸,۰۷۵	۱۶۲,۰۴۲,۸۲۲	۲/۵۷%
گلستان	۹۷,۷۸۹,۸۱۴	۹۶,۷۹۵,۴۰۰	۵۱۶,۰۲۴,۰۳۵	۵۵۸,۳۱۸,۶۵۲	۸/۲۰%
گیلان	۱۵۸,۹۸۷,۸۴۴	۱۶۰,۲۰۸,۶۰۰	۹۵۵,۹۶۷,۲۸۲	۹۹۹,۱۷۰,۸۰۸	۴/۵۲%
لرستان	۸۰,۱۳۰,۸۱۷	۸۰,۸۸۶,۳۴۵	۳۷۴,۱۹۴,۸۱۰	۴۱۲,۱۶۲,۷۷۰	۱۰/۱۵%
مازندران	۱۹۷,۵۰۹,۳۳۱	۱۹۴,۰۴۹,۶۰۰	۱,۵۷۷,۲۵۵,۰۴۴	۱,۶۱۰,۰۷۴,۵۷۰	۲/۰۸%
مرکزی	۶۶,۹۸۰,۴۹۷	۶۵,۹۸۴,۲۲۱	۳۵۸,۷۵۹,۲۴۰	۳۶۲,۶۸۳,۱۹۷	۱/۰۹%
هرمزگان	۱۳۶,۲۰۲,۰۶۰	۱۲۷,۵۸۶,۳۸۷	۶۷۱,۲۶۵,۲۶۵	۶۴۹,۱۵۸,۱۳۲	-۳/۲۹%
همدان	۸۵,۳۲۶,۹۴۲	۸۴,۹۷۷,۱۱۱	۴۲۳,۳۰۷,۲۱۳	۴۳۰,۸۵۸,۵۵۸	۱/۷۸%
یزد	۶۲,۲۲۵,۳۹۸	۵۸,۵۱۴,۴۰۸	۴۸۹,۶۶۹,۱۹۴	۴۷۵,۱۶۰,۱۹۱	-۲/۹۶%

۲-۲-۲- تعداد سرانه تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها در استان‌های کشور

استفاده از ابزارهای پذیرشی که در انجام عملیات پرداخت الکترونیکی نیازی به ارائه فیزیک کارت بانکی ندارد (یعنی ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD)) بر خلاف کارتخوان فروشگاه‌ها لزوماً به منطقه و یا استان خاصی تعلق نداشته و انجام تراکنش به وسیله این ابزارها (که هر یک از پذیرندگان آن به یک

استان خاص تعلق دارند) از نقاط مختلف کشور امکان پذیر است. به همین دلیل شکل زیر به منظور نمایش تعداد سرانه تراکنش‌ها صرفاً برای ابزار کارتخوان فروشگاه‌های (که موقعیت محلی برای آن معنی دار بوده) در استان‌های مختلف برای خرداد ۱۴۰۵ ترسیم شده است.

شکل ۱۴-۲ تعداد سرانه تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های به ازای افراد بالای ۱۸ سال در هر استان - خرداد ۱۴۰۵

همانطور در شکل ۱۴-۲ ملاحظه می‌شود استان‌های فارس، سیستان و بلوچستان و هرمزگان در سه جایگاه برتر تعداد سرانه تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های به ازای افراد بالای ۱۸ سال در هر استان، قرار گرفته‌اند و خراسان جنوبی، چهارمحال و بختیاری و مرکزی کمترین تعداد سرانه تراکنش‌های این ابزار را در خرداد ۱۴۰۵ داشته‌اند.

۳-۲- شاخص‌های پراکندگی مبلغی تراکنش‌ها

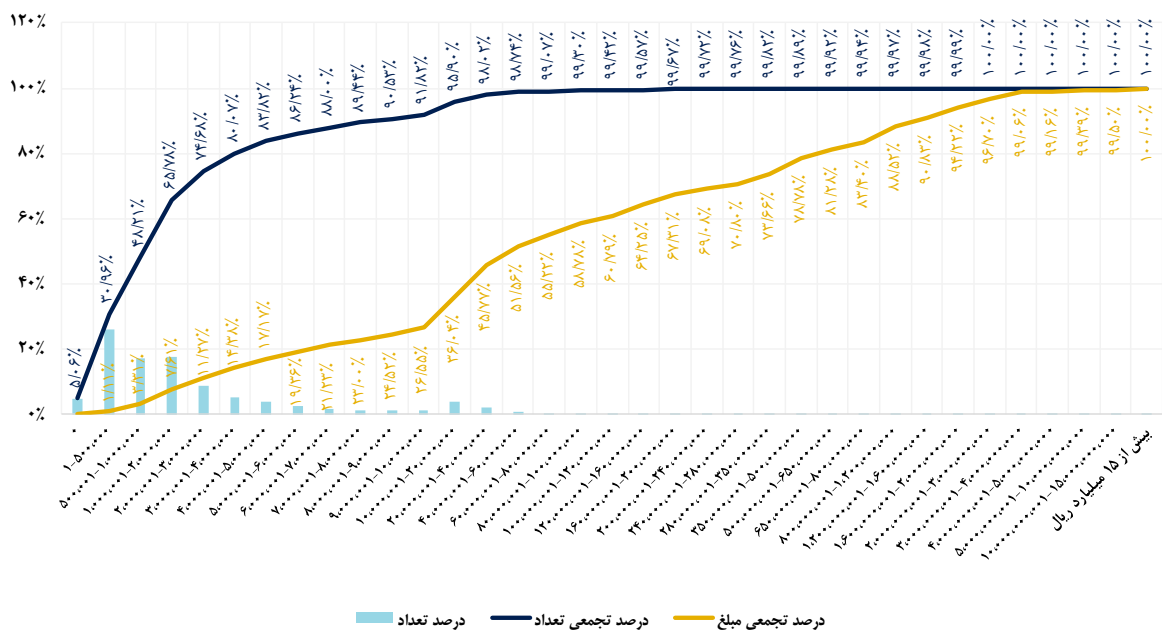
در این قسمت به بررسی دقیق‌تر مبالغ تراکنش‌ها پرداخته می‌شود. بدین منظور ابتدا دامنه مبلغی تراکنش‌های هر سه ابزار پذیرش به تفکیک ارائه شده و سپس نسبت دهکی برای کل ابزارهای پذیرش و نیز دهک‌های قیمتی به تفکیک هر خدمت و به طور هم‌زمان به تفکیک نوع ابزار ارائه می‌شود.

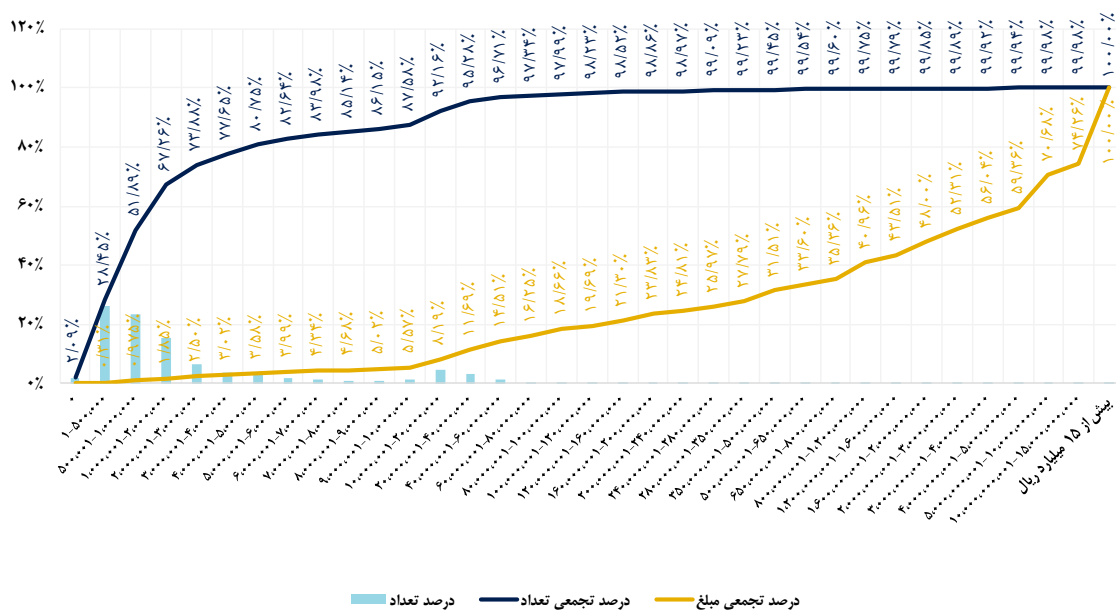
۲-۳-۱- دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزارهای پذیرش شبکه

در این بخش از گزارش شکل دامنه مبلغی تراکنش‌های هر چهار ابزارهای پذیرش یعنی "کارتخوان فروشگاه‌های"، "ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)" و "ابزار پذیرش اینترنتی" و "ابزار موبایلی" در خرداد ۱۴۰۵ ترسیم شده و مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بر اساس شکل ۱۵-۲ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های ترسیم شده است. این دامنه‌ها با توجه دامنه مبلغی کارمزد تراکنش‌ها به شرح زیر می‌باشد:

- زیر ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال
 - بین ۶,۰۰۰,۰۰۱ تا ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
 - بین ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۱ تا ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
 - بیش از ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
- سهم تراکنش‌های مانده‌گیری از کل تعداد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های ۵/۰۶ درصد می‌باشد. همانگونه که از اطلاعات موجود در شکل ۱۵-۲ مشخص است در خرداد ۱۴۰۵:
- ۸۱/۱۸ درصد تعداد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های مبلغ کمتر از ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال داشته‌اند.
 - ۱۳/۵۲ درصد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های، در بازه مبلغی ۶,۰۰۰,۰۰۱ تا ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده‌اند.
 - ۰/۱۷ درصد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های، در بازه مبلغی ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۱ تا ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده‌اند.
 - ۰/۰۶ درصد تراکنش‌ها با مبلغ بالای ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال انجام گرفته‌اند.

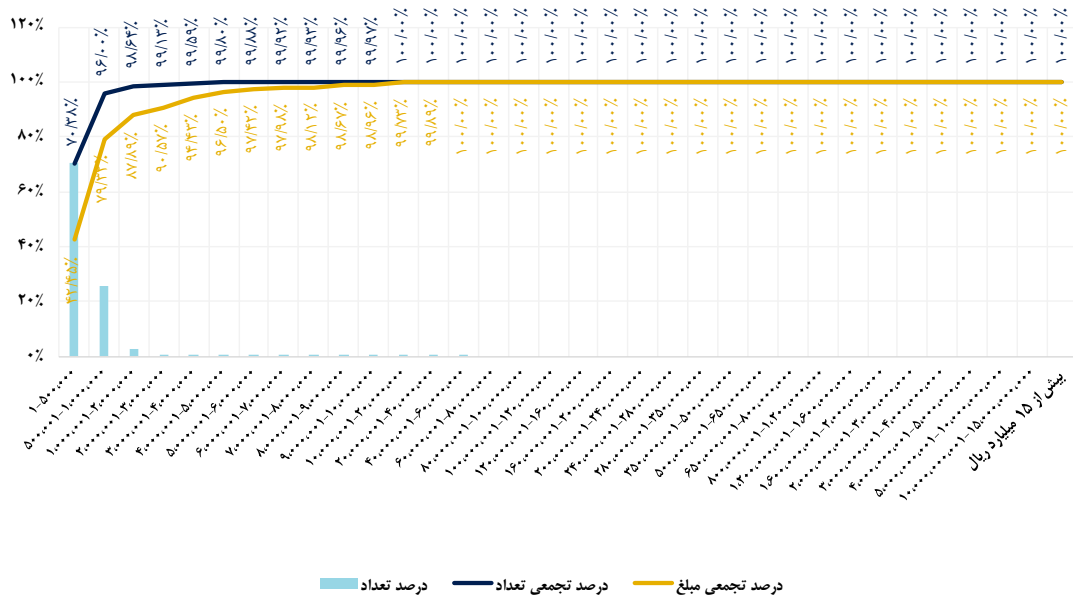

شکل ۱۶-۲ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی (بر حسب ریال) - خرداد ۱۴۰۵

دامنه مبلغی تراکنش‌های انجام شده توسط ابزار پذیرش اینترنتی، مبین آن است بیشترین تعداد تراکنش‌ها در بازه کمتر از ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال قرار گرفته‌اند و این بازه ۸۰/۵۵ درصد از کل تراکنش‌ها را در بر می‌گیرد. در این ابزار پذیرش حدود ۱۶/۴۵، ۵۲/۰ و ۴۰/۰ درصد کل تراکنش‌ها به ترتیب در بازه مبلغی های ۶,۰۰۰,۰۰۰ تا ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال، ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ تا ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و بیش از ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال هستند.

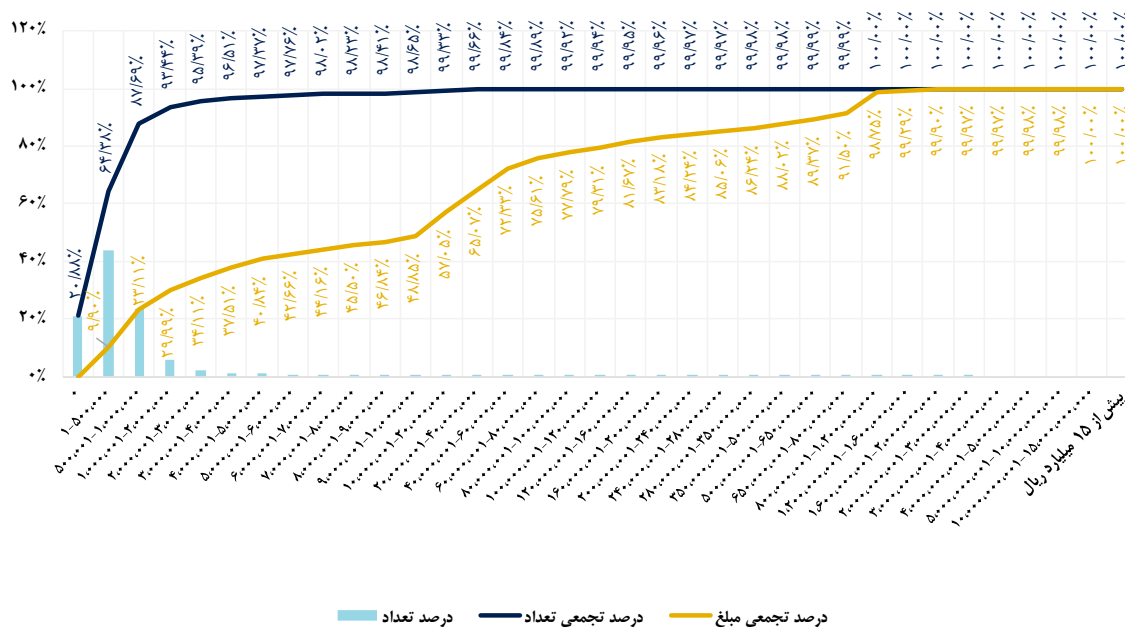
شکل ۱۷-۲ نیز دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) را نمایش می‌دهد.

شکل ۱۷-۲ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) (بر حسب ریال) - خرداد ۱۴۰۵

در بررسی شکل ۱۷-۲ که مربوط به دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد، شرایط کاملا متفاوت با ابزار پذیرش اینترنتی و کارتهخوان فروشگاهی بوده است، به نحوی که ۷۰/۳۸ درصد مجموع تراکنش‌ها دارای مبلغ بین ۱ تا ۵۰۰,۰۰۰ ریال بوده‌اند. با توجه به استفاده عموم جامعه از کارت‌های شارژ با مبلغ ۵۰ و ۱۰۰، ۲۰۰، ۲۵۰ و ۵۰۰ هزار ریالی و همچنین استفاده فراوان ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به منظور تهیه کارت‌های شارژ اپراتورهای مختلف، می‌توان حضور حداکثری تراکنش‌های کدهای دستوری (USSD) در دامنه مبلغی بین ۱ تا ۵۰۰,۰۰۰ ریال را توجیه نمود. شایان ذکر است که با توجه به ممنوعیت ارائه خدمت خرید کالا و خدمات با استفاده از ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) در دی ماه ۱۳۹۴ از سوی بانک مرکزی ج.ا.ا.، شکل فوق صرفا نمایشی از دامنه مبلغی خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ توسط ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد. نکته قابل توجه در خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ توسط ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)، اعمال محدودیت سقف مبلغی ۵۰ میلیون ریالی می‌باشد که شکل ۱۷-۲ به خوبی نمایانگر انجام تراکنش‌ها با مبلغ حداکثر تا این سقف می‌باشد.

شکل ۱۸-۲ نیز دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی را نمایش می‌دهد. سهم تراکنش‌های مانده‌گیری از کل تعداد تراکنش‌های ابزار موبایلی ۲۰/۸۸ درصد می‌باشد.

شکل ۱۸-۲ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی (بر حسب ریال) - خرداد ۱۴۰۵

دامنه مبلغی تراکنش‌های انجام شده توسط ابزار پذیرش موبایلی، مبین آن است بیشترین تعداد تراکنش‌ها در بازه کمتر از ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال قرار گرفته‌اند و این بازه ۷۶/۸۷ درصد از کل تراکنش‌ها را در بر می‌گیرد. در این ابزار پذیرش حدود ۲/۲۲، ۰/۱۵ و ۰/۱۱ درصد کل تراکنش‌ها به ترتیب در بازه مبلغی های ۶,۰۰۰,۰۰۰ تا ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال، ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ تا ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و بیش از ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال هستند.

۲-۳-۲- نسبت متوسط ارزش دهک دهم به دهک اول تراکنش‌ها

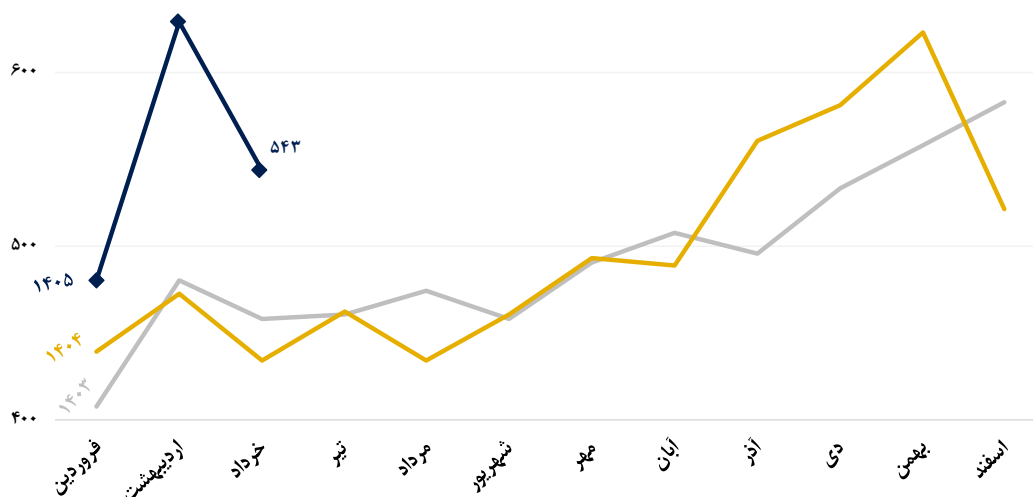
در این بخش شاخص نسبت دهکی^۱ به منظور اندازه‌گیری متوسط مبلغ تراکنش‌های دهک‌های تراکنشی شاپرک محاسبه می‌گردد. محاسبه این نسبت برای مبلغ تراکنش‌ها، بیانگر توزیع نابرابر مبلغی تراکنش‌های پرداخت الکترونیک کارت می‌باشد که روند غیر متمرکز آن بیانگر تغییر ارزش تراکنش‌های این شبکه همراه با تغییرات اقتصادی جامعه می‌باشد. جدول ۲-۱۶ شاخص نسبت دهکی مبلغ تراکنش‌های شبکه شاپرک را در خرداد ماه ۱۴۰۵ در مقایسه با ماه گذشته و نیز ماه مشابه سال ۱۴۰۴ ارائه نموده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

جدول ۲-۱۶ مقایسه تغییرات ماهانه و نقطه به نقطه شاخص نسبت دهکی

مقایسه نقطه به نقطه	مقایسه ماهانه			محاسبه نسبت دهکی		
	نرخ رشد	۱۴۰۵ خرداد	۱۴۰۴ خرداد		نرخ رشد	۱۴۰۵ خرداد
۱۰۵/۰۳٪	۵۹,۸۵۰,۳۳۶	۲۹,۱۹۱,۰۰۵	-۰/۴۵٪	۵۹,۸۵۰,۳۳۶	۶۰,۱۲۰,۰۳۸	میانگین مبالغ تراکنش دهک دهم (ریال)
۶۳/۹۲٪	۱۱۰,۲۱۰	۶۷,۲۳۴	۱۵/۳۰٪	۱۱۰,۲۱۰	۹۵,۵۸۷	میانگین مبالغ تراکنش دهک اول (ریال)
۲۵/۰۸٪	۵۴۳/۰۶	۴۳۴/۱۷	-۱۳/۶۶٪	۵۴۳/۰۶	۶۲۸/۹۶	نسبت دهکی

ملاحظه می شود که نسبت دهکی در مقایسه نقطه به نقطه رشد ۲۵/۰۸ درصدی و در قیاس ماهانه نیز رشد ۱۳/۶۶- درصدی داشته است. در قیاس ماهانه، متوسط مبلغی تراکنش های دهک دهم رشد ۰/۴۵- درصدی و متوسط مبلغی دهک اول نیز رشد ۱۵/۳۰ درصدی را تجربه نموده است که در نهایت منجر به رشد ۱۳/۶۶- درصدی نسبت متوسط قیمت دهک دهم به دهک اول در قیاس ماهانه شده است.

شکل ۱۹-۲ مقایسه روند نسبت متوسط مبالغ دهک دهم به دهک اول قیمتی از ابتدای سال ۱۴۰۳

با توجه به شکل ۱۹-۲، نسبت دهکی در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته روند کاهشی داشته است، به طوری که نسبت دهکی در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به اردیبهشت رشد ۸۵/۹۰- واحدی را تجربه نموده و برابر با ۵۴۳ است.

۲-۳-۳- بررسی دهک‌های قیمتی هر خدمت به تفکیک ابزار پذیرش

در این بخش به منظور بررسی دقیق‌تر مبالغ تراکنش‌ها، دهک‌های قیمتی هر دو خدمت "خرید کالا و خدمات" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" به ازای هر یک از ابزارهای پذیرش ارائه شده است. جدول ۱۷-۲ اطلاعات مربوط به متوسط مبالغ هر دهک قیمتی خدمت "خرید کالا و خدمات" را به تفکیک ابزارهای پذیرش ارائه نموده است.

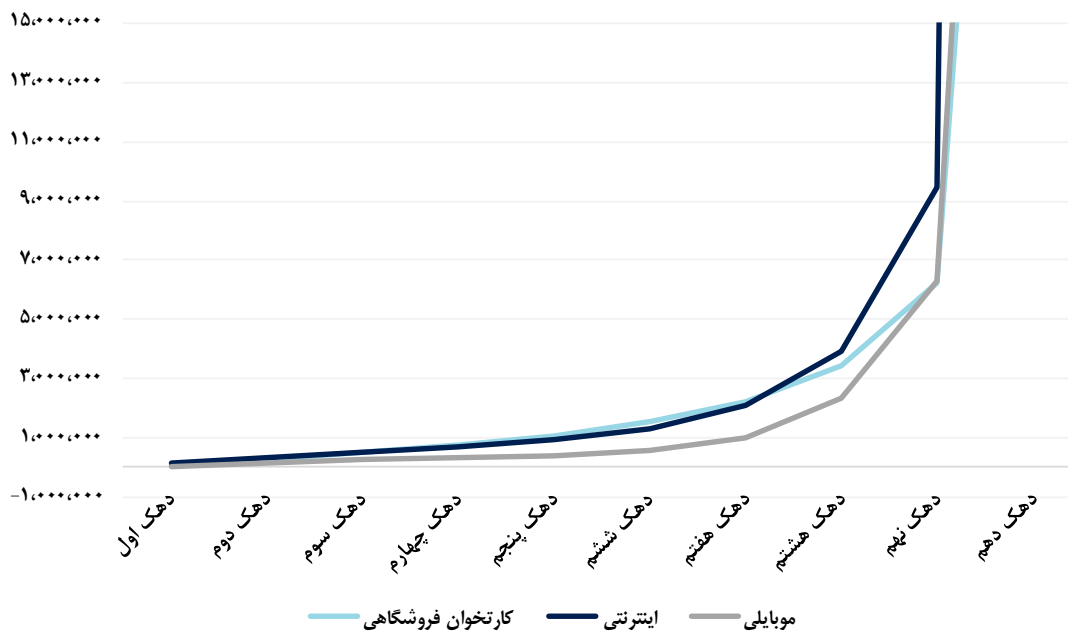
جدول ۱۷-۲ متوسط مبالغ هر دهک قیمتی خدمت "خرید کالا و خدمات" به ازای هر ابزار پذیرش

متوسط مبالغ هر دهک در هر یک از ابزارهای پذیرش (مبالغ بر حسب ریال)			دهک قیمتی
موبایلی	اینترنتی	کارتخوان فروشگاهی	
۴۹,۳۷۷/۴۸	۱۵۲,۷۹۸/۱۲	۱۰۷,۴۸۱/۴۲	دهک اول
۱۳۶,۹۸۰/۳۱	۳۵۲,۵۲۵/۵۱	۲۸۵,۵۶۱/۲۷	دهک دوم
۲۵۲,۱۳۶/۳۶	۵۱۹,۸۹۷/۸۴	۴۹۵,۵۳۰/۶۹	دهک سوم
۳۱۹,۶۸۸/۰۰	۶۶۷,۶۸۶/۱۹	۷۶۱,۴۰۶/۲۴	دهک چهارم
۳۸۴,۸۳۷/۴۷	۹۳۰,۲۵۴/۶۴	۱,۰۷۵,۷۷۸/۰۸	دهک پنجم
۵۴۷,۹۰۷/۲۹	۱,۳۱۵,۹۶۸/۲۰	۱,۵۴۰,۵۱۴/۵۴	دهک ششم
۱,۰۱۸,۱۷۸/۸۵	۲,۱۰۲,۴۳۵/۴۱	۲,۲۳۰,۴۱۱/۸۱	دهک هفتم
۲,۳۲۰,۱۲۶/۸۹	۳,۸۹۵,۱۳۴/۷۸	۳,۴۴۹,۹۰۲/۱۵	دهک هشتم
۶,۲۸۸,۲۸۶/۲۸	۹,۴۸۹,۴۴۱/۵۷	۶,۲۳۶,۲۹۸/۲۵	دهک نهم
۶۰,۸۵۷,۵۹۹/۵۲	۲۶۰,۷۰۷,۰۱۶/۲۱	۴۹,۴۰۴,۱۴۴/۵۹	دهک دهم

* ارائه خدمت خرید کالا و خدمات از طریق ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) ممنوع و متوقف شده است.

با توجه به اطلاعات جدول فوق ملاحظه می‌شود که متوسط مبلغ تراکنش‌های "خرید کالا و خدمات" در دهک آخر قیمتی ابزار پذیرش اینترنتی بالاتر از ابزار کارتخوان فروشگاهی و ابزار موبایلی است، این امر مؤید این موضوع است که ابزار پذیرش اینترنتی ابزار مطلوب انجام تراکنش‌های خرید در دهک دهم می‌باشد. در خدمت "خرید کالا و خدمات" اعداد جدول مبین آن است که به طور متوسط به ترتیب ۴۰ و ۵۰ درصد (۴ و ۵ دهک) تراکنش‌ها در ابزارهای کارتخوان فروشگاهی و اینترنتی و ۶۰ درصد تراکنش‌ها (۶ دهک) در ابزار موبایلی مربوط به "خرید کالا و خدمات" با مبلغ کمتر از ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریالی بوده است.

اطلاعات جدول ۱۷-۲ در شکل ۲-۲۰ برای مقایسه بهتر ترسیم شده است.

شکل ۲۰-۲ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمات خرید کالا و خدمات - خرداد ۱۴۰۵

در شکل ۲۰-۲ به علت نمایش بهتر، متوسط مبلغ دهک دهم به ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال محدود شده است تا اختلاف متوسط قیمت ابزارها در دهک‌های دیگر قابل تشخیص باشد. در این ماه متوسط مبلغ دهک دهم تراکنش‌های خرید کالا و خدمات توسط ابزار پذیرش اینترنتی ۲۶۰,۷۰۷,۰۱۶/۲۱ ریال بوده است.

جدول ۲-۱۸ اطلاعات مربوط به متوسط مبالغ هر دهک قیمتی خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" را به تفکیک ابزارهای پذیرش ارائه نموده است.

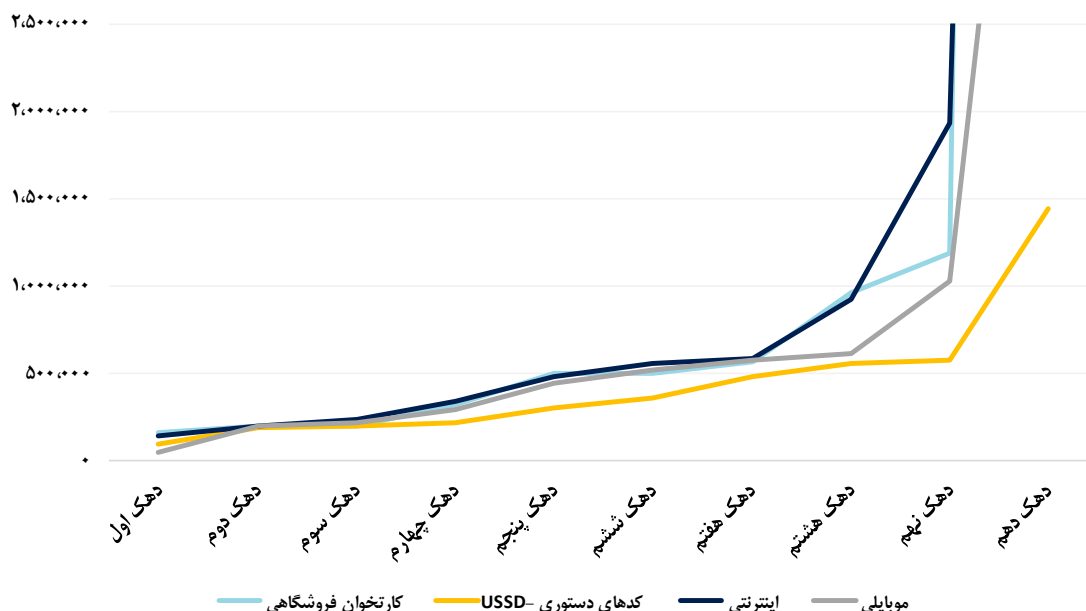
جدول ۲-۱۸ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" به ازای هر ابزار پذیرش

متوسط مبالغ هر دهک در هر یک از ابزارهای پذیرش (مبالغ بر حسب ریال)				دهک قیمتی
موبایلی	اینترنتی	کدهای دستوری - USSD	کارتخوان فروشگاه‌های	
۵۴,۴۶۳/۵۸	۱۴۰,۹۷۳/۷۸	۹۶,۷۷۸/۸۲	۱۶۴,۹۲۶/۵۷	دهک اول
۱۹۹,۵۵۱/۵۵	۲۰۶,۲۴۷/۸۷	۱۹۶,۰۳۱/۶۷	۲۰۰,۰۰۰/۰۰	دهک دوم
۲۱۶,۳۶۴/۶۴	۲۳۹,۰۷۲/۶۹	۲۰۴,۱۷۶/۰۰	۲۰۰,۰۰۰/۰۰	دهک سوم
۲۹۱,۸۶۴/۴۲	۳۴۲,۶۸۱/۳۷	۲۲۰,۹۸۶/۱۶	۳۲۴,۵۴۹/۱۱	دهک چهارم
۴۴۹,۲۲۵/۴۴	۴۸۲,۱۲۸/۲۰	۳۰۳,۵۴۶/۰۸	۵۰۰,۰۰۰/۰۰	دهک پنجم
۵۲۲,۸۰۵/۵۵	۵۵۸,۲۳۲/۰۴	۳۶۱,۷۲۷/۷۲	۵۰۰,۰۰۰/۰۰	دهک ششم
۵۷۵,۰۵۲/۷۲	۵۵۵,۹۵۲/۰۱	۴۸۷,۰۰۹/۳۸	۵۶۵,۰۱۷/۸۴	دهک هفتم
۶۱۹,۱۰۶/۵۹	۹۲۸,۸۲۰/۰۱	۵۶۳,۹۳۸/۳۵	۹۶۹,۱۸۷/۱۱	دهک هشتم
۱,۰۲۹,۹۶۳/۰۹	۱,۹۳۰,۵۱۴/۵۲	۵۷۶,۲۹۰/۰۰	۱,۱۹۱,۰۴۶/۲۷	دهک نهم
۶,۰۰۶,۵۹۰/۷۴	۲۱,۱۴۰,۴۹۷/۴۱	۱,۴۴۰,۸۶۹/۰۲	۲۵,۷۹۱,۶۶۸/۴۶	دهک دهم

گزارش اقتصادی شاپرک

با توجه به اطلاعات جدول ۲-۱۸ به نظر می‌رسد که از ابزار کارتخوان فروشگاه‌های و نیز ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به طور عمده برای خرید کارت‌های شارژ تلفن همراه اعتباری نیز استفاده می‌شود. به طوری که بیشترین تعداد تراکنش از نوع خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ صورت گرفته توسط کارتخوان فروشگاه‌های، خرید کارت شارژ ۵۰۰،۲۰۰ هزار ریالی بوده است که به طور متوسط ۴۰ درصد تراکنش‌های این ابزار (دهک قیمتی) را در بر می‌گیرد. به عبارتی این طور به نظر می‌رسد که به طور متوسط حداقل ۴۰ درصد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های مربوط به خرید کارت شارژ تلفن همراه اعتباری بوده است.

شکل ۲-۲۱ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ را به تفکیک ابزارهای پذیرش نشان می‌دهد.

شکل ۲-۲۱ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ - خرداد ۱۴۰۵

در شکل ۲-۲۱ به علت نمایش بهتر، دهک دهم به ۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال محدود شده است تا اختلاف متوسط قیمت ابزارها در دهک‌های دیگر قابل تشخیص باشد. متوسط مبلغ دهک دهم خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" در ابزار پذیرش اینترنتی حدود ۲۱,۱۴۰,۴۹۷/۴۱ ریال و متوسط مبلغ دهک دهم تراکنش‌های این خدمت در ابزار کارتخوان فروشگاه‌های در حدود ۳۵,۷۹۱,۶۶۸/۴۶ ریال همچنین متوسط مبلغ دهک دهم تراکنش‌های این خدمت در ابزار موبایلی در حدود ۶,۰۰۶,۵۹۰/۷۴ ریال بوده است. این در حالی است که در

ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) متوسط مبلغ دهک دهم حدود ۰۲/۸۶۹,۴۴۰ ریال بوده است که نسبت به سه ابزار پذیرش دیگر، به طور قابل ملاحظه‌ای کمتر است.

فصل ۳

کیفیت ارائه خدمات پرداخت الکترونیک کارت

کیفیت ارائه خدمات توسط شبکه پرداخت الکترونیک کشور و شرکت شاپرک و همچنین بررسی تعداد خطاهای هر گروه خطایی از موارد تحت بررسی در این بخش از گزارش می باشد.

۳- کیفیت انجام خدمات پرداخت الکترونیک کارت

ارتقای کیفیت خدمات ارائه شده اصلی‌ترین هدف شرکت‌های ارائه‌دهنده آن خدمات می‌باشد؛ چرا که ارتقای کیفیت خدمت ارائه شده افزایش مطلوبیت و رضایت‌مندی مصرف‌کننده را به دنبال خواهد داشت. شرکت شاپراک نیز در راستای وظایف نظارتی خود، به دنبال افزایش کیفیت انجام خدمات ارائه شده در شبکه و انجام صحیح پرداخت‌ها می‌باشد. کاهش خطاها و تراکنش‌های ناتمام از یک سو و افزایش کیفیت خدمات حس شده خدمات و کیفیت خدمات زمانی از سوی دیگر منجر به بهبود عملکرد شاپراک می‌گردد در ادامه شاخص‌هایی برای سنجش این هدف ارائه می‌گردد.

۱-۳ - سهم تراکنش‌های موفق از کل تراکنش‌ها

یکی از اصلی‌ترین برنامه‌های شرکت شاپرک، تلاش برای کاهش وقوع خطاهای شبکه و افزایش نسبت تراکنش‌های موفق از کل تراکنش‌ها می‌باشد. در حال حاضر در شبکه پرداخت الکترونیک کارتی، خطاها در چهار گروه^۱ "خطای صادرکنندگی"، "خطای پذیرندگی"، "خطای شاپرکی" و "خطای کاربری" طبقه‌بندی می‌شوند. جدول ۱-۳ اطلاعات مربوط به تعداد تراکنش‌های موفق و ناموفق (خطا) کل شبکه شاپرک را نشان می‌دهد که این بررسی حکایت از سهم ۹۱/۶۴ درصدی تراکنش‌های موفق و ۸/۳۶ درصدی خطاهای رخ داده در خرداد ۱۴۰۵ دارد.

جدول ۱-۳ تعداد و سهم تراکنش‌های موفق و ناموفق از کل تراکنش‌ها - خرداد ۱۴۰۵

سهم	تعداد	نوع تراکنش
۹۱/۶۴٪	۴,۶۸۸,۰۵۹,۷۵۳	تراکنش‌های موفق
۸/۳۶٪	۴۲۷,۸۶۲,۰۵۶	تراکنش‌های ناموفق و خطادار
۱۰۰٪	۵,۱۱۵,۹۲۱,۸۰۹	تعداد کل تراکنش‌ها

۲-۳ - آنالیز خطاهای تراکنش‌ها

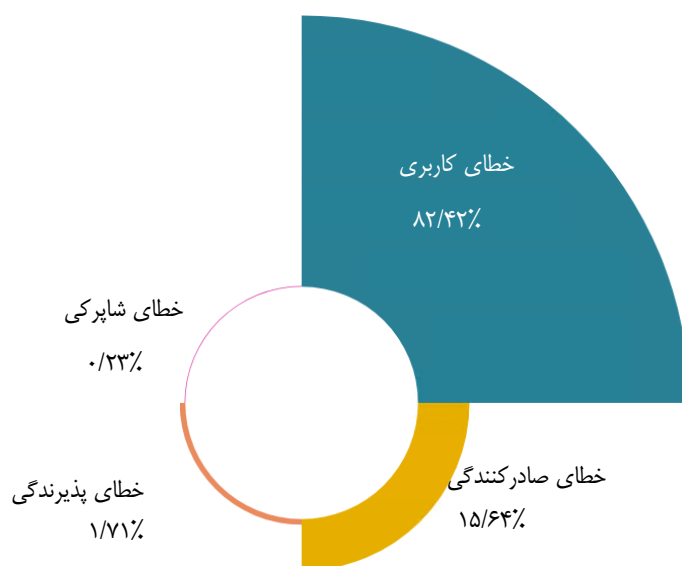
همانطور که ذکر گردید، خطاهای تراکنش‌ها انواع مختلفی دارند که اطلاعات مربوط به آمار تعدادی هر یک از انواع خطا در خرداد ۱۴۰۵ و ماه گذشته در جدول ۲-۳ ارائه شده است. اطلاعات مندرج در این جدول تغییرات مربوط به هر یک از انواع تراکنش‌های موفق و ناموفق را نشان می‌دهد.

^۱ برای تعاریف انواع خطا به واژه نامه رجوع شود.

جدول ۲-۳ مقایسه تعداد تراکنش‌ها و خطاها - خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته

نرخ رشد	خرداد ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵	نوع تراکنش و انواع خطا
۱۱۳/۰۴٪	۷,۳۱۶,۷۹۹	۳,۴۳۴,۴۶۸	خطای پذیرندگی
۵/۵۱٪	۳۵۲,۶۴۷,۱۶۳	۳۳۴,۲۳۰,۵۷۶	خطای کاربری
۲۱۷/۶۰٪	۶۶,۹۱۲,۵۳۹	۲۱,۰۶۸,۱۵۸	خطای صادرکنندگی
۴۹/۶۶٪	۹۸۵,۵۵۵	۶۵۸,۵۳۶	خطای شاپرکی
۱۹/۰۵٪	۴۲۷,۸۶۲,۰۵۶	۳۵۹,۳۹۱,۷۳۸	تعداد کل تراکنش‌های ناموفق
-۲/۱۴٪	۴,۶۸۸,۰۵۹,۷۵۳	۴,۷۹۰,۶۶۵,۷۴۳	تعداد کل تراکنش‌های موفق
-۰/۶۶٪	۵,۱۱۵,۹۲۱,۸۰۹	۵,۱۵۰,۰۵۷,۴۸۱	تعداد کل تراکنش‌ها

نرخ رشد تعداد تراکنش‌های خطا در تمام گروه‌های خطایی در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته در جدول ۲-۳ قابل ملاحظه می‌باشد. با توجه به این جدول در مجموع تعداد تراکنش‌های ناموفق نسبت به ماه گذشته، ۱۹/۰۵ درصد افزایش یافته است. همچنین تعداد تراکنش تمام گروه‌های خطایی افزایش یافته‌اند.

شکل ۱-۳ سهم هر یک از انواع خطا از مجموع تراکنش‌های ناموفق - خرداد ۱۴۰۵

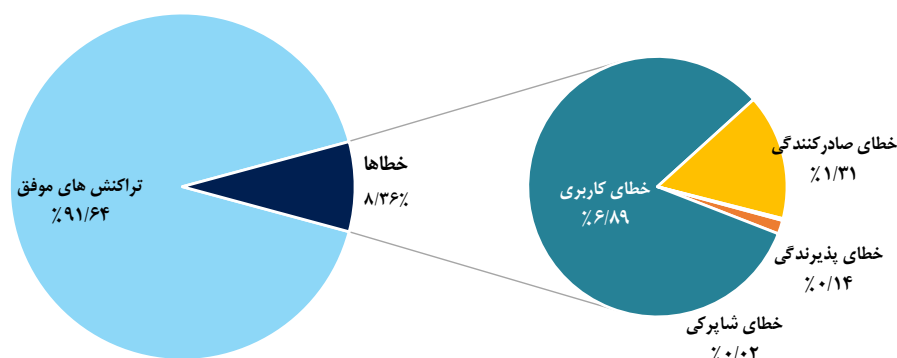
همچنین در راستای بررسی‌های انجام گرفته، اطلاعات شکل ۱-۳ حاکی از آن است که بروز خطای کاربری عمده‌ترین دلیل بروز خطاها بوده و ۸۲/۴۲ درصد از کل تراکنش‌های خطا را شامل می‌شود. این نوع خطا به عملکرد شبکه پرداخت الکترونیک ارتباطی نداشته و ناشی از عملکرد دارنده کارت (نظیر کمبود موجودی یا فراموشی رمز) می‌باشد.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۳-۳ آنالیز رخدادهای شبکه پرداخت الکترونیک کارت - خرداد ۱۴۰۵

سهم	تعداد	نوع تراکنش و انواع خطا	
۹۱/۶۴٪	۴,۶۸۸,۰۵۹,۷۵۳	تراکنش های موفق	موفق
۰/۱۴٪	۷,۳۱۶,۷۹۹	خطای پذیرندگی	ناموفق
۶/۸۹٪	۳۵۲,۶۴۷,۱۶۳	خطای کاربری	
۱/۳۱٪	۶۶,۹۱۲,۵۳۹	خطای صادرکنندگی	
۰/۰۱۹٪	۹۸۵,۵۵۵	خطای شاپرکی	
۱۰۰/۰۰٪	۵,۱۱۵,۹۲۱,۸۰۹	تعداد کل تراکنشها	

در ادامه اطلاعات جدول ۳-۳ در شکل زیر به تصویر کشیده شده و سهم هر یک از انواع تراکنش های موفق و ناموفق از کل تراکنشها در شکل آمده است.

شکل ۳-۲ سهم هر یک از انواع تراکنش های ناموفق و تراکنش های موفق از کل تراکنشها - خرداد ۱۴۰۵

همانگونه که در شکل ۳-۲ ملاحظه می شود، کمترین سهم در تراکنش های خطادار مربوط به خطای شاپرکی با سهم ۰/۰۱۹ درصدی از کل تراکنشها بوده است. این نوع خطا سهم ۰/۲۳ درصدی را در بین تراکنش های خطادار داشته که در شکل ۳-۱ نشان داده شده است.

جهت بررسی تغییرات تراکنش های خطا در دو ماه متوالی بهتر است سهم انواع خطا نسبت به کل تراکنش های صورت گرفته در ماه مورد نظر، مورد قیاس قرار گیرد. لذا تغییر سهم تراکنش های خطا در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته در جدول ۳-۴ ارائه شده است.

جدول ۳-۴ قیاس سهم هر یک از انواع خطا - خرداد ۱۴۰۵ و ماه گذشته

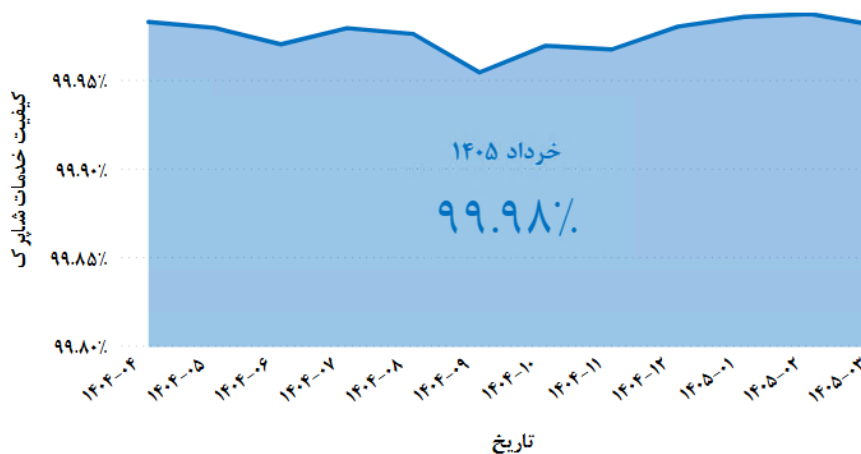
تغییر	سهم از کل تراکنش‌ها		نوع تراکنش و انواع خطا	
	خرداد ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵		
-۰/۰۷۶%	۰/۱۴%	۰/۰۷%	خطای پذیرندگی	ناموفق
۰/۴۰%	۶/۸۹%	۶/۴۹%	خطای کاربری	
۰/۹۰%	۱/۳۱%	۰/۴۱%	خطای صادرکنندگی	
۰/۰۰۶%	۰/۰۱۹%	۰/۰۱۳%	خطای شاپرکی	
۱/۳۸%	۸/۳۶%	۶/۹۸%	تعداد کل تراکنش‌های ناموفق	موفق
-۱/۳۸%	۹۱/۶۴%	۹۳/۰۲%	تعداد کل تراکنش‌های موفق	
-	۱۰۰/۰۰%	۱۰۰/۰۰%	تعداد کل تراکنش‌ها	

اطلاعات جدول ۳-۴ مبین افزایش سهم تمام گروه‌های خطایی در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به اردیبهشت می‌باشد.

۳-۳ - کیفیت خدمات شاپرک

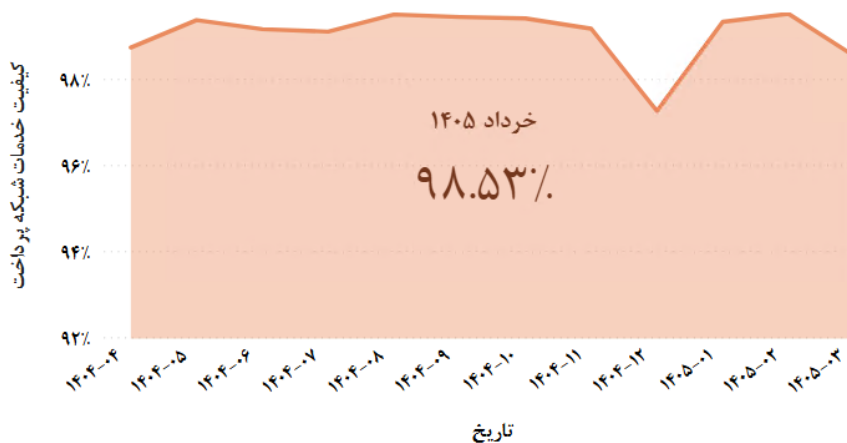
یکی از دلایل وجودی شرکت شاپرک و از مهم‌ترین اهداف آن، بهبود امکان دسترسی به خدمات و انجام تراکنش موفق در هر زمانی می‌باشد. برای سنجش میزان تحقق این هدف، شاخص کیفیت خدمات تعریف شده که سهم تراکنش‌های موفق سیستمی کل شبکه یا تراکنش‌های موفق سیستمی سوئیچ شاپرک را از کل تراکنش‌ها محاسبه می‌کند.

در نمودارهای شکل ۳-۳ و شکل ۳-۴ به ترتیب روند کیفیت خدمات تراکنش‌های موفق سیستمی شاپرک و کل شبکه پرداخت در دوازده ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۵ قابل مشاهده است.

شکل ۳-۳ روند کیفیت خدمات شاپرک در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۵

با توجه به شکل ۳-۳ کمترین و بیشترین درصد کیفیت خدمات شاپرک به ترتیب در ماه‌های آذر ۱۴۰۴ و اردیبهشت ۱۴۰۵ رخ داده است.

شکل ۳-۴ روند کیفیت خدمات شبکه پرداخت در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۵

همچنین با توجه به شکل ۳-۴ کمترین و بیشترین درصد کیفیت خدمات شبکه پرداخت به ترتیب در ماه‌های اسفند ۱۴۰۴ و اردیبهشت ۱۴۰۵ مشاهده می‌شود.

۳-۴- آنالیز تراکنش‌ها ناتمام رخ داده در شبکه

شاخص میزان تراکنش‌های ناتمام (رخ داده در شبکه الکترونیک پرداخت کارتی و روند آن در طول زمان، یکی از شاخص‌هایی است که بر کیفیت انجام عملیات و رضایت از شبکه پرداخت اثرگذار است. لذا می‌بایست نسبت تعداد تراکنش‌های ناتمام به کل تراکنش‌ها روندی کاهشی داشته باشد. جدول ۳-۵ مقادیر این شاخص را ارائه نموده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

جدول ۳-۵ درصد تراکنش‌های ناتمام رخ داده در شبکه پرداخت شاپرک - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

تغییر	خرداد ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵	وضعیت تراکنش
-۳۹/۳۴%	۳۹۸,۱۸۶	۶۵۶,۳۹۱	تعداد تراکنش‌های مغایرتی
-۲/۱۴%	۴,۶۸۸,۰۵۹,۷۵۳	۴,۷۹۰,۶۶۵,۷۴۳	تعداد کل تراکنش‌های موفق
-۰/۰۰۵%	۰/۰۰۸%	۰/۰۱۴%	نسبت تعداد تراکنش‌های مغایرتی به کل تراکنش‌های موفق

همانطور که در جدول ۳-۵ ملاحظه می‌شود تعداد تراکنش‌های ناتمام (مغایرتی) خرداد ماه نسبت به اردیبهشت ماه با کاهش قابل توجه ۳۹/۳۴ درصدی همراه بوده است. با کاهش ۲/۱۴ درصدی تعداد کل تراکنش‌های موفق در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به اردیبهشت، تعداد تراکنش‌های ناتمام نیز در این دوره با کاهش همراه بوده است. نسبت تراکنش‌های مغایرتی به کل تراکنش‌های موفق در این ماه نسبت به ماه گذشته کاهش ۰/۰۰۵ درصدی را تجربه نموده است.

فصل ۴

بررسی عملکرد کلی شرکت های ارائه دهنده خدمات پرداخت

در این بخش به بررسی عملکرد شرکت های ارائه کننده خدمات پرداخت در شبکه پرداخت کشور و بررسی شاخص های تدوین شده به ازای هر شرکت در سطح کلی پرداخته خواهد شد.

۴ - بررسی عملکرد کلی شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت

شاخص‌های معرفی شده در این بخش، گستره فعالیت هر یک از شرکت‌های PSP را در صنعت پرداخت الکترونیکی نشان می‌دهند که آگاهی از آن برای نهاد نظارتی شاپرک جزو ملزومات به‌شمار می‌رود؛ چرا که این نهاد سیاستگذار و ناظر می‌بایست به خوبی از نقش و سطح فعالیت هر یک از شرکت‌های مزبور اطلاع داشته باشد تا با نظارت بر عملکرد آن‌ها بتواند در هدایت صنعت پرداخت الکترونیک ایفای نقش نماید. همچنین این شاخص‌ها کمک شایان توجهی به مطالعه‌ی بازار هریک از شرکت‌های ارائه‌دهنده‌ی خدمات پرداخت خواهد نمود.

در این بخش عملکرد شرکت‌های PSP در دو حوزه اصلی مورد بررسی قرار می‌گیرد که اولین حوزه عملکرد کلی شرکت‌ها در شبکه پرداخت را مورد بررسی قرار داده و در بخش دوم به‌طور ویژه عملکرد این شرکت‌ها در بازار کارتخوان فروشگاهی تحلیل می‌شود.

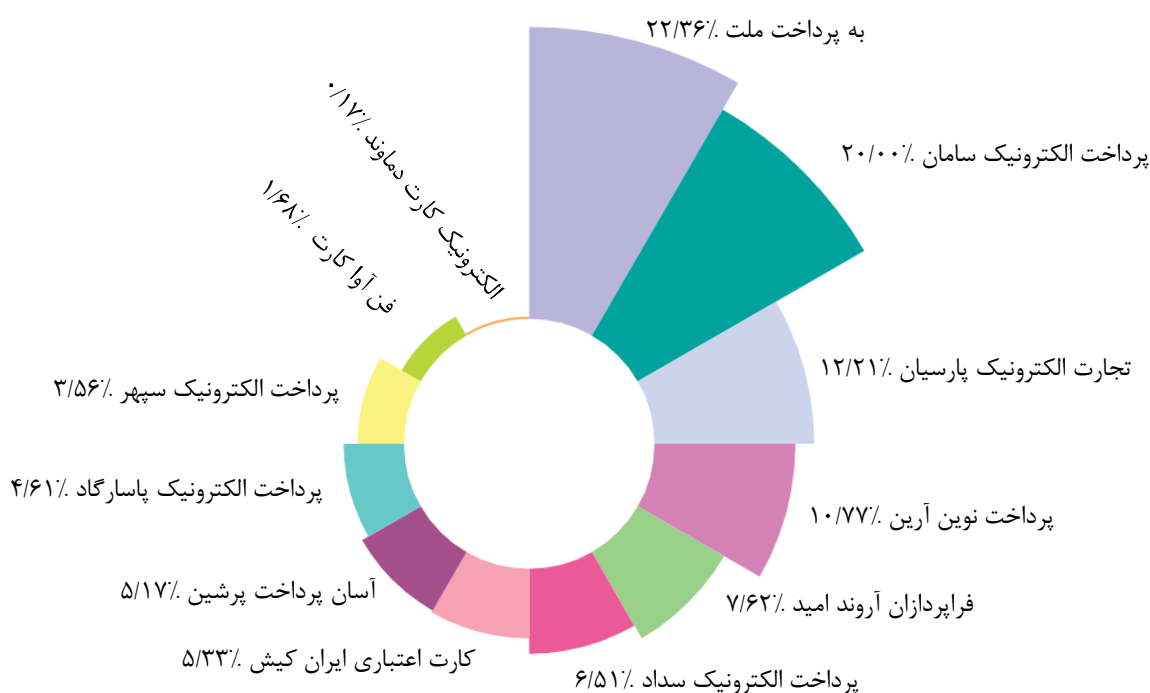
۱-۴- بررسی عملکرد کلی شرکت‌های PSP

به منظور رصد وضعیت کنونی صنعت پرداخت الکترونیکی کارت کشور و ترسیم مسیر حرکت آتی بازار آن و همچنین کمک به تعیین سیاست‌های توسعه‌ی بازار و نظارت بر آن، می‌بایست شاخص‌هایی تعریف و روند تغییرات آن بررسی گردد. در این بخش از گزارش سعی گردیده است تا با مطالعه‌ی شاخص‌های عملکرد تعدادی و مبلغی شرکت‌ها در کل و همچنین به تفکیک هریک از ابزار پذیرش و نوع سرویس، تصویری کلی از وضعیت آن‌ها در صنعت پرداخت الکترونیکی کارت ترسیم شود. در پایان نیز عملکرد هریک از شرکت‌های PSP در رخدادهای تراکنش‌های خطا مورد بررسی قرار می‌گیرد.

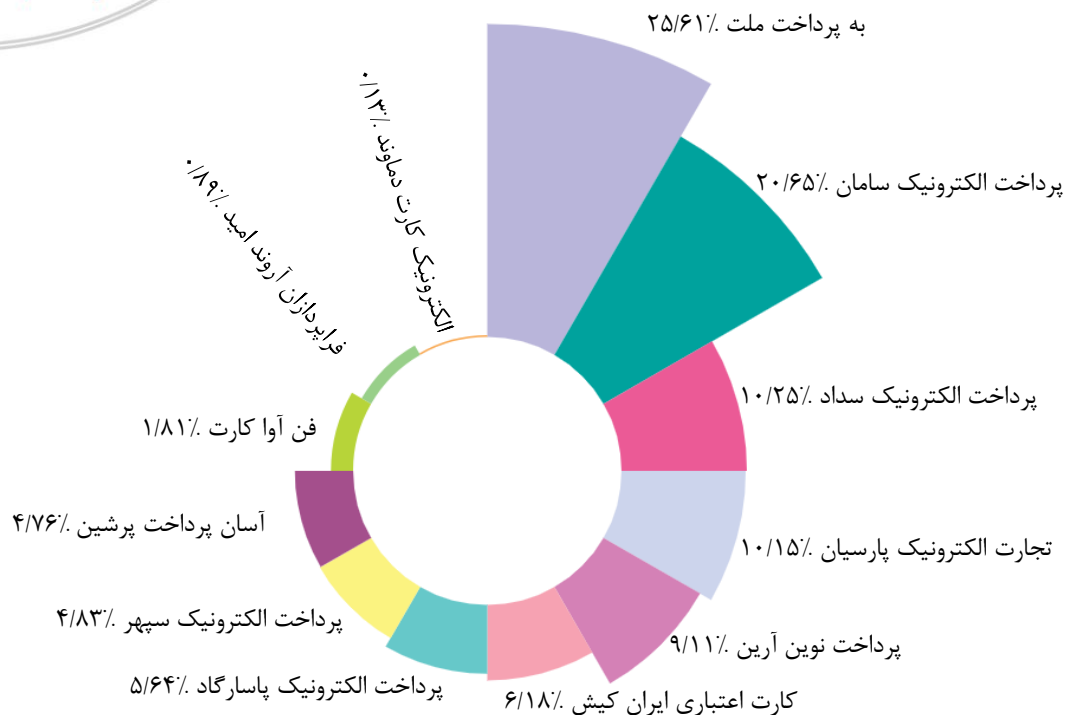
۱-۱-۴- سهم تعدادی و مبلغی هر یک از شرکت‌های PSP از بازار

تراکنش‌های حوزه پرداخت الکترونیک کارت

سهم تعدادی و مبلغی هر یک از شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت از کل تراکنش‌های بازار خدمات پرداخت الکترونیک کاردی، در دو شکل ۱-۴ و ۲-۴ ترسیم شده است.

شکل ۱-۴ سهم بازار هر شرکت PSP از نظر تعداد تراکنش‌ها - خرداد ۱۴۰۵

شکل ۴-۲ سهم بازار هر شرکت PSP از نظر مبلغ تراکنش‌ها - خرداد ۱۴۰۵

در شاخص سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها، شرکت "به پرداخت ملت" به ترتیب با سهم ۲۲/۳۶ و ۲۵/۶۱ درصدی جایگاه اول را به خود اختصاص داده است. در این ماه اختلاف سهم تعدادی و مبلغی شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" - دومین شرکت بازار - با شرکت به پرداخت ملت به ترتیب حدود ۲/۳۶ و ۴/۹۶ درصد است.

مقایسه دو شکل بالا با شکل‌های مشابه در گزارش اردیبهشت ماه سال حکایت از آن دارد که در مولفه سهم تعدادی، جایگاهی بین شرکت‌ها رخ نداده است. در سهم مبلغ تراکنش‌ها جایگاهی بین شرکت‌ها رخ نداده است.

۴-۱-۲- سهم شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر یک از

ابزارهای پذیرش

این شاخص، سبب شناخت حوزه فعالیت و نحوه سرمایه‌گذاری هر یک از شرکت‌های PSP در ابزارهای پذیرش می‌شود. در این بخش تعداد و مبلغ تراکنش‌های هر شرکت به تفکیک ابزار پذیرش مورد بررسی قرار می‌گیرد. سهم تعدادی تراکنش‌های هر یک از شرکت‌های PSP از بازار ابزارهای پذیرش برای دو ماه متوالی اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ در جدول ۴-۱ ارائه شده است.

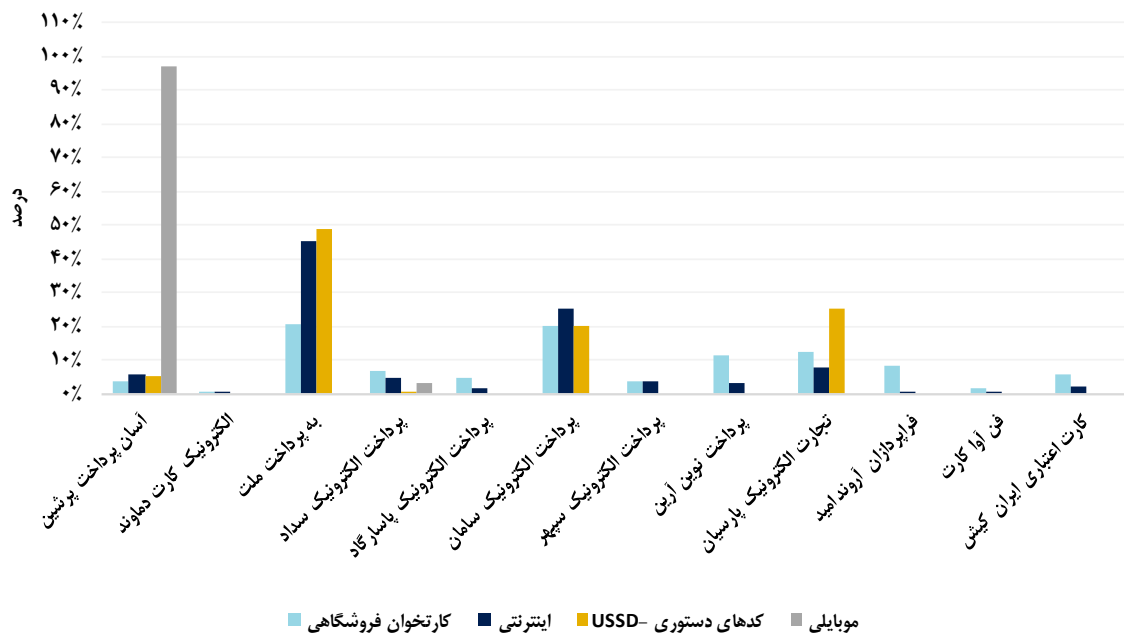
شرکت "به پرداخت ملت" در خرداد ماه با پوشش ۲۰/۶۷ درصد از بازار تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها، همانند ماه گذشته بالاترین سهم را در اختیار خود دارد. شرکت "به پرداخت ملت" نیز در هر دو ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) به ترتیب با کسب ۴۵/۱۹ و ۴۸/۷۹ درصد از سهم بازار، دارنده‌ی بالاترین سهم در بازار می‌باشد. همچنین شرکت "آسان پرداخت پرشین" با پوشش ۹۶/۹۴ درصد از بازار تراکنش‌های موبایلی، بالاترین سهم را در اختیار خود دارد.

جدول ۴-۱ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	سهم از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها			سهم از تعداد تراکنش‌های اینترنتی			سهم از تعداد تراکنش‌های کدهای دستوری - USSD			سهم از تعداد تراکنش‌های موبایلی		
	اردیبهشت	خرداد	تغییر	اردیبهشت	خرداد	تغییر	اردیبهشت	خرداد	تغییر	اردیبهشت	خرداد	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۳/۶۲٪	۳/۶۷٪	-۰/۰۵٪	۵/۸۹٪	۵/۸۹٪	-۰/۰۲٪	۵/۹۸٪	۵/۴۱٪	-۰/۵۸٪	۹۸/۱۴٪	۹۶/۹۴٪	-۱/۲۰٪
الکترونیک کارت دماوند	-۰/۱۶٪	-۰/۱۸٪	-۰/۰۲٪	-۰/۰۷٪	-۰/۰۶٪	-۰/۰۲٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۲۰/۲۴٪	۲۰/۶۷٪	-۰/۴۳٪	۴۶/۱۰٪	۴۵/۱۹٪	-۰/۹۲٪	۴۷/۶۷٪	۴۸/۷۹٪	-۱/۱۲٪	۴۸/۷۹٪	۴۸/۷۹٪	-۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سداد	۷/۴۵٪	۶/۸۱٪	-۰/۶۴٪	۵/۲۵٪	۴/۶۳٪	-۰/۶۲٪	-۰/۳۱٪	-۰/۲۹٪	-۰/۰۲٪	۱/۸۶٪	۳/۰۶٪	۱/۲۰٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۵/۰۳٪	۴/۹۶٪	-۰/۰۷٪	۱/۷۷٪	۱/۸۹٪	-۰/۱۲٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سامان	۳۰/۱۵٪	۱۹/۹۵٪	-۰/۲۰٪	۲۴/۸۸٪	۲۵/۲۹٪	-۰/۴۱٪	۳۱/۸۵٪	۲۰/۴۰٪	-۱/۴۵٪	۲۰/۴۰٪	۲۰/۴۰٪	-۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۳/۷۸٪	۳/۶۷٪	-۰/۱۱٪	۳/۵۳٪	۳/۷۱٪	-۰/۱۸٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
پرداخت نوین آرن	۱۱/۳۹٪	۱۱/۶۷٪	-۰/۲۹٪	۲/۵۷٪	۳/۰۱٪	-۰/۴۴٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۱۲/۲۰٪	۱۲/۴۳٪	-۰/۲۳٪	۷/۶۰٪	۸/۱۰٪	-۰/۴۹٪	۲۴/۱۹٪	۲۵/۱۱٪	-۰/۹۳٪	۲۵/۱۱٪	۲۵/۱۱٪	-۰/۰۰٪
فرابردازان آروند امید	۸/۳۴٪	۸/۳۹٪	-۰/۰۵٪	-۰/۰۴٪	-۰/۰۶٪	-۰/۰۲٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
فن آوا کارت	۱/۷۸٪	۱/۸۳٪	-۰/۰۵٪	-۰/۲۰٪	-۰/۳۷٪	-۰/۱۷٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
کارت اعتباری ایران کیش	۵/۸۴٪	۵/۷۵٪	-۰/۱۰٪	۲/۰۸٪	۲/۰۳٪	-۰/۰۵٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪

بیشترین اختلاف بین سهم تعدادی تراکنش‌های ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌ها با ۰/۶۴ درصد کاهش به شرکت "پرداخت الکترونیک سداد" تعلق دارد. بیشترین اختلاف بین سهم تعدادی تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی با رقم ۰/۹۲ درصد کاهش به شرکت "به پرداخت ملت" تعلق دارد. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با رقم ۱/۴۵ درصد کاهش دارای بالاترین اختلاف در بین سهم تعدادی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) نیز می‌باشد. شرکت‌های "آسان پرداخت پرشین" و "پرداخت الکترونیک سداد" به ترتیب با رقم ۱/۲۰ درصد کاهش و افزایش دارای بالاترین اختلاف در بین سهم تعدادی تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی می‌باشند.

سهم شرکت‌های مختلف ارائه دهنده خدمات پرداخت از تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش در شکل ۴-۳ نمایش داده شده است.

شکل ۳-۴ سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - خرداد ۱۴۰۵

نتایج بررسی‌های این بخش حاکی از آن است که در ماه جاری مجموع تعداد تراکنش‌ها، شرکت "الکترونیک کارت دماوند" در هر سه ابزار پذیرش (کارتخوان فروشگاهی، اینترنتی و کدهای دستوری) کمترین سهم از کل تعداد، شرکت "به پرداخت ملت" در هر سه ابزار پذیرش (کارتخوان فروشگاهی، اینترنتی و کدهای دستوری) و شرکت "آسان پرداخت پرشین" در ابزار پذیرش موبایلی بیشترین سهم را به خود اختصاص داده‌اند.

سهم مبلغی تراکنش‌های هر یک از شرکت‌های PSP از بازار ابزارهای پذیرش برای دو ماه متوالی اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ در جدول ۲-۴ نمایش داده شده است.

در این ماه شرکت "به پرداخت ملت" در سه ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاهی، کدهای دستوری (USSD) و اینترنتی به ترتیب با پوشش ۲۲/۹۱، ۴۶/۸۳ و ۳۵/۶۳ درصدی از مبالغ بازار دارای بالاترین سهم می‌باشد. همچنین شرکت "آسان پرداخت پرشین" با پوشش ۸۴/۸۳ درصدی بالاترین سهم از مبالغ بازار موبایلی را به خود اختصاص داده است.

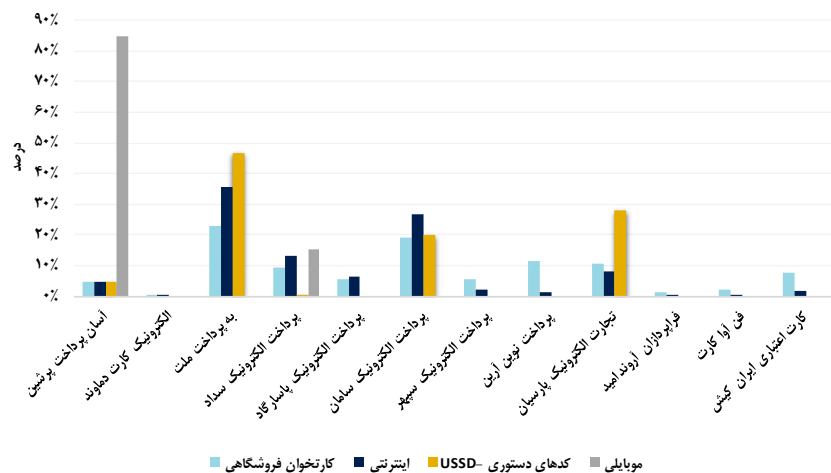
گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۴-۲ مقایسه سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	سهم از مبلغ تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های			سهم از مبلغ تراکنش‌های اینترنتی			سهم از مبلغ تراکنش‌های کدهای دستوری - USSD			سهم از مبلغ تراکنش‌های موبایلی		
	اردیبهشت	خرداد	تغییر	اردیبهشت	خرداد	تغییر	اردیبهشت	خرداد	تغییر	اردیبهشت	خرداد	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۴/۲۸٪	۴/۵۱٪	-۰/۲۳٪	۴/۸۴٪	۴/۷۵٪	-۰/۰۸٪	۹۴/۶۶٪	۸۴/۸۳٪	-۹/۸۲٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۱۴٪	۰/۱۶٪	-۰/۰۲٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۲۲/۳۲٪	۲۲/۹۱٪	-۰/۵۹٪	۴۶/۵۵٪	۴۶/۸۳٪	۲/۲۸٪	۲۳/۳۳٪	۳۵/۶۳٪	۲/۳۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سداد	۱۰/۳۶٪	۹/۴۳٪	-۰/۹۲٪	۰/۳۴٪	۰/۲۹٪	-۰/۰۵٪	۱۴/۶۴٪	۱۳/۱۹٪	-۱/۴۵٪	۱۵/۱۷٪	۹/۸۲٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۵/۵۳٪	۵/۴۷٪	-۰/۰۵٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۵/۷۳٪	۶/۳۲٪	-۰/۵۹٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سامان	۱۸/۹۰٪	۱۹/۰۱٪	-۰/۱۲٪	۲۰/۸۵٪	۲۰/۰۵٪	-۰/۸۱٪	۲۵/۸۸٪	۲۶/۸۴٪	-۰/۹۵٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۶/۰۹٪	۵/۶۱٪	-۰/۴۸٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۲/۸۹٪	۲/۰۷٪	-۰/۸۲٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت نوین آریا	۱۰/۷۹٪	۱۱/۳۵٪	-۰/۵۶٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۱/۶۳٪	۱/۰۹٪	-۰/۵۴٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
تجارت الکترونیک پارسین	۱۰/۴۲٪	۱۰/۷۱٪	-۰/۲۹٪	۲۷/۴۲٪	۲۸/۰۸٪	-۰/۶۶٪	۸/۴۹٪	۸/۱۲٪	-۰/۲۷٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
فرابازار آروند امید	۱/۰۰٪	۱/۱۳٪	-۰/۱۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۳٪	۰/۰۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
فن آوا کارت	۲/۳۵٪	۲/۳۳٪	-۰/۰۲٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۱۴٪	۰/۳۱٪	-۰/۱۷٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
کارت اعتباری ایران کیش	۷/۱۸۳٪	۷/۴۶٪	-۰/۳۷٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۲/۱۳٪	۱/۶۳٪	-۰/۴۸٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪

بیشترین اختلاف بین سهم مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌های نسبت به ماه گذشته با کاهش ۰/۹۲ درصدی به شرکت "پرداخت الکترونیک سداد" تعلق دارد. همچنین شرکت "به پرداخت ملت" در ابزار پذیرش اینترنتی با افزایش ۲/۳۰ درصدی، بالاترین تفاضل را نشان می‌دهد. شرکت "آسان پرداخت پرشین" و "پرداخت الکترونیک سداد" به طور همزمان و به ترتیب با کاهش و افزایش ۹/۸۲ درصدی بالاترین اختلاف ماهانه در مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی را کسب کرده اند. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با ۰/۸۱ درصد کاهش نیز دارای بیشترین اختلاف سهم در مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد.

شکل ۴-۴ سهم شرکت‌های PSP از مبلغ تراکنش‌های ابزارهای پذیرش مختلف را در خرداد ۱۴۰۵ نمایش می‌دهد.

شکل ۴-۴ سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - خرداد ۱۴۰۵

نتایج بررسی‌های این بخش حاکی از آن است که در ماه جاری مجموع مبلغ تراکنش‌ها، شرکت "الکترونیک کارت دماوند" در هر سه ابزار پذیرش (کارتخوان فروشگاه‌ها، اینترنتی و کدهای دستوری) کمترین سهم از کل مبلغ، شرکت "به پرداخت ملت" در هر سه ابزار پذیرش (کارتخوان فروشگاه‌ها، اینترنتی و کدهای دستوری) بیشترین سهم از کل مبلغ را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین بیشترین سهم مبلغی در ابزار پذیرش موبایلی متعلق به شرکت "آسان پرداخت پرشین" می‌باشد.

۴-۱-۳- سهم شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر سرویس

این شاخص، سبب شناخت حوزه فعالیت و نحوه سرمایه‌گذاری هر شرکت PSP در سرویس‌های خدمات پرداخت می‌شود. در این بخش تعداد و مبلغ تراکنش‌های هر یک از شرکت‌ها به تفکیک نوع سرویس مورد بررسی قرار می‌گیرد. سهم تعدادی تراکنش‌های هر یک از شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر سرویس برای دو ماه متوالی اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ در جدول ۳-۴ ارائه شده است.

شرکت "به پرداخت ملت" با پوشش ۲۲/۳۳ درصد از بازار تراکنش‌های خرید، در این ماه نیز بالاترین سهم را به خود اختصاص داده است. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در حوزه تراکنش‌های مانده‌گیری با در اختیار داشتن ۱۷/۶۰ درصد از بازار تراکنش‌های فوق، بیشترین سهم را دارد. در این ماه شرکت "به پرداخت ملت" با کسب ۲۹/۱۱ درصد از سهم بازار تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ، به بالاترین حجم از این گونه تراکنش‌ها خدمت ارائه می‌دهد.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۳-۴ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه‌کننده خدمات پرداخت	سهم از تعداد تراکنش‌های خرید			سهم از تعداد تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ			سهم از تعداد تراکنش‌های مانده‌گیری		
	تغییر	خرداد	اردیبهشت	تغییر	خرداد	اردیبهشت	تغییر	خرداد	اردیبهشت
آسان پرداخت پرشین	۰/۰۳٪	۳/۸۴٪	۳/۸۱٪	۰/۵۵٪	۲۵/۹۴٪	۲۵/۳۹٪	۰/۵۱٪	۹/۹۰٪	۹/۳۹٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۰۲٪	۰/۱۷٪	۰/۱۶٪	-۰/۰۱٪	۰/۰۴٪	۰/۰۵٪	-۰/۰۳٪	-۰/۲۳٪	-۰/۲۰٪
به پرداخت ملت	۰/۳۷٪	۲۲/۳۳٪	۲۱/۹۶٪	۱/۰۱٪	۲۹/۱۱٪	۲۸/۱۰٪	-۰/۲۶٪	۱۶/۶۶٪	۱۶/۹۲٪
پرداخت الکترونیک سداد	-۰/۶۴٪	۶/۶۷٪	۷/۳۱٪	-۰/۲۹٪	۳/۰۲٪	۳/۳۱٪	-۰/۳۳٪	۶/۸۰٪	۷/۱۴٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	-۰/۰۶٪	۴/۶۰٪	۴/۶۶٪	-۰/۳۵٪	۲/۸۲٪	۳/۱۷٪	-۰/۰۹٪	۶/۴۸٪	۶/۵۷٪
پرداخت الکترونیک سامان	-۰/۱۶٪	۲۰/۴۲٪	۲۰/۵۸٪	-۰/۵۴٪	۱۴/۳۸٪	۱۴/۹۲٪	-۰/۳۷٪	۱۷/۶۰٪	۱۷/۹۶٪
پرداخت الکترونیک سپهر	-۰/۰۹٪	۳/۶۰٪	۳/۶۹٪	-۰/۴۱٪	۱/۲۶٪	۱/۶۷٪	-۰/۱۶٪	۴/۹۸٪	۴/۸۳٪
پرداخت نوین آرین	۰/۳۰٪	۱۰/۸۸٪	۱۰/۵۹٪	-۰/۴۶٪	۴/۳۹٪	۴/۸۵٪	-۰/۲۱٪	۱۴/۶۵٪	۱۴/۴۴٪
تجارت الکترونیک پارسین	۰/۲۴٪	۱۲/۰۱٪	۱۱/۷۷٪	۰/۵۸٪	۱۵/۷۰٪	۱۵/۱۲٪	-۰/۰۸٪	۱۲/۶۶٪	۱۲/۵۸٪
فراپدازان آروند امید	۰/۰۷٪	۸/۳۸٪	۸/۳۱٪	۰/۰۰٪	۰/۲۲٪	۰/۲۳٪	-۰/۰۳٪	-۰/۷۶٪	-۰/۷۳٪
فن آوا کارت	۰/۰۶٪	۱/۶۸٪	۱/۶۲٪	-۰/۲۲٪	۰/۶۷٪	۰/۸۹٪	-۰/۰۸٪	۲/۷۵٪	۲/۶۷٪
کارت اعتباری ایران کیش	-۰/۱۲٪	۵/۴۲٪	۵/۵۴٪	۰/۱۴٪	۲/۴۵٪	۲/۳۱٪	-۰/۰۳٪	۶/۵۳٪	۶/۵۶٪

بیشترین اختلاف بین سهم تعدادی در تراکنش‌های خرید در ماه خرداد نسبت به اردیبهشت با کاهش ۰/۶۴ درصدی به شرکت "پرداخت الکترونیک سداد" تعلق دارد. در تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ، شرکت "به پرداخت ملت" با افزایش ۱/۰۱ درصدی دارای بیشترین اختلاف سهم تعدادی می‌باشد. بیشترین اختلاف سهم تعدادی در تراکنش‌های مانده‌گیری نیز شرکت "آسان پرداخت پرشین" با افزایش ۰/۵۱ درصدی دارای می‌باشد.

سهم شرکت‌های مختلف ارائه‌دهنده خدمات پرداخت از تعداد تراکنش‌های هر یک از سرویس‌های شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت در شکل ۴-۵ نمایش داده شده است.

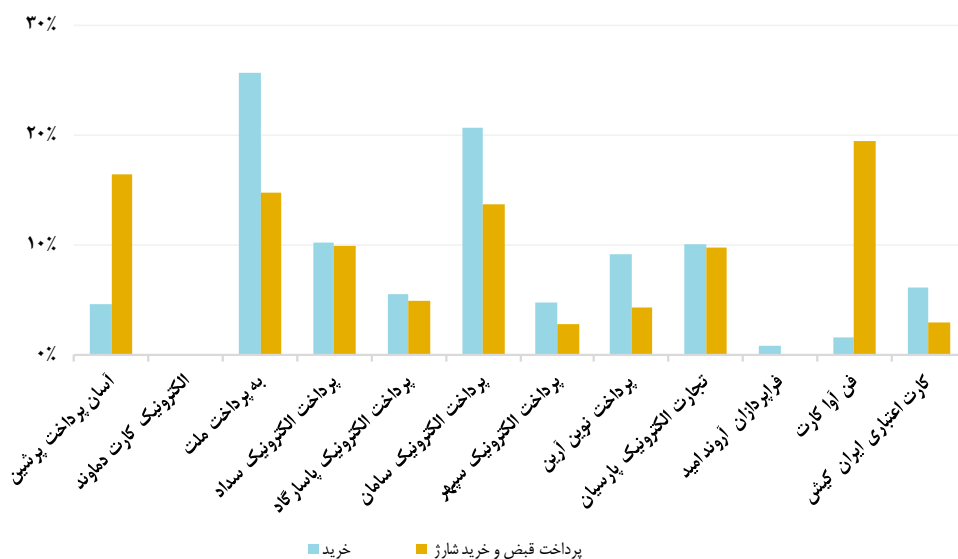
همچنین علاوه بر این سه سرویس، در این ماه ۱۵,۲۲۷ عدد تراکنش "درخواست تایید رمز کارت" و ۱۰,۰۹۶ عدد تراکنش "درخواست چکیده صورتحساب" در شرکت‌های "فن آوا کارت"، "فراپدازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک سپهر"، "پرداخت الکترونیک پاسارگاد"، "الکترونیک کارت دماوند" و "تجارت الکترونیک پارسین" ثبت شده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۴-۴ مقایسه سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه‌کننده خدمات پرداخت	سهم از مبلغ تراکنش‌های خرید			سهم از مبلغ تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ		
	اردیبهشت	خرداد	تغییر	اردیبهشت	خرداد	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۴/۵۴٪	۴/۶۲٪	۰/۰۸٪	۱۳/۹۰٪	۱۶/۴۵٪	۲/۵۵٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۱۱٪	۰/۱۳٪	۰/۰۳٪	۰/۰۲٪	۰/۰۲٪	۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۲۵/۰۲٪	۲۵/۷۴٪	۰/۷۲٪	۱۳/۹۵٪	۱۴/۷۸٪	۰/۸۳٪
پرداخت الکترونیک سداد	۱۱/۳۸٪	۱۰/۲۵٪	-۱/۱۳٪	۸/۶۴٪	۱۰/۰۵٪	۱/۴۱٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۵/۵۷٪	۵/۶۴٪	۰/۰۷٪	۴/۶۰٪	۵/۰۵٪	۰/۴۵٪
پرداخت الکترونیک سامان	۲۰/۶۲٪	۲۰/۷۳٪	۰/۱۱٪	۱۱/۱۲٪	۱۳/۷۹٪	۲/۶۷٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۵/۳۶٪	۴/۸۵٪	-۰/۵۱٪	۲/۴۱٪	۲/۸۱٪	۰/۴۰٪
پرداخت نوین آراین	۸/۶۸٪	۹/۱۶٪	۰/۴۸٪	۳/۹۶٪	۴/۴۴٪	۰/۴۷٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۹/۹۹٪	۱۰/۱۶٪	۰/۱۷٪	۸/۱۷٪	۹/۷۷٪	۱/۵۹٪
فراپردازان آروند امید	۰/۷۸٪	۰/۹۰٪	۰/۱۲٪	۰/۱۵٪	۰/۲۰٪	۰/۰۴٪
فن آوا کارت	۱/۴۳٪	۱/۶۰٪	۰/۱۶٪	۳۰/۲۵٪	۱۹/۶۰٪	-۱۰/۶۵٪
کارت اعتباری ایران کیش	۶/۵۲٪	۶/۲۲٪	-۰/۳۰٪	۲/۸۳٪	۳/۰۵٪	۰/۲۲٪

بیشترین اختلاف بین سهم مبلغی تراکنش‌های خرید در ماه جاری و اردیبهشت ماه با ۱/۱۳ درصد کاهش در شرکت "پرداخت الکترونیک سداد" گزارش شده است. این شاخص در تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ نیز با کاهش ۱۰/۶۵ درصدی، در شرکت "فن آوا کارت" مشاهده می‌شود.

شکل ۴-۶ سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - خرداد ۱۴۰۵

نتایج بررسی‌های این بخش حاکی از آن است که شرکت "الکترونیک کارت دماوند" کمترین سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها را در بین شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت داشته و سهم آن از بازار کلیه سرویس‌های خدمات پرداخت کارت ناچیز است

۴-۱-۴ - بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در تعداد خطاهای تراکنش‌ها

در این بخش عملکرد شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت از منظر تراکنش‌های ناموفق حوزه پذیرندگی مورد بررسی قرار می‌گیرد. هدف آن، انجام مقایسه‌ای بین شرکت‌ها در پشتیبانی از تراکنش‌های صحیح و دقت در عملکرد می‌باشد. بدین منظور سهم خطای پذیرندگی از تعداد کل تراکنش‌های هر شرکت PSP محاسبه گردیده تا بررسی شود که کدام شرکت عملکرد بهتری از این منظر داشته است. جدول ۴-۵ نتایج این بررسی در دو ماه متوالی اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ را منعکس نموده است

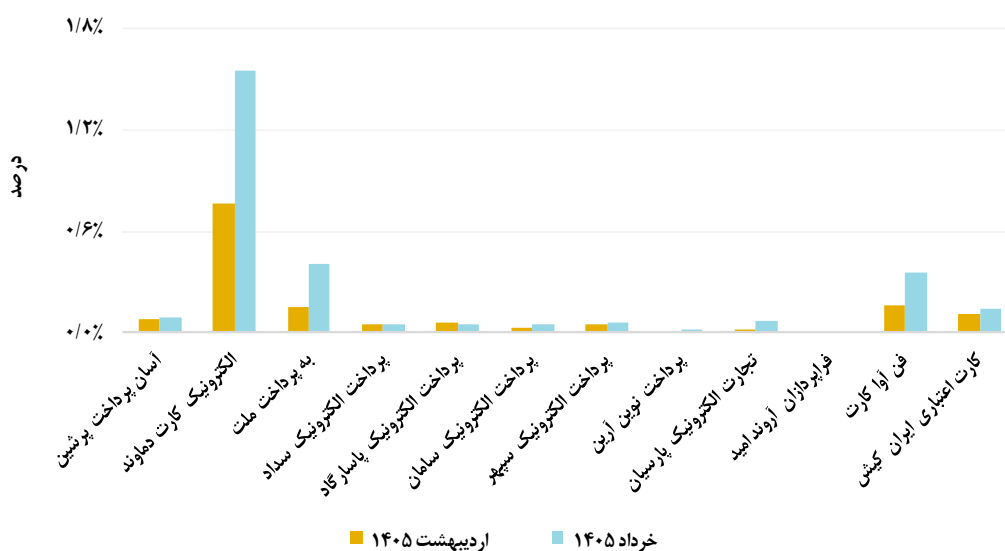
جدول ۴-۵ مقایسه نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌های هر شرکت PSP - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	نسبت تعداد خطای پذیرندگی به تعداد کل تراکنش‌ها		
	اردیبهشت	خرداد	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۰/۰۸۵٪	۰/۰۹۲٪	۰/۰۰۸٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۷۶۳٪	۱/۵۵۱٪	۰/۷۸۸٪
به پرداخت ملت	۰/۱۴۸٪	۰/۴۰۹٪	۰/۲۶۱٪
پرداخت الکترونیک سداد	۰/۰۵۶٪	۰/۰۵۲٪	-۰/۰۰۴٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۰/۰۵۹٪	۰/۰۵۰٪	-۰/۰۰۹٪
پرداخت الکترونیک سامان	۰/۰۳۳٪	۰/۰۴۹٪	۰/۰۱۷٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۰/۰۴۶٪	۰/۰۶۶٪	۰/۰۲۰٪
پرداخت نوین آراین	۰/۰۱۴٪	۰/۰۲۱٪	۰/۰۰۶٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۰/۰۲۱٪	۰/۰۷۰٪	۰/۰۴۹٪
فراپردازان آروند امید	۰/۰۰۸٪	۰/۰۱۰٪	۰/۰۰۱٪
فن آوا کارت	۰/۱۶۲٪	۰/۳۵۴٪	۰/۱۹۲٪
کارت اعتباری ایران کیش	۰/۱۱۲٪	۰/۱۴۶٪	۰/۰۳۴٪

* هر چه این شاخص کمتر باشد، نشان دهنده آن است که شرکت عملکرد بهتری به نسبت سایر شرکت‌ها داشته است. لذا در این جدول بر خلاف سایر جدول‌ها، کمترین میزان شاخص به صورت **Bold** نمایش داده شده است.

در ماه خرداد شرکت "فراپردازان آروند امید"، با رقمی برابر با ۰/۰۱۰ درصد، بهترین عملکرد از منظر نسبت خطای پذیرندگی به مجموع تراکنش‌ها را در میان سایر شرکت‌ها داشته‌است. در مقابل شرکت "الکترونیک کارت دماوند" با کسب رقم قابل توجه ۱/۵۵۱ درصد بالاترین عدد شاخص مذکور را به خود اختصاص داده است.

در ماه جاری عملکرد بیشتر شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت به‌ویژه شرکت "به پرداخت ملت" به‌گونه‌ای بوده که سبب افزایش قابل توجه ۱۱۳/۰۴ درصدی در خطای پذیرندگی شبکه شده است. اطلاعات این جدول در شکل ۴-۷ به تصویر کشیده شده است.

شکل ۴-۷ مقایسه شرکت‌های PSP در شاخص نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌ها - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

در مقایسه ماهانه عملکرد این شرکت‌ها ملاحظه می‌شود که بیشترین کاهش در نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌ها (عملکرد مثبت)، با رقمی برابر با ۰/۰۰۹ درصد در شرکت "پرداخت الکترونیک پاسارگاد" رخ داده است. همچنین شرکت "الکترونیک کارت دماوند" با رقم ۰/۷۸۸ درصد افزایش، بیشترین رشد را نسبت به سایر شرکت‌ها در این شاخص تجربه کرده است.

۴-۱-۵- اندازه گیری تمرکز بازار با استفاده از شاخص هرfindahl-

هیرشمن^۱ به ازای ابزارهای پذیرش

در این بخش وضعیت تمرکز و قدرت رقابتی شرکت‌های فعال در بازار با استفاده از شاخص هرfindahl-هیرشمن سنجیده و بررسی می‌شود.^۲ شاخص هرfindahl-هیرشمن یکی از شاخص‌های مهم و کاربردی برای بیان مفهوم تمرکز است که از اطلاعات همه‌ی شرکت‌ها برای اندازه گیری تمرکز و قدرت رقابتی در صنعت استفاده می‌کند؛ به طوری که هرچه میزان شاخص تمرکز کمتر باشد، بازار رقابتی‌تر است و هر چه میزان شاخص تمرکز بیشتر باشد، نشان‌دهنده آن است که رقابت کمتری در صنعت وجود دارد و بازار به انحصار نزدیک‌تر می‌باشد. بر اساس مقادیر مختلف شاخص هرfindahl-هیرشمن، می‌توان در خصوص تمرکز بازار قضاوت نمود که دامنه مقادیر شاخص و وضعیت تمرکز بازار در جدول ۴-۶ ارائه شده است.

جدول ۴-۶ وضعیت تمرکز بازار با توجه به مقادیر شاخص هرfindahl-هیرشمن

وضعیت تمرکز	اندازه HHI
رقابتی	کمتر از ۱۰۰۰
تمرکز ملایم	بین ۱۰۰۰ تا ۱۸۰۰
تمرکز بالا	بالای ۱۸۰۰

برای محاسبه شاخص هرfindahl-هیرشمن در شبکه پرداخت الکترونیک کشور، نیاز به دانستن سهم بازاری هر یک از شرکت‌های PSP می‌باشد. به این منظور می‌توان سهم هر یک از شرکت‌ها از تعداد تراکنش‌ها را به ازای ابزارهای مختلف و همچنین نوع خدمات پرداخت مورد ارائه آن‌ها به کار گرفت.

در جدول ۴-۷ این شاخص برای صنعت پرداخت الکترونیک که متشکل از ۱۲ شرکت PSP می‌باشد به ازای هر سه ابزار پذیرش برای خرداد ماه محاسبه شده است. بدین منظور ابتدا درصد سهم از تعداد تراکنش‌های

^۱ Herfindahl-Hirshman Index

^۲ به واژه نامه رجوع شود.

بازار هر ابزار پذیرش محاسبه و در ستون بعدی، مجذور هر سهم احصاء گردیده‌است. مجموع مجذور سهم تمام شرکت‌ها، شاخص هر فیندال-هیرشمن را به دست داده که در ردیف آخر جدول مشخص شده است.

جدول ۴-۷ محاسبه شاخص هر فیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP به ازای ابزارهای پذیرش - خرداد ۱۴۰۵

موبایلی		کدهای دستوری - USSD		اینترنتی		کارتخوان فروشگاه‌های		شاخص H-H و شرکت PSP
S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	
۹,۳۹۷	۹۷	۲۹	۵	۳۲	۶	۱۳	۴	آسان پرداخت پرشین
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	الکترونیک کارت دماوند
۰	۰	۲,۳۸۰	۴۹	۲,۰۴۲	۴۵	۴۲۷	۲۱	به پرداخت ملت
۹	۳	۰	۰	۲۱	۵	۴۶	۷	پرداخت الکترونیک سداد
۰	۰	۰	۰	۴	۲	۲۵	۵	پرداخت الکترونیک پاسارگاد
۰	۰	۴۱۶	۲۰	۶۳۹	۲۵	۳۹۸	۲۰	پرداخت الکترونیک سامان
۰	۰	۰	۰	۱۴	۴	۱۴	۴	پرداخت الکترونیک سپهر
۰	۰	۰	۰	۹	۳	۱۳۶	۱۲	پرداخت نوین آرین
۰	۰	۶۳۱	۲۵	۶۶	۸	۱۵۵	۱۲	تجارت الکترونیک پارسیان
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۰	۸	فراپردازان آروند امید
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳	۲	فن آوا کارت
۰	۰	۰	۰	۴	۲	۳۳	۶	کارت اعتباری ایران کیش
۹,۴۰۶	-	۳,۴۵۶	-	۲,۸۳۱	-	۱,۳۲۱	-	جمع

در خرداد ماه شاخص هر فیندال-هیرشمن در بازار کارتخوان فروشگاه‌های عددی حدود ۱,۳۲۱ به دست آمده است (بین ۱,۰۰۰ تا ۱,۸۰۰) که نشان‌دهنده تمرکز ملایم در بازار این ابزار است؛ به این معنا که پشتیبانی از تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های در بین شرکت‌ها توزیع شده و نمی‌توان گفت که در انحصار شرکت و یا شرکت‌های خاصی می‌باشد. برای این شاخص در بازار ابزارهای پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی به ترتیب ارقامی در حدود ۲,۸۳۱، ۳,۴۵۶، ۹,۴۰۶ حاصل شده است (بیشتر از ۱,۸۰۰) که مبین وجود تمرکز بالا در بازار این ابزارهاست. به این معنا که تعداد کمی از شرکت‌ها سهم قابل توجهی از بازار را در اختیار دارند. شرکت "به پرداخت ملت" و پس از آن با اختلاف زیاد شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در بازار تراکنش‌های اینترنتی و شرکت "به پرداخت ملت" و پس از آن با اختلاف، شرکت‌های "تجارت الکترونیک پارسیان" و "پرداخت الکترونیک سامان" در بازار تراکنش‌های کدهای دستوری (USSD) تاثیرگذار هستند. شرکت "آسان پرداخت پرشین" تنها شرکت تاثیرگذار در بازار تراکنش‌های موبایلی بوده است. اختلاف میزان شاخص هر فیندال-هیرشمن در خرداد ماه نسبت به ماه گذشته‌ی آن در جدول ۴-۸ ارائه شده است.

جدول ۴-۸ مقایسه اختلاف شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

موبایلی		کدهای دستوری - USSD			اینترنتی			کارتخوان فروشگاه‌ها			HHI	
تغییر	خرداد	اردیبهشت	تغییر	خرداد	اردیبهشت	تغییر	خرداد	اردیبهشت	تغییر	خرداد		اردیبهشت
-۲۲۹	۹,۴۰۶	۹,۶۳۵	۸۶	۳,۴۵۶	۳,۳۷۰	-۶۰	۲,۸۳۱	۲,۸۹۱	۱۱	۱,۳۲۱	۱,۳۱۰	شاخص H-H

در ماه خرداد شاخص هرفیندال-هیرشمن نسبت به ماه گذشته در دو ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌ها و کدهای دستوری افزایش و در دو ابزار پذیرش اینترنتی و موبایلی کاهش داشته است. البته این تغییرات در آن‌ها حائز اهمیت نمی‌باشد چرا که وضعیت تمرکز بازار هیچ یک را تغییر نداده است. بالا رفتن این شاخص بیانگر بیشتر شدن تمرکز بازار بین شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت با سهم بالا و کاهش قدرت بازاری دیگر شرکت‌ها است. کاهش این شاخص نیز بیانگر کاهش تمرکز در شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت دارای سهم بالا و افزایش سهم سایر شرکت‌های بازار است.

۴-۱-۶ - اندازه گیری تمرکز بازار با استفاده از شاخص هرفیندال-

هیرشمن به ازای نوع سرویس

در این بخش وضعیت تمرکز و قدرت رقابتی شرکت‌های فعال در بازار با استفاده از شاخص هرفیندال-هیرشمن به ازای هر یک از انواع سرویس در شبکه‌ی پرداخت کشور سنجیده و بررسی می‌شود.

در جدول ۴-۹ این شاخص برای صنعت پرداخت الکترونیک که متشکل از ۱۲ شرکت PSP می‌باشد، به ازای هر سه نوع خدمت برای خرداد ۱۴۰۵ محاسبه شده است. بدین منظور ابتدا درصد سهم از تعداد تراکنش‌های بازار هر نوع سرویس محاسبه و در ستون بعدی، مجذور هر سهم احصاء گردیده است. مجموع مجذور سهم تمام شرکت‌ها، شاخص هرفیندال-هیرشمن را به دست داده که در ردیف آخر جدول مشخص شده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۴-۹ محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP به ازای نوع سرویس - خرداد ۱۴۰۵

مانده‌گیری		پرداخت قبض و خرید شارژ		خرید		شاخص H-H و شرکت PSP
S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	
۹۸	۱۰	۶۷۳	۲۶	۱۵	۴	آسان پرداخت پرشین
۰	۰	۰	۰	۰	۰	الکترونیک کارت دماوند
۲۷۸	۱۷	۸۴۷	۲۹	۴۹۹	۲۲	به پرداخت ملت
۴۶	۷	۹	۳	۴۵	۷	پرداخت الکترونیک سداد
۴۲	۶	۸	۳	۲۱	۵	پرداخت الکترونیک پاسارگاد
۳۱۰	۱۸	۲۰۷	۱۴	۴۱۷	۲۰	پرداخت الکترونیک سامان
۲۵	۵	۲	۱	۱۳	۴	پرداخت الکترونیک سپهر
۲۱۵	۱۵	۱۹	۴	۱۱۸	۱۱	پرداخت نوین آراین
۱۶۰	۱۳	۲۴۷	۱۶	۱۴۴	۱۲	تجارت الکترونیک پارسیان
۱	۱	۰	۰	۷۰	۸	فراپردازان آروند امید
۸	۳	۰	۱	۳	۲	فن آوا کارت
۴۳	۷	۶	۲	۲۹	۵	کارت اعتباری ایران کیش
۱,۲۲۴	-	۲,۰۱۸	-	۱,۳۷۴	-	جمع

در خرداد ماه شاخص هرفیندال-هیرشمن در تراکنش‌های خرید، پرداخت قبض و خرید شارژ و مانده‌گیری به ترتیب ۱,۳۷۴، ۲,۰۱۸ و ۱,۲۲۴ به دست آمده است که نشان دهنده تمرکز ملایم در سرویس‌های خرید، مانده‌گیری و تمرکز بالا در سرویس پرداخت قبض و خرید شارژ می‌باشد. به این معنا که پشتیبانی از تراکنش‌های سرویس‌های مذکور در بین شرکت‌ها توزیع شده و نمی‌توان گفت که در انحصار شرکت و یا شرکت‌های خاصی می‌باشد. اختلاف میزان شاخص هرفیندال-هیرشمن در ماه خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته‌ی آن در جدول ۴-۱۰ ارائه شده است.

جدول ۴-۱۰ مقایسه اختلاف شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP در اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

مانده‌گیری		پرداخت قبض و خرید شارژ			خرید		HHI		
تغییر	خرداد	اردیبهشت	تغییر	خرداد	اردیبهشت	تغییر		خرداد	اردیبهشت
-۸	۱,۲۲۴	۱,۲۳۲	۷۹	۲,۰۱۸	۱,۹۳۹	۱۲	۱,۳۷۴	۱,۳۶۲	شاخص H-H

در ماه خرداد شاخص هرفیندال-هیرشمن در دو سرویس "خرید" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" افزایش و یک سرویس "مانده‌گیری" کاهش داشته است. این تغییرات در هیچ‌یک از سرویس‌ها حائز اهمیت نیست چرا که وضعیت تمرکز بازار هیچ یک را نسبت به ماه پیشین تغییر نداده است.

۴-۲- بررسی عملکرد شرکت های PSP در ابزارهای پذیرش

یکی از مهمترین شاخص های حوزه ی پرداخت الکترونیک کارت، بررسی عملکرد شرکت های PSP در مدیریت، پشتیبانی و توسعه ابزارهای پذیرش می باشد. با توجه به آینده ی صنعت پرداخت در حوزه ی پرداخت های کدهای دستوری (USSD) و اینترنتی، در گزارش اقتصادی شاپرک سعی شده است که علاوه بر ارائه ی اطلاعات در خصوص کارتخوان های فروشگاه، به ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) نیز پرداخته شود. از این رو در این بخش ابتدا عملکرد شرکت ها در هر یک از ابزارهای پذیرش به تفکیک ابزارهای فعال سیستمی و تراکنش دار مورد بررسی قرار گرفته است.

این شاخص، سبب شناخت حوزه فعالیت و نحوه ی سرمایه گذاری هر یک از شرکت های PSP در ابزارهای پذیرش می شود. در این بخش تعداد هر یک از انواع ابزار پذیرش فعال سیستمی و تراکنش دار به ازای هر شرکت مورد بررسی قرار می گیرد. سهم هر یک از شرکت های PSP از تعداد کارتخوان های فروشگاه، ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) و موبایلی فعال سیستمی در دو ماه اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ در جدول ۴-۱۱، ذکر شده است. در این ماه شرکت "پرداخت نوین آرین" با کسب سهم بازار ۱۵/۸۵ درصدی همانند ماه قبل به عنوان دارنده ی بالاترین تعداد کارتخوان های فروشگاه فعال سیستمی محسوب می گردد. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" نیز با سهم بازار ۲۵/۹۶ درصد همچنان از بیشترین تعداد ابزار پذیرش اینترنتی فعال پشتیبانی می کند. لازم به توضیح است که برخی شرکت ها با بازتعریف بعضی از کارتخوان های فروشگاه خود به عنوان ابزار پذیرش اینترنتی، سعی در تسهیل انجام خدمات پرداخت کارت از طریق نرم افزار کدهای دستوری (USSD) خود و بر بستر اینترنت می نمایند. ابزارهای پذیرش فوق این امکان را برای مشتریان فراهم می کند تا با استفاده از نرم افزار این شرکت ها بر روی موبایل، اقدام به دریافت QRCode پذیرنده نموده و به آسانی پرداخت بدون کارت خود را با وارد کردن اطلاعات رمز دوم و CVV۲ انجام دهند. در بازار ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) شرکت "به پرداخت ملت" نیز بخش قابل توجهی از سهم بازار ابزارهای کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی را با رقمی معادل با ۴۰/۲۵ درصد در اختیار دارد. شرکت "آسان پرداخت پرشین" با سهم بازار ۳۸/۱۶ درصد همانند ماه قبل از بیشترین تعداد ابزار پذیرش موبایلی فعال پشتیبانی می کند.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۴-۱۱ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد هریک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	سهم از تعداد کارتخوان فروشگاه			سهم از تعداد اینترنتی			سهم از تعداد کدهای دستوری - USSD			سهم از تعداد موبایلی		
	اردیبهشت	خرداد	تغییر	اردیبهشت	خرداد	تغییر	اردیبهشت	خرداد	تغییر	اردیبهشت	خرداد	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۴/۰۸٪	۴/۰۸٪	۰٪	۱۳/۶۵٪	۱۳/۳۸٪	-۰/۲۶٪	۷۶/۹۱٪	۲/۲۵٪	-۷۳/۶۶٪	۳۸/۱۶٪	-۶/۷۹٪	
الکترونیک کارت دماوند	۰/۵۴٪	۰/۵۷٪	۰/۰۳٪	۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۱٪	۰/۰۲٪	۰/۱۰٪	۰/۰۸٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	
به پرداخت ملت	۱۴/۰۲٪	۱۴/۱۱٪	۰/۰۹٪	۱۶/۴۲٪	۱۷/۹۹٪	۱/۵۸٪	۹/۳۰٪	۴۰/۲۵٪	۳۰/۹۶٪	۰/۳۵٪	۰/۳۵٪	
پرداخت الکترونیک سداد	۷/۰۰٪	۷/۰۰٪	۰٪	۲/۱۷٪	۲/۱۸٪	۰/۰۱٪	۰/۶۷٪	۲/۳۳٪	۲/۰۶٪	۱۰/۲۵٪	-۳/۰۶٪	
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۱۱/۲۶٪	۱۰/۹۶٪	-۰/۳۰٪	۷/۸۲٪	۵/۳۹٪	-۲/۴۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	
پرداخت الکترونیک سامان	۱۳/۷۶٪	۱۳/۵۶٪	-۰/۲۰٪	۲۴/۹۹٪	۲۵/۹۶٪	۰/۰۳٪	۷/۱۴٪	۳۹/۴۵٪	۲۲/۳۲٪	۲۶/۱۵٪	-۷/۸۰٪	
پرداخت الکترونیک سپهر	۶/۶۴٪	۶/۶۴٪	۰٪	۲۱/۲۲٪	۲۱/۵۲٪	۰/۳۰٪	۰/۱۳٪	۰/۵۲٪	۰/۴۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	
پرداخت نوین آرین	۱۵/۵۳٪	۱۵/۸۵٪	+۰/۳۲٪	۰/۱۹٪	۰/۱۹٪	۰٪	۰/۳۱٪	۱/۱۵٪	۰/۸۴٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	
تجارت الکترونیک پارسیان	۸/۸۱٪	۸/۸۱٪	۰٪	۱/۸۸٪	۱/۸۸٪	۰٪	۵/۲۶٪	۲۱/۴۹٪	۱۶/۲۲٪	۱۷/۶۷٪	۱۷/۲۱٪	
فراپردازان آروند امید	۲/۵۵٪	۲/۵۰٪	-۰/۰۵٪	۰/۲۹٪	۰/۲۹٪	۰٪	۰/۲۳٪	۰/۹۴٪	۰/۷۱٪	۶/۸۸٪	۰/۱۹٪	
فن آوا کارت	۷/۰۲٪	۷/۱۹٪	۰/۱۶٪	۰/۱۸٪	۰/۲۶٪	۰/۰۸٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	
کارت اعتباری ایران کیش	۸/۷۳٪	۸/۷۳٪	۰٪	۱۱/۶۴٪	۱۱/۸۸٪	۰/۲۴٪	۰/۰۳٪	۰/۰۳٪	۰/۰۸٪	۰/۳۵٪	-۰/۱۱٪	

در سهم تعداد ابزار فعال کارتخوان‌های فروشگاه، بیشترین اختلاف با ۰/۳۲ درصد افزایش به شرکت "پرداخت نوین آرین" اختصاص دارد. در ابزار پذیرش اینترنتی بالاترین تغییر سهم در شرکت "پرداخت الکترونیک پاسارگاد" با کاهش ۲/۴۳ درصدی مشاهده می‌شود. در سهم ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) شرکت "آسان پرداخت پرشین" با کاهش ۷۳/۶۶ درصدی دارای بیشترین اختلاف نسبت به ماه گذشته است. در ابزار پذیرش موبایلی بالاترین تغییر سهم در شرکت "تجارت الکترونیک پارسیان" با افزایش ۱۷/۲۱ درصدی مشاهده می‌شود.

سهم هریک از شرکت‌های PSP از تعداد ابزار کارتخوان‌های فروشگاه، اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و موبایلی تراکنش‌دار^۱ در دو ماه متوالی اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵ در جدول ۴-۱۲ ارائه شده است. همانگونه که ملاحظه می‌گردد، شرکت "پرداخت نوین آرین" در ابزار کارتخوان فروشگاه تراکنش‌دار با کسب ۴۱/۲۰ درصد بالاترین سهم را در اختیار دارد. در این ماه شرکت "به پرداخت ملت" با کسب سهم ۱۶/۳۵ درصدی بیشترین سهم در ابزارهای تراکنش‌دار اینترنتی را به خود اختصاص داده است. همچنین شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با ۵۶/۵۵ درصد بیشترین سهم بازار ابزارهای پذیرش تراکنش‌دار کدهای دستوری (USSD) را نیز در دست دارد. در این ماه شرکت "آسان پرداخت پرشین" با کسب سهم ۷۹/۲۷ درصدی بیشترین سهم در ابزارهای تراکنش‌دار موبایلی را به خود اختصاص داده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود

جدول ۴-۱۲ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد هریک از ابزارهای پذیرش تراکنش دار - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	سهم از تعداد کارخوان فروشگاه			سهم از تعداد اینترنتی			سهم از تعداد کدهای دستوری - USD			سهم از تعداد موبایلی		
	اردیبهشت	خرداد	تغییر	اردیبهشت	خرداد	تغییر	اردیبهشت	خرداد	تغییر	اردیبهشت	خرداد	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۴/۰٪	۴/۰٪	-۰/۰٪	۲/۱۱٪	۵/۲۲٪	۳/۶۲٪	۷/۶۹٪	۸/۲۸٪	-۰/۵۸٪	۸۱/۷۱٪	۷۹/۲۷٪	-۲/۴۴٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۳۵٪	۰/۳۸٪	-۰/۰۳٪	۰/۲۲٪	۰/۰۱٪	-۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۱۶/۲۶٪	۱۶/۰۴٪	-۰/۲۲٪	۳۷/۳۷٪	۴۱/۲۰٪	۳/۸۳٪	۱۹/۸۷٪	۱۸/۶۲٪	-۱/۲۵٪	۱۶/۰۴٪	۱۶/۰۴٪	-۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سداد	۷/۶۷٪	۷/۴۶٪	-۰/۲۱٪	۳/۳۱٪	۳/۳۰٪	-۰/۰۱٪	۲/۵۶٪	۲/۶۶٪	-۰/۱۰٪	۱۷/۰۷٪	۱۷/۰۷٪	-۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۱۰/۳۳٪	۱۰/۲۴٪	-۰/۰۹٪	۱/۹۸٪	۲/۴۸٪	-۰/۵۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سامان	۱۳/۹۸٪	۱۳/۹۱٪	-۰/۰۸٪	۳۸/۵۷٪	۳۰/۹۵٪	-۷/۶۲٪	۵۷/۰۵٪	۵۶/۵۵٪	-۰/۵۰٪	۲/۴۴٪	۲/۴۴٪	-۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۶/۵۸٪	۶/۵۱٪	-۰/۰۷٪	۹/۰۶٪	۹/۰۶٪	-۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
پرداخت نوین آرین	۱۶/۱۱٪	۱۶/۳۵٪	+۲/۲۴٪	۰/۴۱٪	۰/۴۳٪	+۰/۰۲٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۸/۹۰٪	۸/۹۰٪	-۰/۰۰٪	۳/۱۰٪	۳/۱۱٪	+۰/۰۱٪	۱۲/۸۳٪	۱۳/۷۹٪	-۰/۹۷٪	۱۲/۲۲٪	۱۲/۲۲٪	-۰/۰۰٪
فراپردازان آرونند امید	۲/۴۳٪	۲/۴۴٪	+۰/۰۱٪	۰/۱۰٪	۰/۱۲٪	+۰/۰۲٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
فن آوا کارت	۴/۶۶٪	۴/۸۵٪	+۰/۱۹٪	۰/۴۲٪	۰/۶۹٪	+۰/۲۷٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪
کارت اعتباری ایران کیش	۸/۷۱٪	۸/۹۳٪	+۰/۲۲٪	۳/۵۷٪	۲/۰۸٪	-۱/۴۹٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	-۰/۰۰٪

در سهم تعداد ابزار کارخوان فروشگاه تراکنش دار، شرکت "پرداخت نوین آرین" با افزایش ۰/۲۴ درصدی، بیشترین اختلاف را داشته است. در سهم بازار ابزار پذیرش اینترنتی تراکنش دار شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با کاهش ۷/۶۲ بالاترین تفاضل را داشته است. سهم بازار ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) تراکنش دار نیز شرکت "به پرداخت ملت" با کاهش ۱/۲۵ درصدی بالاترین تفاضل را نشان می‌دهد. همچنین در سهم بازار ابزار پذیرش موبایلی تراکنش دار شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" و "آسان پرداخت پرشین" با افزایش و کاهش ۲/۴۴ درصدی بالاترین تفاضل را نشان می‌دهد.

۴-۳- بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در ابزار کارخوان‌های فروشگاه

کارخوان فروشگاه به سبب تعدد ابزار و نیز تعداد و مبلغ^۱ تراکنش‌ها اهمیت ویژه‌ای نسبت به سایر ابزارهای پذیرش در شبکه پرداخت الکترونیک کارتی دارد. به همین علت به طور ویژه عملکرد کارخوان فروشگاه شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت بررسی می‌شود.

^۱ سهم تعداد تراکنش‌های کارخوان فروشگاه از کل تراکنش‌های شبکه پرداخت در خرداد ماه نزدیک به ۹۱ درصد بوده که حدود ۷۸ درصد مبلغ تراکنش‌های این شبکه را جابجا می‌نماید.

با توجه به اهمیت کارتخوان‌های فروشگاه‌های در صنعت پرداخت کشور به دلیل سهم بالای تعدادی و مبلغی آن‌ها در تراکنش‌ها، مطالعه‌ای در عملکرد شرکت‌ها در این ابزار انجام شده و با محاسبه شاخص اثربخشی آن‌ها، نحوه‌ی توزیع این ابزارها توسط شرکت‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد. برای این منظور ابتدا سهم هر شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت از کل تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های و سهم هر شرکت PSP از کل تعداد ابزار کارتخوان‌های فروشگاه‌های در هر استان مورد بررسی و محاسبه قرار گرفته و اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی و کارتخوان فروشگاه‌های تراکنش‌دار برای هر یک از آن‌ها در بعد کشوری و نیز در بعد استانی اندازه‌گیری و تحلیل شده است. در پایان با بهره‌جویی از آمار کارتخوان‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش مالی شرکت‌های PSP، عملکرد هر شرکت در خصوص این نوع کارتخوان‌ها بررسی خواهد شد.

۴-۳-۱- سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد تراکنش‌های

کارتخوان فروشگاه‌های در استان‌های کشور

سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان‌های فروشگاه‌های تفکیک استان‌های کشور در خرداد ماه در جدول ۴-۱۳ ارائه شده است. در مجموع شرکت‌های "به پرداخت ملت"، "پرداخت الکترونیک سامان" و "تجارت الکترونیک پارس‌بان" بیشترین سهم از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های را در اکثر استان‌های کشور داشته‌اند. شرکت "به پرداخت ملت" و "پرداخت الکترونیک سامان" تقریباً در اکثر استان‌ها، با اختلاف نسبت به سایر شرکت‌ها از تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های پشتیبانی می‌نمایند.

جدول ۴-۱۳ سهم بازار هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های به تفکیک استان - خرداد ۱۴۰۵

استان	اسمان پرداخت پورسین	الکترونیک کارت دماوند	به پرداخت ملت	پرداخت الکترونیک سداد	پرداخت الکترونیک پاسارگاد	پرداخت الکترونیک سپهر	پرداخت فونین آریا	تجارت الکترونیک پارسیان	فراپردازان آروند امید	فن آوا کارت	کارت اعتباری ایران چیش
آذربایجان شرقی	۳/۰۳٪	۰/۳۴٪	۱۹/۲۳٪	۶/۳۶٪	۷/۰۰٪	۳/۹۱٪	۱۱/۳۵٪	۱۳/۱۰٪	۱۱/۰۰٪	۲/۷۶٪	۵/۳۸٪
آذربایجان غربی	۳/۷۱٪	۰/۱۰٪	۲۰/۲۵٪	۶/۳۳٪	۶/۴۳٪	۵/۶۳٪	۱۳/۳۳٪	۱۳/۳۳٪	۱۰/۰۴٪	۳/۴۰٪	۵/۵۱٪
اردبیل	۲/۴۲٪	۰/۲۱٪	۲۲/۲۱٪	۵/۶۴٪	۳/۳۷٪	۲/۳۲٪	۱۳/۶۹٪	۱۳/۶۹٪	۱۴/۷۳٪	۲/۱۱٪	۵/۵۵٪
اصفهان	۶/۰۶٪	۰/۰۹٪	۲۴/۱۵٪	۷/۵۷٪	۴/۶۰٪	۳/۰۹٪	۱۳/۸۶٪	۱۳/۸۶٪	۵/۷۹٪	۱/۱۵٪	۴/۹۷٪
البرز	۲/۱۳٪	۰/۲۹٪	۲۰/۱۱٪	۶/۵۳٪	۴/۰۱٪	۲/۳۲٪	۲۰/۸۵٪	۲۰/۸۵٪	۸/۶۰٪	۲/۵۰٪	۵/۰۸٪
ایلام	۵/۳۸٪	۰/۰۱٪	۳۰/۸۱٪	۹/۰۵٪	۲/۵۷٪	۵/۳۴٪	۱۶/۶۹٪	۱۶/۶۹٪	۱۱/۵۳٪	۱/۵۵٪	۴/۵۳٪
بوشهر	۴/۴۸٪	۰/۵۶٪	۱۸/۳۸٪	۶/۶۳٪	۳/۳۴٪	۲۰/۱۲٪	۵/۷۹٪	۱۱/۳۶٪	۸/۶۱٪	۱/۸۵٪	۵/۴۱٪
تهران	۲/۱۸٪	۰/۱۹٪	۲۲/۷۳٪	۶/۰۸٪	۵/۱۱٪	۱/۹۰٪	۲۵/۶۱٪	۲۵/۶۱٪	۷/۴۲٪	۱/۴۵٪	۵/۱۵٪
چهارمحال و بختیاری	۴/۴۱٪	۰/۰۷٪	۲۰/۹۹٪	۸/۰۳٪	۵/۷۵٪	۴/۵۱٪	۲۷/۴۶٪	۲۷/۴۶٪	۹/۱۱٪	۵/۱۳٪	۵/۵۵٪
خراسان جنوبی	۵/۸۵٪	۰/۲۳٪	۲۶/۸۳٪	۶/۱۸٪	۲/۹۸٪	۲/۳۰٪	۲۷/۶۰٪	۲۷/۶۰٪	۸/۵۷٪	۱/۲۲٪	۵/۳۸٪
خراسان رضوی	۴/۰۹٪	۰/۲۸٪	۱۶/۳۳٪	۶/۷۸٪	۴/۸۴٪	۲/۹۹٪	۱۹/۲۵٪	۱۹/۲۵٪	۸/۴۲٪	۱/۶۹٪	۵/۵۸٪
خراسان شمالی	۲/۲۸٪	۰/۱۶٪	۱۸/۸۵٪	۶/۷۴٪	۳/۹۸٪	۶/۰۵٪	۲۲/۷۸٪	۲۲/۷۸٪	۱۲/۵۰٪	۲/۱۲٪	۷/۱۹٪
خوزستان	۳/۱۶٪	۰/۴۵٪	۱۷/۰۱٪	۸/۰۸٪	۷/۱۳٪	۱۵/۵۳٪	۳/۳۸٪	۱۵/۵۳٪	۶/۶۶٪	۳/۴۳٪	۷/۰۱٪
زنجان	۲/۳۳٪	۰/۵۱٪	۲۷/۶۷٪	۵/۹۷٪	۴/۳۴٪	۱۵/۵۰٪	۴/۵۳٪	۴/۵۳٪	۱۱/۷۱٪	۱/۰۷٪	۶/۰۱٪
سمنان	۴/۵۳٪	۰/۰۳٪	۲۱/۱۶٪	۶/۹۱٪	۲/۲۴٪	۲/۷۰٪	۲۵/۴۷٪	۲۵/۴۷٪	۸/۵۳٪	۰/۹۵٪	۶/۳۷٪
سیستان و بلوچستان	۱/۸۸٪	۰/۰۳٪	۱۸/۷۵٪	۱۱/۲۷٪	۳/۵۷٪	۵/۹۶٪	۲۱/۲۷٪	۲۱/۲۷٪	۷/۰۷٪	۰/۵۴٪	۴/۸۱٪
فارس	۴/۹۰٪	۰/۰۵٪	۲۲/۹۶٪	۵/۴۵٪	۴/۶۳٪	۱/۰۰٪	۱۹/۰۰٪	۱۹/۰۰٪	۵/۸۴٪	۲/۵۶٪	۴/۷۵٪
قزوین	۲/۶۹٪	۰/۳۶٪	۲۱/۵۳٪	۸/۱۲٪	۳/۲۷٪	۳/۱۵٪	۱۳/۹۳٪	۱۳/۹۳٪	۱۰/۶۶٪	۲/۱۴٪	۷/۴۷٪
قم	۶/۲۱٪	۰/۰۸٪	۲۲/۱۳٪	۶/۳۳٪	۳/۵۲٪	۲/۱۹٪	۲۱/۸۱٪	۲۱/۸۱٪	۸/۹۵٪	۱/۴۵٪	۶/۴۲٪
کردستان	۲/۶۱٪	۰/۰۷٪	۱۸/۲۲٪	۶/۶۱٪	۴/۴۶٪	۷/۳۲٪	۲۵/۰۶٪	۲۵/۰۶٪	۷/۳۸٪	۱/۱۹٪	۴/۶۹٪
کرمان	۵/۵۲٪	۰/۰۵٪	۲۰/۰۳٪	۹/۱۳٪	۴/۲۶٪	۲/۹۷٪	۲۳/۷۴٪	۲۳/۷۴٪	۱۱/۷۷٪	۱/۲۴٪	۴/۱۷٪
کرمانشاه	۲/۳۹٪	۰/۰۴٪	۱۸/۳۲٪	۵/۷۳٪	۶/۵۷٪	۴/۹۲٪	۱۵/۹۰٪	۱۵/۹۰٪	۱۰/۰۳٪	۱/۵۴٪	۱۲/۸۰٪
کهگیلویه و بویراحمد	۵/۱۳٪	۰/۰۸٪	۱۷/۹۰٪	۵/۳۳٪	۳/۹۴٪	۵/۴۲٪	۲۶/۷۱٪	۲۶/۷۱٪	۸/۲۴٪	۲/۵۲٪	۵/۰۰٪
گلستان	۱/۶۶٪	۰/۱۱٪	۱۹/۶۳٪	۷/۷۱٪	۳/۲۸٪	۷/۱۶٪	۱۴/۷۵٪	۱۴/۷۵٪	۱۰/۱۸٪	۱/۶۷٪	۴/۸۷٪
گیلان	۳/۵۹٪	۰/۲۰٪	۱۹/۴۰٪	۸/۱۵٪	۷/۱۵٪	۸/۰۵٪	۱۸/۰۵٪	۱۸/۰۵٪	۸/۵۸٪	۱/۰۲٪	۵/۳۵٪
لرستان	۴/۳۳٪	۰/۱۰٪	۲۱/۲۹٪	۶/۱۰٪	۴/۸۱٪	۳/۸۱٪	۱۸/۰۵٪	۱۸/۰۵٪	۱۱/۲۳٪	۲/۲۸٪	۷/۷۱٪
مازندران	۲/۴۰٪	۰/۱۸٪	۲۱/۳۶٪	۶/۳۷٪	۵/۳۳٪	۵/۱۱٪	۱۷/۸۴٪	۱۷/۸۴٪	۹/۷۶٪	۱/۲۰٪	۶/۹۸٪
مرکزی	۷/۱۶٪	۰/۰۷٪	۱۹/۵۰٪	۵/۴۴٪	۴/۷۰٪	۲/۸۹٪	۲۲/۳۶٪	۲۲/۳۶٪	۱/۰۵۳٪	۱/۱۰٪	۸/۰۹٪
هرمزگان	۳/۳۵٪	۰/۱۱٪	۲۳/۹۵٪	۶/۱۷٪	۳/۹۸٪	۳/۷۰٪	۱۳/۹۰٪	۱۳/۹۰٪	۶/۰۵٪	۲/۲۲٪	۶/۷۶٪
همدان	۴/۳۴٪	۰/۴۴٪	۱۵/۵۲٪	۵/۵۱٪	۴/۹۵٪	۳/۹۶٪	۱۵/۴۷٪	۱۵/۴۷٪	۱۰/۲۸٪	۱/۸۳٪	۵/۹۳٪
یزد	۲/۰۲٪	۰/۰۴٪	۲۱/۴۸٪	۶/۹۶٪	۲/۲۲٪	۳/۷۰٪	۲۷/۰۲٪	۲۷/۰۲٪	۷/۵۹٪	۰/۶۳٪	۵/۴۹٪

سهم بازار هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های به تفکیک استان‌های کشور

برای خرداد ماه ۱۴۰۵ در شکل ۴-۸ به تصویر کشیده شده است.

شکل ۴-۸ سهم بازاری هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های به تفکیک استان‌ها- خرداد ۱۴۰۵

۴-۳-۲- سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در استان‌های کشور

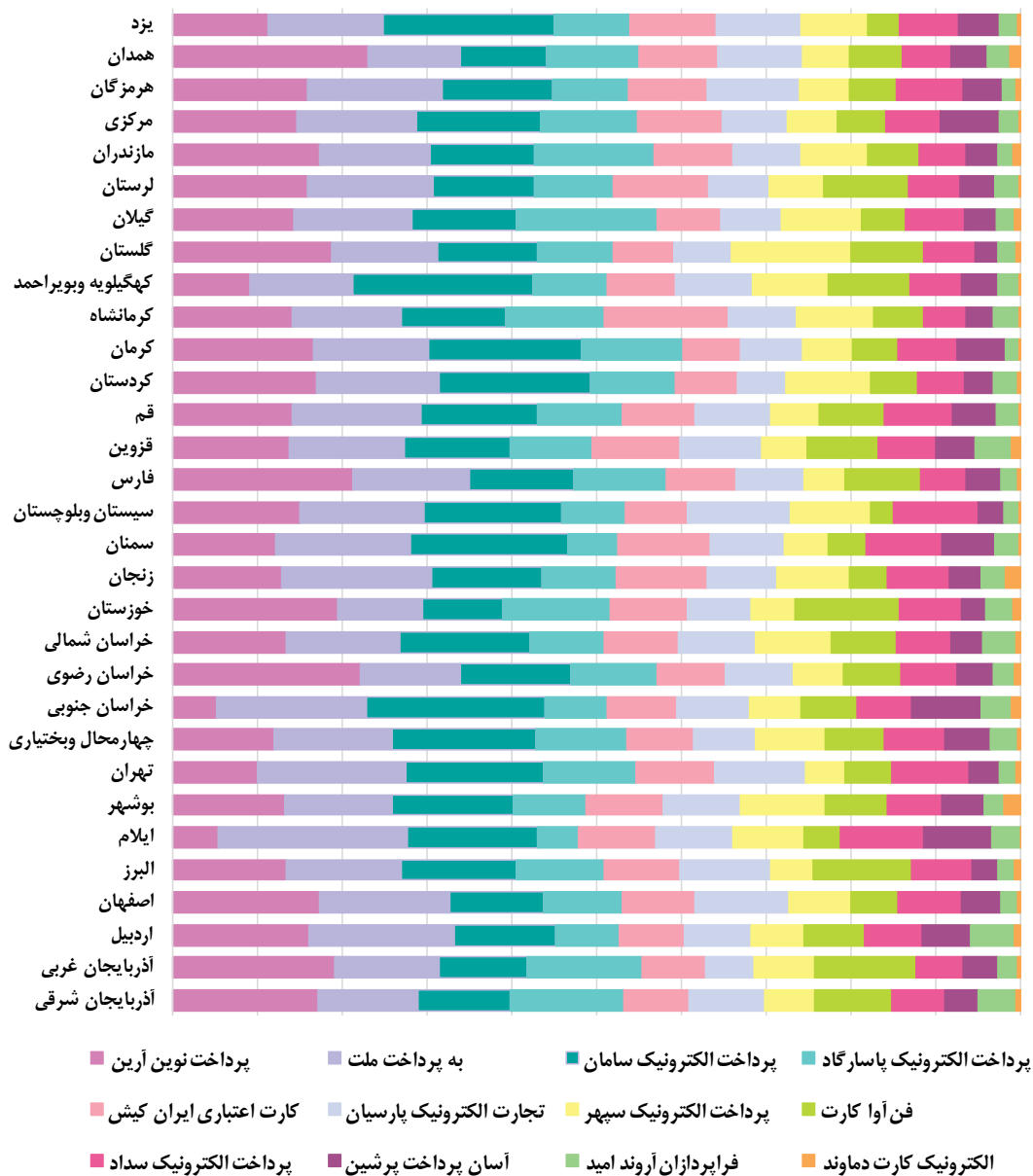
در این بخش به بررسی اطلاعات سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر یک از استان‌های کشور پرداخته می‌شود. جدول ۴-۱۴ اطلاعات سهم بازار هر شرکت PSP از تعداد کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی هر استان را برای خرداد ماه نشان می‌دهد. شرکت‌های "پرداخت

نوبین آراین"، "به پرداخت ملت" و "پرداخت الکترونیک سامان" بیشترین سهم از بازار را از این منظر در اکثر استان‌های کشور داشته‌اند.

جدول ۴-۱۴ سهم بازار هر شرکت PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی به تفکیک استان - خرداد ۱۴۰۵

کارت اعتباری ایران کیش	فن او کارت	فراپروازان آروند امید	تجارت الکترونیک پارسیان	نوبین آراین	پرداخت الکترونیک سپهر	پرداخت الکترونیک سامان	پرداخت الکترونیک پاسارگاد	پرداخت الکترونیک سداد	به پرداخت ملت	الکترونیک کارت دماوند	آسان پرداخت پرشین	استان
۷/۵۷٪	۹/۰۹٪	۴/۳۸٪	۹/۰۸٪	۱۷/۱۵٪	۵/۹۰٪	۱۱/۰۳٪	۱۳/۳۶٪	۶/۱۴٪	۱۱/۷۱٪	-۰/۵۴٪	۴/۰۷٪	آذربایجان شرقی
۷/۴۵٪	۱۲/۰۱٪	۲/۴۶٪	۵/۷۶٪	۱۹/۰۳٪	۷/۰۹٪	۱۰/۲۶٪	۱۳/۵۳٪	۵/۵۶٪	۱۲/۴۵٪	-۰/۲۷٪	۴/۰۴٪	آذربایجان غربی
۷/۷۳٪	۷/۱۷٪	۵/۴۶٪	۷/۸۳٪	۱۶/۱۴٪	۶/۳۷٪	۱۱/۹۹٪	۷/۵۲٪	۶/۷۳٪	۱۷/۰۱٪	-۰/۶۷٪	۵/۶۹٪	اردبیل
۸/۴۹٪	۵/۵۲٪	۱/۱۶٪	۱۱/۱۶٪	۱۷/۴۰٪	۷/۲۹٪	۱۱/۰۶٪	۹/۳۸٪	۷/۵۴٪	۱۵/۲۵٪	-۰/۴۰٪	۴/۶۵٪	اصفهان
۸/۹۱٪	۱۱/۶۶٪	۲/۰۰٪	۱۰/۷۲٪	۱۳/۳۷٪	۵/۰۰٪	۱۳/۴۶٪	۱۰/۳۸٪	۷/۱۸٪	۱۳/۶۶٪	-۰/۷۵٪	۲/۹۲٪	البرز
۹/۱۶٪	۴/۲۱٪	۳/۴۱٪	۹/۰۵٪	۵/۳۶٪	۸/۴۵٪	۱۵/۳۷٪	۴/۹۲٪	۹/۸۳٪	۲۲/۳۲٪	-۰/۴۴٪	۸/۰۰٪	ایلام
۹/۰۹٪	۷/۳۳٪	۲/۴۴٪	۹/۲۳٪	۱۳/۱۷٪	۱۰/۰۲٪	۱۴/۲۲٪	۸/۵۳٪	۶/۴۱٪	۱۲/۷۶٪	۱/۹۲٪	۴/۸۷٪	بوشهر
۹/۴۱٪	۵/۵۱٪	۲/۰۸٪	۱۰/۶۹٪	۹/۹۳٪	۴/۶۳٪	۱۶/۳۳٪	۱۰/۷۹٪	۹/۱۹٪	۱۷/۵۵٪	-۰/۴۹٪	۳/۳۲٪	تهران
۷/۹۸٪	۷/۰۲٪	۳/۲۰٪	۷/۳۰٪	۱۳/۰۳٪	۸/۱۱٪	۱۶/۹۶٪	۱۰/۶۶٪	۷/۱۲٪	۱۳/۸۷٪	-۰/۳۵٪	۵/۴۱٪	چهارمحال وبختیاری
۸/۱۹٪	۶/۵۵٪	۳/۵۹٪	۸/۶۶٪	۵/۲۴٪	۵/۹۹٪	۲۱/۰۹٪	۷/۳۴٪	۶/۴۶٪	۱۷/۵۹٪	۱/۰۶٪	۸/۲۶٪	خراسان جنوبی
۸/۰۵٪	۶/۷۹٪	۲/۴۸٪	۸/۰۹٪	۲۲/۱۰٪	۵/۹۷٪	۱۳/۰۱٪	۱۰/۰۷٪	۶/۴۴٪	۱۱/۹۰٪	-۰/۷۷٪	۴/۳۴٪	خراسان رضوی
۸/۶۸٪	۷/۷۴٪	۳/۹۳٪	۹/۱۹٪	۱۳/۳۴٪	۸/۸۴٪	۱۵/۴۹٪	۸/۷۱٪	۶/۳۷٪	۱۳/۳۷٪	-۰/۵۶٪	۳/۷۱٪	خراسان شمالی
۹/۲۰٪	۱۳/۳۰٪	۳/۲۶٪	۷/۳۹٪	۱۹/۴۶٪	۵/۳۰٪	۹/۳۴٪	۱۲/۷۱٪	۷/۲۰٪	۱۰/۰۷٪	-۰/۹۰٪	۲/۸۷٪	خوزستان
۱۰/۸۲٪	۴/۴۸٪	۲/۹۳٪	۸/۱۰٪	۱۲/۸۲٪	۸/۵۵٪	۱۸/۰۳٪	۸/۶۹٪	۷/۴۲٪	۱۷/۷۷٪	۱/۸۰٪	۳/۶۱٪	زنجان
۱۰/۹۴٪	۴/۴۵٪	۲/۸۹٪	۸/۶۵٪	۱۲/۱۶٪	۵/۳۱٪	۱۸/۷۱٪	۵/۷۹٪	۸/۹۸٪	۱۵/۸۱٪	-۰/۲۱٪	۶/۱۰٪	سمنان
۷/۳۷٪	۲/۶۳٪	۱/۹۶٪	۱۲/۲۱٪	۱۴/۹۱٪	۹/۴۰٪	۱۶/۲۴٪	۷/۴۹٪	۱۰/۰۴٪	۱۴/۷۱٪	-۰/۰۹٪	۲/۹۵٪	سیستان وبلوچستان
۸/۲۹٪	۸/۹۲٪	۱/۸۸٪	۷/۹۱٪	۲۱/۳۳٪	۴/۹۸٪	۱۲/۲۰٪	۱۰/۹۳٪	۵/۳۳٪	۱۳/۳۳٪	-۰/۴۲٪	۴/۰۹٪	فارس
۱۰/۲۷٪	۸/۴۳٪	۴/۲۸٪	۹/۷۱٪	۱۳/۸۲٪	۵/۳۲٪	۱۲/۵۰٪	۹/۶۹٪	۶/۶۶٪	۱۳/۴۳٪	۱/۰۴٪	۴/۷۵٪	قزوین
۸/۵۹٪	۷/۷۲٪	۲/۵۸٪	۸/۹۸٪	۱۴/۱۴٪	۵/۶۳٪	۱۳/۶۵٪	۱۰/۰۹٪	۸/۰۱٪	۱۵/۱۶٪	-۰/۲۱٪	۵/۲۵٪	قم
۷/۳۵٪	۵/۶۷٪	۲/۹۴٪	۵/۷۴٪	۱۶/۹۰٪	۹/۹۹٪	۱۷/۸۳٪	۹/۹۲٪	۵/۴۲٪	۱۴/۵۵٪	-۰/۳۰٪	۳/۳۹٪	کردستان
۶/۷۹٪	۵/۳۹٪	۱/۶۹٪	۷/۳۹٪	۱۶/۶۵٪	۵/۹۴٪	۱۷/۹۴٪	۱۱/۹۱٪	۶/۹۰٪	۱۳/۶۰٪	-۰/۱۷٪	۵/۶۳٪	کرمان
۱۴/۵۴٪	۵/۸۱٪	۳/۰۷٪	۸/۱۸٪	۱۴/۰۷٪	۹/۰۶٪	۱۲/۲۰٪	۱۱/۶۹٪	۵/۰۷٪	۱۲/۹۵٪	-۰/۱۴٪	۳/۲۱٪	کرمانشاه
۸/۰۷٪	۹/۵۸٪	۲/۴۹٪	۹/۱۷٪	۹/۱۱٪	۸/۸۹٪	۲۱/۱۷٪	۸/۷۴٪	۶/۱۰٪	۱۲/۱۴٪	-۰/۱۵٪	۴/۳۷٪	کهگیلویه وبویراحمد
۷/۰۲٪	۸/۶۱٪	۲/۲۳٪	۶/۸۸٪	۱۸/۶۶٪	۱۴/۰۵٪	۱۱/۷۳٪	۹/۰۲٪	۶/۰۹٪	۱۲/۶۵٪	-۰/۴۶٪	۲/۶۳٪	گلستان
۷/۶۰٪	۵/۱۰٪	۲/۲۸٪	۷/۱۳٪	۱۴/۳۳٪	۹/۵۳٪	۱۲/۳۸٪	۱۶/۴۶٪	۶/۹۵٪	۱۳/۸۹٪	-۰/۶۵٪	۳/۶۹٪	گیلان
۱۱/۳۲٪	۱۰/۰۷٪	۲/۷۳٪	۷/۱۴٪	۱۵/۹۴٪	۶/۳۰٪	۱۱/۹۱٪	۹/۳۶٪	۶/۰۵٪	۱۴/۸۳٪	-۰/۲۶٪	۴/۲۰٪	لرستان
۹/۳۰٪	۶/۱۳٪	۱/۷۵٪	۸/۱۱٪	۱۷/۳۹٪	۷/۸۲٪	۱۲/۲۶٪	۱۴/۱۱٪	۵/۵۱٪	۱۲/۹۸٪	-۰/۹۷٪	۳/۶۸٪	مازندران
۱۰/۰۳٪	۵/۸۲٪	۲/۳۰٪	۷/۷۷٪	۱۴/۶۳٪	۵/۷۹٪	۱۴/۶۹٪	۱۱/۳۸٪	۶/۴۵٪	۱۴/۰۴٪	-۰/۱۹٪	۶/۹۰٪	مرکزی
۹/۲۲٪	۵/۶۲٪	۱/۶۴٪	۱۰/۸۱٪	۱۵/۸۴٪	۵/۸۸٪	۱۲/۸۷٪	۹/۰۹٪	۷/۹۰٪	۱۶/۰۲٪	-۰/۵۷٪	۴/۵۴٪	هرمزگان
۹/۳۰٪	۶/۲۹٪	۲/۶۶٪	۱۰/۰۶٪	۲۳/۰۵٪	۵/۵۱٪	۱۰/۲۰٪	۱۰/۸۴٪	۵/۶۳٪	۱۰/۸۷٪	۱/۲۷٪	۴/۳۴٪	همدان
۱۰/۰۲٪	۳/۸۲٪	۲/۲۵٪	۱۰/۰۱٪	۱۱/۲۶٪	۷/۹۳٪	۲۰/۱۵٪	۸/۹۶٪	۶/۹۱٪	۱۳/۶۳٪	-۰/۲۹٪	۴/۷۵٪	یزد

شکل ۴-۹ سهم بازار هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در هر یک از استان‌های کشور را برای دوره خرداد ۱۴۰۵ به تصویر می‌کشد.

شکل ۴-۹ سهم بازاری هر شرکت PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر استان - خرداد ۱۴۰۵

۴-۳-۳- شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های در بعد کشوری

دو شاخص تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌های و تعداد تراکنش‌های آن در کنار یکدیگر می‌توانند تعیین کننده عملکرد شرکت و توزیع مناسب این ابزارها توسط شرکت‌ها باشند که برای این منظور می‌توان شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌ها را تعریف نمود.

این شاخص بیانگر نسبت سهم هر شرکت از تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها به سهم آن شرکت از ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها است^۱. عدد حاصل میزان اثربخشی کارتخوان‌های یک شرکت در شبکه پرداخت الکترونیک را نشان می‌دهد و مقدار آن بیانگر میزان توانایی یک شرکت در جذب تراکنش‌ها است. در واقع چنانچه مقدار این شاخص برای شرکتی برابر یک باشد، بدین معنی است که آن شرکت توانسته است دقیقاً به اندازه سهمی که در ابزارها دارد، از بازار تراکنش‌ها به دست آورد و چنانچه مقدار شاخص بالاتر از یک باشد یعنی شرکت بیشتر از سهمی که از ابزارها دارد، موفق به جذب تراکنش شده است. بنابراین می‌توان چنین گفت که شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌ها، کارایی توزیع کارتخوان‌های شرکت‌های PSP را بررسی نموده و از این رو شرکت‌ها به سبب کارا تر بودن توزیع، می‌بایست با جابجایی مناسب کارتخوان‌ها برای جذب تراکنش‌های بیشتر، شاخص اثربخشی این ابزار پذیرش را بهبود بخشند.

در جدول ۴-۱۵ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی برای هر یک از شرکت‌های PSP در خرداد ماه محاسبه شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۴-۱۵ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

تغییر	اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی		کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی		شرکت
	اردیبهشت	خرداد	سهم از کل تعداد ابزار	سهم از کل تعداد تراکنش‌ها	
-۰/۰۱۳	۰/۹۰۰	۰/۸۸۷	۴/۰۸٪	۳/۶۷٪	آسان پرداخت پرشین
-۰/۰۱۴	-۰/۳۲۰	-۰/۳۰۶	-۰/۵۷٪	-۰/۱۸٪	الکترونیک کارت دماوند
-۰/۰۲۱	۱/۴۶۵	۱/۴۴۴	۱۴/۱۱٪	۲۰/۶۷٪	به پرداخت ملت
-۰/۰۹۱	-۰/۹۷۳	۱/۰۶۴	۷/۰۰٪	۶/۸۱٪	پرداخت الکترونیک سداد
-۰/۰۰۶	-۰/۴۵۳	-۰/۴۴۷	۱۰/۹۶٪	۴/۹۶٪	پرداخت الکترونیک پاسارگاد
-۰/۰۰۷	۱/۴۷۲	۱/۴۶۵	۱۳/۵۶٪	۱۹/۹۵٪	پرداخت الکترونیک سامان
-۰/۰۱۲	-۰/۵۵۳	-۰/۵۶۵	۶/۶۴٪	۳/۶۷٪	پرداخت الکترونیک سپهر
-۰/۰۰۳	-۰/۷۲۷	-۰/۷۳۳	۱۵/۸۵٪	۱۱/۶۷٪	پرداخت نوین آراین
-۰/۰۳۰	۱/۴۱۱	۱/۳۸۰	۸/۸۱٪	۱۲/۴۳٪	تجارت الکترونیک پارسیان
-۰/۰۹۰	۳/۳۶۴	۳/۲۷۴	۲/۵۰٪	۸/۳۹٪	فراپردازان آروند امید
-۰/۰۰۱	-۰/۲۵۵	-۰/۲۵۴	۷/۱۹٪	۱/۸۳٪	فن آوا کارت
-۰/۰۱۳	-۰/۶۵۷	-۰/۶۷۱	۸/۷۴٪	۵/۷۵٪	کارت اعتباری ایران کیش

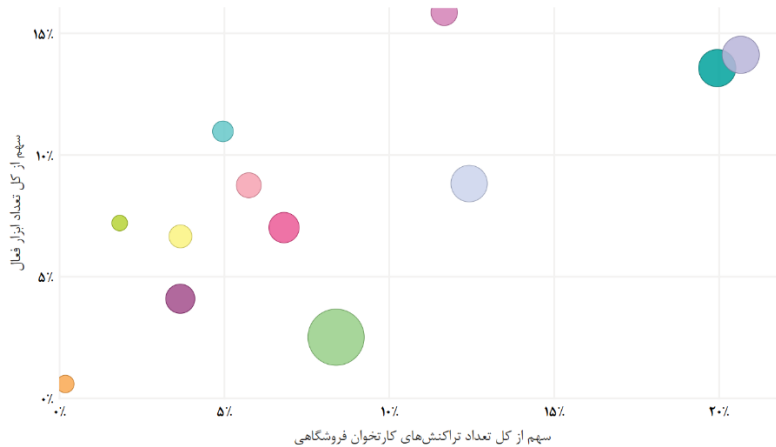
در خرداد ماه شرکت‌های "فراپردازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "به پرداخت ملت" و "تجارت الکترونیک پارسیان" به رقیمی بالاتر از یک در شاخص اثربخشی دست یافته‌اند. دارا بودن عدد بالاتر از یک در شاخص اثربخشی به این معناست که جذب تراکنش‌های این شرکت‌ها بر روی کارتخوان‌ها بیشتر از سهم تعداد کارتخوان‌هایشان از کل کارتخوان‌های کشور بوده است. به عبارت دیگر نحوه توزیع کارتخوان‌های فروشگاه‌های این شرکت‌ها به گونه‌ای بوده که در جذب بیشتر تراکنش‌ها به نسبت سایر شرکت‌ها موفق‌تر عمل نموده‌اند.

بیشترین تغییر در میزان شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی در خرداد ماه ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته در شرکت "پرداخت الکترونیک سداد" با ۰/۰۹۱ واحد کاهش گزارش می‌شود. این امر به دلیل کاهش سهم تعداد تراکنش‌ها و افزایش تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌های آن ارزیابی می‌شود. با توجه به متغیر بودن روند و مقدار رشد سهم تعدادی تراکنش‌های کارتخوان‌های فروشگاه‌های شرکت‌ها نسبت به سهم ابزار کارتخوان فروشگاه‌های آن‌ها، شاخص مذکور در هر یک از شرکت‌های PSP ممکن است دچار کاهش و یا افزایش شده باشد.

شکل ۴-۱۰، نمودار پراکنندگی شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP را برای دوره خرداد ۱۴۰۵ به تصویر می‌کشد. با توجه به این نمودار قطر هر دایره میزان شاخص اثربخشی هر شرکت را نشان می‌دهد.

همانگونه که ذکر شد دو شاخص تعداد کارتخوان‌های فروشگاهی و تعداد تراکنش‌های آن در کنار یکدیگر می‌توانند تصویر خوبی از توزیع مناسب این ابزارها توسط هر یک از شرکت‌های PSP را ارائه دهند. نکته حائز اهمیت این است که در شبکه‌ی شاپراک کارتخوان‌های فروشگاهی فعالی وجود دارند که فاقد تراکنش هستند. به این معنا که وضعیت آن‌ها در شبکه فعال است ولیکن تراکنشی از سوی آن‌ها وارد شبکه‌ی پرداخت نشده‌است.

راهنمای شاخص اثربخشی برای هر شرکت PSP	
۰/۹۰۰	آسان پرداخت پرشین
۰/۳۲۰	الکترونیک کارت دماوند
۱/۴۶۵	به پرداخت ملت
۰/۹۷۳	پرداخت الکترونیک سداد
۰/۴۵۳	پرداخت الکترونیک پاسارگاد
۱/۴۷۲	پرداخت الکترونیک سامان
۰/۵۵۳	پرداخت الکترونیک سپهر
۰/۷۳۷	پرداخت نوین آریا
۱/۴۱۱	تجارت الکترونیک پارسیان
۳/۳۶۴	فرابرداران آروند امید
۰/۳۵۵	فن آوا کارت
۰/۶۵۷	کارت اعتباری ایران کیش

شکل ۴-۱۰ نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاهی فعال سیستمی هر شرکت PSP - خرداد ۱۴۰۵

اثربخشی هر یک از شرکت‌ها در کل کارتخوان‌های فروشگاهی در بالا به تفصیل بررسی گردید. در این بخش به منظور مشاهده‌ی نحوه‌ی جایابی کارتخوان‌های فروشگاهی تراکنش‌دار^۱ در کشور و همچنین بررسی میزان توانایی یک شرکت در جذب تراکنش‌ها، شاخص اثربخشی به ازای سهم تراکنش‌های کارتخوان فروشگاهی هر شرکت به سهم آن‌ها از تعداد کارتخوان‌های فروشگاهی تراکنش‌دار بازتعریف شده و به‌عنوان شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاهی تراکنش‌دار ارائه می‌گردد.

در واقع چنانچه مقدار این شاخص برای شرکتی برابر یک باشد، بدین معنی است که آن شرکت توانسته است دقیقاً به اندازه سهمی که در ابزارهای تراکنش‌دار دارد، از بازار تراکنش‌ها به‌دست آورد و چنانچه مقدار شاخص بالاتر از یک باشد یعنی شرکت بیشتر از سهمی که از ابزارهای مزبور دارد، موفق به جذب تراکنش شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول زیر همچنین، شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های را بر حسب ابزارهای کارتخوان فروشگاه‌های تراکنش‌دار در خرداد ماه محاسبه و ارائه می‌نماید.

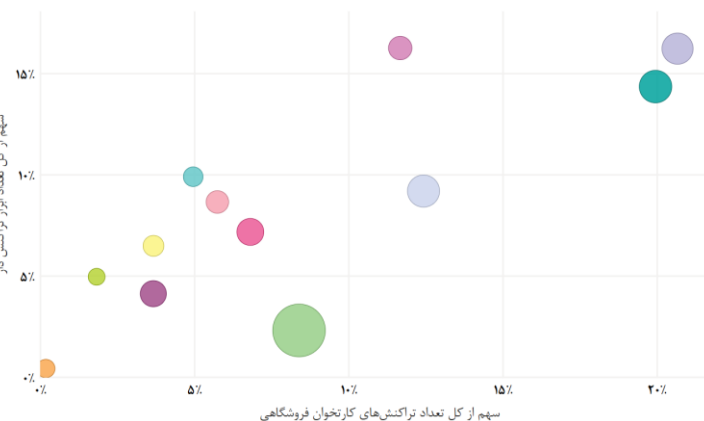
جدول ۴-۱۶ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار هر شرکت - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

تغییر	اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های تراکنش‌دار		کارتخوان فروشگاه‌های تراکنش‌دار		شرکت
	اردیبهشت	خرداد	سهم از کل تعداد ابزار	سهم از کل تعداد تراکنش‌ها	
-۰/۰۱۱	-۰/۹۰۵	-۰/۹۱۶	۴/۰۱٪	۳/۶۷٪	آسان پرداخت پرشین
-۰/۰۱۹	-۰/۴۶۵	-۰/۴۸۴	-۰/۳۸٪	-۰/۱۸٪	الکترونیک کارت دماوند
-۰/۰۴۴	۱/۲۴۵	۱/۲۸۸	۱۶/۰۴٪	۲۰/۶۷٪	به پرداخت ملت
-۰/۰۵۸	-۰/۹۷۲	-۰/۹۱۴	۷/۴۶٪	۶/۸۱٪	پرداخت الکترونیک سداد
-۰/۰۰۳	-۰/۴۸۷	-۰/۴۸۵	۱۰/۲۴٪	۴/۹۶٪	پرداخت الکترونیک پاسارگاد
-۰/۰۰۶	۱/۴۴۱	۱/۴۳۵	۱۳/۹۱٪	۱۹/۹۵٪	پرداخت الکترونیک سامان
-۰/۰۱۱	-۰/۵۷۵	-۰/۵۶۴	۶/۵۱٪	۳/۶۷٪	پرداخت الکترونیک سپهر
-۰/۰۰۷	-۰/۷۰۷	-۰/۷۱۴	۱۶/۳۵٪	۱۱/۶۷٪	پرداخت نوین آراین
-۰/۰۲۶	۱/۳۷۰	۱/۳۹۶	۸/۹۰٪	۱۲/۴۳٪	تجارت الکترونیک پارسیان
-۰/۰۱۴	۳/۴۲۹	۳/۴۴۳	۲/۴۴٪	۸/۳۹٪	فراپدازان آروند امید
-۰/۰۰۵	-۰/۳۸۲	-۰/۳۷۷	۴/۸۵٪	۱/۸۳٪	فن آوا کارت
-۰/۰۲۶	-۰/۶۷۱	-۰/۶۴۴	۸/۹۲٪	۵/۷۵٪	کارت اعتباری ایران کیش

در شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار همانند ماه گذشته شرکت‌های "فراپدازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "تجارت الکترونیک پارسیان" و "به پرداخت ملت" به عددی بالاتر از یک دست یافته‌اند. بالاترین تغییر در شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های تراکنش‌دار نیز در شرکت "پرداخت الکترونیک سداد" با کاهش ۰/۰۵۸ واحدی مشاهده می‌شود، چرا که سهم تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های کاهش داشته است.

دستیابی به عدد بالاتر از یک در شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار، بدین معناست که جذب تراکنش‌های این شرکت‌ها بر روی کارتخوان‌های تراکنش‌دار بیشتر از سهم تعداد کارتخوان‌هایشان از کل کارتخوان‌های تراکنش‌دار کشور بوده است. به عبارت دیگر نحوه توزیع کارتخوان‌های فروشگاه‌های این شرکت‌ها به گونه‌ای بوده که در جذب بیشتر تراکنش‌ها به نسبت سایر شرکت‌ها موفق‌تر عمل نموده‌اند. عملکرد مختلف هر یک از شرکت‌های PSP در کسب سهم بازار تراکنش‌ها و کارتخوان‌های تراکنش‌دار سبب گردیده تا میزان شاخص مذکور بعضاً با افزایش و یا کاهش مواجه شود.

راهنمای شاخص اثربخشی برای هر شرکت PSP	
۰/۹۱۶	آسان پرداخت پرشین
۰/۴۸۴	الکترونیک کارت دماوند
۱/۲۸۸	به پرداخت ملت
۰/۹۱۴	پرداخت الکترونیک سداد
۰/۴۸۵	پرداخت الکترونیک پاسارگاد
۱/۴۳۵	پرداخت الکترونیک سامان
۰/۵۶۴	پرداخت الکترونیک سپهر
۰/۷۱۴	پرداخت نوین آریب
۱/۳۹۶	تجارت الکترونیک پارسپان
۳/۴۴۳	فراپردازان آروند امید
۰/۳۷۷	فن آوا کارت
۰/۶۴۴	کارت اعتباری ایران کیش

شکل ۴-۱۱ نمودار پراکنندگی شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار هر شرکت PSP - خرداد ۱۴۰۵

شکل ۴-۱۱، نمودار پراکنندگی شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار هر شرکت PSP را بر اساس نام اختصاری برای دوره خرداد ۱۴۰۵ به تصویر می‌کشد. با توجه به این نمودار قطر هر دایره میزان شاخص اثربخشی هر شرکت را نشان می‌دهد.

۴-۳-۴ - شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر

یک از استان‌های کشور

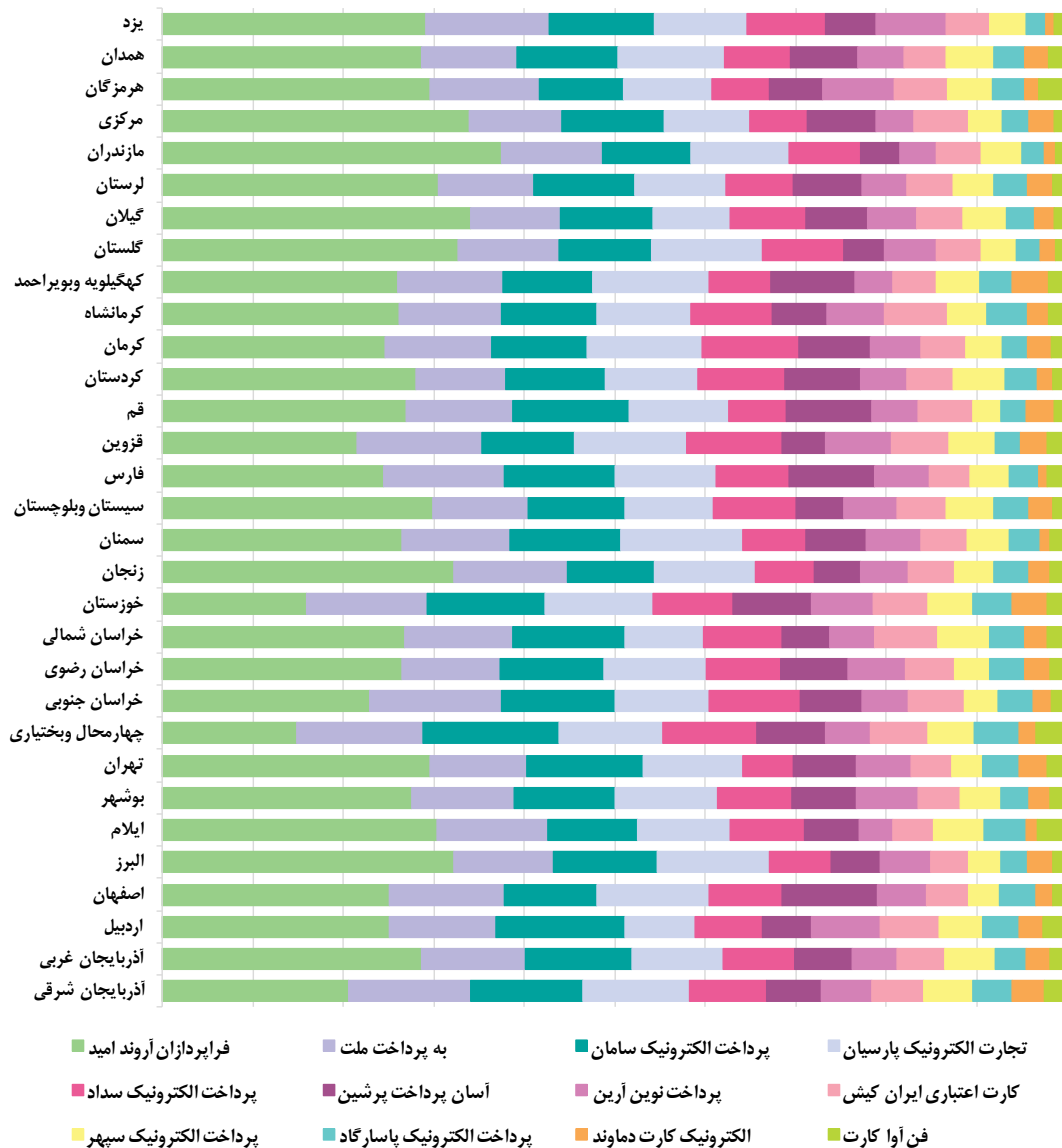
در این قسمت شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی برای هر شرکت در هر یک از ۳۱ استان کشور مورد بررسی قرار می‌گیرد. شرکت‌های "به پرداخت ملت"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "فراپردازان آروند امید" در تمام استان‌ها و شرکت "تجارت الکترونیک پارسپان" در غالب استان‌ها، دارای شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های بالاتر از یک هستند. در جدول ۴-۱۷ این شاخص در خرداد ماه برای هر یک از شرکت‌های PSP به ازای استان‌های کشور مورد محاسبه قرار گرفته است.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۴-۱۷ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP در هر استان - خرداد ۱۴۰۵

استان	آسان پرداخت پرشبین	الکترونیک کارت دماوند	به پرداخت ملت	پرداخت الکترونیک سداد	پرداخت الکترونیک پاسارگاد	پرداخت الکترونیک سامان	پرداخت الکترونیک سپهر	پرداخت پوین آریز	تجارت الکترونیک پارسین	فراپردازان آروند امید	فن آوا کارت	کارت اعتباری ایران کیش
آذربایجان شرقی	۰/۷۴۴	۰/۴۴۲	۱/۶۴۳	۱/۰۳۷	۰/۵۲۴	۱/۵۰۸	۰/۶۶۴	-/۶۶۲	۱/۴۴۲	۲/۵۱۳	۰/۳۰۴	-/۷۱۱
آذربایجان غربی	۰/۹۱۹	۰/۳۷۵	۱/۶۲۷	۱/۱۱۹	۰/۴۷۵	۱/۶۶۰	۰/۷۹۳	-/۷۰۱	۱/۴۲۳	۴/۰۷۵	۰/۲۸۳	-/۷۴۰
اردبیل	۰/۶۰۰	۰/۳۰۸	۱/۳۰۶	۰/۸۴۰	۰/۴۴۹	۱/۵۸۸	۰/۵۲۹	-/۸۴۸	۰/۸۶۰	۲/۷۹۷	۰/۲۹۵	-/۷۱۶
اصفهان	۱/۳۰۲	۰/۲۲۹	۱/۵۸۳	۱/۰۰۴	۰/۴۹۰	۱/۲۵۳	۰/۴۲۴	-/۶۵۹	۱/۵۴۱	۳/۱۰۹	۰/۲۰۹	-/۵۸۶
البرز	۰/۷۲۹	۰/۳۸۴	۱/۴۷۲	۰/۹۰۹	۰/۳۸۶	۱/۵۴۹	۰/۴۶۴	-/۷۴۸	۱/۶۴۰	۴/۲۹۶	۰/۲۱۵	-/۵۷۰
ایلام	۰/۶۷۲	۰/۱۳۷	۱/۳۸۰	۰/۹۲۲	۰/۵۲۱	۱/۰۹۳	۰/۶۳۲	-/۴۱۲	۱/۱۴۷	۳/۳۸۰	۰/۳۶۷	-/۴۹۳
بوشهر	۰/۹۲۱	۰/۲۹۰	۱/۴۴۱	۱/۰۳۵	۰/۳۹۲	۱/۴۱۵	۰/۵۷۸	-/۸۶۲	۱/۴۵۷	۳/۵۲۴	۰/۲۵۳	-/۵۹۵
تهران	۰/۸۴۴	۰/۳۹۰	۱/۲۹۴	۰/۶۶۲	۰/۴۷۴	۱/۵۶۸	۰/۴۱۲	-/۷۳۲	۱/۳۳۰	۳/۵۶۶	۰/۲۶۳	-/۵۴۷
چهارمحال و بختیاری	۰/۸۱۶	۰/۱۹۰	۱/۵۱۳	۱/۱۲۸	۰/۵۳۹	۱/۶۱۹	۰/۵۵۶	-/۵۲۶	۱/۲۴۸	۱/۶۰۵	۰/۲۸۴	-/۶۹۳
خراسان جنوبی	۰/۷۰۸	۰/۲۰۹	۱/۵۲۵	۱/۰۵۴	۰/۴۰۶	۱/۳۰۹	۰/۳۸۵	-/۵۲۵	۱/۰۹۶	۲/۳۸۹	۰/۱۸۷	-/۶۵۸
خراسان رضوی	۰/۹۴۴	۰/۳۶۲	۱/۳۷۱	۱/۰۵۲	۰/۴۸۱	۱/۴۸۰	۰/۵۰۱	-/۸۲۱	۱/۴۳۶	۳/۳۹۷	۰/۲۴۹	-/۶۹۳
خراسان شمالی	۰/۶۱۳	۰/۲۹۳	۱/۴۱۰	۱/۰۴۲	۰/۴۵۶	۱/۴۷۱	۰/۶۸۴	-/۵۹۴	۱/۰۲۷	۳/۱۹۱	۰/۲۷۳	-/۸۲۹
خوزستان	۱/۱۰۱	۰/۴۹۴	۱/۶۸۹	۱/۱۲۱	۰/۵۶۱	۱/۶۶۳	۰/۶۳۸	-/۸۷۳	۱/۵۱۲	۲/۰۴۲	۰/۲۷۹	-/۷۶۲
زنجان	۰/۶۴۵	۰/۲۸۱	۱/۵۵۷	۰/۸۰۵	۰/۴۹۹	۱/۱۹۱	۰/۵۳۰	-/۶۴۰	۱/۳۸۶	۴/۰۰۰	۰/۲۳۹	-/۶۴۲
سمنان	۰/۷۴۲	۰/۱۲۲	۱/۳۳۹	۰/۷۷۰	۰/۳۸۶	۱/۳۶۱	۰/۵۰۸	-/۶۷۰	۱/۵۰۱	۲/۹۴۸	۰/۲۱۲	-/۵۸۳
سیستان و بلوچستان	۰/۶۳۶	۰/۳۰۵	۱/۲۷۵	۱/۱۲۲	۰/۴۷۷	۱/۳۱۰	۰/۶۳۴	-/۷۱۱	۱/۶۸۸	۳/۶۱۳	۰/۲۰۵	-/۶۵۲
فارس	۱/۱۹۸	۰/۱۱۴	۱/۶۷۳	۱/۰۲۳	۰/۴۲۲	۱/۵۵۸	۰/۵۳۸	-/۷۵۷	۱/۳۹۷	۳/۱۰۵	۰/۲۸۷	-/۵۷۳
قزوین	۰/۵۶۸	۰/۳۴۳	۱/۶۰۳	۱/۲۲۰	۰/۳۳۸	۱/۱۹۴	۰/۵۹۳	-/۸۴۹	۱/۴۳۵	۲/۴۹۲	۰/۲۵۴	-/۷۲۱
قم	۱/۱۸۲	۰/۳۷۷	۱/۴۶۰	۰/۷۹۱	۰/۳۴۹	۱/۵۹۸	۰/۳۸۹	-/۶۳۳	۱/۳۶۵	۳/۳۵۵	۰/۱۸۸	-/۷۴۸
کردستان	۱/۰۶۳	۰/۲۱۸	۱/۲۵۲	۱/۲۱۹	۰/۴۵۰	۱/۴۰۵	۰/۷۳۳	-/۶۴۷	۱/۲۸۷	۳/۵۵۹	۰/۲۱۰	-/۶۳۸
کرمان	۰/۹۸۱	۰/۳۱۶	۱/۴۷۳	۱/۳۳۷	۰/۳۵۸	۱/۳۲۳	۰/۵۰۰	-/۷۰۹	۱/۵۹۲	۳/۰۸۷	۰/۲۳۱	-/۶۱۴
کرمانشاه	۰/۷۴۴	۰/۲۷۷	۱/۴۱۴	۱/۱۲۸	۰/۵۶۲	۱/۳۰۳	۰/۵۴۲	-/۷۹۴	۱/۲۹۷	۳/۲۶۴	۰/۲۶۶	-/۸۸۰
کهگیلویه و بویراحمد	۱/۱۷۳	۰/۵۱۱	۱/۴۷۵	۰/۸۷۲	۰/۴۵۱	۱/۲۶۱	۰/۶۰۹	-/۵۲۵	۱/۶۳۱	۳/۳۰۸	۰/۲۶۳	-/۶۲۰
گلستان	۰/۶۳۳	۰/۲۳۶	۱/۵۵۲	۱/۲۶۶	۰/۳۶۳	۱/۴۳۹	۰/۵۴۲	-/۷۹۱	۱/۶۹۵	۴/۵۷۳	۰/۱۹۴	-/۶۹۵
گیلان	۰/۹۷۳	۰/۳۰۸	۱/۳۹۶	۱/۱۷۲	۰/۴۳۴	۱/۴۵۸	۰/۶۹۵	-/۷۶۲	۱/۲۰۳	۴/۸۰۰	۰/۲۰۱	-/۷۰۵
لرستان	۱/۰۳۲	۰/۳۶۹	۱/۴۳۶	۱/۰۰۹	۰/۵۱۴	۱/۵۱۶	۰/۶۰۵	-/۶۶۶	۱/۳۵۵	۴/۱۲۳	۰/۲۲۶	-/۶۸۷
مازندران	۰/۶۵۳	۰/۱۸۷	۱/۶۴۶	۱/۱۵۶	۰/۳۷۷	۱/۴۵۵	۰/۶۵۳	-/۵۹۲	۱/۶۲۵	۵/۵۷۵	۰/۱۹۵	-/۷۵۰
مرکزی	۱/۰۳۸	۰/۳۷۶	۱/۳۸۹	۰/۸۴۴	۰/۴۱۳	۱/۵۲۲	۰/۴۹۹	-/۵۶۵	۱/۲۷۴	۴/۵۷۸	۰/۱۹۰	-/۸۰۶
هرمزگان	۰/۷۳۷	۰/۱۹۰	۱/۴۹۴	۰/۷۸۲	۰/۴۳۸	۱/۱۵۸	۰/۶۲۸	-/۹۸۳	۱/۲۲۵	۳/۶۹۳	۰/۳۹۵	-/۷۳۳
همدان	۱/۰۰۲	۰/۳۴۵	۱/۴۲۸	۰/۹۷۸	۰/۴۵۶	۱/۵۱۷	۰/۷۱۹	-/۶۸۵	۱/۵۸۸	۳/۸۶۸	۰/۲۹۲	-/۶۳۸
یزد	۰/۶۳۶	۰/۱۲۱	۱/۵۷۶	۱/۰۰۶	۰/۲۴۷	۱/۳۴۱	۰/۴۶۷	-/۸۹۶	۱/۱۷۶	۳/۳۶۸	۰/۱۶۵	-/۵۴۸

همچنین شکل شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP برای هر یک از استان‌های کشور در شکل ۴-۱۲ آمده است.

شکل ۴-۱۲ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های شرکت‌های PSP به تفکیک هر استان - خرداد ۱۴۰۵

۴-۳-۵- عملکرد شرکت‌های PSP در ابزار کارتخوان‌های فروشگاه‌های

فاقد تراکنش

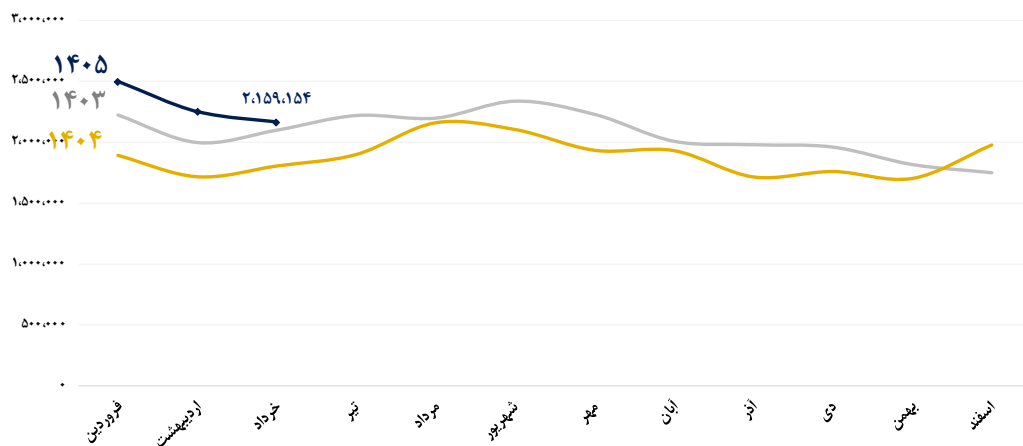
بر اساس روش معمول در سایر کشورها، پذیرندگان برای استفاده از ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها، ناچار به خرید یا اجاره دستگاه کارتخوان بوده و به‌علاوه موظف به پرداخت هزینه‌های نصب، نگهداری و نیز پرداخت بهای کاغذ رول مورد استفاده در آن هستند. در نتیجه در این کشورها، توجه به بهره‌وری در به‌کارگیری این ابزار

بسیار بیشتر است. اما در ایران به واسطه مداخله بانک‌ها در این امر، نه تنها کارتخوان به صورت رایگان در اختیار پذیرندگان قرار می‌گیرد، بلکه همه هزینه‌های مربوطه حتی رول کاغذ رسید نیز به رایگان در اختیار پذیرندگان قرار می‌گیرد. به تبع این رویکرد، تعدد دستگاه‌های کارتخوان در فروشگاه‌ها و در نتیجه فراوانی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فاقد تراکنش مشاهده می‌شود. متأسفانه بی‌تفاوتی فروشنده و یا حتی استقبال از افزایش کارتخوان‌های فروشگاه‌ها به دلیل ارزش نمایشی آن از یک سو و الزام شرکت PSP به نصب کارتخوان بدون توجه به کارایی آن که از قراردادهای این شرکت‌ها با بانک‌ها ناشی می‌شود از سوی دیگر، موجب افزایش تعداد دستگاه‌های کارتخوان نصب‌شده در فروشگاه‌ها و در نتیجه، فراوانی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فاقد تراکنش شده است.

در این بخش، به منظور سنجش و نمایش میزان کارایی و بهره‌وری کارتخوان‌های فروشگاه‌ها، آمار مربوط به کارتخوان‌های فاقد تراکنش به تفکیک هر شرکت PSP مورد بررسی قرار می‌گیرد. از خردادماه ۱۴۰۵، تعریف کارتخوان‌های فاقد تراکنش مورد بازنگری قرار گرفته است. بر اساس تعریف جدید، «کارتخوان فاقد تراکنش» به پایانه‌ای اطلاق می‌شود که در ماه مورد بررسی، هیچ‌گونه تراکنشی ثبت نکرده باشد^۱.

برای مقایسه روند تغییر تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌های فاقد تراکنش، شکل ۴-۱۳ از ابتدای سال ۱۴۰۳ تا خرداد ۱۴۰۵ رسم شده است.

^۱ تعریف کارتخوان فاقد تراکنش، از خرداد ۱۴۰۵ تغییر کرده است. بر این اساس، مفهوم «کارتخوان کم‌تراکنش» حذف شده است و کارتخوان فاقد تراکنش نوعی از کارتخوان فعال سیستمی است که در بازه‌ی زمانی ماهانه فاقد هرگونه تراکنش باشد.

شکل ۴-۱۳ مقایسه روند تغییر تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌های فاقد تراکنش از ابتدای سال ۱۴۰۳ تاکنون

تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌های فاقد تراکنش در خرداد ماه با تعداد ۲,۱۵۹,۱۵۴ عدد با کاهش ۳/۸۴ درصدی روبه‌رو بوده است. در این ماه سهم کارتخوان‌های فاقد تراکنش، ۱۹/۷۴ درصد از کل کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی شبکه شاپراک را شامل شده است. عدد فوق نسبت به رقم مشابه در اردیبهشت ماه تنها ۰/۸۲ درصد کاهش یافته است. جدول زیر سهم تعداد کارتخوان‌های فروشگاه‌های فاقد تراکنش از کارتخوان‌های فعال سیستمی هر شرکت را ارائه می‌دهد.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۴-۱۸ سهم تعداد کارتخوان‌های فاقد تراکنش هر شرکت از کل کارتخوان‌های فعال سیستمی آن - خرداد ۱۴۰۵

اختلاف	سهم مجموع تعداد کارتخوان‌های فاقد تراکنش از کل کارتخوان‌های فعال سیستمی هر شرکت		نام شرکت
	خرداد ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵	
-۰/۹۸٪	۲۱/۱۳٪	۲۲/۱۱٪	آسان پرداخت پرشین
-۰/۸۰٪	۴۶/۸۸٪	۴۷/۶۸٪	الکترونیک کارت دماوند
۰/۸۸٪	۸/۷۳٪	۷/۸۴٪	به پرداخت ملت
۱/۵۰٪	۱۴/۵۱٪	۱۳/۰۱٪	پرداخت الکترونیک سداد
-۲/۱۱٪	۲۵/۰۱٪	۲۷/۱۲٪	پرداخت الکترونیک پاسارگاد
-۱/۵۶٪	۱۷/۶۹٪	۱۹/۲۵٪	پرداخت الکترونیک سامان
-۰/۵۷٪	۲۱/۲۸٪	۲۱/۸۵٪	پرداخت الکترونیک سپهر
-۰/۳۹٪	۱۷/۲۰٪	۱۷/۵۹٪	پرداخت نوین آراین
-۱/۰۶٪	۱۸/۹۰٪	۱۹/۹۷٪	تجارت الکترونیک پارسیان
-۲/۵۶٪	۲۱/۵۹٪	۲۴/۱۵٪	فراپردازان آروند امید
-۱/۴۷٪	۴۵/۸۳٪	۴۷/۳۰٪	فن آوا کارت
-۲/۴۱٪	۱۸/۱۴٪	۲۰/۵۵٪	کارت اعتباری ایران کیش
-۰/۸۲٪	۱۹/۷۴٪	۲۰/۵۶٪	مجموع

* هر چه این شاخص کمتر باشد، نشان‌دهنده آن است که شرکت عملکرد بهتری به نسبت سایر شرکت‌ها داشته است. لذا در این جدول بر خلاف غالب جدول‌ها، کمترین میزان شاخص به صورت **Bold** نمایش داده شده است.

بسته به جهت و میزان سرعت تغییرات هر یک از دو مولفه‌ی تعداد کارتخوان‌های فاقد تراکنش و تعداد کارتخوان‌های فعال سیستمی در هر شرکت PSP، عدد شاخص مذکور تحت تاثیر قرار گرفته است. بیشترین تغییر مربوط به سهم تعداد کارتخوان‌های فاقد تراکنش از کارتخوان‌های فعال سیستمی با کاهش ۲/۵۶ درصد، در شرکت "فراپردازان آروند امید" رخ داده است. شرکت "الکترونیک کارت دماوند" با عددی برابر با ۴۶/۸۸ درصد بالاترین رقم شاخص را نشان می‌دهد. در مقابل آن، تنها ۸/۷۳ درصد از کل کارتخوان‌های فعال سیستمی شرکت "به پرداخت ملت" را کارتخوان‌های فاقد تراکنش مالی آن شامل می‌شوند.

۴-۴ - نسبت ترمینال‌های تراکنش‌دار به فعال سیستمی شرکت‌های PSP

در این بخش از گزارش نسبت تعداد ترمینال‌های تراکنش‌دار هر یک از شرکت‌های PSP از ترمینال‌های فعال آن شرکت محاسبه شده و قابل مشاهده می‌باشد.

جدول ۴-۱۹ نسبت ترمینال‌های تراکنش‌دار به ترمینال‌های فعال سیستمی - خرداد ۱۴۰۵

نام شرکت	کارتخوان فروشگاهی	اینترنتی	کدهای دستوری - USDD	موبایلی	مجموع
به پرداخت ملت	۹۱/۳۷٪	۴۲/۴۲٪	۷/۰۳٪	-/۰۰٪	۸۷/۷۰٪
پرداخت الکترونیک سداد	۸۵/۴۹٪	۲۸/۰۴٪	۱۵/۳۸٪	۴۸/۲۸٪	۸۴/۴۱٪
پرداخت نوین آریا	۸۲/۸۰٪	۴۲/۶۸٪	-/۰۰٪	-/۰۰٪	۸۲/۷۷٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۸۱/۱۰٪	۴۸/۲۸٪	۹/۷۶٪	۲/۰۰٪	۸۰/۸۰٪
فراپردازان آرونند امید	۷۸/۴۱٪	۷/۴۶٪	-/۰۰٪	-/۰۰٪	۷۷/۸۹٪
پرداخت الکترونیک سامان	۸۲/۳۱٪	۲۲/۰۹٪	۲۹/۱۸٪	۲/۷۰٪	۷۵/۹۵٪
کارت اعتباری ایران کیش	۸۱/۸۶٪	۲/۳۲٪	-/۰۰٪	-/۰۰٪	۷۵/۹۱٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۷۴/۹۹٪	۸/۵۳٪	-/۰۰٪	-/۰۰٪	۷۳/۰۴٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۷۸/۷۲٪	۸/۵۲٪	-/۰۰٪	-/۰۰٪	۶۷/۰۵٪
آسان پرداخت پرشین	۷۸/۸۷٪	۷/۹۲٪	۳۸/۷۱٪	۶۰/۱۹٪	۶۶/۹۴٪
فن آوا کارت	۵۴/۱۷٪	۴۸/۴۴٪	-/۰۰٪	-/۰۰٪	۵۴/۱۶٪
الکترونیک کارت دماوند	۵۳/۱۲٪	۵۱/۶۱٪	-/۰۰٪	-/۰۰٪	۵۳/۱۲٪
شبکه پرداخت	۸۰/۲۶٪	۱۸/۵۲٪	۱۵/۲۰٪	۲۸/۹۸٪	۷۶/۶۷٪

شرکت "به پرداخت ملت" دارای بیشترین تعداد ترمینال تراکنش‌دار به ترمینال فعال در خرداد ماه ۱۴۰۵ بوده است و در بررسی نسبت کارتخوان فروشگاهی تراکنش‌دار نیز شرکت "به پرداخت ملت" در صدر جدول قرار گرفته است. در این بین کمترین نسبت تعداد ترمینال تراکنش‌دار به ترمینال‌های فعال سیستمی متعلق به شرکت "الکترونیک کارت دماوند" بوده است.

فصل ۵

بررسی عملکرد بانک‌های صادرکننده و پذیرنده

در این بخش به بررسی عملکرد بانک‌ها در شبکه پرداخت کشور در دو حوزه صادرکنندگی و پذیرندگی پرداخت خواهد شد.

۵- بررسی وضعیت بانک‌های صادرکننده و پذیرنده

در این بخش از گزارش برای داشتن درک بهتری از روند کاری بانک‌های کشور، به بررسی سهم بازار پذیرندگی و صادرکنندگی در بانک‌های^۱ پذیرنده^۲ و صادرکننده^۳ در شبکه پرداخت الکترونیک کارت می‌پرداخته می‌شود.^۴

۵-۱- سهم بازار پذیرندگی

در این بخش، سهم بازار هر یک از بانک‌های پذیرنده از لحاظ تعداد و مبلغ تراکنش‌های کارت شبکه‌ی شاپرک مورد بررسی قرار گرفته و همچنین سهم هر یک از آن‌ها نیز به تفکیک ابزارهای پذیرش محاسبه شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

^۲ به واژه نامه رجوع شود.

^۳ به واژه نامه رجوع شود.

^۴ پیرو نامه ابلاغی بانک مرکزی، مبنی بر ادغام "بانک آینده" با "بانک ملی ایران"، از آبان ماه ۱۴۰۴ این ۲ بانک با یکدیگر ادغام گردیده و در جداول و شکل‌های فصل پنجم در قالب "بانک ملی ایران" آورده شده است.

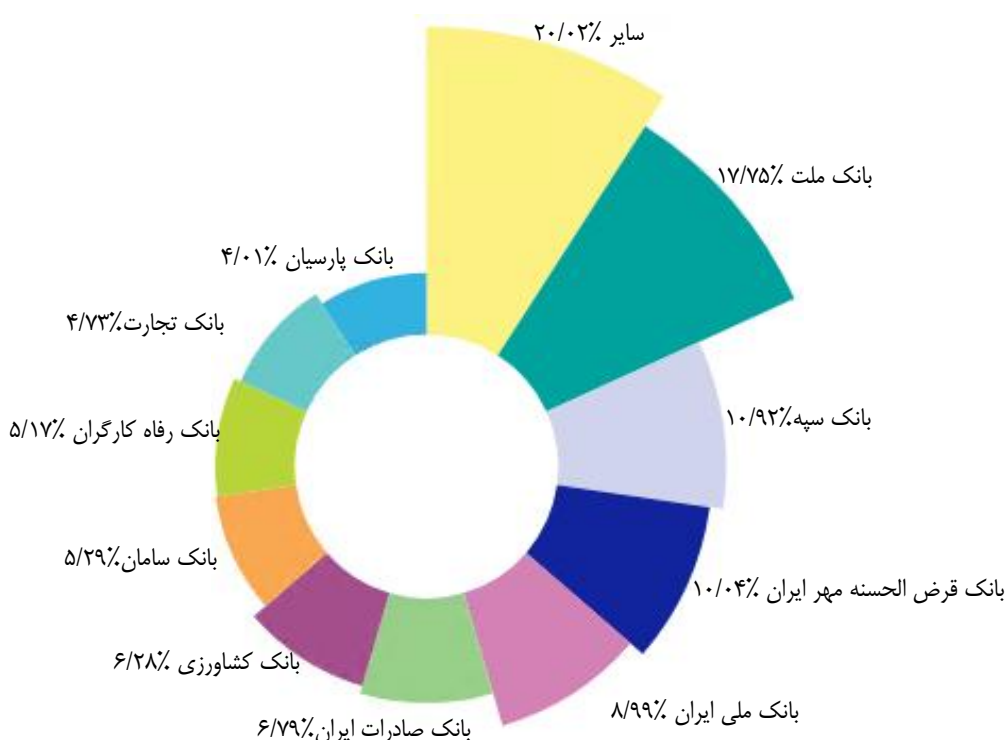
پیرو نامه ابلاغی بانک مرکزی، مبنی بر ادغام "موسسه اعتباری نور" با "بانک ملی ایران"، از بهمن ماه ۱۴۰۲ این ۲ بانک با یکدیگر ادغام گردیده و در جداول و شکل‌های فصل پنجم در قالب "بانک ملی ایران" آورده شده است.

پیرو نامه های ابلاغی بانک مرکزی، مبنی بر ادغام ۵ بانک (حکمت، قوامین، مهراقتصاد، کوثر و انصار) با بانک سپه، از بهمن ماه ۹۹ این ۶ بانک با یکدیگر ادغام گردیده و در جداول و شکل‌های فصل پنجم در قالب بانک "سپه" آورده شده است.

۱-۱-۵- سهم بازار هر یک از بانک‌های پذیرنده از تعداد و مبلغ

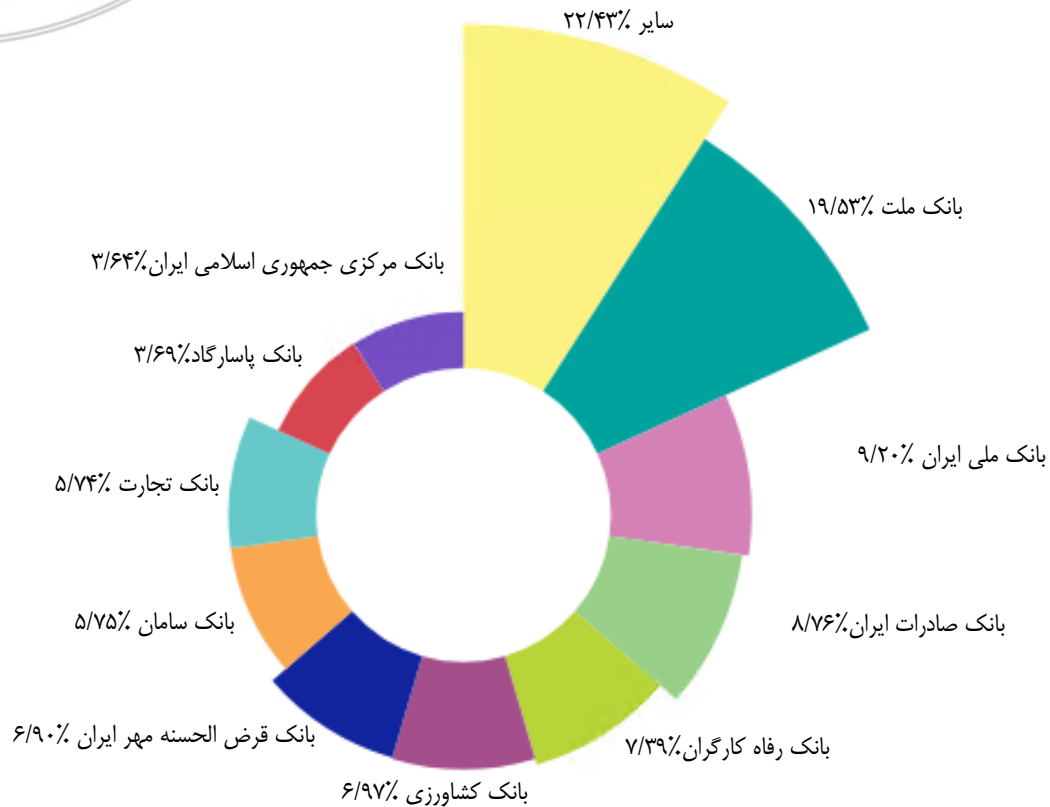
تراکنش‌های شبکه پرداخت

این شاخص گستره فعالیت هر یک از بانک‌ها در پذیرش تعداد و مبلغ تراکنش‌های پشتیبانی شده در شبکه شاپرک را نشان می‌دهد. در نمودارهای مربوطه ده بانک نخست با بالاترین سهم تعدادی و مبلغی در شبکه پرداخت آورده شده و بقیه بانک‌ها در نمودار تحت عنوان سایر آمده‌اند.

شکل ۱-۵ سهم بازار هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های شبکه پرداخت - خرداد ۱۴۰۵

همچنین شکل ۱-۵ سهم مبلغی هر یک از بانک‌های پذیرنده از کل جمع مبلغ تراکنش‌های صنعت پرداخت در خرداد ۱۴۰۵ را نشان می‌دهد.

شکل ۵-۲ سهم بازار هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت - خرداد ۱۴۰۵

از دو شکل بالا ملاحظه می‌شود که "بانک ملت" به ترتیب با سهم ۱۷/۷۵ و ۱۹/۵۳ درصدی از تعداد و مبلغ تراکنش‌ها، بالاترین سهم از پذیرش تراکنش‌های بازار را به خود اختصاص داده و در جایگاه نخست در بین تمام بانک‌های پذیرنده قرار گرفته است.

۵-۱-۲ سهم تعدادی و مبلغی بانک‌های پذیرنده از کل بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش

این شاخص، منجر به شناخت حوزه فعالیت و نحوه بازاریابی هر یک از بانک‌ها به منظور پذیرش وجوه مربوط به داد و ستدهای کارت‌های بانکی در هر یک از ابزارهای پذیرش می‌شود. ذکر این نکته ضروری است که در محاسبه شاخص فوق، آمار تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها به ازای تمامی بانک‌های پذیرنده در کارت‌خوان‌های چندشبایی^۱ نیز در نظر گرفته می‌شود.

^۱ منظور از لفظ چندشبایی، تعریف و اتصال بیش از یک شماره شبا به ابزار پذیرش است.

گزارش اقتصادی شاپرک

سهم تعدادی تراکنش‌های هر یک از بانک‌های پذیرنده از بازار ابزارهای پذیرش برای خرداد ۱۴۰۵ در جدول ۱-۵ ارائه شده است.

جدول ۱-۵ سهم هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - خرداد ۱۴۰۵

ردیف	بانک پذیرنده	سهم هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش		
		کارته‌خوان فروشگاهی	ابزار پذیرش اینترنتی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)
۱	بانک اقتصاد نوین	۱/۳۷٪	۰/۹۳٪	۰/۱۰٪
۲	بانک ایران زمین	۰/۴۴٪	۰/۰۵٪	۰/۱۰٪
۳	بانک پارسیان	۳/۸۷٪	۷/۲۸٪	۱/۹۳٪
۴	بانک پاسارگاد	۲/۹۹٪	۲/۰۵٪	۰/۱۰٪
۵	بانک تجارت	۵/۱۲٪	۱/۵۷٪	۰/۱۰٪
۶	بانک توسعه تعاون	۰/۹۷٪	۰/۲۴٪	۰/۱۰٪
۷	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۱۰٪
۸	بانک خاورمیانه	۰/۰۶٪	۶/۹۶٪	۰/۱۰٪
۹	بانک دی	۰/۳۳٪	۳/۶۵٪	۰/۱۵٪
۱۰	بانک رفاه کارگران	۵/۴۷٪	۱/۹۹٪	۴/۹۶٪
۱۱	بانک سامان	۴/۸۶٪	۱۳/۲۰٪	۱/۴۵٪
۱۲	بانک سپه	۱۲/۰۶٪	۰/۳۸٪	۰/۱۰٪
۱۳	بانک سرمایه	۰/۲۱٪	۰/۰۳٪	۰/۱۰٪
۱۴	بانک سینا	۰/۸۱٪	۱/۰۲٪	۱/۳۱٪
۱۵	بانک شهر	۱/۶۶٪	۶/۱۶٪	۵/۰۷٪
۱۶	بانک صادرات ایران	۷/۰۷٪	۶/۰۷٪	۰/۱۰٪
۱۷	بانک صنعت و معدن	۰/۰۴٪	۰/۱۰٪	۰/۱۰٪
۱۸	بانک قرض الحسنه رسالت	۳/۰۵٪	۲/۵۲٪	۲۶/۹۲٪
۱۹	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱۰/۹۰٪	۰/۹۵٪	۷/۰۳٪
۲۰	بانک کارآفرین	۰/۲۵٪	۰/۶۶٪	۰/۴۹٪
۲۱	بانک کشاورزی	۶/۸۸٪	۰/۶۰٪	۰/۱۰٪
۲۲	بانک گردشگری	۰/۴۹٪	۰/۴۲٪	۰/۱۰٪
۲۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۱/۰۵٪	۳/۵۶٪	۰/۱۰٪
۲۴	بانک مسکن	۱/۰۲٪	۰/۰۴٪	۰/۱۰٪
۲۵	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰/۰۰٪	۰/۰۲٪	۰/۱۰٪
۲۶	بانک ملت	۱۶/۱۷٪	۳۳/۵۶٪	۴۹/۵۱٪
۲۷	بانک ملی ایران	۹/۳۱٪	۵/۸۴٪	۱/۰۳٪
۲۸	شرکت دولتی پست بانک	۳/۰۷٪	۰/۲۶٪	۰/۱۰٪

سهم هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش				بانک پذیرنده	ردیف
ابزار پذیرش موبایلی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	ابزار پذیرش اینترنتی	کارتخوان فروشگاه‌های		
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۴۷٪	موسسه اعتباری ملل	۲۹

همانگونه که در جدول ۵-۱ مشاهده می‌گردد در بررسی این شاخص به ترتیب:

- بالاترین سهم تعدادی از تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های به "بانک ملت"، "بانک سپه"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران" و "بانک ملی ایران"
- بالاترین سهم تعدادی از تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی به "بانک ملت"، "بانک سامان"، "بانک پارسیان" و "بانک خاورمیانه"
- بالاترین سهم تعدادی از تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به "بانک ملت"، "بانک قرض الحسنه رسالت"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران" و "بانک شهر"
- بالاترین سهم تعدادی از تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی به "بانک شهر"، "بانک ملی ایران"، "بانک کشاورزی" و "بانک دی"

سهم مبلغی تراکنش‌های هر یک از بانک‌های پذیرنده از بازار ابزارهای پذیرش برای خرداد ۱۴۰۵ در جدول ۵-۲ ارائه شده است.

جدول ۵-۲ سهم هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - خرداد ۱۴۰۵

سهم هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش				بانک پذیرنده	ردیف
ابزار پذیرش موبایلی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	ابزار پذیرش اینترنتی	کارتخوان فروشگاه‌های		
۲/۱۵٪	۰/۰۲٪	۰/۸۹٪	۱/۴۷٪	بانک اقتصاد نوین	۱
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۸٪	۰/۴۹٪	بانک ایران زمین	۲
۰/۰۰٪	۵/۰۶٪	۳/۷۰٪	۳/۴۸٪	بانک پارسیان	۳
۴/۴۲٪	۰/۰۷٪	۶/۷۱٪	۲/۸۶٪	بانک پاسارگاد	۴
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۳/۸۱٪	۶/۲۹٪	بانک تجارت	۵

گزارش اقتصادی شاپرک

سهم هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش				بانک پذیرنده	ردیف
ابزار پذیرش موبایلی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	ابزار پذیرش اینترنتی	کارتخوان فروشگاه‌های		
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۱۱٪	۱/۰۹٪	بانک توسعه تعاون	۶
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۵٪	۰/۰۰٪	بانک توسعه صادرات ایران	۷
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۷/۶۶٪	۰/۱۶٪	بانک خاورمیانه	۸
۱/۷۲٪	۰/۲۳٪	۰/۴۱٪	۰/۴۹٪	بانک دی	۹
۰/۰۰٪	۴/۶۶٪	۱۳/۰۱٪	۵/۸۷٪	بانک رفاه کارگران	۱۰
۰/۰۰٪	۲/۶۹٪	۸/۲۷٪	۵/۰۸٪	بانک سامان	۱۱
۰/۱۱٪	۰/۰۲٪	۰/۲۵٪	۴/۲۷٪	بانک سپه	۱۲
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۳٪	۰/۲۷٪	بانک سرمایه	۱۳
۰/۰۰٪	۱/۲۵٪	۰/۴۵٪	۱/۱۸٪	بانک سینا	۱۴
۵۲/۵۳٪	۴/۳۳٪	۴/۳۰٪	۱/۹۲٪	بانک شهر	۱۵
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۶/۳۳٪	۹/۴۷٪	بانک صادرات ایران	۱۶
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۶٪	۰/۰۶٪	بانک صنعت و معدن	۱۷
۰/۰۲٪	۲۵/۵۳٪	۱/۷۲٪	۲/۵۸٪	بانک قرض الحسنه رسالت	۱۸
۰/۰۳٪	۸/۱۴٪	۰/۵۸٪	۸/۶۶٪	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱۹
۰/۰۱٪	۰/۳۸٪	۰/۵۹٪	۰/۲۶٪	بانک کارآفرین	۲۰
۲۲/۰۴٪	۰/۰۱٪	۱/۵۹٪	۸/۴۲٪	بانک کشاورزی	۲۱
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۹۲٪	۰/۵۴٪	بانک گردشگری	۲۲
۰/۰۰٪	۰/۰۸٪	۱۰/۳۳٪	۱/۸۲٪	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۲۳
۰/۰۰٪	۰/۰۱٪	۰/۰۳٪	۱/۰۷٪	بانک مسکن	۲۴
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۲۵
۰/۱۸٪	۴۶/۵۱٪	۲۲/۲۹٪	۱۸/۷۹٪	بانک ملت	۲۶
۱۶/۷۸٪	۱/۰۰٪	۵/۷۲٪	۱۰/۱۴٪	بانک ملی ایران	۲۷
۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۱۰٪	۲/۸۲٪	شرکت دولتی پست بانک	۲۸
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۴۵٪	موسسه اعتباری ملل	۲۹

- بالاترین سهم مبلغی از تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های به "بانک ملت"، "بانک ملی ایران"، "بانک صادرات ایران" و "بانک قرض الحسنه مهر ایران"
- بالاترین سهم مبلغی از تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی به "بانک ملت"، "بانک رفاه کارگران"، "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران" و "بانک سامان"

- بالاترین سهم مبلغی از تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به "بانک ملت"، "بانک قرض الحسنه رسالت"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران" و "بانک پارسیان" می‌باشد.
- بالاترین سهم مبلغی از تراکنش‌های ابزار پذیرش موبایلی به "بانک شهر"، "بانک کشاورزی"، "بانک ملی ایران" و "بانک پاسارگاد" می‌باشد.

۵-۱-۳ سهم تعدادی و مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده

در این بخش از گزارش، طی شاخصی سهم تعدادی و مبلغی هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های همان بانک برای هر یک از ابزارهای پذیرش مورد بررسی و محاسبه قرار گرفته است. این شاخص می‌تواند دید وسیعی از سهم و کارایی هر ابزار از تعداد کل تراکنش‌های صورت گرفته برای هر بانک پذیرنده را فراهم و زمینه تحلیل و برنامه‌ریزی را برای آن بانک ایجاد نماید.

جدول ۵-۳ سهم تعدادی هر ابزار پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده را به تفکیک بانک‌ها در شبکه پرداخت کشور نشان می‌دهد.

جدول ۵-۳ سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده - خرداد ۱۴۰۵

سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده				بانک پذیرنده	ردیف
ابزار پذیرش موبایلی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	ابزار پذیرش اینترنتی	کارتخوان فروشگاهی		
۱/۰۰٪	۰/۰۲٪	۴/۶۸٪	۹۴/۳۰٪	بانک اقتصاد نوین	۱
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۷۷٪	۹۹/۲۳٪	بانک ایران زمین	۲
۰/۰۰٪	۰/۸۹٪	۱۱/۹۸٪	۸۷/۱۳٪	بانک پارسیان	۳
۰/۲۹٪	۰/۰۲٪	۴/۷۵٪	۹۴/۹۴٪	بانک پاسارگاد	۴
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۲/۱۹٪	۹۷/۸۱٪	بانک تجارت	۵
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۱/۸۲٪	۹۸/۱۸٪	بانک توسعه تعاون	۶
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۱۷/۰۷٪	۸۲/۹۳٪	بانک توسعه صادرات ایران	۷
۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۸۸/۹۷٪	۱۱/۰۲٪	بانک خاورمیانه	۸
۳/۵۹٪	۰/۵۰٪	۴۲/۸۷٪	۵۳/۰۴٪	بانک دی	۹
۰/۰۰٪	۱/۷۷٪	۲/۵۴٪	۹۵/۶۸٪	بانک رفاه کارگران	۱۰
۰/۰۰٪	۰/۵۰٪	۱۶/۴۷٪	۸۳/۰۲٪	بانک سامان	۱۱

گزارش اقتصادی شاپرک

سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده				بانک پذیرنده	ردیف
ابزار پذیرش موبایلی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	ابزار پذیرش اینترنتی	کارتخوان فروشگاهی		
۰/۰۲٪	۰/۰۱٪	۰/۲۳٪	۹۹/۷۴٪	بانک سپه	۱۲
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۱/۱۸٪	۹۸/۸۲٪	بانک سرمایه	۱۳
۰/۰۰٪	۲/۹۴٪	۸/۱۵٪	۸۸/۹۰٪	بانک سینا	۱۴
۳۱/۸۴٪	۳/۱۹٪	۱۳/۸۷٪	۵۱/۱۰٪	بانک شهر	۱۵
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۵/۹۱٪	۹۴/۰۹٪	بانک صادرات ایران	۱۶
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۸٪	۹۹/۹۲٪	بانک صنعت و معدن	۱۷
۰/۰۲٪	۱۴/۵۳٪	۴/۸۷٪	۸۰/۵۸٪	بانک قرض الحسنه رسالت	۱۸
۰/۰۱٪	۱/۲۹٪	۰/۶۲٪	۹۸/۰۷٪	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱۹
۳/۹۱٪	۳/۱۵٪	۱۵/۲۷٪	۷۷/۶۸٪	بانک کارآفرین	۲۰
۰/۴۷٪	۰/۰۰٪	۰/۶۴٪	۹۸/۸۹٪	بانک کشاورزی	۲۱
۰/۰۰٪	۰/۰۳٪	۵/۸۲٪	۹۴/۱۵٪	بانک گردشگری	۲۲
۰/۰۰٪	۰/۰۱٪	۱۹/۸۳٪	۸۰/۱۶٪	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۲۳
۰/۰۰٪	۰/۰۹٪	۰/۲۷٪	۹۹/۶۴٪	بانک مسکن	۲۴
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۸۸/۹۲٪	۱۱/۰۸٪	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۲۵
۰/۰۴٪	۵/۱۵٪	۱۲/۵۰٪	۸۲/۳۳٪	بانک ملت	۲۶
۱/۹۵٪	۰/۲۱٪	۴/۲۹٪	۹۳/۵۵٪	بانک ملی ایران	۲۷
۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۶۰٪	۹۹/۳۹٪	شرکت دولتی پست بانک	۲۸
۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۳٪	۹۹/۹۷٪	موسسه اعتباری ملل	۲۹

همانگونه که مشاهده می‌گردد:

- بالاترین سهم تعدادی از پذیرش تراکنش‌های هر بانک پذیرنده در خصوص ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) در خرداد ۱۴۰۵ در تراکنش‌های بانک‌های کشور به "بانک قرض الحسنه رسالت" تعلق گرفته است. پس از آن "بانک ملت"، "بانک شهر" و "بانک کارآفرین" در مکان‌های دوم تا چهارم قرار گرفته‌اند.
- بالاترین سهم تعدادی از پذیرش تراکنش‌های بانک‌های پذیرنده در خصوص ابزار پذیرش اینترنتی در خرداد ۱۴۰۵ در تراکنش‌های بانک‌ها، به "بانک خاورمیانه" تعلق گرفته است. بعد از آن،

بانک‌های "بانک مشترک ایران - ونزوئلا"، "بانک دی" و "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران" به ترتیب در مکان‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

• بالاترین سهم تعدادی از پذیرش تراکنش‌های بانک‌های پذیرنده در خصوص ابزار پذیرش موبایلی در خرداد ۱۴۰۵ در تراکنش‌های بانک‌ها، به "بانک شهر" تعلق گرفته است. بعد از آن، بانک‌های "بانک کارآفرین"، "بانک دی" و "بانک ملی ایران" به ترتیب در مکان‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

جدول ۴-۵ سهم مبلغی هر ابزار پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده را به تفکیک بانک‌ها در شبکه پرداخت کشور نشان می‌دهد.

جدول ۴-۵ سهم مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده - خرداد ۱۴۰۵

ردیف	بانک پذیرنده	سهم مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده			
		ابزار پذیرش موبایلی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	ابزار پذیرش اینترنتی	کارتخوان فروشگاهی
۱	بانک اقتصاد نوین	۰/۳۷۶٪	۰/۰٪	۱۴/۲۹٪	۸۵/۳۴٪
۲	بانک ایران زمین	۰/۰۰۰٪	۰/۰٪	۴/۳۵٪	۹۵/۶۵٪
۳	بانک پارسیان	۰/۰۰۰٪	۰/۱۶٪	۲۲/۵۹٪	۷۷/۲۵٪
۴	بانک پاسارگاد	۰/۲۸۲٪	۰/۰٪	۳۹/۱۲٪	۶۰/۵۹٪
۵	بانک تجارت	۰/۰۰۰٪	۰/۰٪	۱۴/۲۷٪	۸۵/۷۳٪
۶	بانک توسعه تعاون	۰/۰۰۰٪	۰/۰٪	۲/۷۵٪	۹۷/۲۵٪
۷	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۰۰۰٪	۰/۰٪	۸۷/۲۵٪	۱۲/۷۵٪
۸	بانک خاورمیانه	۰/۰۰۰٪	۰/۰٪	۹۲/۸۶٪	۷/۱۳٪
۹	بانک دی	۰/۸۴۶٪	۰/۰۵٪	۱۸/۵۰٪	۸۰/۶۰٪
۱۰	بانک رفاه کارگران	۰/۰۰۰٪	۰/۰۷٪	۳۷/۸۳٪	۶۲/۱۰٪
۱۱	بانک سامان	۰/۰۰۰٪	۰/۰۵٪	۳۰/۹۰٪	۶۹/۰۵٪
۱۲	بانک سپه	۰/۰۰۸٪	۰/۰٪	۱/۵۵٪	۹۸/۴۴٪
۱۳	بانک سرمایه	۰/۰۰۰٪	۰/۰٪	۳/۰۱٪	۹۶/۹۹٪
۱۴	بانک سینا	۰/۰۰۰٪	۰/۱۴٪	۹/۵۱٪	۹۰/۳۵٪
۱۵	بانک شهر	۴/۸۲۹٪	۰/۱۹٪	۳۶/۲۰٪	۵۸/۷۹٪
۱۶	بانک صادرات ایران	۰/۰۰۰٪	۰/۰٪	۱۵/۵۴٪	۸۴/۴۶٪
۱۷	بانک صنعت و معدن	۰/۰۰۰٪	۰/۰٪	۲۰/۶۸٪	۷۹/۳۲٪

سهم مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده				بانک پذیرنده	ردیف
ابزار پذیرش موبایلی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	ابزار پذیرش اینترنتی	کارتخوان فروشگاهی		
۰/۰۰۲٪	۱/۱۷٪	۱۵/۳۳٪	۸۳/۵۱٪	بانک قرض الحسنه رسالت	۱۸
۰/۰۰۱٪	۰/۱۳٪	۱/۸۱٪	۹۸/۰۶٪	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱۹
۰/۰۰۶٪	۰/۱۳٪	۳۸/۷۵٪	۶۱/۱۲٪	بانک کارآفرین	۲۰
۰/۷۴۲٪	۰/۰۰٪	۴/۸۹٪	۹۴/۳۷٪	بانک کشاورزی	۲۱
۰/۰۰۰٪	۰/۰۰٪	۳۱/۷۱٪	۶۸/۲۹٪	بانک گردشگری	۲۲
۰/۰۰۰٪	۰/۰۰٪	۶۰/۹۷٪	۳۹/۰۳٪	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۲۳
۰/۰۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۷۱٪	۹۹/۲۹٪	بانک مسکن	۲۴
۰/۰۰۰٪	۰/۰۰٪	۶۹/۰۵٪	۳۰/۹۵٪	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۲۵
۰/۰۰۲٪	۰/۲۶٪	۲۴/۵۴٪	۷۵/۲۰٪	بانک ملت	۲۶
۰/۴۲۹٪	۰/۰۱٪	۱۳/۳۶٪	۸۶/۲۰٪	بانک ملی ایران	۲۷
۰/۰۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۹۲٪	۹۹/۰۸٪	شرکت دولتی پست بانک	۲۸
۰/۰۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۲۶٪	۹۹/۷۴٪	موسسه اعتباری ملل	۲۹

کلیه این موارد در حالی است که در سایر بانک‌های کشور بیشترین پذیرش تراکنش از طریق ابزار کارتخوان فروشگاه‌های بوده و نیز بیشترین سهم از مبالغ تراکنش‌ها توسط ابزارهای کارتخوان فروشگاه‌های جذب هر بانک شده است.

۵-۱-۴ - اندازه‌گیری تمرکز در بازار بانک‌های پذیرنده هر یک از

انواع ابزار پذیرش

با اندازه‌گیری میزان تمرکز در بازار بانک‌های پذیرنده تراکنش‌ها در انواع ابزار پذیرش، می‌توان میزان رقابت و انحصار در آن بازار را بررسی نمود. هرچه میزان شاخص تمرکز، عدد کمتری باشد، بازار رقابتی‌تر و هر چه شاخص تمرکز عدد بیشتری باشد، بازار به انحصار نزدیک‌تر خواهد بود. در این قسمت نیز وضعیت تمرکز و قدرت رقابتی بانک‌ها در نقش پذیرندگی تراکنش‌ها در انواع ابزار با استفاده از شاخص هرفیندال-هیرشمن سنجیده و بررسی می‌شود.

در جدول ۵-۵ این شاخص برای صنعت پرداخت الکترونیک، به ازای هر چهار ابزار پذیرش محاسبه شده است.

جدول ۵-۵ محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده به ازای انواع ابزار پذیرش - خرداد ۱۴۰۵

ابزار پذیرش موبایلی		ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)		ابزار پذیرش اینترنتی		کارتخوان فروشگاهی		نام بانک پذیرنده	ردیف
S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i		
۱	۱	۰	۰	۱	۱	۲	۱	بانک اقتصاد نوین	۱
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	بانک ایران زمین	۲
۰	۰	۴	۲	۵۳	۷	۱۵	۴	بانک پارسیان	۳
۰	۱	۰	۰	۴	۲	۹	۳	بانک پاسارگاد	۴
۰	۰	۰	۰	۲	۲	۲۶	۵	بانک تجارت	۵
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱	بانک توسعه تعاون	۶
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	بانک توسعه صادرات ایران	۷
۰	۰	۰	۰	۴۸	۷	۰	۰	بانک خاورمیانه	۸
۳	۲	۰	۰	۱۳	۴	۰	۰	بانک دی	۹
۰	۰	۲۵	۵	۴	۲	۳۰	۵	بانک رفاه کارگران	۱۰
۰	۰	۲	۱	۱۷۴	۱۳	۲۴	۵	بانک سامان	۱۱
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۴۵	۱۲	بانک سپه	۱۲
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	بانک سرمایه	۱۳
۰	۰	۲	۱	۱	۱	۱	۱	بانک سینا	۱۴
۶,۰۳۴	۷۸	۲۶	۵	۳۸	۶	۳	۲	بانک شهر	۱۵
۰	۰	۰	۰	۳۷	۶	۵۰	۷	بانک صادرات ایران	۱۶
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	بانک صنعت و معدن	۱۷
۰	۰	۷۲۵	۲۷	۶	۳	۹	۳	بانک قرض الحسنه رسالت	۱۸
۰	۰	۴۹	۷	۱	۱	۱۱۹	۱۱	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱۹
۱	۱	۰	۰	۰	۱	۰	۰	بانک کارآفرین	۲۰
۶	۲	۰	۰	۰	۱	۴۷	۷	بانک کشاورزی	۲۱
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	بانک گردشگری	۲۲
۰	۰	۰	۰	۱۳	۴	۱	۱	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۲۳
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱	بانک مسکن	۲۴
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۲۵
۰	۱	۲,۴۵۲	۵۰	۱,۱۲۶	۳۴	۲۶۲	۱۶	بانک ملت	۲۶
۲۱۲	۱۵	۱	۱	۳۴	۶	۸۷	۹	بانک ملی ایران	۲۷
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹	۳	شرکت دولتی پست بانک	۲۸
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	موسسه اعتباری ملل	۲۹
۶,۲۵۸	-	۳,۲۸۵	-	۱,۵۵۸	-	۸۴۱	-	شاخص هرفیندال - هیرشمن	

ملاحظه می شود در خرداد ۱۴۰۵ شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده تراکنش‌ها برای دو ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) و موبایلی به ترتیب ۳,۲۸۵، ۶,۲۵۸ (بالتر از ۱۸۰۰) که با توجه به جدول ۵-۵ همچنان نشان‌دهنده تمرکز بالا در بازار این دو ابزار است؛ به این معنا که در بازار ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) تعداد بسیار کمی از بانک‌ها سهم قابل توجهی از پذیرش تراکنش‌های بازار را در اختیار گرفته‌اند. مقدار این شاخص در بازار ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌ی و اینترنتی به ترتیب ۸۴۱ و ۱,۵۵۸ به دست آمده است که با توجه به اطلاعات جدول ۵-۵، این رقم مبین وجود رقابت در بازار ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌ی و همچنین تمرکز ملایم در ابزار پذیرش اینترنتی بین بانک‌های پذیرنده شده است.

میزان نرخ رشد شاخص هرفیندال-هیرشمن برای بازار بانک‌های پذیرنده در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به اردیبهشت ۱۴۰۵ در جدول زیر محاسبه و ارائه گردیده است.

جدول ۵-۶ مقایسه تغییر شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده به ازای انواع ابزار پذیرش-اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

ابزار پذیرش موبایلی			ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)			ابزار پذیرش اینترنتی			کارتخوان فروشگاه‌ی			HHI
اختلاف	خرداد ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵	اختلاف	خرداد ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵	اختلاف	خرداد ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵	اختلاف	خرداد ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵	
۱,۲۷۰	۶,۲۵۸	۴,۹۸۸	۱۰۱	۳,۲۸۵	۳,۱۸۴	-۱۹۶	۱,۵۵۸	۱,۷۵۴	۴/۷	۸۴۱	۸۳۷	شاخص H-H

با توجه به اطلاعات جدول فوق ملاحظه می‌شود که میزان شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده برای هر سه ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌ی، کدهای دستوری و موبایلی افزایش و در ابزار اینترنتی کاهش داشته است.

۲-۵- سهم بازار صادرکنندگی

در این قسمت به بررسی سهم بازار صادرکنندگی بانک‌ها پرداخته می‌شود. برای این منظور ابتدا آماری از تعداد هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه شاپرک^۱ ارائه شده و سپس سهم بازار هر یک از بانک‌های صادرکننده کارت تراکنش‌دار از مجموع کارت‌ها و نیز به تفکیک انواع کارت‌های بانکی محاسبه می‌گردد.

۱-۲-۵- تعداد کل هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در

سویچ شاپرک

کارت‌های بانکی دارای تراکنش در سویچ شاپرک به لحاظ کاربری در سه دسته کارت برداشت (بدهی)^۲، کارت اعتباری^۳ و کارت پیش‌پرداخته^۴ یا بی‌نام (کارت هدیه و بن کارت) طبقه‌بندی می‌شوند.

در خرداد ۱۴۰۵، تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در سویچ شاپرک مجموعاً ۱۷۳,۵۰۲,۱۰۶ بوده است که بیشترین تعداد آن با ۱۶۴,۳۱۷,۷۷۰ عدد و سهم تعدادی ۹۴/۷۱ درصدی متعلق به کارت برداشت و کمترین تعداد آن با ۲,۱۶۴,۳۸۹ عدد و سهم ۱/۲۵ درصدی متعلق به کارت اعتباری بوده است. این اطلاعات در جدول ۷-۵ ارائه شده است.

۱ کارت‌هایی که در دوره مورد بررسی حداقل یک تراکنش در سویچ شاپرک داشته باشند. در این تعریف تعداد تراکنش‌های کارت‌ها اهمیتی نداشته و هر کارتی با تراکنش بیش از یک عدد، تنها یک مرتبه در آمار لحاظ می‌گردد.

۲ Debit card

۳ Credit card

۴ Prepaid

گزارش اقتصادی شاپرک

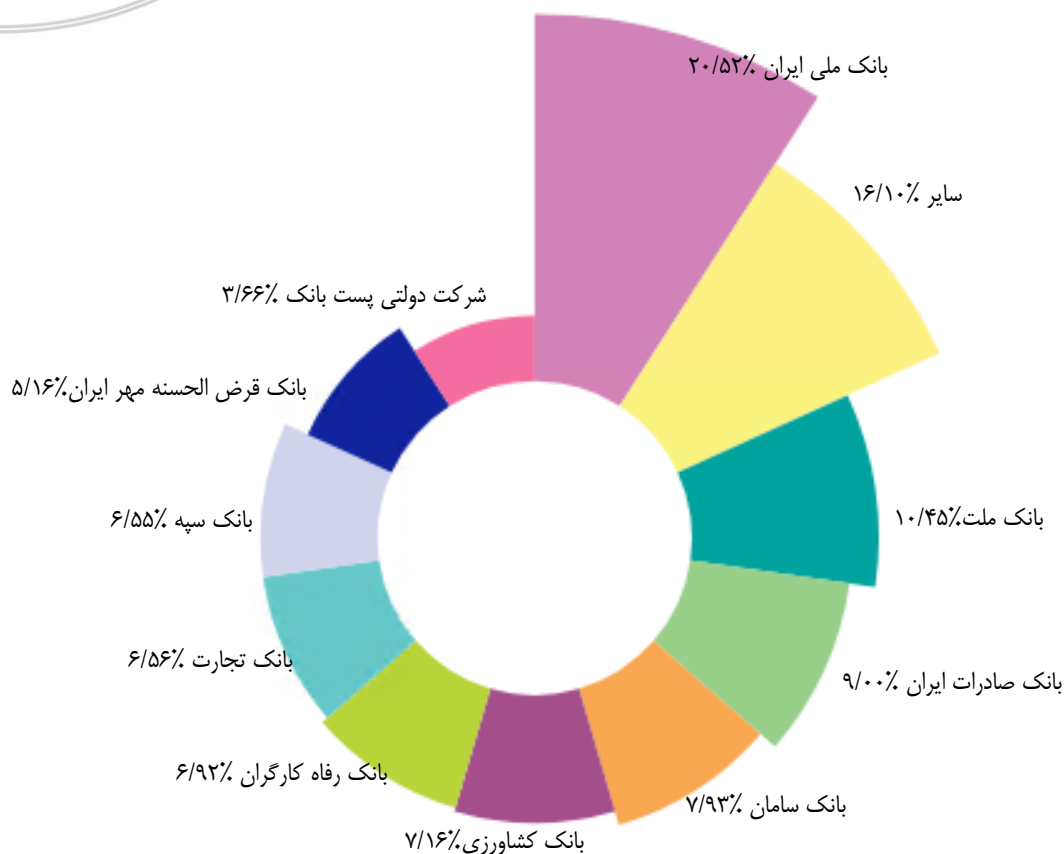
جدول ۵-۷ مقایسه تعداد و سهم هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - خرداد ۱۴۰۵

ماه	شاخص	تعداد کارت هدیه و بن کارت	تعداد کارت اعتباری	تعداد کارت برداشت	مجموع
اردیبهشت ۱۴۰۵	تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار	۸,۰۱۵,۷۶۵	۲,۰۷۰,۹۷۴	۱۶۳,۱۵۹,۱۱۷	۱۷۳,۲۴۵,۸۵۶
	سهم هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از کل کارت‌های تراکنش‌دار	۴/۶۳%	۱/۲۰%	۹۴/۱۸%	-
خرداد ۱۴۰۵	تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار	۷,۰۱۹,۹۴۷	۲,۱۶۴,۳۸۹	۱۶۴,۳۱۷,۷۷۰	۱۷۳,۵۰۲,۱۰۶
	سهم هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از کل کارت‌های تراکنش‌دار	۴/۰۵%	۱/۲۵%	۹۴/۷۱%	-
رشد تعداد کارت بانکی تراکنش‌دار		-۱۲/۴۲%	۴/۵۱%	-۰/۷۱%	-۰/۱۵%

همانگونه که در جدول فوق ملاحظه می‌شود، تعداد کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته، ۰/۱۵ درصد افزایش داشته و نرخ رشد در هر دو نوع کارت اعتباری و برداشت افزایشی و هدیه و بن کارت کاهش یافته است.

۵-۲-۲- سهم بانک‌های صادرکننده از کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار

طی خرداد ۱۴۰۵ تعداد کارت‌های دارای حداقل یک تراکنش، متعلق به تعداد ۲۹ بانک صادرکننده بوده که سهم تعدادی کارت‌های این بانک‌ها از تعداد کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شکل ۵-۳ ترسیم شده است.

شکل ۳-۵ سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه شاپراک - خرداد ۱۴۰۵

ملاحظه می‌شود که در خرداد ۱۴۰۵ "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک سامان" دارای بیشترین سهم از تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه پرداخت بوده‌اند. همانگونه که مشاهده می‌گردد در نمودار بالا تنها ده بانک با سهم تعدادی بالاتر از کل تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار آورده شده‌اند و بقیه بانک‌ها در نمودار تحت عنوان سایر آمده‌اند.

۳-۲-۵ سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد هر یک از انواع

کارت‌های بانکی تراکنش‌دار

سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد هر یک از انواع کارت بانکی تراکنش‌دار برای خرداد ۱۴۰۵ در جدول زیر ارائه شده است. اطلاعات این جدول مبین آن است که در این ماه بیشترین کارت اعتباری تراکنش‌دار متعلق به "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران"، "بانک ملی ایران" و "بانک رفاه کارگران"؛ و بیشترین کارت برداشت تراکنش‌دار به ترتیب متعلق به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک

گزارش اقتصادی شاپرک

سامان" و بیشترین کارت هدیه و بن کارت تراکنش‌دار متعلق به "بانک شهر"، "بانک ملی ایران"، "بانک پارسیان" و "بانک صادرات ایران" بوده است.

جدول ۵-۸ سهم هر بانک صادرکننده از تعداد هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - خرداد ۱۴۰۵

ردیف	نام بانک صادرکننده	سهم از کل کارت اعتباری	سهم از کل کارت برداشت	سهم از کل کارت هدیه و بن کارت
۱	بانک اقتصاد نوین	۰/۹۰٪	۰/۶۹٪	۱/۵۱٪
۲	بانک ایران زمین	۰/۵۱٪	۰/۴۱٪	۰/۸۲٪
۳	بانک پارسیان	۱/۲۹٪	۱/۲۹٪	۸/۳۶٪
۴	بانک پاسارگاد	۴/۵۰٪	۳/۳۷٪	۲/۳۶٪
۵	بانک تجارت	۵/۴۷٪	۶/۶۲٪	۵/۳۹٪
۶	بانک توسعه تعاون	۱/۰۱٪	۰/۸۶٪	۰/۸۹٪
۷	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۰٪	۰/۰۱٪	۰/۰۱٪
۸	بانک خاورمیانه	۰/۰۳٪	۰/۱۹٪	۰/۰۸٪
۹	بانک دی	۰/۸۱٪	۰/۵۲٪	۱/۰۲٪
۱۰	بانک رفاه کارگران	۹/۳۴٪	۷/۰۰٪	۴/۲۵٪
۱۱	بانک سامان	۴/۱۰٪	۸/۱۷٪	۳/۵۲٪
۱۲	بانک سپه	۰/۲۸٪	۶/۶۹٪	۵/۰۸٪
۱۳	بانک سرمایه	۰/۵۰٪	۰/۱۷٪	۰/۲۷٪
۱۴	بانک سینا	۱/۸۱٪	۰/۶۴٪	۱/۲۷٪
۱۵	بانک شهر	۳/۷۶٪	۱/۵۰٪	۲۰/۵۱٪
۱۶	بانک صادرات ایران	۱۵/۱۳٪	۸/۹۵٪	۸/۲۷٪
۱۷	بانک صنعت و معدن	۰/۰۵٪	۰/۰۲٪	۰/۰۶٪
۱۸	بانک قرض الحسنه رسالت	۱/۲۷٪	۱/۶۶٪	۰/۹۵٪
۱۹	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۵/۷۳٪	۵/۰۸٪	۶/۸۷٪
۲۰	بانک کارآفرین	۰/۱۲٪	۰/۱۲٪	۰/۴۴٪
۲۱	بانک کشاورزی	۴/۷۳٪	۷/۳۱٪	۴/۲۳٪
۲۲	بانک گردشگری	۰/۳۱٪	۰/۲۶٪	۰/۶۶٪
۲۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۰/۰٪	۰/۰٪	۰/۰۲٪
۲۴	بانک مسکن	۳/۱۰٪	۲/۸۷٪	۱/۰۱٪
۲۵	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰/۰٪	۰/۰٪	۰/۰۱٪
۲۶	بانک ملت	۱۵/۸۱٪	۱۰/۵۳٪	۶/۸۱٪
۲۷	بانک ملی ایران	۱۲/۴۰٪	۲۰/۹۴٪	۱۳/۱۸٪
۲۸	شرکت دولتی پست بانک	۶/۰٪	۳/۷۰٪	۱/۸۶٪
۲۹	موسسه اعتباری ملل	۱/۰۴٪	۰/۴۰٪	۰/۲۸٪

ملاحظه می‌شود در این ماه، بیشترین سهم از تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار، در نوع کارت اعتباری با ۱۵/۸۱ درصد متعلق به "بانک ملت" و در نوع کارت برداشت و کارت هدیه و بن کارت به ترتیب با ۲۰/۹۴ و ۲۰/۵۱ درصد متعلق به ترتیب به "بانک ملی ایران" و "بانک شهر" بوده است.

۵-۲-۴- سهم تراکنش‌های هر بانک صادرکننده از انواع کارت‌های

بانکی تراکنش‌دار در همان بانک

در این بخش از گزارش برای داشتن تصویری از سهم تراکنش‌های هر بانک صادرکننده از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در همان بانک برای خرداد ۱۴۰۵ اطلاعات مربوطه در جدول ۵-۹ ارائه شده است.

جدول ۵-۹ سهم هر دسته از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از مجموع کارت‌های بانک صادرکننده - خرداد ۱۴۰۵

ردیف	نام بانک صادرکننده	سهم کارت اعتباری از تراکنش‌های بانک	سهم کارت برداشت از تراکنش‌های بانک	سهم کارت هدیه و بن کارت از تراکنش‌های بانک
۱	بانک اقتصاد نوین	۱/۵۵٪	۹۰/۰۱٪	۸/۴۵٪
۲	بانک ایران زمین	۱/۴۹٪	۹۰/۷۷٪	۷/۷۵٪
۳	بانک پارسیان	۱/۰۲٪	۷۷/۴۵٪	۲۱/۵۲٪
۴	بانک پاسارگاد	۱/۶۸٪	۹۵/۴۳٪	۲/۸۶٪
۵	بانک تجارت	۱/۰۴٪	۹۵/۶۳٪	۳/۳۲٪
۶	بانک توسعه تعاون	۱/۴۶٪	۹۴/۳۴٪	۴/۱۹٪
۷	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۷۳٪	۸۹/۸۴٪	۹/۴۰٪
۸	بانک خاورمیانه	۰/۲۱٪	۹۸/۰۹٪	۱/۶۵٪
۹	بانک دی	۱/۸۴٪	۹۰/۵۹٪	۷/۵۶٪
۱۰	بانک رفاه کارگران	۱/۶۸٪	۹۵/۸۳٪	۲/۴۸٪
۱۱	بانک سامان	۰/۶۴٪	۹۷/۵۶٪	۱/۸۰٪
۱۲	بانک سپه	۰/۰۵٪	۹۶/۸۱٪	۳/۱۴٪
۱۳	بانک سرمایه	۳/۴۴٪	۹۰/۶۶٪	۵/۹۰٪
۱۴	بانک سینا	۳/۲۹٪	۸۹/۱۹٪	۷/۵۲٪
۱۵	بانک شهر	۲/۰۴٪	۶۱/۸۵٪	۳۶/۱۰٪
۱۶	بانک صادرات ایران	۲/۱۰٪	۹۴/۱۸٪	۳/۷۲٪
۱۷	بانک صنعت و معدن	۳/۵۱٪	۸۳/۲۷٪	۱۳/۲۲٪
۱۸	بانک قرض الحسنه رسالت	۰/۹۷٪	۹۶/۶۴٪	۲/۳۷٪

ردیف	نام بانک صادر کننده	سهم کارت اعتباری از تراکنش‌های بانک	سهم کارت برداشت از تراکنش‌های بانک	سهم کارت هدیه و بن کارت از تراکنش‌های بانک
۱۹	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱/۳۹٪	۹۳/۲۳٪	۵/۳۹٪
۲۰	بانک کارآفرین	۱/۰۷٪	۸۶/۰۳٪	۱۲/۸۹٪
۲۱	بانک کشاورزی	۰/۸۳٪	۹۶/۷۸٪	۲/۳۹٪
۲۲	بانک گردشگری	۱/۳۹٪	۸۸/۹۳٪	۹/۶۷٪
۲۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۰/۰۰٪	۷۸/۸۷٪	۲۱/۱۳٪
۲۴	بانک مسکن	۱/۳۸٪	۹۷/۱۶٪	۱/۴۶٪
۲۵	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰/۱۷٪	۵۳/۴۹٪	۴۶/۳۴٪
۲۶	بانک ملت	۱/۸۹٪	۹۵/۴۶٪	۲/۶۴٪
۲۷	بانک ملی ایران	۰/۷۵٪	۹۶/۶۴٪	۲/۶۰٪
۲۸	شرکت دولتی پست بانک	۲/۰۵٪	۹۵/۸۹٪	۲/۰۶٪
۲۹	موسسه اعتباری ملل	۳/۱۹٪	۹۳/۹۸٪	۲/۸۳٪

همانگونه که ملاحظه می‌شود همچنان بیشترین سهم از تعداد کارت تراکنش‌دار در هر بانکی به کارت برداشت و سپس کارت هدیه و بن کارت اختصاص داشته و کارت اعتباری کمترین سهم را در این بین داشته است.

۵-۲-۵- اندازه‌گیری تمرکز در بازار صادرکنندگی هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار

در این بخش از گزارش، شاخص هرفیندال - هیرشمن برای سنجش میزان تمرکز در بازار صادرکنندگی هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه شاپرک اندازه‌گیری و بررسی می‌شود. در واقع هدف بررسی میزان رقابت بانک‌ها در صادر نمودن انواع کارت‌های بانکی است که به دلیل عدم دسترسی به اطلاعات دقیق کارت‌های صادر شده، از کارت‌های تراکنش‌دار شبکه شاپرک در محاسبه این شاخص استفاده شده است. در جدول ۵-۱۰ نتایج این بررسی ارائه شده است.

جدول ۵-۱۰ محاسبه شاخص هرفیندال - هیرشمن در بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - خرداد ۱۴۰۵

ردیف	نام بانک پذیرنده	کارت اعتباری		کارت برداشت		کارت هدیه و بن کارت	
		S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i
۱	بانک اقتصاد نوین	۱	۱	۰	۱	۲	۲
۲	بانک ایران زمین	۰	۱	۰	۰	۱	۱

ردیف	نام بانک پذیرنده	کارت اعتباری		کارت برداشت		کارت هدیه و بن کارت	
		S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i
۳	بانک پارسیان	۲	۱	۲	۱	۷۰	۸
۴	بانک پاسارگاد	۲۰	۵	۱۱	۳	۶	۲
۵	بانک تجارت	۳۰	۵	۴۴	۷	۲۹	۵
۶	بانک توسعه تعاون	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۷	بانک توسعه صادرات ایران	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۸	بانک خاورمیانه	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۹	بانک دی	۱	۱	۰	۱	۱	۱
۱۰	بانک رفاه کارگران	۸۷	۹	۴۹	۷	۱۸	۴
۱۱	بانک سامان	۱۷	۴	۶۷	۸	۱۲	۴
۱۲	بانک سپه	۰	۰	۴۵	۷	۲۶	۵
۱۳	بانک سرمایه	۰	۱	۰	۰	۰	۰
۱۴	بانک سینا	۳	۲	۰	۱	۲	۱
۱۵	بانک شهر	۱۴	۴	۲	۲	۴۲۱	۲۱
۱۶	بانک صادرات ایران	۲۲۹	۱۵	۸۰	۹	۶۸	۸
۱۷	بانک صنعت و معدن	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۸	بانک قرض الحسنه رسالت	۲	۱	۳	۲	۱	۱
۱۹	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۳۳	۶	۲۶	۵	۴۷	۷
۲۰	بانک کارآفرین	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲۱	بانک کشاورزی	۲۲	۵	۵۳	۷	۱۸	۴
۲۲	بانک گردشگری	۰	۰	۰	۰	۰	۱
۲۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲۴	بانک مسکن	۱۰	۳	۸	۳	۱	۱
۲۵	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲۶	بانک ملت	۲۵۰	۱۶	۱۱۱	۱۱	۴۶	۷
۲۷	بانک ملی ایران	۱۵۴	۱۲	۴۳۸	۲۱	۱۷۴	۱۳
۲۸	شرکت دولتی پست بانک	۳۶	۶	۱۴	۴	۳	۲
۲۹	موسسه اعتباری ملل	۱	۱	۰	۰	۰	۰
	شاخص هرفیندال - هیرشمن	۹۱۳	-	۹۵۶	-	۹۴۸	-

همانگونه که در جدول ۵-۱۰ نیز مشاهده می‌گردد، این شاخص برای هر سه دسته کارت در طبقه "رقابتی" قرار گرفته است. میزان نرخ رشد شاخص هرفیندال-هیرشمن برای بازار بانک‌های صادرکننده کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به ماه گذشته در جدول ۵-۱۱ ارائه شده است.

جدول ۱۱-۵ مقایسه تغییر شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش دار - اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۵

HHI شاخص H-H	کارت اعتباری			کارت برداشت			کارت هدیه و بن کارت		
	اختلاف	خرداد ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵	اختلاف	خرداد ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵	اختلاف	خرداد ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵
	۵۹	۹۱۳	۸۵۴	-۹/۷	۹۵۶	۹۶۵	۴۰/۳	۹۴۸	۹۰۷

با توجه به اطلاعات جدول ۱۱-۵، ملاحظه می‌شود که میزان تغییرات شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار صادرکنندگی در خرداد ماه در دو دسته کارت "اعتباری" و "هدیه و بن کارت" افزایشی و "برداشت" کاهش‌ی بوده است.

۳-۵- سهم تعداد و مبلغ تراکنش‌های بانک‌های کشور در نقش پذیرنده و صادرکننده

در این بخش تعداد و مبلغ تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده هر بانک آورده شده تا میزان فعالیت بانک‌ها در حوزه صدور و پذیرش تراکنش‌های شاپرکی مشخص گردد. سهم هر بانک از تعداد و مبلغ کل تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده را نشان می‌دهد.

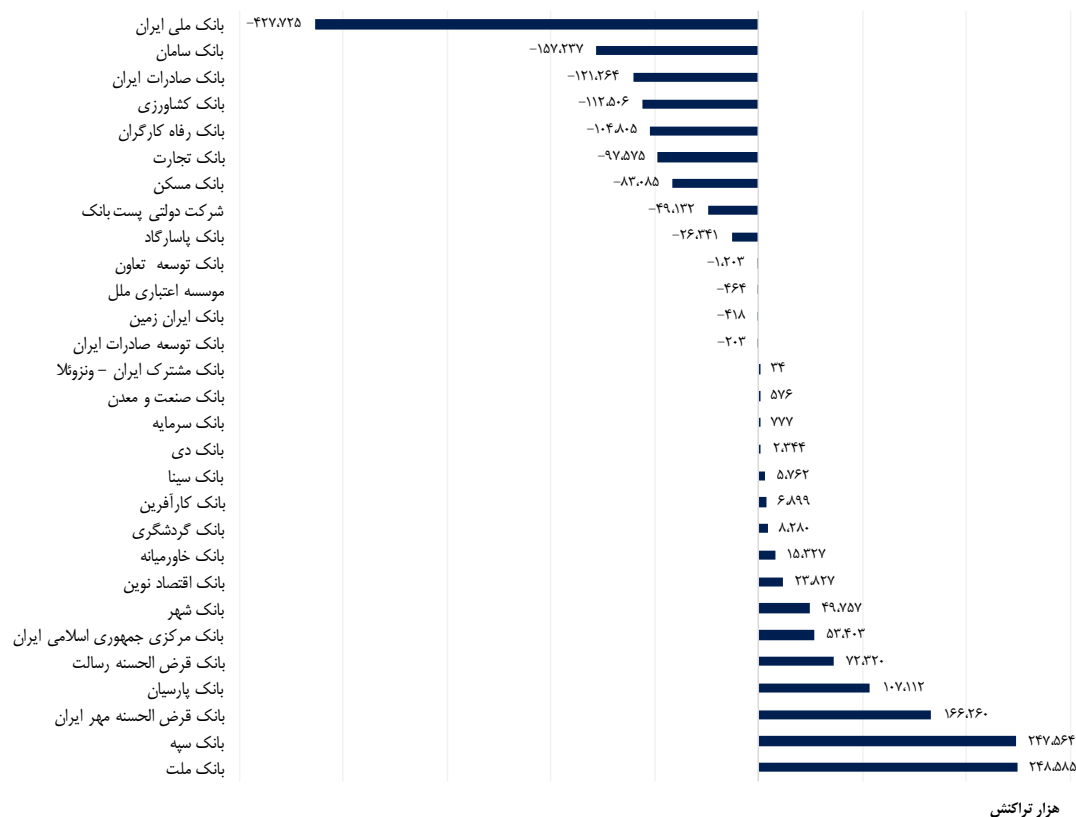
جدول ۱۲-۵ سهم تعدادی و مبلغی هر بانک از کل تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده - خرداد ۱۴۰۵

ردیف	نام بانک	سهم تعدادی تراکنش‌ها		سهم مبلغی تراکنش‌ها	
		سهم تراکنش‌های صادر شده از کل	سهم تراکنش‌های پذیرش شده از کل	سهم مبلغ تراکنش‌های صادر شده از کل	سهم مبلغ تراکنش‌های پذیرش شده از کل
۱	بانک اقتصاد نوین	۰/۷۶٪	۱/۳۱٪	۱/۰۶٪	۱/۳۴٪
۲	بانک ایران زمین	۰/۴۰٪	۰/۴۰٪	۰/۵۰٪	۰/۴۰٪
۳	بانک پارسیان	۱/۵۸٪	۴/۰۱٪	۲/۳۶٪	۳/۵۲٪
۴	بانک پاسارگاد	۳/۳۱٪	۲/۸۵٪	۳/۸۷٪	۳/۶۹٪
۵	بانک تجارت	۶/۶۴٪	۴/۷۳٪	۶/۱۹٪	۵/۷۴٪
۶	بانک توسعه تعاون	۰/۸۸٪	۰/۸۹٪	۰/۹۰٪	۰/۸۷٪
۷	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۱٪	۰/۰۱٪
۸	بانک خاورمیانه	۰/۱۷٪	۰/۵۲٪	۰/۲۱٪	۱/۷۷٪
۹	بانک دی	۰/۴۹٪	۰/۵۶٪	۰/۵۳٪	۰/۴۸٪
۱۰	بانک رفاه کارگران	۷/۲۱٪	۵/۱۷٪	۶/۱۳٪	۷/۳۹٪
۱۱	بانک سامان	۸/۴۵٪	۵/۲۹٪	۶/۶۳٪	۵/۷۵٪

ردیف	نام بانک	سهیم تعدادی تراکنش‌ها		سهیم مبلغی تراکنش‌ها	
		سهیم تعداد تراکنش‌های صادر شده از کل	سهیم تعداد تراکنش‌های پذیرش شده از کل	سهیم مبلغ تراکنش‌های صادر شده از کل	سهیم مبلغ تراکنش‌های پذیرش شده از کل
۱۲	بانک سپه	۵/۲۴٪	۱۰/۹۲٪	۴/۳۱٪	۳/۳۹٪
۱۳	بانک سرمایه	۰/۱۶٪	۰/۱۹٪	۰/۲۱٪	۰/۲۱٪
۱۴	بانک سینا	۰/۶۷٪	۰/۸۲٪	۰/۸۴٪	۱/۰۲٪
۱۵	بانک شهر	۱/۷۷٪	۲/۹۴٪	۲/۲۳٪	۲/۵۶٪
۱۶	بانک صادرات ایران	۹/۱۲٪	۶/۷۹٪	۸/۷۷٪	۸/۷۶٪
۱۷	بانک صنعت و معدن	۰/۰۲٪	۰/۰۳٪	۰/۰۳٪	۰/۰۶٪
۱۸	بانک قرض الحسنه رسالت	۱/۷۵٪	۳/۴۲٪	۲/۵۶٪	۲/۴۱٪
۱۹	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۶/۱۳٪	۱۰/۰۴٪	۷/۷۵٪	۶/۹۰٪
۲۰	بانک کارآفرین	۰/۱۳٪	۰/۲۸٪	۰/۲۲٪	۰/۳۳٪
۲۱	بانک کشاورزی	۸/۴۵٪	۶/۲۸٪	۷/۶۸٪	۶/۹۷٪
۲۲	بانک گردشگری	۰/۲۸٪	۰/۴۷٪	۰/۵۳٪	۰/۶۲٪
۲۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۰/۰۰٪	۱/۱۹٪	۰/۰۲٪	۳/۶۴٪
۲۴	بانک مسکن	۲/۶۷٪	۰/۹۳٪	۲/۲۸٪	۰/۸۴٪
۲۵	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
۲۶	بانک ملت	۱۱/۷۹٪	۱۷/۷۵٪	۱۴/۸۲٪	۱۹/۵۳٪
۲۷	بانک ملی ایران	۱۷/۷۸٪	۸/۹۹٪	۱۶/۱۸٪	۹/۲۰٪
۲۸	شرکت دولتی پست بانک	۳/۷۳٪	۲/۷۹٪	۲/۷۵٪	۲/۲۲٪
۲۹	موسسه اعتباری ملل	۰/۴۲٪	۰/۴۳٪	۰/۴۱٪	۰/۳۵٪

اطلاعات جدول ۵-۱۲ بیانگر آن است که در خرداد ۱۴۰۵ بیشترین سهم از تعداد تراکنش‌های صادر شده به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک کشاورزی" بیشترین سهم از مبلغ تراکنش‌های صادر شده به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک قرض الحسنه مهر ایران" بیشترین سهم از تعداد تراکنش‌های پذیرش شده به "بانک ملت"، "بانک سپه"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران" و "بانک ملی ایران" بیشترین سهم از مبلغ تراکنش‌های پذیرش شده به "بانک ملت"، "بانک ملی ایران"، "بانک صادرات ایران" و "بانک رفاه کارگران" تعلق داشته است. در ادامه شکل ۵-۴ نشان‌دهنده برتری عملکرد هر بانک از نظر پذیرش یا صدور تراکنش‌های شاپرکی است. برای محاسبه این

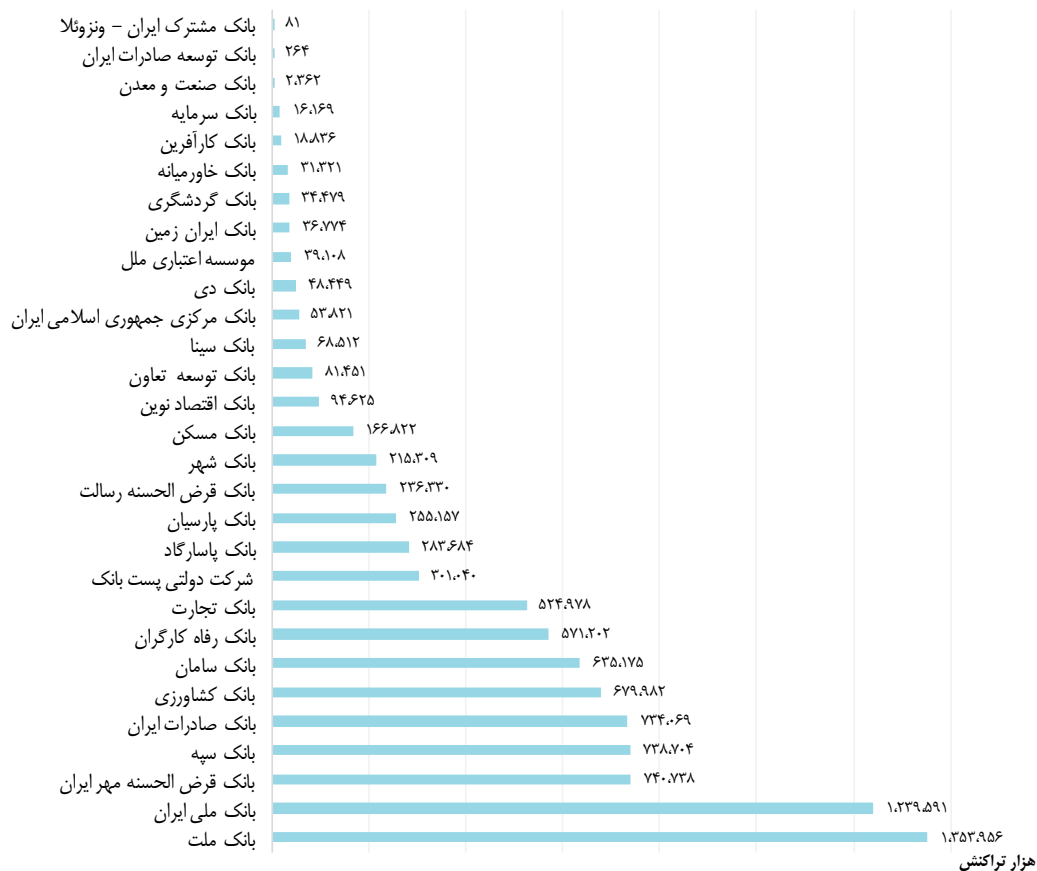
ویژگی، تعداد تراکنش‌های صادره هر بانک از تعداد تراکنش‌های پذیرش شده همان بانک کسر و حاصل در نمودار زیر داده شده است.

شکل ۴-۵ اختلاف در تعداد تراکنش‌های صادر شده از پذیرش شده هر بانک - خرداد ۱۴۰۵

براساس این شکل، "بانک ملت"، "بانک سپه" و "بانک قرض الحسنه مهر ایران" بیشترین اختلاف مثبت در تعداد تراکنش‌های پذیرش شده را دارا بوده و "بانک ملی ایران"، "بانک سامان" و "بانک صادرات ایران" بیشترین اختلاف منفی را در این خصوص دارند. شکل ۴-۵ شمای کلی از جریان منابع مالی از طریق ابزارهای کارت‌های را در هر یک از بانک‌ها نشان می‌دهد.

از سوی دیگر مجموع تعداد تراکنش‌های صادر شده با تراکنش‌های پذیرش شده در هر بانک، بیانگر سهم آن بانک از تعداد تراکنش‌ها می‌باشد. بدین ترتیب دید کاملی از عملکرد هر یک از بانک‌ها در هر دو نقش صادرکنندگی و پذیرندگی در نظام پرداخت الکترونیکی کشور بدست می‌آید. این شاخص که از مجموع تعداد تراکنش‌های صادره از هر بانک با تعداد تراکنش‌های پذیرش شده همان بانک بدست می‌آید در شکل ۴-۵ نشان داده شده است.

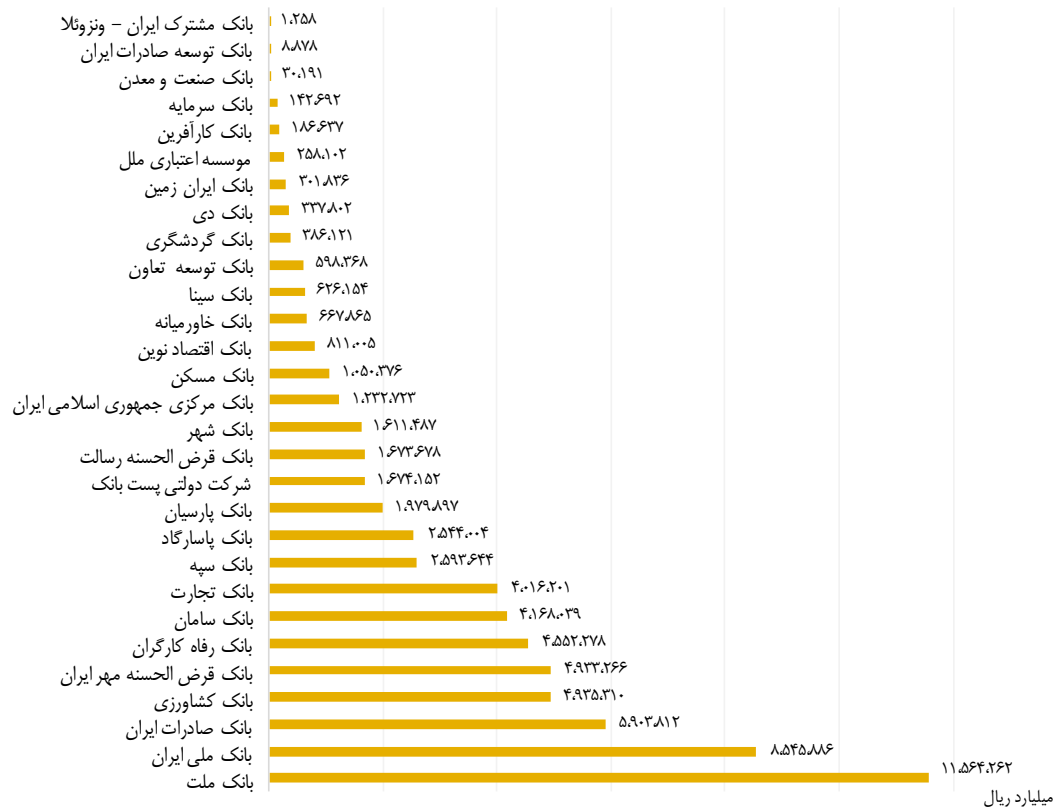
شکل ۵-۵ مجموع تعداد تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده هر بانک - خرداد ۱۴۰۵

همانگونه که در شکل ۵-۵ مشاهده می‌گردد "بانک ملت"، "بانک ملی ایران" و "بانک قرض الحسنه مهر ایران" بیشترین سهم از کل تعداد تراکنش‌های صنعت پرداخت کارتی "بانک مشترک ایران - ونزوئلا"، "بانک توسعه صادرات ایران" و "بانک صنعت و معدن" به ترتیب کمترین سهم از کل تعداد تراکنش‌های صنعت پرداخت کارتی را در این ماه در اختیار داشته‌اند.

همانگونه که در بخش‌های قبل مشاهده گردید، قبل از این، سهم مبلغی هر بانک در حوزه‌های صادرکنندگی و پذیرندگی در شاپرک بررسی شد، با این حال در این بخش گردش مالی^۱ ناشی از حضور در شبکه الکترونیکی

^۱ Turnover

پرداخت بانک‌ها در نشان داده شده که در آن مجموع مبالغ تراکنش‌های انجام شده به‌وسیله‌ی کارت‌های هر بانک^۱ و مبالغ پذیرش شده توسط ابزارهایی که به شبای همان بانک متصل است^۲ آمده است.

شکل ۵-۶ گردش مالی شاپرکی هر بانک (بر حسب میلیارد ریال) - خرداد ۱۴۰۵

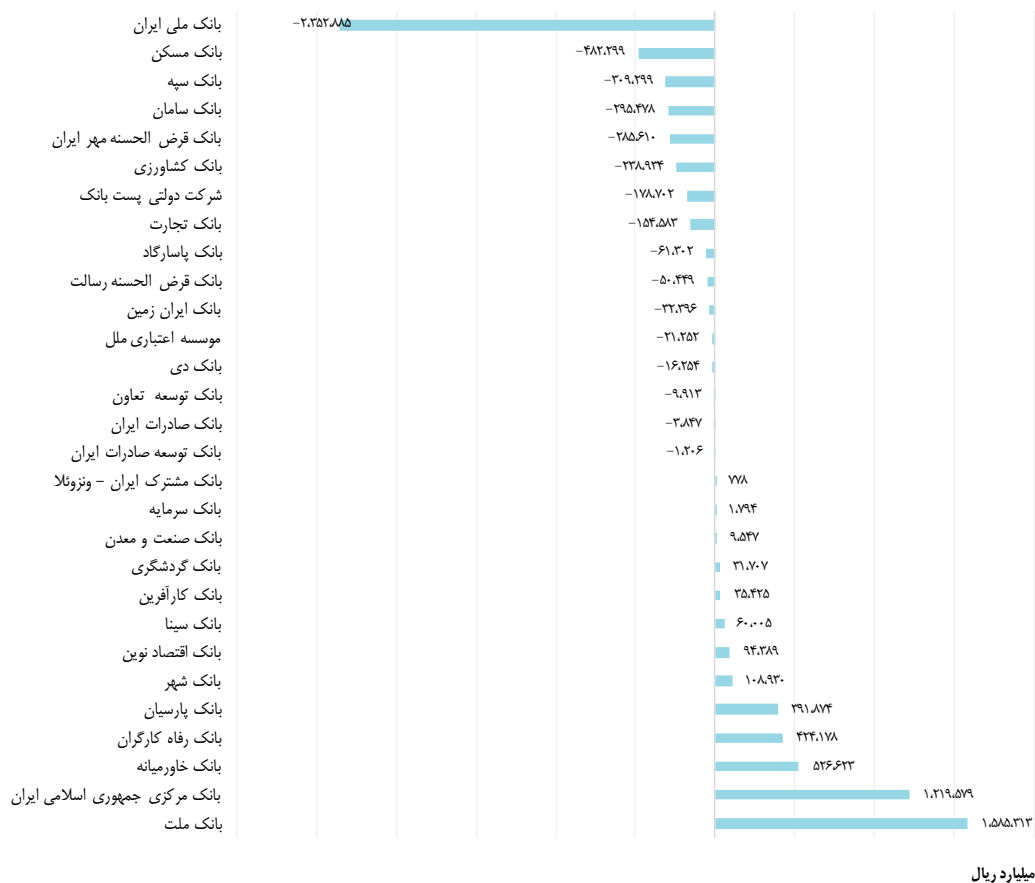
نمودار شکل ۵-۶ نشان دهنده وجود بیشترین گردش مالی خرداد ۱۴۰۵ در "بانک ملت"، "بانک ملی ایران" و "بانک صادرات ایران" بوده و "بانک مشترک ایران - ونزوئلا" و "بانک توسعه صادرات ایران" و "بانک صنعت و معدن" کمترین گردش مالی شاپرکی را در این بازه زمانی به خود اختصاص داده اند.

یکی دیگر از شاخص‌های مورد اهمیت در بانک‌ها، محاسبه‌ی تفاضل ارزش ریالی صادرکنندگی آن‌ها از مبلغ پذیرندگی آن‌هاست. این شاخص نشان می‌دهد که جریان مبلغی تراکنش‌های هر بانک در کدام جهت بوده و

^۱ در نقش بانک صادرکننده

^۲ در نقش بانک پذیرنده

به دنبال آن می‌توان تعیین نمود که آیا نقش بانک به‌عنوان بانک پذیرنده برای وی مقرون به صرفه بوده یا نبوده است. در این راستا در شکل ۵-۷ اختلاف ارزش ریالی بین تراکنش‌های پذیرش شده و تراکنش‌های صادر شده هر بانک آورده شده است. در این بررسی ارزش ریالی تراکنش‌های صادر شده هر بانک از ارزش ریالی تراکنش‌های پذیرش شده توسط همان بانک کسر می‌گردد. در این شکل ارقام مثبت بیانگر عملکرد مطلوب بانک در جذب منابع مالی می‌باشد؛ چراکه بیشتر از آن که منابع مالی از حساب‌های آن خارج شود، پول به حساب‌های آن بانک وارد شده است.

شکل ۵-۷ اختلاف در مبلغ تراکنش‌های صادر شده از پذیرش شده هر بانک - خرداد ۱۴۰۵

بر اساس این شکل، "بانک ملت"، "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران" و "بانک خاورمیانه" بیشترین اختلاف مثبت در مبلغ تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده را دارا بوده "بانک ملی ایران"، "بانک مسکن" و "بانک سپه" بیشترین اختلاف منفی را در این خصوص دارند. این بدان معناست که وجوهات ذخیره شده در حساب‌های دارندگان کارت عمدتاً از طریق ابزار پرداخت الکترونیکی از "بانک ملی ایران"، "بانک مسکن" و

"بانک سپه" به سمت "بانک ملت"، "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران" و "بانک خاورمیانه" در حال انتقال است.

۶- جمع‌بندی

در راستای ایفای وظایف نظارتی شرکت شاپرک، شناخت موقعیت کنونی صنعت و اندازه‌گیری ابعاد مختلف فعالیت آن به وسیله شاخص‌های مرتبط، امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است. به همین منظور این گزارش بر اساس آخرین اطلاعات در دسترس، به ارائه شاخص‌هایی در چهار بخش "شاخص‌های عملکردی شاپرک"، "کیفیت انجام خدمات پرداخت الکترونیک کارت"، "بررسی عملکرد شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت" و "بررسی وضعیت بانک‌های صادرکننده و پذیرنده" در دوره زمانی خرداد ۱۴۰۵ پرداخته است.

بخش اول: در این بخش به منظور تبیین جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی، شاخص نسبت تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی محاسبه شده و نتایج آن با نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص در طول زمان مورد مقایسه قرار گرفته است. نتایج حاکی از رشد نسبت تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی و شاخص نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی، در طول مدت مورد بررسی بوده است که مبین آن است که صنعت پرداخت الکترونیک با جذب اعتماد عمومی توانسته است بخش بیشتری از میزان نقدینگی را به خود اختصاص دهد. کاهش نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی و جبران بخشی از آن با افزایش دسترسی به خدمات پرداخت الکترونیک ناشی از نفوذ منطقه‌ای ابزارهای پذیرش، یکی از عوامل اصلی افزایش ضریب فزاینده و سالم‌سازی ترکیب نقدینگی بوده و باعث شده برای تامین نقدینگی، پول پر قدرت کمتری به اقتصاد کشور تزریق شود. رشد پرداخت‌های الکترونیک کارت به دلایلی از جمله افزایش دسترسی به خدمات پرداخت الکترونیک ناشی از نفوذ منطقه‌ای ابزارهای پذیرش، فرهنگ‌سازی، مزایای امنیتی پرداخت‌های غیر نقدی و با مدنظر قراردادن دیگر مزایای این روش صورت گرفته است. شایان توجه است که آخرین اطلاعات منتشر شده در سایت بانک مرکزی ج.ا.ا. از اطلاعات پولی مورد نیاز که در این گزارش مورد استفاده قرار گرفته است، مربوط به اسفند ۱۴۰۴ می‌باشد.

همچنین در این بخش روند تراکنش‌های شاپرک با روند GDP مقایسه شد. آمار اعلام شده توسط وب سایت بانک مرکزی ج.ا.ا. تا پایان پاییز ۱۴۰۴ بوده و تمامی ارقام ارائه شده در گزارش اقتصادی تیر ماه شاپرک تحقق یافته می‌باشد.

بخش دوم: در این بخش فعالیت و عملکرد کل شبکه پرداخت الکترونیک کارتی از ابعاد مختلف مورد بررسی قرار گرفته شده است. شاخص‌های این بخش در سه بخش "آمار عملکردی شاپرک"، "میزان نفوذ منطقه‌ای" و "پراکندگی مبلغی تراکنش‌ها" طبقه‌بندی شده‌اند.

در بررسی تعداد و مبلغ تراکنش‌های خرداد ۱۴۰۵ مشخص گردید تعداد تراکنش به ازای مجموع ابزارهای پذیرش ۴,۶۸۸ میلیون تراکنش بوده که این تعداد تراکنش مبلغ ۳۳,۶۷۰ هزار میلیارد ریالی را در پی داشته است. در این ماه سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها به ترتیب رشد ۲/۱۴- و ۱/۳۰- درصدی را نسبت به ماه گذشته تجربه نموده است.

مجموع ابزارهای پذیرش در خرداد ۱۴۰۵ با رشد ۰/۲۷ درصدی به نزدیک به ۱۱,۶۱۴ هزار ابزار رسیده است که از این تعداد ۹۴/۱۹ درصد سهم بازار ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها، ۵/۸۰ درصد سهم ابزار پذیرش اینترنتی، ۰/۰۰۲ درصد سهم ابزار پذیرش موبایل و ۰/۰۱ درصد نیز سهم ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد. بیشترین سهم از مجموع تراکنش‌های خرداد ۱۴۰۵ با ۹۰/۶۸ درصد متعلق به ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها و به لحاظ سرویس نیز بیشترین سهم در اختیار خدمت خرید کالا و خدمات با ۹۰/۳۳ درصد مجموع تراکنش‌ها می‌باشد. متوسط تعداد تراکنش هر ابزار پذیرش اینترنتی ۴۲۴، هر ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) ۸۷,۳۵۴، هر ابزار پذیرش موبایلی ۲۴۰,۴۳۴ و متوسط تعداد تراکنش هر ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها ۳۸۹ تراکنش می‌باشد و این در حالی است که متوسط مبلغی هر تراکنش ابزارهای پذیرش کدهای دستوری (USSD)، موبایلی و اینترنتی به ترتیب ۰/۴۵، ۱/۴۷ و ۲۵/۸۷ میلیون ریال و در ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها ۶/۵۲ میلیون ریال می‌باشد.

در بررسی نفوذ منطقه‌ای ابزارهای پذیرش شاخص‌ها در بعد کشوری و استانی نشان می‌دهد که تعداد سرانه هر یک از ابزارها به ازای افراد بالای ۱۸ سال که متقاضی خدمات پرداخت الکترونیکی کارت هستند، به ازای هر ۱۰,۰۰۰ نفر، ۱,۸۷۹ ابزار پذیرش فعال سیستمی می‌باشد که بالاترین سرانه ابزار پذیرش به کارتخوان فروشگاه‌ها با ۱,۷۶۹ عدد به ازای هر ۱۰,۰۰۰ نفر تعلق دارد. همچنین در بعد کشوری حدود ۷۵/۸۳ عدد تراکنش به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال در طول خرداد ۱۴۰۵ انجام گرفته است و بیشترین سرانه تراکنش ابزارها نیز مجدداً به کارتخوان فروشگاه‌ها با ۶۸/۷۶ عدد تراکنش به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال در کشور تعلق داشته است. لذا بالاترین نفوذ منطقه‌ای در بعد کشوری به این ابزار پذیرش تعلق داشته است.

بیشترین سرانه تعداد ابزار کارتخوان فروشگاهی خرداد ۱۴۰۵ به ترتیب در اختیار استان‌های مازندران، یزد و گیلان می‌باشد. همچنین بیشترین سرانه تراکنش ابزار کارتخوان فروشگاهی نیز با ۷۹/۰۳ تراکنش به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال متعلق به استان فارس می‌باشد.

بیشترین فراوانی تراکنشی در کارتخوان فروشگاهی و اینترنتی و موبایلی در بازه مبلغی کمتر از ۶ میلیون ریال و در ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) در دامنه مبلغی ۱ تا ۵۰۰ هزار ریال می‌باشد. ۸۱/۱۸ درصد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاهی معادل ۳,۴۵۰,۹۷۰,۰۵۹ تراکنش در بازه مبلغی کمتر از ۶ میلیون ریال، ۱۳/۵۲ درصد تراکنش‌ها معادل ۵۷۴,۷۱۹,۰۵۴ تراکنش در بازه مبلغی ۶ تا ۲۸۰ میلیون ریال، ۰/۱۷ درصد معادل ۷,۴۰۹,۱۴۴ تراکنش در بازه مبلغی ۲۸۰ تا ۸۰۰ میلیون ریال ۰/۰۶ درصد معادل ۲,۷۱۷,۶۲۹ در بازه مبلغی بیش از ۸۰۰ میلیون ریال می‌باشند.

شاخص دهکی خرداد ۱۴۰۵ در قیاس با اردیبهشت، رشد ۱۳/۶۶- درصدی داشته است و در قیاس نقطه به نقطه نیز رشد ۲۵/۰۸ درصدی در شاخص دهکی را شاهد می‌باشیم. این میزان رشد شاخص دهکی خرداد ۱۴۰۵ نسبت به اردیبهشت ماه به سبب رشد ۰/۴۵- درصدی متوسط مبلغ هر تراکنش در دهک دهم و ۱۵/۳۰ درصدی متوسط مبلغ هر تراکنش دهک اول، می‌باشد.

بخش سوم: شاخص‌های این بخش با هدف سنجش کیفیت و صحت خدمات ارائه شده شبکه شاپرک، تعریف و اندازه‌گیری شده‌اند. در همین راستا انواع خطاهای رخ داده در تراکنش‌ها، کیفیت خدمات حس شده و نیز تراکنش‌های ناتمام در این بخش تحلیل و مورد بررسی قرار گرفته است. تحلیل خطاهای تراکنش‌ها نشان می‌دهد که عمده‌ترین دلیل بروز خطاها، همچنان از نوع خطای کاربری است که این نوع خطا به عملکرد شبکه پرداخت الکترونیک ارتباطی نداشته و ناشی از عملکرد دارنده کارت است.

تعداد خطاهای گروه‌های پذیرندگی، کاربری، صادرکنندگی و شاپرکی به ترتیب با رشد ۱۱۳/۰۴، ۵/۵۱، ۲۱۷/۶۰ و ۴۹/۶۶ درصدی در این ماه نسبت به ماه پیش همراه بوده است.

میزان کیفیت خدمات محاسبه شده خرداد ۱۴۰۵ به ازای شبکه شاپرک ۹۹/۹۹ درصد می‌باشد که این میزان نسبت به مقدار مشابه در ماه اردیبهشت دارای رشد ۰/۰۰۲ درصدی و همچنین میزان کیفیت خدمات محاسبه

شده به ازای شبکه پرداخت در خرداد ۱۴۰۵، ۹۹/۵۱ درصد می‌باشد که این میزان نسبت به میزان مشابه در اردیبهشت رشد ۰/۱۸۷ درصدی، و در قیاس نقطه به نقطه نیز رشد ۰/۱۶۲ درصدی را تجربه نموده است.

بخش چهارم: در این بخش ابتدا عملکرد کلی شرکت‌ها در شبکه پرداخت مورد بررسی قرار گرفته و سپس به طور ویژه عملکرد آن‌ها در بازار ابزار کارتخوان فروشگاه‌های تحلیل می‌شود. نتایج شاخص سهم از بازار شرکت‌های PSP حاکی از آن بوده که در خرداد ماه ۱۴۰۵ نسبت به اردیبهشت در مولفه سهم مبلغی جابجایی بین شرکت‌ها رخ نداده است. در سهم تعداد تراکنش‌ها جابجایی بین شرکت‌ها رخ نداده است.

در بررسی سهم از بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش در این ماه بیشترین سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها، اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) به شرکت "به پرداخت ملت" تعلق داشته است. بالاترین سهم تعدادی و مبلغی در ابزار پذیرش موبایلی به شرکت "آسان پرداخت پرشین" تعلق داشته است.

در بررسی سهم از بازار تراکنش‌های هر یک از سرویس‌های شبکه‌ی پرداخت کارت در این ماه شرکت "به پرداخت ملت" بیشترین سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های خرید را به خود اختصاص داده است. در ماه جاری به ترتیب دو شرکت "به پرداخت ملت" و "فن آوا کارت" بالاترین سهم را در حجم و مبلغ تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ کسب نموده‌اند. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" از بیشترین سهم تعدادی تراکنش‌های مانده‌گیری برخوردار بوده است.

در ماه خرداد شرکت "فراپردازان آروند امید" جایگاه نخست در بهترین عملکرد از منظر نسبت خطای پذیرندگی به مجموع تراکنش‌ها را به دست آورده است. در این ماه شرکت "الکترونیک کارت دماوند" بالاترین عدد شاخص مذکور را در اختیار دارد.

نتایج اندازه‌گیری تمرکز بازار شرکت‌های PSP با شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) نشان‌دهنده تمرکز بالا است؛ به این معنا که تعداد بسیار کمی از شرکت‌ها سهم قابل توجهی از بازار را در اختیار دارند. شرکت "به پرداخت ملت" و پس از آن با اختلاف زیاد شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در بازار تراکنش‌های اینترنتی و شرکت "به پرداخت ملت" و پس از آن، شرکت‌های "تجارت الکترونیک پارسیان" و "پرداخت الکترونیک سامان" در بازار تراکنش‌های کدهای دستوری (USSD) و شرکت "آسان پرداخت پرشین" در بازار تراکنش‌های موبایلی تاثیرگذار هستند. این

شاخص همچنین از وجود تمرکز ملایم در بازار کارتخوان فروشگاهی حکایت دارد. تغییرات شاخص در هیچ یک از ابزارها حائز اهمیت نیست چرا که وضعیت تمرکز بازار آن‌ها تغییری پیدا نکرده است.

نتایج اندازه‌گیری تمرکز بازار شرکت‌های PSP با شاخص هرfindal - هیرشمن نشان‌دهنده تمرکز ملایم در بازار در هر سه خرید، پرداخت قبض و خرید شارژ و مانده‌گیری سرویس است؛ به این معنا که پشتیبانی از تراکنش‌های هر سه سرویس در بین شرکت‌ها توزیع شده و نمی‌توان گفت که در انحصار شرکت و یا شرکت‌های خاصی می‌باشد. تغییرات شاخص در هیچ یک از سرویس‌ها حائز اهمیت نیست چرا که وضعیت تمرکز بازار آن‌ها تغییری پیدا نکرده است.

در بررسی تعداد ابزارهای پذیرش فعال در خرداد ماه، شرکت "پرداخت نوین آرین" در ابزار کارتخوان فروشگاهی بالاترین سهم را در بین سایر شرکت‌ها به خود اختصاص داده است. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" و شرکت "به پرداخت ملت" و به ترتیب در دو ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) بیشترین سهم بازار را پوشش می‌دهند. همچنین شرکت "آسان پرداخت پرشین" بیشترین سهم بازار در ابزار پذیرش موبایلی را به خود اختصاص داده است.

در حوزه ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاهی تراکنش‌دار نیز شرکت "پرداخت نوین آرین" بیشترین تعداد را به خود اختصاص داده است. شرکت "به پرداخت ملت" و "پرداخت الکترونیک سامان" به ترتیب به بالاترین رتبه در ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) دست یافته‌اند. بالاترین سهم تعداد ابزار پذیرش تراکنش‌دار موبایلی نیز به شرکت "آسان پرداخت پرشین" تعلق دارد.

نتایج محاسبه شاخص اثر بخشی کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در بعد کشوری مبین آن است که در این ماه شرکت‌های "فراپردازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "به پرداخت ملت" و "تجارت الکترونیک پارسیان" به رقیب بالاتر از یک در شاخص اثربخشی دست یافته‌اند. شرکت‌های "فراپردازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "تجارت الکترونیک پارسیان" و "به پرداخت ملت" در شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاهی تراکنش‌دار نیز عددی بالاتر از یک کسب نموده‌اند. این بدان معناست که اکثر شرکت‌های مذکور هم در بین کارتخوان‌های فعال سیستمی و هم در بین کارتخوان‌های تراکنش‌دار نسبت به سایر شرکت‌ها، تراکنش بیشتری جذب نموده و کارایی مناسبی را نشان می‌دهند.

در بعد استانی شرکت "فراپردازان آروند امید"، "به پرداخت ملت"، "پرداخت الکترونیک سامان" در تمام استان‌ها و شرکت "تجارت الکترونیک پارسیان" در غالب استان‌ها، دارای شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های بالاتر از یک هستند. به عبارت دیگر نحوه توزیع کارتخوان‌های فروشگاه‌های این شرکت‌ها به گونه‌ای بوده که در جذب بیشتر تراکنش‌ها به نسبت سایر شرکت‌ها موفق‌تر عمل نموده‌اند. شرکت "به پرداخت ملت" و "پرداخت نوین آرین" در تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های و تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی بالاترین سهم از بازار را در اکثر استان‌های کشور داشته‌اند.

در بررسی شرکت‌ها از منظر نسبت مجموع کارتخوان‌های فاقد تراکنش مالی به پایانه‌های فعال سیستمی آن شرکت، ملاحظه شد که در این ماه، کمترین رقم این شاخص به شرکت "به پرداخت ملت" تعلق دارد. بیشترین نسبت مذکور در شرکت "الکترونیک کارت دماوند" مشاهده می‌شود. به طور کلی در خرداد ماه سهم کارتخوان‌های فاقد تراکنش مالی، ۱۹/۷۴ درصد از کل کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی شبکه شاپرک را شامل شده است.

بخش پنجم: در این بخش از گزارش، بازار بانک‌های پذیرنده تراکنش‌های کارتی و بانک‌های صادرکننده کارت‌های بانکی تراکنش‌دار مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

نتایج شاخص بازار در بخش بانک‌های پذیرنده حاکی از آن است که در خرداد ۱۴۰۵ "بانک ملت" به لحاظ تعدادی و مبلغی بیشترین سهم از بازار تراکنش‌ها را به خود اختصاص داده و در جایگاه نخست در بین تمام بانک‌های پذیرنده قرار گرفته است. در بررسی بازار تعداد و مبلغی "بانک ملت" در سه ابزار پذیرش اینترنتی، کدهای دستوری (USSD) و کارتخوان فروشگاه‌های بالاترین سهم را دارد. بالاترین سهم تعداد و مبلغی ابزار پذیرش موبایلی نیز در اختیار "بانک شهر" می‌باشد.

در بررسی سهم تعدادی و مبلغی هر ابزار پذیرش از تراکنش‌های هر بانک در شبکه پرداخت کشور مشاهده می‌گردد که در بانک‌های کشور همچنان بیشترین پذیرش تراکنش از طریق ابزار کارتخوان فروشگاه‌های انجام گرفته است.

شاخص هرfindال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده تراکنش‌های دو ابزار پذیرش "کدهای دستوری (USSD)" و "موبایلی" نشان‌دهنده تمرکز بالا و در "ابزار پذیرش اینترنتی" نشان‌دهنده تمرکز ملایم این شاخص می‌باشد. همچنین در ابزار "کارتخوان فروشگاه‌های" مبین قرار گرفتن در طبقه رقابتی بوده

که این نشان دهنده رقابت صحیح در بازار این ابزار در بین بانک های پذیرنده می باشد. همچنین میزان شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک های پذیرنده تراکنش های کارت، در این ماه نسبت به ماه گذشته در سه ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه، کدهای دستوری و موبایلی افزایش و در اینترنتی کاهش داشته است.

در بحث صادرکنندگی کارت های بانکی دارای تراکنش در سویچ شاپرک تعداد کل کارت های بانکی تراکنش دار در خرداد ۱۴۰۵ نسبت به اردیبهشت ماه افزایش ۰/۱۵ درصدی داشته و نرخ رشد در دو نوع کارت اعتباری و برداشت افزایشی و هدیه و بن کارت کاهش یافته است.

در بررسی سهم بانک های صادرکننده کارت های بانکی تراکنش دار در خرداد ۱۴۰۵، "بانک ملت" بیشترین سهم از تعداد کارت های اعتباری صادر شده تراکنش دار در شبکه شاپرک را داشته و بیشترین کارت "برداشت" و "هدیه و بن کارت" به ترتیب متعلق به "بانک ملی ایران" و "بانک شهر" بوده است.

در بررسی شاخص سهم هر یک از انواع کارت های بانکی تراکنش دار از مجموع کارت های بانک صادرکننده بیشترین سهم از تعداد کارت تراکنش دار در هر بانکی به "کارت برداشت" و "پس از آن" "کارت هدیه و بن کارت" اختصاص داشته و "کارت اعتباری" کمترین سهم را در این بین داشته است.

شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار صادرکنندگی کارت های بانکی تراکنش دار در این ماه در هر سه انواع کارت همانند ماه گذشته در طبقه "رقابتی" قرار گرفته اند.

در مقایسه ای آماری بین تعداد و مبلغ تراکنش های صادرکنندگی و پذیرندگی به تفکیک هر بانک، بیشترین سهم از تعداد تراکنش های صادر شده در خرداد ۱۴۰۵ به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک کشاورزی" و مبلغ تراکنش های صادر شده به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک قرض الحسنه مهر ایران" و تعداد تراکنش های پذیرش شده در خرداد ۱۴۰۵ به "بانک ملت"، "بانک سپه"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران" و "بانک ملی ایران" و مبلغ تراکنش های پذیرش شده به "بانک ملت"، "بانک ملی ایران"، "بانک صادرات ایران" و "بانک رفاه کارگران" اختصاص یافته است.

در محاسبه شاخص اختلاف تعداد تراکنش های صادر شده و پذیرش شده هر بانک جهت نشان دادن برتری عملکرد هر بانک از نظر پذیرش یا صدور تراکنش های شاپرک، مشاهده می گردد که "بانک ملت"، "بانک

"سپه" و "بانک قرض الحسنه مهر ایران" بیشترین اختلاف مثبت در تعداد تراکنش‌های پذیرش شده "بانک ملی ایران"، "بانک سامان" و "بانک صادرات ایران" بیشترین اختلاف منفی در این خصوص را داشته‌اند. این بدین معناست که در سه بانک نخست ورود منابع مالی بیشتر از میزان خروج آن از بانک و در سه بانک دیگر برعکس است.

در راستای بررسی سهم هر بانک از کل تعداد تراکنش‌ها برای رسیدن به دید کاملی از عملکرد هر یک از بانک‌ها در هر دو نقش صادرکنندگی و پذیرندگی در نظام پرداخت الکترونیکی کشور مجموع تعداد تراکنش‌های صادره هر بانک با تعداد تراکنش‌های پذیرش شده همان بانک محاسبه گردیده است. این شاخص نشان می‌دهد که به ترتیب "بانک ملت"، "بانک ملی ایران" و "بانک قرض الحسنه مهر ایران" بیشترین سهم تعدادی از کل تراکنش‌های شاپرکی در شبکه پرداخت را از آن خود کرده‌اند و کمترین سهم به "بانک مشترک ایران - ونزوئلا"، "بانک توسعه صادرات ایران" و "بانک صنعت و معدن" تعلق گرفته است.

در بررسی گردش مالی شاپرکی که مجموع مبالغ صادرکنندگی و پذیرندگی هر بانک است، "بانک ملت"، "بانک ملی ایران" و "بانک صادرات ایران" بیشترین گردش مالی شاپرکی و "بانک مشترک ایران - ونزوئلا"، "بانک توسعه صادرات ایران" و "بانک صنعت و معدن" کمترین گردش مالی شاپرکی را در اختیار دارند.

در بررسی اختلاف ارزش ریالی بین تراکنش‌های پذیرش شده هر بانک با تراکنش‌های صادر شده توسط آن بانک، "بانک ملت"، "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران" و "بانک خاورمیانه" بیشترین اختلاف مثبت در مبلغ تراکنش‌های صادرشده و پذیرش شده را دارا بوده و "بانک ملی ایران"، "بانک مسکن" و "بانک سپه" بیشترین اختلاف منفی در این خصوص را دارند.

۷- واژه‌نامه

در این بخش انواع واژگان به کار برده شده در متن گزارش اقتصادی شاپرک مشتمل بر واژگان تخصصی شبکه الکترونیکی پرداخت کاردتی و اصطلاحات و شاخص‌های تخصصی اقتصادی و فرمول‌های نحوه محاسبه این شاخص‌ها بیان می‌شود.

شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک)

بانک یا مؤسسه اعتباری عضو شبکه شتاب که حساب پذیرنده، به‌منظور واریز وجوه مربوط به داد و ستدهای کارت‌های بانکی، نزد آن مفتوح است. شبکه پرداخت اطلاعات حساب پذیرنده را از طریق "شماره شبا"^{۳۶} می‌پذیرندگان دریافت می‌نماید.

شبکه‌ای است که به‌منظور سامان‌دهی پایانه‌های پذیرش کارت‌های بانکی و فراهم آوردن امکان نظارت مؤثر در نظام پرداخت مبتنی بر کارت بانکی در کشور ایجاد شده و تراکنش‌های حاصل از «ابزارهای پذیرش» توسط این شبکه، پذیرش و پردازش می‌شود.

انواع خدمات^{۳۷} شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک)

انواع خدمات شبکه پرداخت کاردتی عبارتند از «خرید کالا و خدمات»، «پرداخت قبض و خرید شارژ»، «مانده‌گیری»، «تراکنش تأیید رمز کارت» و «درخواست چکیده صورتحساب».

شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت^{۳۳}

شخص حقوقی ثبت شده وفق قوانین موضوعه جمهوری اسلامی ایران است که بر اساس مجوزی که از بانک مرکزی ج.ا.ا. مطابق با «ضوابط اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت» دریافت می‌نماید، وفق الزامات و دستورالعمل‌های ابلاغی «بانک مرکزی ج.ا.ا.» و «شاپرک» فعالیت می‌کند.

خرید کالا و خدمات^{۳۸}

خدمتی است که دارنده کارت، هزینه کالا و خدمات دریافتی را از طریق ابزارهای پذیرش موجود در شبکه الکترونیکی پرداخت کارت، می‌پردازد. این ابزارها شامل ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه، ابزار پذیرش اینترنتی یا اصطلاحاً درگاه‌های پرداخت اینترنتی و ابزار پذیرش کدهای دستوری^{۳۹} (USSD) هستند. در حال حاضر به‌دلایل امنیتی صرفاً امکان پرداخت برای تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ از طریق ابزار پذیرش کدهای دستوری مجاز است.

بانک‌ها و مؤسسات اعتباری صادرکننده^{۳۴}

بانک یا مؤسسه اعتباری عضو شبکه شتاب که کارت بانکی را طبق مقررات و ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای مشتریان خود صادر نموده و امکان اتصال، ایجاد و دریافت تراکنش بر بستر این شبکه را دارند.

بانک‌ها و مؤسسات اعتباری پذیرنده^{۳۵}

^{۳۷}Service Type

^{۳۸} Purchasing Good/Services

^{۳۹} USSD: Unstructured Supplementary Service Data

^{۳۳} PSP: Payment Service Provider

^{۳۴} Issuer Bank

^{۳۵} Acquirer Bank Acquirer

^{۳۶} IBAN: International Bank Account Number

پرداخت قبض^{۴۰} و خرید شارژ تلفن همراه^{۴۱}

پرداخت قبض خدمتی است که با استفاده از آن دارنده کارت هزینه پرداخت‌های شناسه دار (شامل شناسه پرداخت و شناسه قبض) خود را از طریق ابزارهای پذیرش موجود در شبکه الکترونیکی پرداخت کارت، می‌پردازد. پرداخت قبض بر روی همه ابزارهای پذیرش قابل اجراست.

خرید شارژ تلفن همراه خدمتی است که دارنده کارت با استفاده از آن اقدام به خرید شارژ تلفن همراه از طریق شبکه پرداخت می‌نماید. این خدمت در زمره خریدهای شناسه‌دار می‌باشد و می‌تواند به دو صورت خرید و شارژ هم‌زمان^{۴۲} و خرید و شارژ غیر هم‌زمان انجام شود.

مانده‌گیری^{۴۳}

خدمتی است که دارنده کارت جهت کسب اطلاع از میزان موجودی حساب متصل به ابزار پرداخت خود، از طریق ابزارهای پذیرش موجود در شبکه الکترونیکی پرداخت کارت دریافت می‌نماید.

تراکنش تأیید رمز کارت^{۴۴}

به منظور بهره‌برداری از خدمات برخی از کسب‌وکارها لازم است بدون انجام تراکنش‌های معمول، تعلق کارت به مشتری احراز شود. در حالت، تراکنش «تأیید رمز کارت» از طریق شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت به شاپرک ارسال می‌شود. شاپرک این تراکنش را از طریق «شتاب» به بانک صادرکننده کارت ارسال نموده و بانک صادرکننده پس از کنترل رمز و اطلاعات کارت دریافتی نتیجه را باز می‌گرداند

درخواست چکیده صورتحساب^{۴۵}

در این تراکنش، دارنده کارت درخواست مشاهده چکیده‌ای از عملکرد حساب پیش‌فرض متصل به کارت خود را به پایانه شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت می‌دهد. شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت درخواست مربوطه را به شاپرک ارسال نموده و بر اساس پاسخ دریافتی، نتیجه را به دارنده کارت نمایش می‌دهد.

وضعیت تراکنش‌ها^{۴۶}

منظور از وضعیت تراکنش‌ها، بررسی موفقیت یا عدم موفقیت تراکنش و در صورت عدم موفقیت دلیل آن می‌باشد. در حال حاضر ۵ گروه مختلف از خطاها شناسایی شده‌اند و تعداد ۱۲۹ کد پاسخ برای انواع خطاهای شناخته شده مطابق استاندارد ISO۸۵۸۳:۲۰۰۳ گزارش‌گیری می‌گردد.

تراکنش موفق کاربری

به تراکنشی اطلاق می‌شود که با موفقیت به پایان رسیده و تمامی مراحل پردازش مورد نظر به درستی انجام شده است. در این فرآیند، تأییدیه‌های لازم دریافت گردیده و نتیجه نهایی بدون هیچ‌گونه خطا به کاربر اطلاع داده شده است این‌گونه تراکنش‌ها در سامانه با کد پاسخ صفر مشخص می‌شوند.

تراکنش خطای صادرکنندگی و شتابی

چنانچه در تراکنشی علت بروز خطا، بانک صادرکننده کارت یا سامانه شتاب باشد و تراکنش از دید شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) ناموفق باشد، خطای صادرکنندگی و شتاب رخ داده است.

تراکنش خطای پذیرندگی

^{۴۴} C(P)V: Card (PIN) Verification Request

^{۴۵}MS: Mini Statement Request

^{۴۶}Transaction Status

^{۴۰} Bill Payment

^{۴۱} Reload

^{۴۲} Top-up

^{۴۳} Balance Inquiry

تراکنشی است که از دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) ناموفق بوده است. این تراکنش‌ها شامل خطاهای صادرکنندگی و شتابی، خطاهای شاپرکی و خطاهای پذیرندگی می‌باشند.

تراکنش موفق سیستمی شاپرکی

تراکنشی است که از دید سوئیچ شاپرک موفق است و کل تراکنش‌های شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) به جز تراکنش‌های خطای شاپرکی را شامل می‌شود.

ابزار پذیرش تراکنش

عبارت است از سخت‌افزار و نرم‌افزاری که امکان تراکنش را برای دارنده کارت فراهم می‌سازد. انواع ابزارهای موجود در شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت شامل دستگاه‌های کارتخوان فروشگاهی، ابزار پذیرش اینترنتی و ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) است.

کارتخوان فروشگاهی^{۴۷}

ابزاری است ثابت یا سیار که با پذیرش کارت بانکی می‌تواند امکانی را فراهم کند تا وجه به صورت الکترونیکی از حساب دارنده کارت به حساب پذیرنده منتقل شود. این ابزار هم به صورت مستقل و هم به صورت متصل به کامپیوتر^{۴۸} در ایران مورد استفاده قرار می‌گیرد. بیشتر کاربرد این ابزار در ایران مربوط به خرید کالا و خدمات است.

کارتخوان فعال سیستمی

کارتخوان فعال سیستمی، ابزار پذیرشی است که توسط شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت در پایگاه داده پذیرندگان ثبت شده و وضعیت فعالیت این ابزار در پایگاه اطلاعات "Y" ذکر شده است که به این معنی است که این ابزار آمادگی ارسال تراکنش به شبکه شاپرک را دارد.

تراکنشی است که از دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) ناموفق است و علت بروز خطا، سوئیچ شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت می‌باشد. این خطاها در هر مرحله از چرخه عمر تراکنش ممکن است که رخ بدهد. در حال حاضر دسترسی پذیری شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت از طریق تراکنش‌های خطا محاسبه می‌گردد.

تراکنش خطای شاپرکی

تراکنشی است که از دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) ناموفق است و علت بروز خطا سوئیچ یکپارچه‌ساز شاپرک می‌باشد.

تراکنش خطای کاربری

خطاهای کاربری به دلیل مشکلات دارنده کارت نظیر کمبود موجودی و یا رمز اشتباه پدید می‌آیند. علت بروز این خطاها، اشتباهات کاربر (دارنده کارت) می‌باشد. گرچه این تراکنش از دید کاربر نهایی ناموفق است اما از منظر و دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) موفق بوده و شبکه پرداخت، خدمات خود را به این تراکنش به انجام رسانده است.

تراکنش موفق سیستمی

تراکنشی است که از دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) موفق بوده است. این تراکنش‌ها شامل خطاهای کاربری و تراکنش‌های موفق کاربری هستند. خطاهای کاربری، تراکنش موفق سیستمی محسوب می‌شوند؛ چرا که نمایش دهنده‌ی نقصی در شبکه نیستند و به علت اشتباه کاربران یا انجام عملیات روزانه‌ی سیستم رخ داده‌اند.

تراکنش ناموفق سیستمی

^{۴۸} PC-POS / IPOS(Integrated POS)

^{۴۷} EFTPOS

کارتخوان غیر فعال سیستمی

این ابزار صرفاً برای تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ مجاز است.

ابزار پذیرش موبایلی

عبارت است از ابزارهای پذیرش مبتنی بر برنامه‌های موبایلی (Application) که امکان پرداخت درون برنامه‌ای را برای کاربران (دارندگان کارت) فراهم می‌کند.

انواع کارت‌های رایج در شبکه ۵۰ الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک)

انواع کارت‌های بانکی دارای تراکنش در سویچ شاپرک، از نظر کاربری شامل کارت برداشت، کارت پیش پرداخته و کارت اعتباری می‌باشد.

کارت برداشت (بدهی) ۵۱

عبارت است از هر نوع کارت متصل به یک یا چند حساب سپرده‌ای نزد بانک‌ها و جزء رایج‌ترین کارت‌های مورد استفاده می‌باشد که کد محصول X دارد. مشتری می‌تواند با افتتاح یکی از سپرده‌های قرض‌الحسنه، جاری یا مدت دار، تا سقف وجهی که نزد بانک، سپرده‌گذاری کرده است برداشت وجه و خرید کالا و خدمات را از درگاه‌های بانکداری الکترونیک به عمل آورد.

کارت پیش پرداخته (بی‌نام) ۵۲

مشخصات دارنده این نوع کارت بر روی جسم کارت درج نمی‌شود، این کارت‌ها به انواع زیر تقسیم می‌شوند:

کارت‌های بی‌نام دارای سوابق هویتی در سامانه متمرکز کارت، نظیر کارت‌های خرید بی‌نام و برخی بن‌کارت‌ها که معمولاً به صورت گروهی صادر می‌شوند.

کارتخوان غیرفعال سیستمی، ابزار پذیرشی است که توسط شرکت ارائه‌دهنده پرداخت در پایگاه داده پذیرندگان ثبت شده اما وضعیت فعالیت این ابزار در پایگاه اطلاعات "N" ذکر شده است که به این معنی است که این ابزار آمادگی ارسال تراکنش به شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) را ندارد و به هر دلیل فاقد تراکنش خواهد بود.

کارتخوان فاقد تراکنش

کارتخوان فاقد تراکنش، نوعی از کارتخوان فعال سیستمی است که در بازه‌ی زمانی ماهانه فاقد هرگونه تراکنش باشد.

ابزار پذیرش تراکنش‌دار

ابزار پذیرش تراکنش‌دار، پایانه‌ای است که در بازه زمانی ماهانه حداقل یک تراکنش موفق داشته باشد.

ابزار پذیرش اینترنتی

ابزاری است که امکان انجام هرگونه عملیات پرداخت را بدون حضور کارت از طریق اینترنت و درگاه پرداخت اینترنتی^{۴۹}، فراهم می‌نماید. ساختار تعامل وبسایت‌های فروشندگان با درگاه پرداخت اینترنتی که از طریق شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت ارائه می‌شود، از طریق اتصال امن اینترنتی بر مبنای پروتکل TCP/IP در لایه شبکه اتفاق می‌افتد.

ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)

عبارت است از ابزارهای پذیرش مبتنی بر کدهای دستوری، که برای دارندگان کارت امکان پرداخت از طریق شماره‌گیری کدهای کوتاه * و # بر بستر اپراتورهای مخابراتی را فراهم می‌کند. در حال حاضر بهره‌برداری از

^{۵۱} Debit Card

^{۵۲} Prepaid

^{۴۹} Internet Payment Gateway

^{۵۰} بانک مرکزی (۱۳۸۶) اعلام مشخصات انواع ابزارهای پرداخت کارت در نظام بانکی کشور.

چارچوب کارمزدی مستقل خود را دارند. مسئولیت مدیریت ریسک اعتباری دارندگان این کارت بر عهده بانک صادرکننده می‌باشد.

تراکنش دارنده‌ی کارت

یکی از انواع تراکنش است و به تراکنش‌های ارسالی از طرف دارنده‌ی کارت که با شناسه‌ی ۲۲۰۰ و ۲۱۰۰ وارد شبکه‌ی شاپرک می‌شوند، گفته می‌شود (لازم به ذکر است با عملیاتی شدن بسته‌ی ۹۰۹۰ در تاریخ ۱۳۹۳/۰۴/۰۶ در سویچ شاپرک، تراکنش‌های با شناسه‌ی ۲۰۰ به ۲۲۰۰ و تراکنش‌های با شناسه‌ی ۱۰۰ به ۲۱۰۰ تبدیل شدند. این تغییرات مطابق با استاندارد ISO ۸۵۸۳ نسخه‌ی ۲۰۰۳ می‌باشد). در این تراکنش‌ها با شناسه‌ی ۲۲۰۰ عملیات برداشت از کارت انجام می‌شود ولی با شناسه‌ی ۲۱۰۰ عملیات مالی انجام نشده و تنها خدمت مانده‌گیری ارائه می‌شود.

تراکنش تأییدیه انجام تراکنش^{۵۶}

به تراکنش‌هایی گفته می‌شود که توسط شرکت ارائه‌دهنده‌ی خدمات پرداخت ارسال می‌شود. هدف از این تراکنش‌ها تأییدیه انجام تراکنش و درخواست برای واریز مبلغ برداشتی از کارت به حساب پذیرنده است. مطابق این درخواست‌ها عملیات واریز به حساب پذیرنده در سیکل‌های زمانی مشخص انجام می‌گیرد. شناسه‌ی این تراکنش‌ها ۲۲۲۰ است (معادل تراکنش‌های با شناسه‌ی ۲۲۰ قبل از اجرایی شدن بسته‌ی ۹۰۹۰). شرکت‌های ارائه‌دهنده‌ی خدمات پرداخت تا حداکثر ۴۸ ساعت فرصت دارند (معادل یک cut-off یا تغییر روز مالی) این تراکنش را به ازای هر تراکنش دارنده‌ی کارت ارسال کنند. برخی خطاهای پذیرندگی رخ داده در تراکنش‌ها، مربوط به عدم ارسال

کارت‌های بی‌نام فاقد سوابق هویتی در سامانه متمرکز کارت، که ماهیتا قابل انتقال به غیر بوده و به دو دسته تقسیم می‌شوند:

- کارت‌های بر خط^{۵۳} نظیر کارت هدیه که انجام تراکنش توسط آن‌ها مستلزم تأیید توسط سامانه‌های متمرکز کارت است. کد محصول این کارت‌ها، ۲X، ۳X و ۴X می‌باشد.
- کارت‌های برون خط^{۵۴} نظیر کارت‌های کیف پول الکترونیکی (کارت هوشمند) که انجام تراکنش توسط آن‌ها می‌تواند بدون نیاز به تعامل با سامانه‌های متمرکز کارت صورت پذیرد. در این گونه کارت‌ها، ارزش پولی مستقلا بر روی فیزیکی کارت و در تراشه ذخیره می‌شود. کد محصول این نوع کارت ۵X می‌باشد.

کارت‌های بی‌نام فاقد سوابق هویتی، در حکم پول نقد بوده و با توجه به اینکه همانند اسکناس و مسکوک ردیابی تراکنش‌ها و تشخیص هویت دارنده آن میسر نیست، در صورت مفقود شدن یا سرقت این کارت‌ها، دارنده کارت و رمز مربوط به آن صاحب کارت شناخته می‌شود. با این وجود بانک‌ها مکلفند برای این قبیل کارت‌ها-نظیر سایر کارت‌های پرداخت-حداقل خدمات مانده‌گیری و تغییر رمز را تعریف کنند.

کارت اعتباری^{۵۵}

عبارت است از هر نوع کارت متصل به یک خط اعتباری با سقف معین تخصیص یافته از طرف بانک به دارنده کارت، که او را قادر می‌سازد بدون داشتن سپرده نسبت به پرداخت وجه کالا و خدمات مبادرت کند. کد محصول این نوع کارت ۶X می‌باشد. این کارت‌ها در شبکه شاپرک پذیرفته شده و

^{۵۶} Advice transaction

^{۵۳} Online

^{۵۴} Offline

^{۵۵} Credit card

شرکت از کل، به سهم تعداد کارت‌خوان‌های فعال سیستمی هر شرکت از کل است. به عبارت دیگر:

$$\frac{\text{تعداد تراکنش‌های کارت‌خوان فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت}}{\text{تعداد تراکنش‌های کل کارت‌خوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی}} = \frac{\text{تعداد کارت‌خوان فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت}}{\text{تعداد کل کارت‌خوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی}}$$

عدد حاصل میزان اثربخشی کارت‌خوان‌های یک شرکت در شبکه شاپرک را نشان می‌دهد و مقدار آن بیانگر میزان توانایی یک شرکت در جذب تراکنش‌های کارت‌خوان‌های فروشگاه‌های شبکه شاپرک است. مثلاً اگر این شاخص برای شرکتی یک باشد، یعنی سهم آن شرکت از کل تراکنش‌های کارت‌خوان‌های شبکه شاپرک به اندازه سهم تعداد کارت‌خوان‌های آن شرکت از کل کارت‌خوان‌های کشور است. چنانچه این شاخص برای شرکتی بالاتر از یک باشد یعنی جذب تراکنش‌های آن شرکت روی کارت‌خوان‌هایش بیش از سهم تعداد کارت‌خوان‌های آن شرکت از کل کارت‌خوان‌های کشور است. بالاتر بودن این شاخص، به معنی بازدهی بیشتر ابزارهای شرکت و طبیعتاً افزایش درآمد متصور از ابزارهای فروش است.

نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی

منظور از این شاخص، محاسبه نسبت ارزش کل تراکنش‌های شاپرکی به نقدینگی کشور است و به شرح زیر محاسبه می‌شود:

$$\frac{\text{ارزش کل تراکنش‌های شاپرکی}}{\text{نقدینگی}} * 100$$

این نسبت، به عنوان شاخصی در جهت نمایش اندازه اقتصادی شبکه پرداخت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

نقدینگی و حجم پول

تأییدیه تراکنش به شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) است.

تراکنش اصلاحیه^{۵۷}

اگر تراکنش دارنده‌ی کارت دچار خطا شود ولی برداشت از کارت انجام شده باشد، یک تراکنش اصلاحیه در شبکه تولید می‌شود تا متعاقب آن، مبلغ برداشت شده به دارنده‌ی کارت بازگردد. شناسه‌ی این تراکنش‌ها ۲۴۲۰ است (معادل تراکنش‌های با شناسه‌ی ۴۰۰ و ۴۲۰ قبل از اجرایی شدن بسته‌ی ۹۰۹۰).

تراکنش ناتمام^{۵۸}

تراکنش دارنده‌ی کارت که از نظر کاربری موفق بوده است و به ازای آن تراکنش درخواست واریز تا ۴۸ ساعت به سویچ شاپرک ارسال نشده است را تراکنش ناتمام می‌گویند (معادل تراکنش موفق کاربری با شناسه‌ی ۲۲۰۰ که تراکنش ۲۲۲۰ آن در مدت مجاز ارسال نشده است). وجود تراکنش‌های ناتمام به نوعی مشکل کیفی قلمداد می‌گردد.

تراکنش مالی

تراکنشی است که نوع خدمت آن خرید کالا و خدمات یا پرداخت قبض می‌باشد. در این تراکنش‌ها پول از دارنده‌ی کارت کسر می‌شود و عملیات مالی انجام می‌پذیرد. طبیعتاً تراکنش مانده‌گیری از دسته تراکنش‌های غیر مالی است.

اثربخشی کارت‌خوان فروشگاه‌های

این شاخص یکی از روش‌های سنجش و مقایسه شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت در فرآیند بازاریابی و نصب ابزار در بازار است. این شاخص برابر با نسبت سهم تراکنش‌های کارت‌خوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر

^{۵۸} Reconciliation Account (RA)

^{۵۷} Reversal Transaction

اگر در دوره ای تولید ناخالص داخلی با قیمت‌های همان سال مورد نظر بررسی و اندازه‌گیری شود به آن تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری گویند.

تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت

در بررسی روند تولید ناخالص ملی، یکی از سال‌هایی که کشور در آن از لحاظ بیکاری، تورم و تولید در وضعیت خوبی قرار دارد، را به عنوان سال پایه انتخاب می‌کنند. اگر تولید ناخالص داخلی بر حسب قیمت‌ها در سال پایه اندازه‌گیری شود، به آن تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت (حقیقی) گویند.

ارزش اسمی تراکنش‌ها^{۶۱}

منظور از ارزش اسمی تراکنش‌ها، همان مبالغ معمول گزارش شده تراکنش‌هاست که هیچ عملیات خاصی بر روی آن صورت نگرفته است.

ارزش حقیقی تراکنش‌ها

اگر در دوره‌ای، ارزش تراکنش‌ها بر حسب قیمت‌های سال پایه اندازه‌گیری شود و اثرات تورم از آن حذف شود، به آن ارزش حقیقی تراکنش‌ها گویند. نحوه محاسبه ارزش حقیقی تراکنش به این صورت است:

$$\frac{\text{مبلغ اسمی تراکنش‌ها در ماه } \bar{t}}{\text{شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در ماه } \bar{t}}$$

شاخص دهکی توزیع مبالغ تراکنش‌ها

برای تعیین دهک‌ها، تراکنش‌ها را به ترتیب ارزش مبالغ دسته بندی کرده و به ۱۰ قسمت برابر به لحاظ تعدادی، تقسیم می‌نماییم که یک دهم از تراکنش‌های با پایین ترین

در اقتصاد، نقدینگی به مجموع حجم پول و شبه پول^{۵۹} اطلاق می‌شود. حجم پول، اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به اضافه‌ی مانده سپرده‌های دیداری بخش خصوصی نزد بانک‌ها^{۶۰} تعریف می‌شود. سپرده‌های دیداری، سپرده‌های جاری بدون بهره‌ی بخش خصوصی در بانک‌های تجاری است. منظور از شبه پول یا سپرده‌های غیر دیداری، انواع سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز و سپرده‌های مدت‌دار هستند که به نسبت پول سرعت نقدشوندگی کمتری دارند.

سهم اسکناس و مسکوک در دست اشخاص از نقدینگی

این شاخص، به عنوان یک شاخص هادی، نسبت فیما بین اسکناس و مسکوک و میزان نقدینگی را بررسی می‌کند. با توجه به رقابت ابزارهای پرداخت الکترونیک و اسکناس و مسکوک، بررسی این شاخص می‌تواند به عنوان راهنمایی در جهت شناخت میزان استقبال عمومی از شبکه پرداخت در نظر گرفته شود.

$$= \frac{\text{اسکناس و مسکوک در دست اشخاص}}{\text{نقدینگی}} * ۱۰۰$$

تولید ناخالص داخلی

بنا به تعریف بانک مرکزی ج.ا.ا، کل ارزش ریالی محصولات نهایی تولیدشده توسط واحدهای اقتصادی مقیم کشور در دوره زمانی معین (سالانه یا فصلی) را تولید ناخالص داخلی یا GDP می‌نامند شایان توجه است که صرفاً مبادلات کالاهای نهایی در محاسبات GDP لحاظ می‌شوند.

تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری

^{۶۱} Nominal Value

^{۵۹} Quasi money

^{۶۰} Demand deposits

شاخص به هر بنگاه به اندازه سهم آن در بازار وزن می‌دهد. شاخص هرفیندال - هیرشمن (HHI) به صورت زیر تعریف می‌شود.

$$HHI = \sum_{i=1}^N S_i^2$$

که S_i^2 مربع سهم بازار بنگاه (شرکت) i و N تعداد بنگاه‌های موجود در صنعت یا بازار است. بر اساس مقادیر مختلف شاخص هرفیندال - هیرشمن، می‌توان در خصوص تمرکز بازار به شرح زیر قضاوت نمود.

وضعیت تمرکز بازار با توجه به مقادیر شاخص هرفیندال - هیرشمن، از مقیاس کمتر از ۱۰۰۰ آغاز می‌گردد. در صورتی که عدد به دست آمده کمتر از ۱۰۰۰ باشد نشانه رقابتی بودن محیط و در صورتی که بالاتر از ۱۰۰۰ باشد یعنی محیط رقابت به سوی تمرکز حرکت کرده است. تمرکز می‌تواند به صورت ملایم یعنی تا اندازه ۱۸۰۰ و حتی به صورت تمرکز شدید و بالا، نمود کند که بالاتر از ۱۸۰۰ است.

مبالغ، دهک اول و یک دهک تراکنش‌های با بالاترین مبالغ دهک دهم نامیده می‌شود.

$$\frac{\text{متوسط ارزش دهک دهم تراکنش‌ها}}{\text{متوسط ارزش دهک اول تراکنش‌ها}} = \text{شاخص توزیع مبلغی دهکی}$$

شاخص هرفیندال - هیرشمن

شاخص هرفیندال - هیرشمن یکی از شاخص‌های مهم و کاربردی برای بیان مفهوم تمرکز است. این شاخص از اطلاعات همه بنگاه‌های صنعت برای اندازه‌گیری تمرکز و نیز قدرت رقابتی صنعت استفاده می‌کند. کاربرد اصلی این شاخص در نظارت و مراقبت از بازار انحصارات خصوصی، ادغام‌ها و تباری بخش‌های خصوصی در بازار و نیز انجام روندهای اصلاحی رفع این مشکلات برای دستیابی به بازار رقابتی است. برای به دست آوردن این شاخص از مجموع مربع سهم در بازار صنایع مختلف، اندازه‌های تولید، فروش، نیروی کار و مانند آن برای همه بنگاه‌ها در صنعت یا بازار استفاده می‌شود. در واقع این

Summary of key payment statistics

- ▲ Increase compared to last month
- ▼ Decrease compared to last month
- ▶ No change from last month

1

The importance of card payment network in national economy
Respect to the last published statistics

the share of liquidity

The ratio of total value of transactions to liquidity	16/54%	▼
The ratio of coins and paper currency in the hands of the public to liquidity	1/81%	▲

2

Shaparak performance indices

Number & value of transactions

Number of transactions	4,688,059,753	▼
Value of transactions (mill IRR)	33,670,094,124	▼

Nominal and real growth rate of value of transactions

Monthly nominal growth of value of transactions (Jun compared to May)	-1/30%	▼
Monthly real growth of value of transactions (Jun compared to May)	-6/83%	▼
Point-to-point nominal growth of the value of transactions	105/09%	▲
Point-to-point real growth of the value of transactions	8/77%	▲

Numerical share of transactions for each of terminals

Internet Payment Gateway	6/10%	▼
Mobile Payment Gateway	1/78%	▼
EFTPOS	90/68%	▼
APP	1/45%	▲

The value share of transactions for each types of payment services

Purchasing Goods & Services	98/82%	▲
Bill payment & purchase mobile charge	1/18%	▼

Numerical share of transactions for each types of payment services

The purchase of goods and services	90/33%	▼
Bill payment & purchase mobile charge	4/65%	▼
Balance Inquiry	5/02%	▲

The regional penetration rate

Number of active acceptance instruments per 10,000 over 20 years old inhabitants

All of acceptance instruments	1,878/53	▲
EFTPOS	1,769/41	▲
Mobile Payment Gateway	0/15	▼
Internet Payment Gateway	108/97	▲
APP	0/05	▲

Number of transactions Per over 20 years old inhabitants for each of terminals

All of acceptance instruments	75/83	▼
EFTPOS	68/76	▼
Mobile Payment Gateway	1/35	▼
Internet Payment Gateway	4/62	▼
APP	1/101	▲

Regional penetration rate of active EFTPOS

The most number of active EFTPOS terminals	Tehran	1,767,990	▼
The most change in the number of active EFTPOS	Khorasan,	3,785	▲
The most number of active EFTPOS terminals per capita	Mazandara	0/227	▲
The most number of EFTPOS transactions per capita	Fars	79/03	▼

Decile ratio

he ratio of average value of the tenth	543/06	▼
--	--------	---

3

The quality of card e-payment services

Quality of services

The ratio of successful transactions to total	91/64%	▼
The ratio of successful transactions to total shaparak switch's transactions	99/98%	▲

The share of each types of errors in transactions

Acquirer error	1/71%	▲
Shaparak network error	0/23%	▲
Issuer error	15/64%	▲
Cardholder Error	82/42%	▼

Services sensed availability

Network sensed availability	98/53%	▼
Shaparak sensed availability	99/98%	▼

Reconciliation account (RA) transactions

Ratio of reconciliation account transactions to total transactions	0/008%	▼
percent change of reconciliation account transactions	-39/34%	▼

4

Electronic card payment network market indices in Jun 2026

Active EFTPOS Value effectiveness

The highest effectiveness	Farapardazan Arvandomid	3/364	▲
The lowest effectiveness	Fan Ava Card	0/255	▲

The ratio of number of acquiring errors to total number of transactions

The highest ratio	Electronic Card Damavand	1/551%	▲
The lowest ratio	Farapardazan Arvandomid	0/010%	▲

The ratio of Low Transaction to active EFTPOS

The Highest ratio	Electronic Card Damavand	46/88%	▲
The Lowest ratio	Beh Pardakht Mellat	8/73%	▼

The first column is for PSP's data and the second one is for acquiring banks

The highest market share

highest value	25/61%	▲	19/53%	▲
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	
highest numerical	22/36%	▲	17/75%	▲
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	

The highest value share of transactions in each terminal

Internet Payment Gateway	35/63%	▼	22/29%	▲
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	
Mobile Payment Gateway	46/83%	▼	46/51%	▲
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	
EFTPOS	22/91%	▲	18/79%	▲
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	
APP	84/83%	▲	52/53%	▼
	Asan Pardakht persian		Shahr Bank	

The highest numerical share of transactions in each of terminals

Internet Payment Gateway	45/19%	▼	33/56%	▼
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	
Mobile Payment Gateway	48/79%	▲	49/51%	▲
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	
EFTPOS	20/67%	▲	16/17%	▲
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	
APP	96/94%	▲	77/68%	▼
	Asan Pardakht persian		Shahr Bank	

Herfindahl-Hirschman Index

Internet Payment Gateway	2,831	▼	1,558	▼
Mobile Payment Gateway	3,456	▲	3,285	▲
EFTPOS	1,321	▲	841	▲
APP	9,406	▲	6,258	▼

The highest share of issuing banks in number of active cards

Prepaid card	Shahr Bank	20/51%	▲
Credit card	Mellat Bank	15/81%	▼
Debit card	Bank Melli Iran	20/94%	▼

آدرس وب گاه شاپراک:

www.shaparak.com

آدرس پست الکترونیک:

Info@shaparak.com

شماره تلفن:

۰۲۱-۲۶۴۰۴۹۰۱-۱۵

شماره دورنگار:

۰۲۱-۲۲۲۲۸۱۲۱

نشانی پستی:

ایران، تهران، بلوار میرداماد،

خیابان شهید شاه نظری،

کوچ دوم، پلاک ۱۴

کلیه حقوق معنوی این اثر، متعلق به شرکت شبکه الکترونیکی پرداخت کارت شاپراک بوده و هرگونه استفاده، چاپ، پخش و رونوشت، با ذکر منبع بلامانع است.